

RADU TEODORESCU

VULGARITATEA: O PROBLEMĂ A TIMPULUI NOSTRU

Cugir 2018

Cuprins

Introducere

1. Vulgaritatea ca obsesie sexuală
2. Vulgaritatea ca subcultură
3. Vulgaritatea: o degradare și pervertire a umanului
4. Vulgaritatea ca expresie a mâniei și urii
5. Înjurătura și hula cu conotații religioase, expresie a vulgarității
6. Vulgaritatea în arta modernă: kitch-ul

Concluzii

INTRODUCERE

Când vorbim despre vulgaritate sunt unii care se vor întreba de unde provine acest cuvânt. Cuvântul vulgaritate provine din latinescul *vulgus* care înseamnă popor, norod sau plebe. Prin urmare care este legătura dintre vulg și vulgaritate fiindcă aceste două cuvinte au sensuri diferite? În timp ce vulg desemnează un anumit popor vulgaritatea desemnează obscenitatea de vocabular. Cel mai probabil separația dintre vulg și vulgaritate o avem din evul mediu. Știm că evul mediu avea făcută o demarcație cât se poate de puternică dintre nobili (cei bogați) și oamenii simpli. Acesta fiindcă omul simplu în evul mediu nu era considerat un lucru superior ca unul care nu era culturalizat și nici educat. Prin urmare pentru mentalitatea medievală exista o puternică legătură dintre vulg și vulgaritate. În timp ce nobilii erau pătura educată, pătrura superioară, plebea era vulgară sau mai bine spus obscenă. Acesta fiindcă după cum ar putea ști unii, educația de multe ori era un privilegiu în acest sens. În evul mediu nobilul era un om educat și manierat în timp ce omul simplu din popor era vulgar și obscen. Așa se face că această distincție a ajuns să se mențină până în zilele noastre fiindcă atunci când vorbim despre vulgaritate sunt mai mulți care își dau seama că termenul este legat de cuvântul vulg. Nu este de mirare că atunci când s-a făcut de exemplu prima traducere a Bibliei în limba latină ea s-a numit Vulgata (de la vulg). De ce o astfel de denumire la o carte sfântă? Fiindcă se considera că cei care erau cu adevărat erudiți învățau limba ebraică și limba greacă (limbile în care au fost scrise cărțile din Biblie) și nu aveau nevoie de limba latină. Prin urmare Vulgata a fost un fel de vulgarizare a textului sacru al Bibliei. Iată prin urmare care a fost mentalitatea evului mediu referitor la termenii de vulg și vulgaritate.¹

Este evident că în zilele noastre distincția care exista în evul mediu între vulg și vulgaritate nu mai există. Aceasta fiindcă în zilele noastre educația și învățătura sunt mult mai răspândite decât în acele timpuri. Totuși, termenii au rămas în vocabular ca fiind unii care au o rădăcină comună. Realitatea este că prin vulgaritate în zilele noastre am ajuns să înțelegem o persoană de moravuri slabe care are un comportament obscen și indcent și care se manifestă în limbaj și gesturi. Când am pornit la scrierea acestui volum am stat mult și m-am gândit dacă se merită să scriem o carte despre vulgaritate așa cum este văzută în zilele noastre. Am intitulat cartea *Vulgaritatea: o problemă a timpurilor noastre* fiindcă cu adevărat și în zilele noastre vulgaritatea continuă să fie o problemă. Avem mari deficiențe de limbaj care de multe ori ajung să pătrundă în sfera publică. Realitatea este că oamenii vulgari au existat din toate timpurile. Totuși ceea ce ne alarmează și ceea ce ne-a motivat să scriem o astfel de lucrare este faptul că în zilele noastre nu mai avem de a face cu o vulgaritate personală cum era vorba în antichitate și în evul mediu ci am ajuns la o *vulgaritate publică* care de multe ori este propagată prin televiziune și prin ziare. Acest lucru ne face să ne îngrijorăm. Acesta fiindcă dacă cum am spus în antichitate vulgaritatea era o problemă privată care uneori transpărea în limbajul decadent al actorilor din diferite amfiteatre antice, în zilele noastre vulgaritatea este un lucru care a ajuns să fie cultivată în mas media. Actorul care în antichitate era vulgar era văzut numai de câteva sute de spectatori. Acum în zilele noastre actorul care este vulgar și este difuzat la TV este văzut de câteva milioane de telespectatori. Iată prin urmare că ne confruntăm cu o problemă fără de precedent. Este vorba de vulgaritatea masmediatizată. Vulgaritatea masmediatizată este mult mai periculoasă decât cea privată fiindcă ea ajunge să cuprindă milioane de privitori.²

Ceea ce trebuie să precizăm este că în această carte nu ne-am propus în nici un fel să facem o istorie a vulgarității ci mai mult să demonstrăm că statisticile din zilele noastre prezintă numere îngrijorătoare referitor la limbajul vulgar. Sunt din ce în ce mai mulți care recurg la vulgaritate și de ce să nu spunem că în societatea noastră vulgaritatea a devenit un fel de monedă curentă. Se vorbește vulgar pe stradă, se vorbește vulgar la cinema sau la teatru, se vorbește vulgar în magazine și se vorbește vulgar pe arenele sportive. Avem multe motive să ne îngrijorăm despre prezența vulgarității în lumea și societatea noastră. Pentru unii vulgaritatea nu este în nici un fel o problemă morală fiindcă ei au ajuns să se obișnuiască cu ea. În cele din urmă fiecare dintre noi suntem liberi și putem alege să fim vulgari sau nu. Să fie oare aceasta adevărat? Este în cele din urmă

¹ J. S Lawhead, *Vulgarity for the masses* (Burnign Bulb Publishing, 2011).

² A fi vulgar în zilele noastre a ajuns să nu mai fie considerată o problemă morală fiindcă în cele din urmă nu ceea ce spune o persoană ajunge să definească acel suflet ci mai mult ceea ce face. Acesta este o mască sub care se ascund mai multe persoane vulgare. Ele ne spun că deși înjură și uneori chiar blesează ceea ce este cu adevărat important este sufletul lor care în nici un fel nu este reprezentat de cuvintele obscene pe care le scot pe gură. Să fie lucrurile chiar așa? Vom vedea că nu. Vulgaritatea este considerată de Biserica Creștin Ortodoxă un păcat. Este un păcat fiindcă ea ajunge să pervertească gândirea și vocabularul integru al credinciosului. După cum putem vedea în Biblie, în viețile sfinților și în cărțile de cult ale Bisericii nu există nici o expresie vulgară. Acesta fiindcă ortodoxia nu este de acord cu vulgaritatea. Dacă ortodoxia ar fi fost de acord cu vulgaritatea probabil că am fi avut mai mult expresii vulgate în cărțile noastre de cult. În paginile acestei cărți vom insista mai mult pe faptul că de ce nu este ortodoxia de acord cu vulgaritatea.

vulgaritatea o simplă problemă de libertate? Realitatea este că vulgaritatea este dovada unei indiferențe morale. *Nu contează cât de lung am părut important e cât și cum gândesc.* Deși marea majoritate a oamenilor știu că a fi vulgar este un lucru rău și chiar un păcat pe care Biserica îl condamnă sunt foarte puțini care se sinchisesc să se schimbe și la fel de bine să îi facă și pe cei din jur să nu mai fie vulgari. Acesta fiindcă în cele din urmă ține de demnitatea fiecăruia să fie sau nu vulgar. Pentru unii a fi vulgar este chiar o problemă de demnitate. Ține de demnitatea proprie a alege să fi vulgar sau nu. După cum Dumnezeu nu ne constrânge să facem binele nici noi nu avem dreptul să îi constrângem pe cei din jur să nu mai fie vulgari. Adevărul este că vulgaritatea este contagioasă și mai ales poentru copii. De cele mai multe ori când părinții sunt vulgari în cele din urmă și copii vor ajunge să fie vulgari fiindcă ei imită pe părinți mai în tot ceea ce fac. Așa se face că sunt familii în care vulgaritatea se moștenește din tată în fiu. Am putea spune că pentru unii vulgaritatea este cu adevărat un fel de tradiție. A înjurat bunicul și tata și în cele din urmă voi înjura și eu. Merg cu tradiția fiindcă este cel mai bine.³

Am afirmat în rândurile de mai sus că vulgaritatea nu este o caracteristă numai a epocii noastre. Atunci de ce am intitulat această carte ca *Vulgaritatea: o problemă a timpului nostru?* Am intitulat această carte așa fiindcă deși oameni vulgari au existat și în antichitate și evul mediu, adevărul este că în aceste epoci nu s-a ajuns la o masmediatizare a vulgarității cum se obișnuiește în zilele noastre. Este trist dar în marile metropole toată lumea poate vedea că am ajuns să trăim într-un mediu al vulgarității. De la inscripțiile obscene cu grafitti de pe blocuri la ziarele de scandal suntem martorii fără de precedent a unei invazii a vulgarității în societatea noastră. Iată de ce în fața acestei invazii am considerat că nu este bine să stăm cu mâinile în sân și să luăm atitudine. Așa se face că s-a născut ideea de a scrie o carte despre vulgaritate așa cum este văzută în timpurile noastre. Prin urmare care este originea vulgarității? Răspunsul la această întrebare va putea să surprindă pe mai multă lume. Acesta fiindcă pentru a fi cât se poate de direcți vulgaritatea este un păcat care este inspirat în om de diavol (cel rău). Această afirmație ar putea să fie mult prea exagerată pentru mai mulți cititori. Cum să fie inspirat de diavol faptul că eu ajung să vorbesc prolix și să folosesc expresii obscene? Pentru a da un răspuns la această întrebare trebuie să facem o incursiune prin antichitate. Lumea antică la fel de bine a fost o lume care s-a confruntat cu vulgaritatea. De exemplu ceea ce mai puțină lume știe este că în Grecia au fost găsite mai multe statui pornografice (obscene) închinat zeului Dionisios. Cine să fie zeul Dionisios? Noi creștinii ortodocși știm de un singur Dumnezeu care a fost revelat în persoana Domnului Iisus Hristos. Este evident că în nici un cuvânt din predica lui Iisus nu a făcut vreo o referire la un zeu pe nume Dionisios. Biblia prin gura Sfântului rege David ne spunea că toți zeii neamurilor antice erau demoni (diavoli). Dacă toți zeii antici erau diavoli cu siguranță că și zeul Dionisios a fost un diavol. Lucrurile par să se lege. Dionisios era un zeu al băuturii sau mai bine spus al beției. Iată că în cinstea lui grecii antici au făcut mai multe statui pronografice (vulgare). Avem aici de fapt cheia întregii problematice a vulgarității. Ce zeu sau dumnezeu ar cere supușilor sau credincioșilor lui să îi fie făcute statui pornografice (vulgare) în cinstea lui? Este oare demnitatea unui zeu sau dumnezeu așa de mică încât ar cere sculpturi pronografice (vulgare) să îi fie făcute? Cu siguranță că nu. Numai un zeu sau un dumezeu fals ar cere să îi fie sculptate imagini pronografice. Este evident că acest zeu Dionisios al grecilor antici a fost un diavol (demon).⁴

Pentru mai mulți ar părea cât se poate de puțin credibil dacă am afirma că numai cultul zeului Dionisios era unul care se manifesta vulgar (pornografic). Realitatea este că mai exista un alt zeu, de fapt o zeiță în Grecia antică ce la fel de bine cerea vulgaritate în cultul ei. Este vorba de zeița Demeter. Cine era zeița Demeter a grecilor antici? Era zeița (zeul) agriculturii. Rămâne până azi un mister de ce era nevoie de un zeu al agriculturii în antichitate dar acesta eventual poate va fi parte a unui studiu viitor. Prin urmare zeița Demeter era patroană a agriculturii la grecii antici. Această zeiță la fel de bine avea mai multe conotații vulgare. Acesta fiindcă cultul zeiței Demeter cerea ca în cinstea zeței să fie rostite mai multe expresii vulgare (pornografice). La fel ca în cazul zeului Dionisios și aici avem de face cu vulgaritatea ca un element cultic. După cum am spus în rândurile de față nici un Dumnezeu adevărat nu ar cere să îi se aducă în cinstea lui cuvinte și expresii obscene fiindcă în sens uman ar

³ Robet Pattison, *The triumph of vulgarity: rock music in the mirror of romanticism* (Oxford, 1987).

⁴ Este în asentimentul moralei creștine că diavolii sunt cei care îi inspiră pe oameni la un limbaj și un comportament vulgar fiindcă în cele din urmă vulgaritatea este o expresie a perversiunii și al pervertirii. Fiindcă diavolii și demonii sunt ființe ale perversiunii și perversității la fel de bine ei insuflă în oameni același comportament pe care și ei au ajuns să îl adopte. Iată de ce originea vulgarității este una demonică. Să nu fie această afirmație mult prea exagerată? Cu siguranță nu. Diavolii sunt cei care de multe ori ajung să îi inspire pe oameni să fie vulgari și obsceni pentru ca în acest mod ajungă să nu mai fie pe palcul lui Dumnezeu. De ce vulgarii și obscenii nu sunt pe placul lui Dumnezeu? Ei nu sunt pe placul lui Dumnezeu fiindcă ei ajung să schimonoască lumea din jurul lor. Fiindcă vulgaritatea este o perverire a realului este cât se poate de adevărat că în nici un fel ea nu poate să fie pe palcul lui Dumnezeu. La fel de bine vulgaritatea este o minciună. Ea este un fel de fixație pe anumite lucruri care în sens real sunt mai de rușine. Iată de ce vulgaritatea se bazează pe o minciună care este inspirată de diavoli.

fi sub demnitatea unui zeu sau dumnezeu. Acest lucru ne face să concluzionăm că zeița Demeter care era destul de populară în Grecia era la fel de bine un alt demon. Demonii sunt cei care se simt bine când sunt rostite cuvinte vulgare fiindcă ele sunt o pervertire **Și** este evident că demonii sunt pentru tot ceea ce este pervertire. Iată prin urmare că avem doi demoni care în antichitate cereau în cultul lor public ca lumea să fie vulgară (să înjure **Și** să folosească expresii pornografice). Este imposibil de crezut că un Dumnezeu adevărat ar cere ca în cultul lui lumea să înjure **Și** să folosească expresii vulgare. Ei bine nu acesta a fost cazul în antichitate. Sunt mulți care nu vor să **își** amintească de această etapă din istoria umanității dar ea a fost una reală **Și** care a existat. Iată de ce este bine să **știm** că vulgaritatea pentru unii antici a ajuns să fie un lucru sacru. Este evident că aici avem o profundă răsturnare a scării valorice a ierarhiei morale.⁵

Se spune că două femei au venit să se spovedească. Prima femeie i-a spus preotului:

- Părinte să **știți** că am făcut un păcat foarte greu.
- Te ascult fiica mea.

Femeia a purces să **își** mărturisească păcatul pe care ea îl considera greu. Duhovnicul s-a îndreptat către a doua femeie:

- **Și** tu fiica mea ce ai de mărturisit la spovedanie?
- Părinte să **știți** că eu am mai multe păcate dar sunt mai mici. Eu nu sunt ca prietena mea **așa** de păcătoasă.

Duhovnicul a stat puțin pe gânduri după care le-a spus femeilor.

- Voi două sunteți prietene dar sunteți foarte diferite ca **Și** caracter. Pentru a vă demonstra care este mai plăcută în fața lui Dumnezeu vă voi învăța o lecție.

- Ce lecție părinte?
- Tu fiică ce spui că au făcut un păcat greu dute **Și** adu-mi un bolovan mare din curtea bisericii.
- Bine părinte, dar de ce?
- O să **îți** explic dar mai târziu. Tu fiică ce spui că ai făcut mai multe păcate mai mici dute **Și** adu-mi mai multe pietricele din curtea bisericii în **șorțul** tău.

- Dacă ziceți părinte **așa** am să fac.

Cele două femei au mers **Și** au făcut **așa** cum le-a spus duhovnicul. Prima a venit cu un bolovan mare din curtea bisericii **Și** a doua a venit cu **șorțul** plin de pietricele. Apoi duhovnicul le-a spus:

- Acum mergeți **Și** puneți pietrele de unde le-ați luat.

Femeile s-au dus să pună pietrele de unde le-au luat. Prima femeie a **știut** imediat de unde a luat bolovanul **Și** l-a pus imediat în locul său după care s-a întors în biserică. Pentru a doua femeie exercițiul nu a fost deloc ușor. De fapt femeia fiindcă a luat mai mult prietere **Și** a uitat locul de unde a luat fiecare pietricică în parte **Și** **așa** că s-a întors cu **șorțul** plin cu pietre la duhovnic. Acesta le-a spus:

- Vedeți să vă fie o învățătură de minte. De multe ori păcatele mici **Și** multe sunt mult mai periculoase decât păcatele puține **Și** mari.

- De ce părinte?

- Fiindcă păcatele mari **Și** puține ne aducem aminte de ele **Și** le putem spovedii în timp ce păcatele mici **Și** multe nu mai ne aducem aminte de ele **Și** nu le spovedim **Și** în cele din urmă ele rămân neiertate. Iată de ce prima dintre voi este mult mai plăcută lui Dumnezeu decât cea care a făcut păcate multe **Și** mici pe care nu le mai ține minte.

Cele două femei s-au întors la casele lor foarte folosite de lecția părintelui.

Pilda de mai sus se potrivește **Și** oamenilor vulgari. Ei consideră că a vorbi vulgar **Și** a te comporta vulgar nu are cum să fie un păcat mare. Realitatea este cu totul alta. Suntem vulgari azi, suntem vulgari mâine **Și** tot **așa** **Și** în cele din urmă păcatele se adaugă.⁶

Este evident că pentru morala creștin ortodoxă vulgaritatea este un păcat. Ceea ce am putut constata în rândurile de mai sus este că pentru păgânismul antic vulgaritatea în nici un fel nu era un păcat ci mai mult era o

⁵ Kevin W. Saunders, *Degradation: what the history of obscenity tell us about hate speech* (New York, 2011).

⁶ Societatea din zilele noastre tinde în spre un fel de *legalizare* a vulgarității. Acesta fiindcă în cele din urmă nu este strigător la cer dacă ajungi să fi vulgar. Este numai o problemă de comportament. Să fie oare chiar **așa**? Realitatea este că vulgaritatea este o concepție denaturată a existenței. Cel care este vulgar denotă că este o persoană denaturată fiindcă el nu mai ajunge să fie stăpânit de gânduri, idealuri **Și** idei înalte ci mai mult este stăpânit de tot ceea ce este inferior **Și** animalic. Omul trebuie să fie mai mult decât un animal. Dacă ne vom uita mai bine vom vedea că nici măcar animalele nu sunt vulgare la mânăie. În schimb omul este. Din acest punct de vedere omul vulgar este o persoană care se îndreaptă cu pași siguri în spre stadiul subanimalic. Animalele sunt cele care sunt guvernate de instinct. Instinctul este un lucru care este lăsat de natură sau mai bine spus de Dumnezeu pentru ca să conducă (guverneze) lumea animalelor. Vulgarul ajunge să nu mai țină cont de instinct ci se coboară la un nivel subinstinctual.

modalitate de a îi cinstii pe zei. Am vorbit de doi zei care în Grecia antică în mod excepțional erau cinstiți prin expresii vulgare: Dionisios și Demetra. Realitatea este că mai tot panteonul de zei greci manifestau un fel de predispoziție spre vulgaritate. Este mai puțin cunoscut că în Atena din Grecia antică aproape toate familiile aveau o statuie cu zeul Hermes care era sculptat într-o poziție cât se poate de vulgară: Hermes era sculptat cu pensiul erect. Acesta pentru grecii antici era o formă de a îl cinstii pe zeul Hermes. La fel de bine mai trebuie să știm că de multe ori în cinstea zeului Dionisios erau organizate mai multe orgii. Este evident că avem de a face aici cu o mentalitate puternică vulgară care a caracterizat păgânsimul antic. La fel de bine o altă zeiță din panteonul grecesc era cinsită prin vulgaritate. Este vorba de zeița Afrodita, zeița iubirii și sexului, care la Corint avea aproape 1000 de prostituate (haeterae) care se prostituau în numele zeiței. Din nou se ridică întrebarea: ce zeu sau dumnezeu adevărat ar cere ca numele lui să fie cinsit cu prostituate? Este prostituția un lucru care poate să fie vrednică de slujirea unui dumnezeu? Cu siguranță că nu și acest fapt ne spune că eventual și zeița Afrodita era un demon (diavol).⁷ La fel de bine zeul zeilor din Grecia antică, Zeus era un adulter cu comportament vulgar.

Avocații vulgarității ar putea să se întrebe mai multe referitor la faptul că până acum am venit cu dovezi ale vulgarității cultice a păgânismului numai din Grecia. Realitatea este că nu numai în Grecia au avut loc manifestări ale *vulgarității cultice*. Roma antică din Italia care a fost capitala Imperiului Roman a fost un alt loc în care vulgaritatea a ajuns să primească conotații cultice. Se cunoaște astfel că la Roma avea loc un festival păgân numit Liberalia care cinstea fertilitatea sub toate formele ei, dar mai ales fertilitatea pământului agricol. După ce erau ținute mai multe festivități în cinstea fertilității Liberalia romană se încheia cu o orgie publică. Iată că avem și aici de a face cu un triumf al vulgarității. Că vulgaritatea era un lucru care a pătruns puternic în sânul societății romane ne-o spus două cazuri. 1. Este vorba de cazul împăratului Tiberiu care era cunoscut că avea dormitorul ornat cu picturi erotice pentru a îi stârni fantezia erotică mai înainte de a adormi. 2. Împăratul roman Andrian a avut o relație homosexuală cu un tânăr pe nume Antionius. Faptele au făcut ca Antionius să moară înaintea împăratului Adrian ceea ce a rănit profund amorul lui Andrian. Adrian a fost atât de rănit de moartea partenerului său homosexual că a dat ordin să fie zeificat, adică să fie considerat un dumnezeu postmortem. Deși nu nu am ținut neapărat să aducem aceste mărturii ale manifestării vulgarității în lumea antică ceea ce este clar este că vulgaritatea a avut o funcție cultică nu numai în Grecia antică ci la fel de bine și în alte regiuni ale lumii în timpul antichității. O culminare a vulgarității întâlnim de aceastră dată în India. În localitatea Konirak din India există un templu care a fost păstrat din antichitate de care mai puțină lume știe. Acest templu denumit și Tempul Iubirii (Pagoda Neagră) este ornat cu mai multe zeci și poate chiar sute de bazoreliefuri erotice. Ceea ce este mai trist este că în aceste bazoreliefuri mai multe femei sunt reprezentate întreținând relații sexuale cu animale. Iată că și în India avem de face cu un caracter cultic și ritualic al vulgarității. De fapt nu este o realitate că pentru hinduismul indian chiar și cel din zilele noastre pornografia este un act sacru ce este cunoscut sub numele de Kamasutra.⁸

Ceea ce am voit să demonstrăm prin rândurile de mai sus este că vulgaritatea este un lucru care are rădăcini adânci în istoria lumii, poate mai adânci decât ne-am imagina. Oamenii au fost atrași spre ceea ce este vulgar din cele mai vechi timpuri și realitatea este că vulgaritatea nu este o problemă exclusiv al timpului nostru. Este adevărat că în timpul nostru s-au făcut unele avansări sau mai bine spus progrese în materie de vulgaritate. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care consideră vulgaritatea ca un act sacru la fel cum a făcut păgânismul antic. Pentru unii ar părea mult mai adevărat că vulgaritatea a fost numai o problemă a lumii antice și în nici un fel nu este o problemă a zilelor noastre. Acesta fiindcă după cum am putut vedea anticii au ajuns să considere vulgaritatea un lucru sacru. Ceea ce dorim să facem în această carte este să insistăm mai mult asupra faptului că vulgaritatea continuă să fie o problemă a timpurilor noastre. În acest sens nu învinovățim pe lumea de azi că este vinovată pentru *vulgaritatea sacră* a păgânilor antici ci mai mult dorim să scriem o carte care adresează tema vulgarității așa cum este privită ea în zilele noastre și la fel de bine ca fenomenologie

⁷ Andrei Pleșu, *Obscenitatea publică* (București 2004).

⁸ Pentru ca imaginea să fie completă trebuie să spunem că la fel de bine la vikingii din Scandinavia zeul suprem, Odin era un adulter și o perosană vulgară. Este trist în acest sens să știm că pentru vikingi moralitatea în nici un fel nu se lega de noțiunea de Dumnezeu. De fapt în sens religios trebuie să știm că politeismul este mai mult un fel de vulgaritate religioasă fiindcă el este unul care contestă foarte bine supremația unui singur Dumnezeu a monoteismului. În acest sens este bine să îl facem conștient pe cititor că vulgaritatea nu este numai o problemă morală ci la fel de bine ea are conotații religioase. Ca idee vulgaritatea este un lucru ce ne face să fim cât se poate de conștienți de degradarea religioasă la care poate să ajungă un om. Acesta fiindcă fiindcă omul este o ființă care a fost creată inițial după chipul lui Dumnezeu și este chemat să mențină prin moralitate acest chip în El în mod intact. Vulgaritatea religioasă este cea care consideră că în cele din urmă nu mai contează să menținem nici o moralitate și să acceptăm orice perversiune.

contemporană. Acesta fiindcă după cum am spus există și în zilele noastre o tendință a omului contemporan de a fi vulgar. Este adevărat că pe omul contemporan nu îl mai întâlnim spunând cuvinte vulgare în templele lui Dionisios și Demetra ci acest om este un om care a ajuns să fie vulgar pe micul și marele ecran unde îl pot vedea și imita foarte mulți oameni. Așa se face că problema vulgarității este departe de a fi una soluționată. Cititorul nu trebuie să creadă că am dori să fie introduse legi care să pedepsească pe cei care folosesc limbajul și gesturile vulgare în societatea noastră contemporană ci mai mult că trebuie să știm să ne luăm măsuri de precauție față de vulgaritatea din jurul nostru. Fiindcă suntem persoane slabe în credință trebuie să știm că trăind într-o societate vulgară în cele din urmă vom ajunge să ne vulgarizăm și noi. Trebuie să evităm acest lucru și să fim cât se poate de convinși că vulgaritatea este un lucru rău ce trebuie evitat cu orice preț. Pentru cei care asemenea autorului se luptă cu vulgaritatea lumii din jur credem că rândurile acestei cărți vor fi binevenite.⁹

CAPITOLUL 1

VULGARITATEA CA OBSESIE SEXUALĂ

Realitatea este că cele mai multe expresii vulgare au conotații sexuale. Pentru unii mai mult decât pentru alții sexualitatea joacă un rol mult mai important în viața lor. Începând cu anii '50 și '60 ai secolului al XX-lea când a început așa numita revoluție sexuală din America, sexul a devenit una adevărat tabuu al societății noastre. Așa se face că în zilele noastre în marile metropole ale lumii întâlnim așa numitele sex-shop care sunt magazine dotate cu tot felul de jucării și obiecte sexuale. Mai înainte de a purcede în acest capitol trebuie să clarificăm o problemă care pentru mulți este confuză. Este sexualitatea un lucru lăsat de Dumnezeu? Răspunsul teologilor creștin ortodocși variază în acest sens, dar în mare mai toți teologii creștin ortodocși sunt de acord că sexualitatea este un lucru care a fost lăsat de Dumnezeu pentru ca omul să se reproducă sau mai bine spus să perpetueze specia umană. Temei biblic în acest sens avem în Vechiul Testament în care după ce Dumnezeu a creat prima pereche de oameni i-a binecuvântat și le-a spus: “creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ și peste tot pământul” (Facere 1, 28). Avem aici o mărturie că Dumnezeu a lăsat sexualitatea umană cu un scop bine definit: înmulțirea și perpetuarea speciei. Iată că sexualitatea nu este un lucru care iese de sub raza de influență a lui Dumnezeu. Sunt însă din ce în ce mai multe persoane care sunt de părere că sexualitatea nu are nimic de a face cu Dumnezeu. Acesta fiindcă nu există nici un fel de legătură între sexualitate și perpetuarea speciei. Este evident că cei care susțin o astfel de opinie încalcă o poruncă a lui Dumnezeu care a fost dată încă din timpurile primordiale ale umanității: acea de a înmulți și perpetua specia umană.¹⁰

Deși nu ar trebuie să fie, pentru multă lume sexualitatea este o problemă. Este o problemă așa de mare că unii ajuns să fie obsedați sexual. Fie că vorbim de pornografi, de travestiți, de sadomasochiști sau de homosexuali este adevărat că pentru toți aceștia sexualitatea este cu adevărat un lucru obsesiv. Este atât de obsesiv că unii au ajuns să schimbeându-și firi cum spune Sfântul apostol Pavel și în loc să țină legea firi ca femeile să fie împreună cu bărbații au ajuns să umble bărbați cu bărbați și femei cu femei. Avem de a face aici cu o vulgarizare a sexualității umane. Acesta fiindcă omul nu mai ține cont de scopul pentru care a lăsat Dumnezeu sexualitatea în această lume ci a ajuns să îi confere sensuri proprii care nu au nimic de a face cu voia lui Dumnezeu. Biblia ne spune că primii oameni care au fost creați de Dumnezeu mai înainte de a cădea în păcat deși erau goi (dezbrăcați) nu se rușinau. Odată ce omul a ajuns să cadă în păcat el a ajuns să se rușineze de propria sexualitate. Așa se face că în zilele noastre este aproape imposibil să vorbim despre faptul de a umbla goi. Acesta fiindcă omul a căzut din starea de nevinovăție în păcat care a atras cu sine o stare de rușine generică. Starea de rușine față de păcat a ajuns să se manifeste în cazul omului mai ales prin propria lui sexualitate. Iată că păcatul este un lucru care a ajuns să afecteze percepția despre lume a omului și mai ales percepția despre

⁹ Jeremy L. Hultin, *The ethica of obscene speech in early Christianity and its environment* (Boston, 2008).

¹⁰ După cum am spus în rândurile de mai sus este adevărat că mai ales în antichitate sexualitatea umană a devenit deturnată de la scopul ei inițial și se cunosc foarte multe cazuri de persoane care au ajuns să ofere sexualității alte scopuri decât a fost ea creată. Pentru păgânii care se închinau Afroditei sexualitatea fără de nici o interdicție era o modalitate de a îi cinstii pe zei. Este clar că acești zei nu aveau de face deloc cu Dumnezeu pe care ni l-a prezentat revelația biblică. Că sexualitatea a fost deturnată de la scopul ei original pe care l-a lăsat Dumnezeu nu este nici o îndoială. Această realitate pot să fie constatată și în zilele noastre când avem de a face cu o avalanșă de pornografie și erotism în sfera publică. Totuși, conform referatului biblic trebuie să știm că tot ceea ce a creat Dumnezeu a fost creat bun și prin urmare și sexualitatea este un lucru bun pe care Dumnezeu l-a lăsat în folosul omului. Că omul a ajuns să confere alte sensuri decât cel adevărat sexualității este un lucru pe care în nici un fel nu putem să îl învinovățim pe Dumnezeu pentru aceasta.

sexualitate. Un lucru care inițial nu a fost de rușine a ajuns să fie de rușine. Este evident că Dumnezeu în sens inițial nu a dorit ca noi să fim rușinați de propria noastră sexualitate. Dacă Adam și Eva nu ar fi păcătuit eventual nici ai nu am fi fost rușinați de propria sexualitate. Trebuie să vedem aici legătura dintre rușine și păcat. Omul a ajuns să simtă rușinea de a fi căzut în păcat prin rușinea de propria lui sexualitate. Acesta nu fiindcă sentimentul de rușine de păcat ar fi un lucru rău, dar dacă rușinea față de păcat nu se manifestă și prin pocăința față de păcat în cele din urmă rușinea față de propria sexualitate devine un fel de vulgarizare a creației lui Dumnezeu. Adam și Eva au simțit rușine față de propria sexualitate dar nu au simțit multă rușine față de păcatul strămoșesc pe care l-au făcut. Iată prin urmare că în cazul lor sexualitatea a ajuns să fie o manifestare a vulgarizării unui lucru creat de Dumnezeu.¹¹

Ceea ce trebuie să știm că în cazul vulgarității avem de a face cu o pervertire a noțiunii de rușine pe care o avem față de organele sexuale. Dacă Adam și Eva au simțit un fel de rușine față de propria golătate acest lucru a fost așa fiindcă a fost lăsat de Dumnezeu pentru ca prin propria rușine să ajungă în cele din urmă să le fie rușine de păcatul comis și în cele din urmă să se pocăiască. Nu a fost cazul, dar totuși Dumnezeu a lăsat ca amintire referitoare la păcatul comis de Adam și Eva sentimentul de rușine față de propria goliciune sexuală. Ei bine acest sentiment care are proveniență paradisiacă și care a venit de la Dumnezeu ajunge să fie contracarat de omul vulgar. Pentru omul vulgar sexualitatea este un lucru de rușine numai pentru alții. De cele mai multe ori cele mai vulgare expresii fac aluzii la organele genitate ale omului și la actul procreației. Așa se face că omul vulgar este o persoană care la un anumit nivel rămâne cuplat pe aceste acte sexuale. Este ca și cum într-o galerie de artă sunt expuse 300 de tablouri frumoase dar lumea de acolo ar merge și s-ar uita și ei numai la un sigur tablou. Este evident că o astfel de acțiune ar fi cât se poate de ridicolă. Că vulgarul este un obsedat sexual nu poate să fie nici o vorbă. El la câteva minute ajunge să facă referire la organele genitale ale omului și la actul procreației. Să ținem cont că fiecare dintre noi am venit în această lume și am ajuns să vedem lumina soarelui prin actul procreației dintre părinții noștri. Dacă părinții noștri nu ar fi procreat viața noastră înseși nu ar fi fost posibilă. Pentru vulgar organele genitate sunt o adevărată obsesie. Ele sunt pe rând rușinoase, nerușinoase sau la fel de bine prilej de mândrie. Fiindcă nu are o imagine clară despre sexualitatea umană vulgarul este cel care rămâne cuplat în sexualitate și cu rost și fără de rost. Povestea nu se încheie aici. Vulgarul ajunge să facă o obișnuință în a invoca cu cuvinte obscene organele genitale în lucruri care nu au nici o legătură cu ele. Iată cum un lucru care a fost lăsat de Dumnezeu pentru a perpetua viața în lumea noastră ajunge să fie pervertit și vulgarizat. Există o explicație în acest sens: omul vulgar este obsedat de propria sexualitate și de multe ori de sexualitatea celor din jur. Pentru el lumea are un fel de *valoare sexuală*. De cele mai multe ori vulgarul nu este conștient de propria obsesie și consideră că evident comportamentul lui este normal și cât se poate de firesc. Adevărul este departe de a fi acesta. Când vulgarul se lovește cu ciocanul el invocă organele genitale. Când vulgarul își julește puțin mașina, el invocă organele genitate. Când vulgarul merge la un meci de fotbal și echipa lui favorită pierde meciul el invocă organele genitale. Este clar că enumerarea ar putea continua. Nu sunt toate aceste invocații dovada unei obsesii sexuale? Cu alte cuvinte unde dai și unde creapă.¹²

După cum am spus vulgarii sunt persoane care în plan psihologic sunt obsedate sexual dar cei mai mulți când le este arătat și demonstrat acest lucru îl neagă și susțin că în nici un fel sexualitatea nu este un lucru care îi definește. Pentru mai mulți se consideră că a face referiri la sexualitate în momente critice este mai mult un fel de *descrețire a situației*. Cu toții avem nevoie să descrețim situația când lucrurile sunt mult prea tensionate și vulgarii sunt cei care consideră că a introduce vocabularul sexual fără doar și poate în cele din urmă va detensiona situația critică cu care se confruntă. Realitatea este că a face aluzii la sexualitate în momente critice în nici un fel nu detensionează o anumită situație ci din contră poate chiar o tensionează și mai mult. Iată de ce este bine să știm că vulgarii de cele mai multe ori sunt cei care au nevoie de terapie. Adevărul este că sunt și vulgari cronici care au ajuns să fie atât de dependenți de înjurăturile lor pornografice că nici nu mai pot să conceapă viața fără de ele.

¹¹ Phillippe Treatrick, Helene Silvern, *La limita vulgarității: mic tratat de mare pudoare* (București, 2010).

¹² Realitatea este că marea majoritate a vulgarilor au nevoie de tratament psihologic dar refuză să facă acest lucru fiindcă ei consideră că cei care nu sunt ca ei sunt persoane bolnave. Că vulgaritatea poate să fie dovada unei maladii psihologice nu există discuție. Vulgarii sunt persoane extrem de limitate care cred că rezolvă problemele lor prin înjurături obscene și uneori chiar blasfemii. Este clar că vulgarul este un care care în loc să meargă în spre statutul de om educat regreasează în spre statutul de om needucat. Este adevărat că educația este un lucru care nu este compatibilă cu vulgaritatea. Acesta fiindcă omul educat este un om așezat care are cu alte cuvinte o *rânduială*. Avem nevoie de rânduială fiindcă acest lucru este ceea ce ne face ca în cele din urmă să fim cât se poate de conștienți de ierarhia de valori din lumea noastră. Vulgarul este o persoană care nu are o ierarhie de valori și fiindcă nu o are el se lasă dus de val. Vulgarul este un om care în cele din urmă nu are nici un principiu serios fiindcă dacă ar avea ar renunța la vulgaritatea lui.

Întrebarea care se ridică este cât se poate de simplă: ce legătură poate să existe între împrejurările concrete ale vieții de zi cu zi și vulgaritatea unor oameni? Dacă vom sta și vom analiza mai mult vom vedea că nu există nici o legătură. Vulgarii sunt cei care văd legături sexuale la tot pasul chiar și acolo în situații în care este cât se poate de evident că nu există nici o legătură dintre sexualitate și viața de zi cu zi. Așa se face că în cele din urmă vulgaritatea devine o patimă. Că vulgaritatea poate să fie o patimă nu trebuie să avem nici o îndoială. Ea este o patimă fiindcă ajunge să îl țină pe om captiv într-o înlănțuire de lucruri care toate au conotații sexuale. Cei care ajung să trăiască lângă oameni vulgari pot să vadă că vulgaritatea vine pe fondul unei nemulțumiri generice față de viață și de existență în genere. Vulgarul este un om care în sine are un fel de nemulțumire existențială cu tot ceea ce există care imediat poate să fie redus la un obiect cu implicații sexuale.¹³

Realitatea este că am ajuns să trăim într-o lume în care sexualitatea în loc să fie o binecuvântare este un blestem. Așa se face că boala secolului XX a fost o boală bazată pe transmitere sexuală: este vorba de cunoscuta SIDA. Este evident în acest sens că omul a ajuns să fie stăpânit de sexualitate în loc să ajungă să o stăpânească el pe ea. Toate aceste realități triste pleacă din faptul că sexualitatea este propagată în societatea noastră în mod obsesiv. S-a ajuns să se vorbească de omul din metropolă ca fiind un fel de *metrosexual*. Omul din metropolă nu mai este definit de munca sa, de idealurile și de aspirațiile sale ci mai mult de sexualitatea lui. Iată de ce este bine să știm că vulgarizarea societății noastre pleacă în primul rând din sufletul omului. Acesta fiindcă sufletul nostru este sediul voinței noastre prin care putem să ajungem să ne educăm sau din contră să devim obsedați sexual. Pentru omul vulgar cei care nu sunt vulgari sunt un fel de dușmani. Acesta fiindcă ei nu sunt ca ei și nici nu îi împărtășesc opiniile. Este cu adevărat un lucru ciudat să stai cu niște oameni care înjură vulgar tu care nu ai nici un fel de apucături spre înjurătură. Este la fel de bine adevărat că mulți se apucă să fie vulgari fin cauza mediului în care trăiesc. De exemplu se cunosc cazuri de mulți polițiști care au ieșit de pe băncile Academiei de Poliție cât se poate de curați și cu un limbaj impecabil. Odată ce au ajuns pe străzi și au ajuns săs e confunde cu *pariile societății* la fel de bine și limbajul lor s-a schimbat. Acesta fiindcă ei au ajuns să se obișnuiască cu vulgaritatea și în cele din urmă să fie contaminați de ea. Iată de ce este bine să știm că odată ce am căzut în vulgaritate există șanse să ne revenim. Cum putem să ne revenim din vulgaritate? Din vulgaritate ne reveim fiind conștienți că este un păcat. Ca orice păcat vulgaritatea este un lucru care Îl supără pe Dumnezeu. Dumnezeu nu ne-a creat pentru a fi obsedați de propria sexualitate și de actul de reproducere ci mai mult El ne-a creat pentru a vedea frumusețea din lume, pentru a studia lumea și realitățile din natură. Este evident că vulgaritatea este un fapt care în nici un fel nu poate să definească un om serios. Vulgaritatea la fel de bine este o dovadă a lipsei de seriozitate. Acesta fiindcă omul serios este un om care este conștient că sunt lucruri mult mai importante de care trebuie să se ocupe decât să devină un obsedat sexual.¹⁴

Adevărul este că asemenea cultelor păgâne antice ale lui Dionisios și Demetra vulgarul aduce un fel de cult al vulgarității. Ea este prezentă pe buzele lui când merge pe stradă, când stă și mănâncă, când merge cu mașina la servicii, când discută cu prietenii sau când își așteaptă prietenii. Pentru mulți ar părea o afirmație mult prea categorică să afirmăm că vulgarul este un obsedat sexual dar realitatea este tocmai acesta. Vulgarul are o patimă în spre sexualitate și privește tot ceea ce există în sensul sexualității. Ceea ce este mai trist este că sunt din ce în ce mai puțini vulgarii care doresc să se corecteze. Când le spunem vulgarilor că modul în care vorbesc ei este greșit și eronat de cele mai multe ori nu facem decât să îi stărnim la mânie. Că vulgarul este un om mândros și plin de ură vom vedea mai apoi în paginile acestei cărți. Prin urmare ce este de făcut: se merită sau nu să facem observație unui vulgar să își schimbe comportamentul și limbajul? Deși de cele mai multe ori o astfel de încercare este lipsită de succes realitatea este că este bine să le aducem aminte vulgarilor că modul lor de comportament este o anormalitate. Este o anormalitate fiindcă după cum am arătat în rândurile de mai sus vulgarul este inspirat de duhurile rele (diavoli) spre această patimă. Spunem că este o patimă fiindcă vulgaritatea este cu adevărat o patimă la care devin subiecți de multe ori sufletele curate și nevinovate. Ceea ce trebuie să

¹³ Daniel Cornea, *Sexualitatea. O privire din tinda Bisericii* (Editura Christiana, 2004).

¹⁴ La fel de bine cum am ajuns să devenim vulgari putem să ne dezvălm de acest obicei. Este un obicei urât să ijurăm și să facem permanent aluzii la organele genitale. Acesta fiindcă este evident că în nici un fel nu putem să rezumăm ființa umană și complexitatea ei numai la ceea ce ține de sexualitate. Iată de ce trebuie să știm că patima vulgarității este una care se poate vindeca. Are mari șanse să fie vindecată patima vulgarității dacă permanent ne orientăm spre cele duhovnicești. Vom vedea că viața duhovnicească deschide înaintea noastră orizonturi mult mai largi și mult mai profunde decât vulgaritatea. Vulgaritatea ne ține închis într-un univers mic și închisat care este guvernat de obsesie sexuală. Viața este mult mai complexă decât această obsesie care pe unii de ce să nu spunem că uneori chiar îi scoate din minți. Omul vulgar este cel care din te miri ce ajunge să înjure și să blasteme ca și cum sus în cer nu ar exista un Dumnezeu care le vede pe toate. Prin pocăință cel vulgar poate să își schimbe viața și modul de a fi. Mai înainte de a se pocăi cel vulgar trebuie să știe că vulgaritatea nu este în nici un fel pe pacul lui Dumnezeu.

Știm este că atunci când facem observație unui vulgar că nu face bine ceea ce face ne-am făcut în primul rând datoria noastră creștinească. Este creștinește să le spunem celor care păcătuiesc că păcătuiesc și să se schimbe. Schimbarea uneori poate să vină imediat și uneori este nevoie de timp. Deși sunt puține cazurile sunt și mulți vulgari care după ce au fost muștrați pentru vulgaritatea lor au ajuns să se schimbe. Este evident că acesta este o mare realizare care după cum am spus nu are loc ce multe ori. Vulgarul este un om care trebuie să fie făcut conștient că modul său de a se comporta și limbajul lui mai ales nu sunt normale și nu sunt firești. Iată de ce nu trebuie să ne fie frică să îi muștrăm pe vulgari. Poate dacă nu îi muștrăm ei nici nu își dau seama că au pășit pe o cale rea și pe un drum închis. Muștrarea de multe ori poate duce la porcese de conștiință și uneori în timp ea își atinge scopul.¹⁵

Se spune că într-o dimineață mai marele unei cetăți a fost trezit de un negustor de mere.

- Hai la mere! Mere dulci cu nu ai mai gustat!

- Ce mine mi-ar prinde niște mere, s-a gândit mai marele cetății. A chemat un sfetnic la care i-a spus:

- Îți dau aici patru galbeni pentru a îmi cumpăra niște mere.

După ce a luat banii sfetnicul l-a chemat pe stolnic la care i-a spus:

- Iată trei galbeni cu care să mergi să cumperi mere de la tâgoverțul de afară.

Stolnicul i-am dat un galben unui străjer al cetății să cumpere mere care s-a dus la negustor și i-a spus:

- Hei tu, ce tot strigi așa? Ai conturbat liniștea publică și l-ai supărat pe mai marele cetății și prin urmare merele tale din căruța sunt confiscate.

Străjerul a luat căruța cu mere și se duce la șeful său la care i-a spus:

- Am făcut o afacere de minune. Cu un galben am cumpărat toată căruța cu mere.

Primul strejer s-a dus la stolnic și i-a spus:

- Am negociat cu negusotul și cu cei doi galbeni am reușit să cumpăr un sac cu mere.

Stolnicul s-a dus la sfetnic și i-a spus:

- Cei patru galbeni au ajuns numai pentru o jumătate de tolă de mere.

Sfetnicul s-a dus la mai marele cetății numai cu cinci mere și i-a spus:

- Măria ta, pentru cei patru galbeni am reușit să cumpăr numai cinci mere.

- Numai cinci mere?

- Da măria ta.

- Scump, foarte scump și cu toate acestea vânzătorul avea o mulțime de cumpărători. Înseamnă că lumea o duce bine și are bani. Ce ar fi să măresc eu taxele și impozitele?

Este adevărat că primul obiectiv al parabolei de mai sus este pentru a arăta cum funcționează corupția în lumea noastră. La fel de bine o a doua semnificație a parabolei este și pentru faptul că vulgaritatea este o formă de corupție spirituală. Dumnezeu a lăsat sexualitatea pentru a fi folosită în scopul reproducerii și perpetuării neamului omenesc. Vulgarul este cel care modifică sexul sexualității și ajunge să o pervertească. Sexualitatea este un fel de lucru de rușine care este adusă întodeauna asupra rivalilor. Iată cum un lucru care inițial a fost bine ajunge să nu mai fie buni și să aibă sensuri distorsionate.¹⁶

Iată prin urmare că vulgaritatea de multe ori ajunge să fie un fel de manifestare a demonului desfrâului. Sfinții părinți au vorbit cât se poate de clar că există un demon al desfrâului care face tot ceea ce poate să îl împingă pe om spre desfrânare și spre păcatul sexului. După unii sfinți părinți numele acestui demon al desfrâului este Asmodeu. Dacă acest nume este real sau veridic în cele din urmă nu este în nici un fel important. Ceea ce este important este că știm că există un demon al desfrânării. Acest demon de mai multe ori se folosește de vulgaritate pentru a îl stâni pe om spre desfrâu. Cum face el acest lucru? El face acesta prin dansuri sexuale și laxe care au menirea să stimuleze imaginația privitorului. De ce să nu spunem că foarte multe dintre dansurile noastre modere sunt cât se poate de sexualizate și de multe ori în cadrul lor se chiar stimulează

¹⁵ Nicodim Mândiță, *Păcatul înjurăturilor* (Editura Agapis, 1999).

¹⁶ Că vulgaritatea este o distorsionare a sexualității nu poate în nici un fel să fie o minciună. Sunt mulți care fiindcă au ajuns să aibă multă răutate în suflet este adevărat că sunt cât se poate de pervertiți și care nu mai pun mare preț pe viața umană. Vulgaritatea este expresia faptului că viața umană a ajuns să se degradeze și să fie motivată numai de sex și sexualitate. Este o adevărată faptă tristă dar cât se poate de reală. Nu trebuie să ne facem mari iluzii referitoare la cei vulgari fiindcă ei sunt persoane care în nici un fel nu mai vor să pună mare preț pe viață. Este adevărat că toți vulgarii se văd pe sine un fel de eroi. Pentru mai mulți a fi vulgar este un act de eroism. Este eroismul de a înjura, este eroismul de a blestema, este eroismul de "a spune lucrurilor pe față." După cum am vorbit în rândurile de mai sus este adevărat că vulgarul nu este de cele mai multe ori conștient că atunci când înjură și vorbește vulgar face un lucru care este pe placul diavolilor. Realitatea este că în acest punct antici erau mult mai avansați decât noi: ei știau singuri că înjurăturile și vulgaritățile sunt pe placul zeilor (diavolilor lor).

actual sexual. Să fie acest lucru un fel de joc simplu al celor doi sau mai mulți parteneri implicați în dans? Fără doar și poate că nu. Dansul modern este mai mult o manifestare de sexualitate. Avem de face în zilele noastre cu un dans care este obsedat de sex. Dacă în vechime lumea dansa pentru a face mișcare și pentru se a simți bine în zilele noastre acest lucru este perimat. Dansul de azi sau dansul modern: disco, tehnă, rap, ragge sau rock de cele mai multe ori este un preludiu sexual. Tinerii se duc în clubul de noapte, se întâlnesc în câteva dansuri cu tentă sexuală și în cele din urmă ceea ce le rămâne de făcut este să ajungă la actul sexual propriu zis. Așa se face că multe fete rămân gravide și decât să nască un copil pe care nu îl vor fiindcă a fost produsul unei aventuri de o noapte preferă să avorteze ceea ce este un păcat și mai mare decât sexul. Iată cum asemenea pildei cu mai mare cetății de mai sus lanțul slăbiciunilor ajunge să fie foarte bine pus la punct.¹⁷

Realitatea este că au existat mai multe încercări de a vulgariza creștinismul. Poate una dintre cele mai cunoscute încercări de a vulgariza creștinismul a avut loc în evul mediu în timpul renașterii. Renașterea nu a fost o renaștere creștină și mai ales o renaștere creștin ortodoxă ci mai mult un fel de înviere a păgânismului pe fondul creștin al medievalilor. La un moment dat în occident și mai ales în Italia a existat un fel de nostalgie a timpurilor apuse ale păgânismului. Era un timp în care zeii locuiau pe pământ cu oamenii și parcă lumea simțea un dor față de acele timpuri de mult apuse. Așa se face că renanștii au venit cu ideea că de fapt nuditatea nu este un lucru de rușine fiindcă spuneau ei că Adam și Eva în rai nu se rușinau de faptul că ei se aflau în rai goi. Iată cum se face că printr-o obiecție aparent nevinovată nuditatea (care a dus imediat la vulgarizare) a ajuns să fie introdusă în canonul ermoniilor picturii bisericești. Poate cea mai celebră pictură de acest fel este (infama) Capela Sixtină de la Roma pictată de de Michlenagelo. Ceea ce frapează și în zilele noastre la Capela Sixtină este că toți sfinții și dreptii Vechiului și a Noului Testament au ajuns să fie pictați goi, așa cum erau Adam și Eva în rai. Dacă Adam și Eva nu ar fi căzut în păcat probabil că această pictură ar fi fost cât se poate de ortodoxă. Capela Sixtină care este celebră azi în toată lumea este de fapt o expresie a vulgarității. Este probabil ultima zvăgnire a demonilor păgânismului care au dorit să ponegrească pentru ultima dată Biserica cea sfântă a lui Iisus. Că nuditatea renașterii este fără doar și poate un fel de vulgarizare a creștinismului și a artei creștine în genere nu poate în nici un fel să fie o eroare sau o greșală. Orice om de bun simț poate să își dea seama că nuditatea nu este compatibilă cu creștinismul și cu erminiile picturii creștin ortodoxe. Ei bine renașterea occidentală nu a ținut cont de acest lucru. Iată că avem aici probabil una dintre dovezile pentru care trebuie să fim conștienți că există o mare diferență dintre orientul creștin ortodox și occidentul creștin catolic. Orientul creștin ortodox a renunțat odată pentru totdeauna la demonii vulgarității din păgânism ceea ce se pare că nu avut loc cu creștinismul occindetal. Că renașterea la un anumit nivel a fost un fel de inspirație demonică rămâne un lucru care trebuie să fie foarte bine dezbătut, dar a ajuns să reprezinti pe sfinții creștin ortodocși dezbărcați pe pereții bisericilor este evident un un fel de dovadă conculdentă a vulgarității religioase. Nu trebuie să avem nici un fel de îndoială în acest sens. La fel de bine ceea ce este cel mai trist este că până în zilele noastre creștinismul occidental nu simțit nevoia să se pocăiască referitor la renaștere.¹⁸

Că epoca modernă a ajuns să concluzioneze că vulgaritatea este un lucru firesc în societatea noastră este un lucru care nu poate să fie negat. Este chiar pentru unii o modă să ajungă să înjure și să folosească expresii belicoase. Acesta fiindcă acesta este mersul lumii. Trebuie să știm că sensul firesc al mersului lumii este să meargă în direcția pe care i-a conferit-o Dumnezeu. Dumnezeu este Cel care dorește să vedem că vulgaritatea este un lucru imoral în cele din urmă. Sunt foarte multe cântecele din zilele noastre cu conținut vulgar și ele sunt considerate de mai mulți și mai ales de tineri ca fiind adevărată dovezi de curaj. Este o dovadă de curaj că ai curajul să înjuri în public pe politicienii corupți, este o dovadă de curaj că ajungi să înjuri pe funcționarii publici care sunt ușor mituibili. Este o dovadă de curaj că ajungi să îi înjuri pe cei care circulă ca nebunii în trafic. Este o dovadă de curaj dacă la un concert rock ai simțit nevoie să înjuri lumea și tot ceea ce există în ea. Toate aceste lucruri sunt fără doar și poate parte din personalitatea omului modern. Omul modern este un om vulgar și acest

¹⁷ Florin Ardelean, *Seduția: voluptate, cruzime și amăgire* (Bucrești, 2017).

¹⁸ De fapt sunt mulți occidentali care fără să fie conștienți de vulgarizarea religioasă a renașterii au ajuns să se laude cu realizările lor în materie de artă creștină. Trebuie să știm că în nici un fel nuditatea nu poate să fie denumită artă creștină fiindcă în cele din urmă bunul simț ne spune că nuditatea nu este un lucru care este compatibilă cu morala creștin ortodoxă. Dacă Adam și Eva nu ar fi căzut în păcatul primordial poate că lucrurile ar fi stat altfel dar realitatea este că păcatul s-a pordus și el nu poate în nici un fel să fie înlocuit. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim cât se poate de conștienți de faptul că renașterea occidentală a fost fără doar și poate o vulgarizare a creștinismului. O atfel de lucrare nu poate să fie decât de inspirație demonică este aceiași lucrare demonică ce a ajuns la concluzia că Iisus trebuie pironit pe cruce. Iată prin urmare că trebuie să fim conștienți de faptul că atunci când se dă ocazia lucrarea demonică ajunge fără doar și poate să încerce să pervertească tot ceea ce există sfânt și bun în lumea noastră.

fapt în nimeni un fel nu are nici un fel de implicație religioasă. Este un lucru umanist să ții cu drepturile omului. Se știe că există la Națiunile Unite o carte a drepturilor omului. Așa se face că deși pare mai greu de acceptat sunt mai mulți care susțin că dreptul de a fi vulgar este fără doar și poate un lucru care ține de umanism. A fi umanist este fără doar și poate un lucru care ajuns să fie manifestat prin dreptul la libera exprimare propriei vulgarități. Așa se face că mari oameni de cultură contemporani sunt mari apărători ai dreptului la vulgaritate. Unul dintre cei mai mari nihiliști ai secolului al XX-lea Emil Cioran atunci când se enerva era un om extrem de vulgar. Totuși lumea a ajuns să își considere pe acești oameni vulgari din zilele noastre ca mari umanități care consideră că vulgaritatea este o expresie a ceea ce înseamnă să fi uman. Umanistul este unul care dacă situația o cere este gata să apere dreptul la vulgaritate a maselor. Dacă masele doresc este bine fiindcă după cum spune poporul *vox populi vox Dei* (vocea poporului vocea lui Dumnezeu). Prin urmare pentru umanistul timpurilor noastre este uman să fi vulgar fiindcă știm că omul este supus greșelilor, este adevărat că omul este supus greșelilor dar la fel de bine el se și poate îndrepta.¹⁹

Prin urmare realitatea este că trăim într-o societate puternic sexualizată. Sexul în zilele noastre este un lucru puternic mediatizat. Acesta fiindcă lumea a ajuns să considere că trebuie să ne eliberăm de inhibițiile religioase și mai ales de inhibițiile creștin ortodoxe și să trăim într-o societate liberă în care sexul și sexualitatea să nu aibă nici un fel de constrângere. După cum am văzut în rândurile de mai sus religiile păgâne alte antichități erau la un anumit nivel guvernate de aceiași idealuri ale eliberării sexuale pe care le putem vedea și în zilele noastre. Totuși diferența este că noi nu mai trăim în antichitate. Am depășit antichitatea dar fiindcă sunt mulți ignoranți în ceea ce privește antichitatea adevărul este că se consideră că sexualitatea din vremurile noastre nu are nimic de face cu cultele orgiastice dedicate cinstirii a cine știe ce zei. În zilele noastre ni se spune că trebuie să fim la modă. A fi la modă este un lucru care se manifestă azi printr-o sexualitate liberă și fără de nici o îngrădire. Până și muzica ușoară a timpurilor noastre este puternic sexualizată. Sunt cântăreți și cântărețe care în loc să impresioneze publicul cu melodiile lor o fac mai mult prin sexualitatea lor. A cânta muzică ușoară în zilele noastre este departe de fi un act artistic ci mai mult este un act sexual. Acesta fiindcă muzica evident că a suferit o degradare puternică în zilele noastre. Fără să fie conștienți realitatea este că cei care ascultă muzică cu texte sexuale și gesturi obscene ajuns să fie și ei vulgarizați. Acesta fiindcă muzica timpurilor noastre este puternic vulgarizată. Sunt mulți care sunt de părere că trebuie să lasă orice instinct și orice pornire animalică în muzică dacă publicul dorește acest lucru. Adevărul este că muzica deși este făcută pentru public este făcută totuși pentru un public cu darul discernământului care poate să își dea seama de ce este o muzică înălțătoare și o muzică vulgară. Că muzica zilelor noastre a devenit vulgară nu este nici o îndoială. Ceea ce este mai trist este că marea majoritate a “consumatorilor” de muzică vulgară nu sunt conștienți de acest lucru. Ei consideră că a fi vulgar este un lucru care este realizat numai pe stradă. Ceea ce are loc pe scenă în nici un fel nu poate să fie considerat un act vulgar fiindcă este un act artistic. Este trist dar trebuie să spunem că muzica din zilele noastre a ajuns să fie vulgarizată și se consideră de cei mai mulți că acesta este un act artistic.²⁰

La fel de bine ceea ce se poate observa este că în zilele noastre jocul seducției dintre sexe de mai multe ori a ajuns să fie o expresie a vulgarității. De multe ori o femeie seducătoare sau un bărbat seducător este unul care știe să vorbească vulgar. În loc ca o astfel de persoană să fie desconsiderată de cele mai multe ori ea este considerată un adevărat seducător. Acesta fiindcă ierarhia de valori a zilelor noastre este puternic răsturnată. Seducția este prezentă mai ales în cazul femeilor. Este adevărat că sunt și don juani seducători dar realitatea este că femeile sunt cele care ajuns să se vulgarizeze pentru a seduce. Pentru a seduce de cele mai multe ori femeile zilelor noastre se îmbracă provocator în așa fel ca organele sexuale să fie cât mai dezvelite. Ceea ce nu sunt conștiente femeile din zilele noastre este că o prea mare sexualizare a personalității înseamnă o vulgarizare a ei. Sexualitatea nu este un fel de *joc de împerechiere animalic* ci mai mult un mijloc de perpetuare și de înmulțire a neamului omenesc. Deși mai toate divele zilelor noastre știu acest lucru este au ajuns să joace un joc duplicitar care ajunge să seducă. A seduce în zilele noastre este o noțiune care în nici un fel nu poate să fie eliberată de

¹⁹ Tudor Ocativan, Ioan Barbu, *Tratat de înjurături* (Editura Oscar print, 1997).

²⁰ Este evident prin urmare că trebuie să ne ferim de vulgarizare fiindcă ea de mai multe ori are un fel de atracție sau mai bine spus de seducție prin care ajunge să ne cucerească. Pe ritmurile moderne și cu textele de azi foarte ușor poți să ajungi să crezi că o muzică este bună fără să bănuiești că ea este vulgară. Este vulgară fiindcă conține aluzii sexuale și la fel de bine conotații sexuale. Iată prin urmare că prin artă în loc ca omul să ajungă să fie educat în ceea ce privește frumosul ajunge mai mult să se vulgarizeze. Acest proces a început de mai multă vreme și este propriu mai ales secolului al XX-lea. Pentru mai mulți dintre contemporanii noștri un cântec nu este bun dacă în el nu sunt una sau mai multe aluzii la sexualitate. Iată cum am ajuns să trăim într-o epocă a obsesiei seculare. De la jocurile pe calculator, la emisiunile TV toate sunt făcute cu aluzii sexuale și persoanele cu sex-appeal sunt considerate în zilele noastre cele mai de succes. Acesta fiindcă după cum am spus omul contemporan a ajuns să fie un om fără de discernământ.

sexualitate. Sexualitatea prin urmare în zilele noastre a ajuns să nu mai fie cea care înmulțește și perpetuiază neamul omenesc ci mai mult este o expresie a vulgarizării persoanei. Este trist dar realitatea este că există un proces larg în zilele noastre care realitatea este că nu îl sexualizează pe om ci mai mult îl vulgarizează. Că sexualitatea este un subiect tabu în zilele noastre nu este nici o îndoială. Am mers atât de departe încât unii sunt de părere că copii nu au nevoie numai de indicațiile părinților referitoare la sexualitate ci la fel de bine trebuie să fie subiecții orei de educație sexuală care este trebuie să fie introdusă în școlile noastre. Sunt foarte puțini care sunt conștienți că o prea mare sexualizare a societății noastre duce în cele din urmă la o vulgarizare a ei. Așa se face că suntem o societate în plin proces de vulgarizare. Suntem o societate în plin proces de vulgarizare fiindcă s-am ajuns ca vedetele pornografice și erotice să fie considerate în zilele noastre adevărate celebrități.²¹

Fără să știm realitatea este că am ajuns să trăim într-o societate puernică sexualizată fiindcă așa se consideră că este normal și firesc. Sexul și actul sexual sunt lucruri care și-au pierdut de multă vreme locul și obiectul pentru care au fost lăsate de Dumnezeu în lumea noastră. Fiindcă sexul aduce plăcere cei mai mulți nu mai vor să știe despre sex nimic altceva decât plăcerea pe care o provoacă. Iată cum prin sexualitate societatea noastră nu este numai vulgarizată ci la fel de bine este și hedonizată. Există în acest sens o legătură stârnsă dintre vulgarizare și hedonizare. Acesta fiindcă hedonizarea societății este un lucru care ajunge să fie o expresie a vulgarizării. Este ușor să fi un om vulgar și prin urmare tot ceea ce trebuie să faci este să dai curs pornirilor umane din interior fără să îți faci mari probleme dacă ele sunt morale sau nu. A îți da drumul la pornirile sufletului este un lucru care a ajuns să fie din ce în ce mai frecvent în zilele noastre. Așa se face că unii ajuns să fie vulgari fiindcă acesta este ceea ce simt în inima lor. Este trist că am ajuns să fim persoane care să nu mai raționăm, referitor la propriile proniri noastre fiindcă se consideră că raționalitatea este un lucru care poate să ne facă să nu mai dăm cale liberă propriului nostru eu. Iată de ce vulgaritatea și raționalitatea nu au prea multe lucruri în comun. Vulgarul care înjură la tot pasul despre organele sexuale și actul sexual nu este o persoană care stă să raționeze și la fel de bine este o persoană care este dusă de val în orice direcție. Omul vulgar este un om care nu gândește fiindcă dacă ar sta să gândească mai mult cu siguranță că și-ar da seama că vulgarizarea nu este un lucru bun. Vulgarizarea nu este un lucru bun fiindcă este imorală. Nu este moral să fie un om vulgar. Facem această afirmație oricât de categorică ar putea să fie ea găsită de unii. La fel de bine adevărul este că omul vulgar este o persoană care nu se poate controla pe sine. Dacă vulgarul s-ar putea controla pe sine cu siguranță că el nu ar mai fi vulgar. Fiindcă cei mai mulți dintre noi am ajuns să pierdem controlul propriei personalități în cele din urmă am ajuns să ne vulgarizăm. La fel de bine cei mai mulți dintre noi le complacem în vulgarizare și consideră că nu este un lucru nefiresc să fim vulgari.²²

Este evident prin urmare că în societatea noastră am ajuns să fim autorii unui proces de vulgarizare cât se poate de amplu. Ceea ce este mai trist este că marea majoritate dintre noi nu suntem conștienți de acest proces. Am ajuns să ne obișnuim cu prezentatoare TV voluptoase și cu prezentatori TV mușchiuși care nu fac decât să stârnească imaginația la sex și la actul sexual. Pentru marea majoritate dintre noi acest lucru în nici un fel nu pare ceva ieșit din comun. Din contră ne place să vedem pe micul și marele ecran voluptatea sexuală masculină și feminină și considerăm că suntem atât de tari că nu vom ajunge să fim influențați de aceste lucruri. Cu alte cuvinte ne putem juca cu focul fără să ne facem probleme că vom ajunge să ne ardem. După cum am spus sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt conștienți că sexualizarea societății este la fel de bine o vulgarizare a ei. Organele genitate și actul sexual ajung să fie un fel de obsesie sexuală colectivă care cuprind toată imaginația omului. Este evident că un astfel de comportament nu este normal și firesc. Ceea ce este mai trist este că sunt din ce în ce mai mulți avocați ai sexualizării societății care consideră că numai în acest fel în cele din urmă se va ajunge la realizarea idealurilor celor mai profunde ale societății noastre. Că sexualitatea poate să devină o obsesie nu este un lucru nou. Celerbul psihiastu Sigmund Freud era o persoană care deși nu recuștea era obsedat sexual. Pentru Freud după cum unii ar putea să știe omul era prin excelență o ființă sexuală și tot ceea ce ținea de om se

²¹ Serafim Alexeiev, *Curăția: tâlcuire la rugăciunea Sfântului Efreim Sirul* (București, 2007).

²² Că cei mai mulți dintre noi nu suntem conștienți că sexualizarea societății duce în cele din urmă la vulgarizarea ei nu este o noutate. Omul contemporan se lasă după de instinct și instinctul este cel care îi spune că sexualitatea nu trebuie spus să fie controlată. De ce să controlezi ceea ce ține de instinct? Adevărul este că tot din instinct ajungem să mințim, să furăm sau să sabotăm pe cineva. Instinctul pentru om nu este ca instinctul pentru animale fiindcă omul este o ființă rațională. Dacă Dumnezeu nu l-ar fi înzestrat pe om cu rațiune probabil că legea instinctului ar fi una normală și obișnuită în lumea noastră. Fiindcă omul este o ființă cu rațiune este evident că el trebuie să fie mai presus de instinct. Iată de ce a fi un om rațional presupune că ești mai presus de instincte fiindcă ajungi să îți controlezi instinctele. Aici este de fapt diferența fundamentală dintre om. Prin instinct omul se înrudește cu animalul dar prin rațiune el este mai presus de un animal.

reducea sau avea o anumită tentă sexuală. Pentru lumea de azi adevărul este că Freud a fost un profet. El a fost profetul sexului și al libidoului. Deși sunt mai mulți care au ajuns în zilele noastre să îl combată pe Freud și teoriile lui sexuale adevărul este că spiritul în care a gândit și a scris Freud este unul încă viu în societatea noastră. Femeile care doresc să trăiască în castitate în zilele noastre sunt considerate *femei mironosițe* și unele care nu știu că ceea ce doresc ele cel mai mult este sexul. Că violul este un lucru obișnuit în zilele noastre ne-o spun mai toate statisticile. Se violează femei la sate, în orașe, în metropole și chiar la Hollywood mai nou. Cu toate acestea partizanii sexualizării societății din zilele noastre continuă să susțină că în nici un fel sexualizarea nu este o dovadă de vulgarizare a omului. Este mai mult un lucru care ține de natura omului. Natura omului ne spune că omul este o ființă sexuală și prin urmare nu avem nici un motiv să ne rușinăm de propria sexualitate. Să ne aducem aminte că acest lucru l-au spus și renașcentiștii în evul mediu și în cele din urmă au ajuns să picteze sfinți dezbrăcați în Cepla Sixtină.²³

Ceea ce s-a putut remarca în societatea noastră este că sexul și sexualitatea au ajuns să fie un fel de modalitate de a îi stăpâni pe ceilalți. Este evident că nu vorbim aici despre jocurile sadomasochiste ci mai mult despre faptul că se consideră că o femeie sau un bărbat cu mult sex appeal ajunge să îi controleze pe cei din jur fiindcă în cele din urmă a stărnii patimi în cei din jur este un lucru cât se poate de firesc și de obișnuit. Mai ales pentru femei este o dovadă pe putere și de tărie dacă poți să ajungi să stârnești fantezii erotice într-un bărbat. Înseamnă că dacă reușești să faci acest lucru în cele din urmă ești mai puternică decât un bărbat. Sunt în acest fel mai multe modalități prin care fanteziile erotice au ajuns să fie cultivate în societatea noastră. Poate cel mai cunoscut exemplu este cel al video-chatului de pe internet în care mai multe femei ajung să trânească fanteziile erotice ale privitorilor. Nu este acesta o dovadă de vulgarizare a lumii din jur? Pentru creștinii ortodocși cu adevărat că este. Este o vulgarizare fiindcă fantezia erotică este un lucru care nu pătrunde în trupul omului ci mai mult în sufletul lui. Omul care este stăpânit de fantezii erotice este mult mai ușor controlat de duhurile rele care pot prin intermediul acestor fantezii să îl inducă pe bărbat sau pe femeie la păcat. Faptul de a crea sau a induce fantezii eroice este un lucru care se aseamănă foarte mult cu lucrarea demonică. Pentru a ajunge să se stăpânească de cele mai multe ori demonii se folosesc de imaginația noastră: cum ar fi dacă aș face acel lucru? De la imaginație la acțiune nu este distanță mare. Iată prin urmare că fantezia erotică nu este indusă în om numai de diavoli ci ajunge să fie indusă în om și de femei sau bărbați cu mult sex-appeal. Toate aceste lucruri au legătură între ele și sunt legate de vulgarizare. Demonii sunt ființe vulgare care fac orice să promoveze vulgaritatea. Acesta fiindcă în cele din urmă ei doresc să ne corupă pentru a ne aruca în iad. Iată de ce de multe ori obsesiile sexuale din zilele noastre sunt inspirate de diavoli. Poate prea mai greu de acceptat pentru mai multă lume dar în cele din urmă sfinții părinți sunt cât se poate de expliciti în acest sens. Există un demon al desfrâului care face tot ceea ce poate să îl piardă pe om prin păcatul desfrânării. Noi cei de azi de mai multă vreme nici nu mai voim să ne opunem acestui demon ci am ajuns ca în loc să îi facem munca mai grea prin rezistența la ispita desfrânării, am ajuns să facem din sex o modă și un lucru firesc și natural pentru societatea noastră.²⁴

Cineva spunea la un moment dat că marea majoritate a oamenilor de azi nu au ajuns să facă sex cu femei sau bărbați ci mai mult au ajuns să facă sex în propria minte. Este evident că vulgarizarea lumii este un lucru care începe în sufletele noastre. Fiindcă omul a ajuns la un astfel de grad de pervertire în cele din urmă el se vulgarizează. Când sufletul omului nu îl mai iubește pe Dumnezeu și la fel de bine când sufletul omului a ajuns să nu mai simtă nici un fel de nevoie să fie în comuniune cu Dumnezeu el este un suflet stins sau mai bine spus un suflet rece care nu mai este capabil să se încălzească cu iubirea lui Dumnezeu. Așa se face că în cele din urmă sufletul ajunge să se vulgarizeze. Că vulgarizarea este un lucru care pleacă din sufletul omului nu este nici în îndoială. Omul vulgar este o persoană care la un anumit nivel are un suflet vulgar fiindcă nu mai ține cont de normele bunului simț. Adevărul este că bunul simț este cel care ne face să fim cât se poate de conștienți că vulgaritatea nu este un lucru bun. Fiindcă sunt din ce în ce mai puțini care au bun simț în cele din urmă este adevărat că vulgaritatea ajunge să fie considerată un lucru firesc și obișnuit ba mai mult pentru unii vulgaritatea

²³ Vasilios Bacoianis, *Cum abordăm tema sexualității. O perspectivă ortodoxă asupra relațiilor conjugale, preconjugale și extraconjugale* (Editura De Suflet, 2013).

²⁴ Iată prin urmare că ajungem să ne vulgarizam ca persoane umane și considerăm că a te vulgariza este în zilele noastre o adevărată virtute. A înjura și a face recurs la organele gemitate este un lucru cu adevărat de mară în societatea de azi. Acesta fiindcă se consideră că înjură numai cei puternici care pot să își manifeste liber și nestigherit propria sexualitate. Cei slabi sunt de fapt creștinii ortodocși care sunt cât se poate de reticenți la sexualitate. Iată cum se face că sexul este un lucru cât se poate de firesc și obișnuit pentru cei de azi. Ce este mai frumos pentru omul de azi decât a urmării anual imaginii de la carnavalul de la Rio în care brazilienii fierbinți își expun în dansuri frenetice formele apentisante pentru care toată lumea să le poată vedea? Iată că noțiunea noastră de carnaval este una care se leagă și ea de sexualitate. Așa se face că cu cât ne sexualizăm mai mult cu atât mai mult ajunge să ne vulgarizăm.

este o adevărată virtute. După cum am spus pentru mulți din zilele noastre numai cei puternici sunt vulgari. Este pentru mulți cu adevărat un exemplu de tărie și putere ca în orice loc și în orice moment să scoți din gură cuvinte obscene și belicoase. Iată care este climatul generic al lumii în care trăim. Este un climat care nu mai este și nici nu mai vrea să fie conștient de faptul că vulgaritatea iese din sufletul omului și ea poate să ajungă să fie o patimă. Nu mai trebuie să ne luptăm cu aptima vulgarității ci trebuie să îi dăm curs fiindcă este un lucru cât se poate de uman. Să fie uman să fi vulgar? Pentru marea moritate a oamenilor din zilele noastre să fi vulgar este un lucru obișnuit și firesc. Este obișnuit și firesc fiindcă fiecare dintre noi ajungem să vorbim vulgar într-un fel sau altul. Să nu ne mai ascundem: morală creștin ortodoxă este prea pretențioasă și cere mult prea mult. A venit vremea să abolim această mentalitate creștin ortodoxă și să dăm curs al tot ceea ce trece prin minte și prin simțuri.²⁵

Se spune că un bărbat se îmbăta destul de des. Soția lui suferea de pe urma acestui lucru.

- De ce bei atât de mult? îl întreba de multe ori soția.
- Nu te privește pe tine femeie.
- Tu nu înțelegi că nu ne faci numai mie și copilor un rău ci și ție?
- Femeie eu beau pentru a uita de necazuri.
- Dar aceleași necazuri pe care le ai tu le avem și noi restul familiei.
- Lasă că eu sunt bărbatul în această casă și eu trag greu.

Soția bețivului s-a gândit mult ce să facă pentru a își întoarce bărbatul de la beție. Așa se face că într-o zi când bărbatul s-a dus la cârciumă să bea ea și-a luat copii și a mers cu ei la cârciumă.

- Ce faci aici femeie? A întrebat bărbatul.
- Am venit să îmi plâng necarurile.
- Nu îți este rușine să vi la cârciumă?
- Păi ție nu îți este rușine?
- Eu te întrebam pe tine.
- Dacă ție soțului meu nu îți este rușine să vi la cârciumă de ce mi-ar fi și mie rușine?
- Nu îți este rușine să bei? A întrebat-o critic bărbatul.
- Dacă ție care ești bărbatul meu nu îți este rușine să bei de ce mi-ar fi și mie?

Femeia a cerut băutură și pentru copii.

- Femeie ce faci? Ți-ai ieșit din minți?
- Nu. De ce?
- Păi ai comandat băutură și pentru copii noștri.
- Dacă la tatăl lor nu îi este rușine să bea de ce l-ar fi rușine la copii lui?

Întâmplarea spune că dintr-o dată rușinea a început să îl curpindă pe soțul bețiv. La fel de bine se spune că din acea zi în care soția lui a venit la cârciumă el s-a lăsat de băut.²⁶

Sunt foarte multe persoane vulgare care deși ele sunt vulgare și vorbesc belicos nu vor ca fii și fiicele lor să fie ca ei. Acesta fiindcă ei totuși au o conștiință care le spune că trebuie să fie convinși să vulgaritatea nu este un lucru bun. La fel cum femeia a ajuns să își imite bărbatul la beție sunt mai mulți care atunci când văd că dacă nu numai ei sunt cei din familie care drăcuiesc și vorbesc vulgar se supără. Acesta fiindcă ei consideră că din cine știe ce motiv lor le este permis să vorbească vulgar și să drăcuiască dar celor lași membrii din familie acest lucru nu le este permis. Dacă cei din familie ajung și ei să înjure și să drăcuiască vulgarii se supără și consideră acest lucru ofensator. Iată de ce este bine să știm că nu putem să le pretindem altora să nu fie vulgari dacă noi suntem vulgari și nesimțiți. Este în cele din urmă un test al bunului simț. Trebuie să fim siguri că vulgaritatea este un lucru rău și ea nu ne face reclamă bună. De multe ori prima impresie pe care o facem cuiva este prin vorbele pe care le spunem. Ce impresie își poate face cineva despre noi dacă ajunge să ne vadă înjurând și drăcuind de mama focului? Este evident că acea persoană chiar dacă și ea înjură la rândul ei va avea o părere rea și proastă despre noi. Trebuie să fim mai receptivi cu primele impresii pe care le facem cu cei din jur. Acesta fiindcă trăim între oameni și trebuie să dăm dovadă de bun simț și de omenie. Iată de ce este bine să știm că vulgaritatea în nici un fel nu ajunge să facă o primă impresie bună. Sunt mulți care atât de denaturat au ajuns că atunci când văd pe cineva pentru prima dată primul lucru care îl fac este să înjure acea persoană. Acesta fiindcă în mintea lor este

²⁵ Radu Teodorescu, *Bunul simț: trăsătură de caracter a creștinului ortodox* (Cugir, 2018).

²⁶ Nicolae Dura, *Pilde* (Galaxia Gutenberg, 2004).

o dovadă de familiaritate și de deschidere de a înjura pe cei din jur. Cu alte cuvinte vulgarul când de te vede pentru prima dată de înjură fiindcă acesta este ceea ce te face familiar și este cu alte cuvinte o manifestare directă a deschiderii care o are față de tine. Să fie normal și firesc să fie așa? Este evident că în nici un fel a înjura pe cineva pe care la-i văzut pentru prima dată pentru a își manifesta respectul nu poate să fie un lucru normal și firesc. Nu este normal și firesc fiindcă în sine înjurătura nu este un lucru normal și firesc. Ce legătură poate să fie între faptul că ai văzut pentru prima dată un om și imediat l-ai trimis la origini? În nici un fel acest lucru nu poate să fie furmos și moral. Pentru mulți dintre oamenii din societatea noastră este însă cât se poate de firesc. Cu toții probabil că am întâlnit oameni care își manifestă cordialitatea față de cei din jur prin faptul că le adresează câteva înjurături. Acesta fiindcă în acest fel se trece mai repede peste bariere și se ajunge la familiaritate. Iată cum vulgaritatea este considerată un lucru familiar și firesc.²⁷

Prin urmare ceea ce am dorit să evidențiem în rândurile de mai sus este faptul că deși sunt puțini care sunt conștienți de acesta vulgaritatea se poate manifesta printr-o obsesie sexuală. Este obsesia cu organele genitale și cu actul sexual ce sunt menționate de vulgar în împrejurările cele mai neașteptate. Realitatea este că cei mai mulți dintre vulgari atunci când li se spune acest lucru în nici un fel nu recunosc că sunt obsedați sexual. Acesta fiindcă ei consideră că este un mod de a te manifesta. Omul este liber să se manifeste cum vrea și prin urmare vulgarii sunt cei care ne spun că în nici un fel nu se poate imputa asupra lor vulgaritatea. Iată de ce este bine să știm că vulgarii sunt persoane care în plan moral sunt bolnave. Ele sunt bolnave fiindcă nu mai au o scară de valori ale limbajului. Această scară de valori ne spune că sunt anumite lucruri care pot să fie spuse și anumite lucruri referitor la care trebuie să păstrăm tăcerea. Ei bine vulgarul nu mai ține cont de aceasta fiindcă în interiorul lui există cu adevărat o obsesie sexuală care se manifestă prin limbaj. La fel de bine vulgarul poate să se manifeste și printr-un limbaj violent. Vulgaritatea poate să culmineze în înjurătura de Dumnezeu care este o blasfemie în cele din urmă. Pentru vulgar evident că termenul de blasfemie nu există în vocabularul lui. Că vulgaritatea este obsesie sexuală nu poate să fie nici o îndoială în acest sens. Omul vulgar este în cele din urmă greu de suportat. Acesta fiindcă el este unul care dă dovadă de un univers de valori extrem de limitat și de închis. Vulgarul este fără doar și poate un reducător care reduce totul la expresii pornografice și belicoase. Trebuie să știm că este destul de greu ca cineva să fie vindecă de vulgaritate fiindcă în primul rând trebuie să se vindecă de obsesiile sexuale pe care le are în sufletul sau în interiorul lui. Psihologia modernă ne spune că de multe ori obsesiile omului ajung să fie refutate prin limbaj. Cum se face că limbajul vulgarilor este unul pornografic? Este pornografic fiindcă sufletul vulgarului este în cele din urmă plin de pornografie. Ceea ce este și mai trist este că deși de multe ori în societate se poate vedea că vulgarul nu își găsește locul, nu pare să fie deloc deranjat de acest lucru. Am ajuns la nivelul în care și mari oameni de stat cum ar fi președinți, senatori sau deputați ajuns să vorbească vulgar. Acesta fiindcă în nici un fel nu se consideră că limbajul vulgar este un lucru de rușine și care trebuie să fie evitat. Ce poate să fie mai rușinos să vezi un șef de stat că vorbește vulgar și o face cu rânetul pe buze?²⁸

Iată prin urmare că fără să știe vulgarul este un obsedat sexual care vede organele genitale și actul sexual la tot pasul. Dacă el ar fi un om sincer ar ști că acest lucru nu numai că este un păcat în sens moral dar la fel de bine el ar trebui să caute ajutor de specialitate. Ajungem să ne dăm seama de faptul că vulgarul este o persoană care are nevoie de terapie fiindcă el vede peste tot lucruri care nu sunt și care la fel de bine nu își au norocul. Vulgaritatea de limbaj este manifestarea unui comportament sexual refutat care uneori poate să aibă chiar tendințe homosexuale. Obsesia sexuală este un lucru care pentru vulgar nu transpare dar dacă vom sta mai mult cu el vom vedea că el are o anumită predispoziție față de sexualitate și la fel de bine se raportează mai mult decât normal la sexualitate. A reda aici expresiile pe care le folosește un vulgar obsedat sexual este dincolo de interesul acestei cărți, dar credem că cei care vor citi cartea sunt persoane inteligente și care pot să știe la ce ne referim. Obsesia sexuală este prin urmare o maladie care trebuie vindecată. Vulgarul trebuie să știe că ar fi bine să își facă o psihanaliză să își dea seama de unde în copilăria lui s-a născut predispoziția spre sexualitate și spre limbajul

²⁷ Andrei Drăgulescu, *Patimă și eliberare* (Editura Oastea Domnului, Sibiu).

²⁸ Dacă am fi realmente interesați de societatea noastră probabil că am fi mult mai afectați de limbajul pe care îl folosesc șefii noștri de stat. Este cu adevărat rușinos ca un șef de stat să folosească un limbaj obscen. Istoria a cunoscut și șefi de stat care deși în public foloseau un limbaj decent în privat erau oameni vulgari și pornografici. Dacă un șef de stat ajunge să folosească un limbaj vulgar este cât se poate de adevărat că și oamenii simpli vor ajunge să vorbească vulgar. Acesta fiindcă ei vor imita pe șeful lor de stat. Realitatea este că este rușinos pentru o persoană publică să fie vulgară fiindcă prin poziția sa acea persoană va ajunge să facă publicitate vulgarității de limbaj. Vulgaritatea nu este în nici un fel un lucru pe care trebuie să îl tolerăm de la mai marii noștri fiindcă de multe ori nici ei nu ne tolerează greșelile noastre. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim cât se poate de critici cu vulgaritatea în sfera publică.

sexual. A găsi această origine este de multe ori un lucru greu și care necesită efort susținut. Totuși persoanele vulgare care vor să se vindece trebuie să știe că există șanse de vindecare. Ceea ce trebuie remarcat aici și la fel de bine trebuie să fie cât se poate de bine perceput este că în conștiința lui vulgarul nu este mulțumit de limitarea sexualității în viața umană și pentru acest lucru faptul că folosește expresii vulgare la tot pasul este ceea ce înseamnă în subconștiința lui un fel de extindere a propriei sexualități. Sexualitatea în nici un fel nu trebuie să devină o obsesie însă nu acesta este și cazul vulgarului. Vulgarul este impresionat în primul rând de propria lui sexualitate la care de mai multe ori face aluzie. Iată de ce este bine să știm că trebuie să facem pe cât mai mulți vulgari că ei au deficiență psihologică care poate să fie tratată și că la fel de bine că vulgarii sunt persoane care au nevoie de ajutor specializat. Cei mai mulți vulgarii vor nega aceste lucruri însă științific este cât se poate de clar că vulgarul este o persoană obsedată sexual.²⁹

CAPITOLUL 2

VULGARITATEA CA SUBCULTURĂ

Realitatea este că în lumea de azi în periferii, în mahalele, în ghettouri sociale sau în țigăniile vulgaritatea este la ea acasă. Într-o mahala dacă oamenii nu au un registru de 200 sau poate 300 de înjurături nu ești unul de al casei. Așa se face că vulgaritatea este un fenomen al periferiei. Dacă Biserica Creștină Ortodoxă este cât se poate de tranșantă cu vulgaritatea nu acest lucru se întâmplă la periferiile orașelor noastre în care cei vulgari se simt în elementul lor. Așa se face că vulgaritatea este un lucru care merge bine cu consumul de droguri și alcool, cu prostituția și homosexualitatea, cu hoția și minciuna. Toate aceste lucruri sunt realități pe care le putem vedea la periferia marilor noastre metropole. Este ca și un ar exista un oraș în oraș. Că vulgaritatea este un lucru care nu se manifestă numai în limbaj nu este o noutate. La fel de bine ea se poate manifesta și în gesturi și dansuri după cum am spus în rândurile de mai sus. Pentru unii a fi vulgar este calea spre fericire. Este cale spre fericire fiindcă ajungi să nu mai trăiești cu frica păcatului pe care o promovează creștinismul ortodox ci în cele din urmă ești un om liber. În lumea noastră în care sunt mulți care nu au repere morale și duhovnicești există un fel de cult al subculturii. Acest cult al subculturii se manifestă în arte marțiale, lupte de stradă, prostituție, homosexualitate sau pornografie. Pentru mai mulți dintre semenii noștri aceste lucruri sunt cu adevărat virtuți sociale pentru care se merită să trăiești. Gașca din zilele noastre în loc să fie un lucru care se motiveze la lucruri pozitive ajunge să îl împingă pe om la adevărate acte ilegale și nocive. Dacă Biserica spune să nu te droghezi ei bine nu același lucru îl spune și periferia. În periferie te poți droga în liniște fiindcă aici nu are nimeni treabă cu tine. Iată de ce este cu adevărat trist că vulgaritatea a ajuns să fie parte a subculturii zilelor noastre. În periferie și mahalale de multe ori se înjură, să face sex cu rost și fără rost, se vizionează pornografie și se poartă hainele sexy. Toate aceste lucruri sunt de fapt părți ale unei realități mult mai mare pe care o cunoaștem cu numele de subkultură.³⁰

În acest sens ca formă de manifestare a vulgarității în subkultură se poate de vedea că ea se manifestă prin barbarie. Cel care înjură pornografic de Dumnezeu și sfinți este la un anumit nivel o manifestare a barbariei. Dacă în mod firesc omul tinde să fie o persoană civilizată și culturalizată mai mult sau mai puțin în cele din urmă vulgarul este o persoană care de multe ori împărtășește idealurile barbare. Pentru aceste idealuri barbare civilizația și cultura sunt o pierdere de vreme. Cum se manifestă barbaria vulgarilor? Se manifestă în multe feluri dar uneori manifestările sunt extrem de înapoiate. De exemplu se știe de cazul mai multor interlopi care când se luau la bătaie, ceea ce avea loc destul de des, nu o făceau nu cu puști sau pistoale cum se face în zilele noastre între delicvenți ci mai mult prin săbii. Vom vedea că mai mulți interlopi din zilele noastre de secol al XX-lea folosesc săbiile în luptele și disputele lor. Acesta fiindcă sabia este un semn al barbarității. Dacă poliția din zilele noastre are în dotare pistolul și pușca, de multe ori interlopul are sabia. Acest lucru nu este întâmplător. Interlopul este un om care este certat cu civilizația care prin poliție este percepută ca una care folosește puști și

²⁹ Raymond J Lawrence, *Sexual liberation: the scandal of Christendom* (Praeger, 2007).

³⁰ Orice cultură pentru a ajunge să fie considerată cultură trebuie să respecte anumite lucruri și să țină cont de anumite convenții. Ei bine acest lucru nu este în nici un fel valabil pentru subkultură. Subcultura este mai bine spus un fel de spoilă de cultură sau mai bine spus o imagine răsturnată a culturii. Realitatea este că în zilele noastre subcultura este larg răspândită și se cunosc mai multe forme și mai multe elemente prin care se manifestă ea. În muzică subcultura se manifestă prin muzica rock, rapp sau hip-hop. În cinematografie subcultura se manifestă prin pornografie și erotism, în modă subcultura se manifestă prin îmbrăcăminte sexoasă și sălbatică, în poezie subcultura se manifestă prin cântece și poezii cu caracter obscen și sexual. Enumerarea ar putea continua. Ideea pe care am voit să o enunțăm este că vulgaritatea ca fapt și ca fenomen este o parte dintr-un univers mult mai mare pe care îl denumim subkultură.

pistoale. Iată cum în sensul subculturii interlopilor își dau fără să vrea arama pe față. Ei sunt persoane care s-au dedicat barbariei și modului de viață al barbariei. Este un mod de viață vulgar care nu ține cont de legi norme sau bun simț ci este un mod de viață irațional care nu are nimic ce a face cu civilizația. Că civilizația este de multe ori percepută de vulgari ca fiind un lucru rău este un fapt care în nici un fel nu poate să fie contestat. Prin urmare în sensul inculturii vulgarul este un om al barbariei. El nu ține cont de nici o convenție, de nici un fel de înțelegere și de nici un fel de civilizație. El este adeptul unui mod de viață sălbatic. Modul de viață sălbatic nu este practicat numai de triburile din Africa ci la fel de bine și de vulgarii din zilele noastre. De multe ori s-a întâmplat ca vulgarii să se ia la bătaie unii cu alții pentru simplu fapt că le le-a convenit de "mutra" cuiva. În lumea vulgarilor, a nu îți conveni de mutra cuiva poate să fie un motiv bine întemeiat ca să ajungi la o luptă corp la corp cu acea persoană.³¹

Iată prin urmare că există o legătură extrem de strânsă dintre vulgaritate și barbarie. În lumea interlopă barbria și vulgaritatea de cele mai multe ori nu pot să fie diferențiate fiindcă sunt cât se poate de amestecate una de alta. Cineva spunea că primul sentiment atunci când avem de face cu o vulgaritate barbarică este că acest lucru este nefiresc. Este clar că vulgaritatea barbarică a interlopilor nu este în nici un fel un lucru firesc fiindcă interlopilor sunt ultimele persoane care ar fi interesate de firesc. Acesta fiindcă pentru ei firescul și a trăi o viață obișnuită este un lucru plictisitor. Așa se face că vulgarii barbari experimentează lucruri cât se poate de noi: arte marțiale, box, kick-boxing, judo sau armele albe. Toate aceste lucruri sunt cele care îi fac pe interlopi să nu se plictisească. Ce viață este cea fără de nici o bătaie, fără de nici o mână au un picor rupt, fără de nici un tatuaj făcut pe piele? Sunt unii care s-ar putea întreba ce legătură poate să existe dintre practica tatuajelor și vulgaritate? Tatuajul este fără doar și poate o manifestare a vulgarității fiindcă el modifică pielea care ne-a fost lăsată de Dumnezeu cu alte scopuri care îi par tatuatului că sunt mult mai importante decât cele lăsate de Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ne-a lăsat pielea liberă ei bine vularul găsește acest lucru învonvenient și se tatuează. Sunt mulți care sunt cât se poate de mândrii cu tatuajele lor. În lumea interlopilor de multe ori cel care este cel mai tatuat este fără doar și poate cel mai bine văzut sau chiar șeful grupului. Iată prin urmare că barbaria este o manifestare a vulgarității. Este un fel de stadiu de viață animalic în care omul se conduce după viața de trib și în care nu mai are nevoie de nici un fel de civilizație. Că barbaria este comună atât vulgarității cât și subculturii nu este o noutate. De fapt ambele lucruri au părți din barbarie. Este o barbarie în anume sens să înjurăm pornografic de Dumnezeu în fața copiilor dar sunt mulți care o face și care au devenit extrem de eficienți cu acest lucru. Trebuie să fugim de barbarie și la fel de bine să ne dăm seama că ea este un lucru care trage înapoi societatea umană. Barbaria este cea care consideră că educația în nici un fel nu îi este folositoare omului ci mai mult este o pierdere de vreme. Sunt multe persoane în zilele noastre care gândesc în acest fel și care ajung să ducă un mod de viață care este guvernat după criteriile barbariei. Mai ales între clanurile de motociliști Harley Davidson acest lucru poate să fie văzut de multe ori. Un grup de motociliști certați cu legea a ajuns să fie cunoscut cu numele de "îngerii iadului" (hell's angels) fiindcă aceștia pe unde mergeau violeau femei, jefuiau, se drogau și se îmbătau. Era o formă de exprimare a libertății de opinie pentru ei.³²

Că sunt mulți care ajung să trăiască prin barbarie un mod de viață sălbatic nu poate să fie nici o îndoială. Din ce în ce mai mulți din zilele noastre găsesc că este cât se poate de bine și de potrivit să trăiască sălbatic și fără de nici o contrângere morală sau de comportament. Este cunoscut în acest sens cântecul formaței Steppenwolf compus de Mars Bonfire: Born to be wild (Născut pentru a fi sălbatic). Cântecul este cât se poate de potrivit pentru mentalitatea barbariei și ne spune despre un motociclist care merge cu viteză pe motocicletă lui în timp ce la un moment dat ajunge să deschidă focul de armă peste cei din jur ("fire all your guns at once/ and explode into space"). La fel de bine acest cântecul - care a fost popular prin anii '60 ai secolului al XX (cântecul a fost lansat pe piață prin anul 1968) -ne spune că de fapt calitatea de a fi sălbatic (barbaria) este un lucru pe care fiecare dintre noi îl avem înăscut. Să fie lucrurile chiar așa? Să fie Dumnezeu cel care ne-a creat după chipul și asemnarea Lui cel care în cele din urmă a ajuns să ne nască pentru a fi sălbatici? Ne vrea Dumnezeu niște

³¹ Frederick C. Leiner, *The end of barbary terror: America's 1815 wars against the pirates of North Africa* (Oxford, 2007).

³² Că barbaria se opune educației nu poate în nici un fel negat. Barbarul zilelor noastre este omul care nu ține de nici o normă și de nici un percept. El fumează, de droghează, de bate cu oponenții sau membrii clanurilor diferite, se tatuează și se îmbată fără de nici o rușine. Este un mod de viață care în accepția lui ar trebuie să fie adoptat de toți. Barbaria este adevărată că în multe cercuri din zilele noastre este la mare cinste. Sunt cu adevărat oameni tari cei care știu să inducă teroare și frica în oamenii obișnuiți. În barbarie forța pumnului este cea care are ultimul cuvânt și la fel de bine nu poate să existe un libaj mai util decât cel vulgar. Că barbaria este o manifestare a vulgarității nu poate să fie nici un fel de îndoială. Omul barbariei înjură pe cei pe care îi vâd și cu rost și fără rost și vreau să își impună personalitatea peste cei din jur prin frică și amenințări.

sălbatici și niște adepți ai barbariei care se manifestă prin detestarea oricărei civilizații? Puțin probabil. Modul de viață sălbatic este un om care nu are prea multă judecată în el. Cel mai bine duc acest mod de viață triburile din Africa ce nici în secolul al XXI-lea nu au ajuns să accepte civilizația și beneficiile ei. Iată cum în vulgaritate sunt mai mulți care sunt anticivilizație și vor să întoarcă lumea la viața în cort și în peșterile pământului. Acesta este în cele din urmă esența modului de a fi sălbatic. Pentru mulți sălbatici este cu adevărat cu act de mare curaj să ajungi să conduci o motocicletă Harley Davidson și să îi înjuri în timp ce mergi cu ea pe toți cei care îl întâlnești în cale. Iată un mod de viață care pentru unii nu este deloc vulgar ci este cât se poate de obișnuit și firesc. Este clar că în lumea noastră sunt mai mulți care sunt în luptă cu civilizația și binefacerile ei. Iată ce spunea în acest sens germanul Goethe: “străduiți-vă oricărei educații este să formeze în om o fire tare, hotărâtă, statornică și aceasta fiindcă numai educația poate să îl mântuiască de barbarie și sălbăticie.”³³

Iată prin urmare că barbaria și vulgaritatea sunt înrudite deși sunt mai mulți vulgari care nu se consideră pe sine barbari. Nu poate să fie nici o îndoială că în barbarie vulgaritatea ajunge să fie un mod de a fi. Acesta fiindcă totul se rezumă la sexualitate și la aluziile belicioase la sexualitate. Este un mod de fi acesta în cele din urmă care ne spun adepții barbariei care este firesc și în confruntare cu natura și ființa umană. Barbaria în nici un fel nu poate să fie acceptată de morala creștin ortodoxă. Acesta fiindcă barbaria nu este numai vulgară ci de cele mai multe ori este violent. Este violentă mai ales cu cei slabi. Barbaria este una care se bazează pe legea junglei: cel mai puternic ajunge să îi stăpânească și să îi domine pe cei mai slabi. Acesta fiindcă așa este în firea lucrurilor: lei ajung să mănânce antilopele neajutorate, rechini ajung să mănânce pe peștii mai mici, șerpii ajung să mănânce pe șopârlele mai mici și paianjenii ajung să sugă sângele muștelor. Este până la urmă în ciclul naturii ca cei mai puternici prin forță să ajungă să îi stăpânească pe cei mai slabi. Barbaria este un lucru care la fel de bine nici nu exclude sclavia. Mai mulți vulgari barbarici au fost cei care au promis unora că dacă vor ajunge să vină să lucreze pe plantațiile lor cele din urmă vom fi bine plătiți. Când cei care au venit să muncească au intrat pe plantațiile barbarilor au ajuns să fie tratați ca animale de muncă. Iată prin urmare că barbaria este o expresie mai generică a vulgarității. Este o expresie a vulgarității fiindcă ea ajunge să ne tâmpească și să ne facă se na urâm unii pe alții ca animalele sălbatice. Așa se face că în epocile în care barbaria ajunge să înflorească trebuie să se ridice oameni morali care să îi facă pe cei din jur să înțeleagă că barbaria nu este nimci mai mult decât o sub cultură, o reducere a umanului, o eroare ce trebuie să fie remediată. Iată ce spunea în acest sens francezul Bernardin de San Pierre: “marii scriitori pe care cărțile îi inspiră, au apărut întotdeauna în epocile cele mai apăsătoare pentru omenire, timpurile de barbarie și ticăloșie.” Că barbaria este o formă de ticăloșie nu poate să fie nici un fel de îndoială. A intra în magazine și a nu plăti cu amenințarea cu bătaia, a lua mașinile și motocicletele altora când nu sunt atenți la ele, a exploată muncitori și agricultori sunt cu toate dovezi nu numai ale barbariei ci la fel de bine și ale ticăloșiei.³⁴

Ceea ce trebuie să știm este că întotdeauna omul barbaric este un om vulgar. Totuși se poate întâmpla ca un om vulgar să nu fie și adeptul barbariei deși am spus că aceste două fapte sunt cât se poate de înrudite. Sunt și unii dintre vulgari care au un deficit de vorbire pe care prin mai mult efort ajung să îl eradichez. Trebuie să știm că vulgaritatea este un lucru care se poate vindeca mult mai ușor decât barbaria. De cele mai multe ori vulgaritatea este un lucru care manifestă numai în cuvinte și nu depășește acest cadru. Iată de ce cu un adept al barbariei avem mai mult de lucrat decât cu un vulgar. Un vulgar în mare trebuie să se obișnuiască să nu mai folosească expresii obscene. Un adept al barbariei trebuie să își schimbe tot comportamentul. Sunt adepți ai barbariei care deși uneori ar vrea să fie schimbe au ajuns să fie atât de afectați de barbaria lui că nu se mai schimbă niciodată. Barbaria este un fel de ură față de toată societatea și mai ales față de oamenii educați. Barbaria este una care resitnge din start educația. Să stai să citești cărți pe când ai putea se te îmbete și să faci sex cu mai multe femei? În acest sens fiindcă respinge educația care este o modalitate de realizare a umanului este

³³ Goethe, *Cuvântări către națiunea germană* (Germania, 1808).

³⁴ Că vulgaritatea poate să fie și ea o manifestare a ticăloșiei nu poate să fie în nici un fel negat. Sunt fabrici unde un șef ajunge să îi țină pe angajați într-un fel de stare de frică continuă fiindcă urlă la ei și îi înjură în fel și chip. Șeful spune că numai în acest fel angajații vor ajunge să realizeze norma de producție. Mai mulți în armată sunt mai mulți gradați care pentru a ajunge să își manifeste supremația între cei pe care îi condamnă ajunge să îi îjure și să îi drăcuiască fiindcă așa în cele din urmă supușii vor ști de frică. Sunt și unii primari care atunci când nu le iese pasența ajung să îi îjure pe subalternii lor ca și cum aceștia ar fi niște animale. Cum este mai bine să procedăm: cu vorba bună sau cu înjurătura? Adevărul este că atunci când ajungem să avem o funcție de conducere în nici un fel nu trebuie să ne manifestăm superioritatea prin înjurături și prin drăcuiri față de cei mai mici ai noștri. Acesta fiindcă ei ajung să simtă ură față de noi. Un șef bun este cel care știe să se facă simpatizat și să îi convingă cu argumente raționale pe supușii lui de ce vrea să facă un anumit lucru și la ce este el folositor.

foarte adevărat că barbaria este mai gravă decât vulgaritatea dar stă în strânsă legătură cu ea. Realitatea este că în mai toate epociile istoriei au existat oameni care au avut o predispoziție față de barbarie și față de tot ceea ce însemnă ea. Acesta fiindcă de ce să nu spunem că nu este o noutate că această cale a răului ajunge să seducă. Adepții barbariei sunt seduși de puterea pe care le-o conferă barbaria. Este puterea de a induce frică și teroare pentru ca cei din jur să ajungă să îi cânte în strună. Iată de ce este adevărat că barbaria este un lucru care ajunge să îl primitivizeze pe om. Este un sentiment care ne face să ne reducem viața la primitivism și la ceea ce este primitiv. Barbaria este poate cea mai concretă dovadă de primitivismul încă mai are adepți în zilele noastre. Este o realitate tristă dar în nici un fel nu putem să o trecem cu vederea și să nu facem o aluzie la ea. Nici un barbar nu recunoaștem că este primitiv dar în cele din urmă acesta este sensul generic al vieții lui.³⁵

Trecând prin sat, un preot s-a întâlnit cu un țăran care nu prea venea pe la biserică. Oprindu-l i-a zis:

-Fiule, de ce nu ai venit ieri la slujbă? Ai avut vreun necaz? Pot să te ajut cu ceva?

-Părinte, nu am avut vreme, m-am luat cu una, cu alta și...

-Vai, fiule, nu se poate să nu-ți faci timp să vii la biserică, să aprinzi o lumânare și să spui o rugăciune...! Dacă tu nu te gândești la Dumnezeu și nu cauți ajutorul Său, cum ai vrea să-ți poarte El de grijă? Orice probleme ai avea, chiar dacă nu le poți rezolva singur, chiar dacă nimeni nu ar fi în stare să te ajute, Dumnezeu poate. El îți dă sănătate, liniște și spor în casă. Însă dacă alegi să faci păcate, mai meriți oare ajutorul Său?

-Dar, părinte, ce păcate am eu? -zise omul cu nedumerire. Nu am decât păcate mici. Sunt acestea atât de grave?

-Fiule – i-a mai spus preotul- orice păcat este grav, fiindcă păcatul, oricât de mic, îți strecoară în suflet răutate. Poate nu par păcatele tale prea mari, dar... ia adu-ți aminte, ieri a plouat?

-Da, părinte, a plouat ceva, dar nu prea mult.

-Și azi, de ce ai putut să ieși din casă?

-E, părinte, pentru că de dimineață a ieșit soarele și pământul s-a uscat repede.

-Păi, vezi, fiule? Anul trecut ții minte când au fost inundațiile? A plouat 3 zile în Țir. Am mai putut noi să ieșim atunci din case?

- Nu părinte.

- Păcatul, fiule, este la fel ca picătura de apă. Așa mică ai impresia că nici nu-ți poate face rău. Dacă ai ceva păcate, dar cauți să le îndrepti prin căință și bunătate, prin rugăciune în sfânta biserică, atunci imediat apare dragostea lui Dumnezeu, care aduce iar liniște sufletului, la fel ca și căldura și lumina soarelui, după o zi cu ploaie. Dar, atunci când ploile se adună și curg unele după altele, când mii și mii de picături, ce par fără putere, se strâng laolaltă, atunci nimic nu mai le poate sta în cale. Tot astfel, dacă se adună păcate peste păcate în sufletele noastre, nu le mai putem sta în cale și devenim tot mai răi și mai egoști. Intră în biserică, fiule, cât mai des. Roagă-te și închină-te în fata icoanelor și, atunci, sufletul tău nu va fi chinat de greutatea păcatelor și viața ta va fi un exemplu pentru cei din jur.

Pilda de mai sus este un care se potrivește vulgarilor. Ei sunt cei care ajung să minimalizeze păcatul înjurăturilor prin faptul că susțin că în nici un fel înjurăturile chiar dacă uneori sunt drăcuiești nu pot să ne facă rău. Realitatea este cu totul alta. Păcatele ajung să ne influențeze și azi o înjurătură, mânie o înjurătură și poimâne o altă înjurătură în cele din urmă nu numai că vulgaritatea devine o patimă ci fel de bine devine un lucru care ajunge să ne inunde sufletul că nu mai putem vedea nimic în afară de vulgaritate.³⁶

Este cunoscut cazul unui țăran din Transilvania care cu orice ocazie trăznea și fulgera pe toată lumea. Faptul în sine îi dădea țaranului un air de superioaritate și de încredere în sine. Așa se face că într-o zi s-a iscat o furtună și țaranul vedea cu căruța acasă. Un fulger l-a lovit chiar pe el și căruța lui. Ca prin minune țaranul s-a trezit că nu a murit dar a rămas cu arsuri grave. Intrat în comă la spital când s-a văzut așa și s-a trezit primul lucru a fost să spună: să mă...ierți Dumnezeu, deși lui i-a venit din obișnuință să spună cu totul altceva. Este adevărat în acest sens că sunt și cazuri în care când un om are un eșec ajunge singur să se ofere pe sine dracului.

³⁵ Isabelle Stengers, *Au temps de catastrophe: résister à la barbarie qui vient* (Paris, 2009).

³⁶ Sunt unii care au ajuns la un stadiu atât de mare de răutate că atunci când înjură simți că o fac cu toată ființa lor. Aceștia sunt cu adevărat persoane care au ajuns la o înrăutățire a personalității lor și mai ales a sufletului lor. Înjurătura este o manifestare a răutății sufletului. Când sufletul este eliberat de răutate și de tot ceea ce ține el, el ajunge să nu mai simtă nevoia de a înjura și de a drăcu. Când omul este înrăit el simte nevoie de a drăcu. Sunt mulți care "dau d.....i" pe toată lumea: pe mamă, pe tatăl pe copii, pe rude sau pe prieteni. În rândurile care vor urma vom vedea mai bine ce înseamnă drăcuirea și care sunt cauzele ei. Nu poate să fie în acest sens nici o îndoială că vulgaritatea este o expresie a unei barbarie de scurtă durată. De multe ori cei care sunt vulgari înconvă "trăsnetele care vin de la Dumnezeu" fără să fie conștinți că între trăsnete și fungerile pe care le invocă ei nu există nici o legătură cu o anumită situație.

Fie fie oare un eșec în viață atât de grav că trebuie să ne invocăm ca aprinzând etern dracului? Cu siguranță că nu. Fără doar și poate că sunt și mulți vulgari care nu sunt la drept vorbind conștienți de vorbele pe care le spun și dacă îi întrebi mai mult și mai bine de ce înjură nu știu. Acesta fiindcă după cum am spus aceleșai duhuri malefice care îi făcea pe antici să se închine cu vulgarități lui Dionisios și Demetrei sunt și în zilele noastre la lucru și ne fac să spunem când nici nu ne-am aștepta cuvinte de rușine și de hulă. Este trist în acest sens că multe vulgarități se referă chiar la Dumnezeu. Sunt mulți vulgari care cred că Dumnezeu are organe genitale care noi și la fel de bine Dumnezeu este angajat în actul sexual cum suntem noi. Aceste vulgarități sunt grave și poate cele mai grave de multe ori ele fiind adevărate blasfemii. Iată de ce nu putem să trecem atât de ușor peste ele.³⁷

Pentru mai multă lume poate părea cât se poate de ciudat că am ajuns să vorbim în paginile acestei cărți despre barbarie. Acesta fiindcă se consideră că la 2000 de ani de la venirea lui Hristos în această lume barbaria nu mai este o problemă a lumii noastre și în nici un fel nu mai putem să ne raportăm la ea ca și la un pericol al societății noastre. Realitatea este că dacă vom ajunge să îi studiem mai bine pe interlopii noștri vom vedea că barbaria este la fel de bine existentă. Este adevărat că barbaria nu se mai manifestă ca în evul mediu cu populații întregi de barbari dar la fel de bine și în zilele noastre sunt mulți care practică barbaria. Sunt mulții care sunt cât se poate de străini de noțiunea de civilizație. Să ne aducem aminte de populația ammiș din Statele Unite. Aceștia sunt un fel de sectă care dintr-o greșită interpretare a Bibliei consideră că tehnica, industria și progresul științific al lumii este un lucru rău. Este un lucru rău fiindcă știința este una care a schimbat foarte mult modalitatea de a trăi a lumii de azi și ea nu este confirmată cu timpurile biblice. Așa se face că secta ammiș nu acceptă civilizația. Este fără doar și poate și acest lucru o dovadă de barbarie care este la fel de bine justificată biblic. Este trist dar adevărul este că și la 2000 de ani după Iisus barbaria este un lucru care continuă să își găsească adepti în societățile noastre. Adepții barbariei sunt unii care susțin că dacă ar avea bani mulți ei în nici un fel nu ar practica barbaria. Totul este până la urmă o problemă de bani pentru ei și în nici un fel o problemă de educație. Sunt din ce în ce mai mulți în zilele noastre care au mari probleme cu educația. De ce să fi educat? La fel își folosește educația? De ce să îți intruiești mintea și sufletul pe băncile școlii? Nu este mai bine să trăiești sălbatic și fără de nici o grijă? Sunt mulți în zilele noastre care gândesc așa și evident că greșesc. Omul trebuie să facă tot ceea ce poate pentru a își aduce aminte la aportul civilizației și a culturii. Prin urmare în această lume nu are numai obligații față de propria persoană umană ci la fel de bine avem obligații față de umanitate în genere. Umanitatea trebuie să fie una care să se perfecționeze și să facă o viață mai bună și mai frumoasă. Barbaria și vulgaritatea în nici un fel nu realizează acest lucru. Din contră, ele nu fac decât să tragă umanitatea înapoi. Ca persoane umane trebuie să avem discernământul de a ști ceea ce face lumea să meargă înainte. Avem nevoie de persoane care să facă lumea să avanseze și să progreseze.³⁸

Iată prin urmare că se găsesc mai mulți care să spună ca barbaritatea este de fapt stadiul firesc al lumii. Sunt mulți care în loc să considere că civilizația este un lucru cel mai bun pentru lume ajung să susțină tocmai opusul. Barbaria este un stadiu inferior la omului care îl duce după cum am spus la primitivism și la primitiv dar sunt din ce în ce mai mulți care sătui de civilizație ajung să susțină tocmai inversul. Câte războaie din secolele recente nu au fost dovadă de adevărată barbarie? Popoare care s-au considerat mai bune decât altele au dus războaie cu ele pentru a le înrobi. Să fie acesta o simplă coincidență? Cu siguranță că nu. Este mai mult o vulgarizare a societății în care trăim. Omul a fost creat de Dumnezeu să perfecționeze lumea în care trăiește și prin urmare el trebuie să facă o lume mai bună și frumoasă. Chiar și Iisus ne spunea în rugăciunea Tatăl nostru: vie împărăția Ta precum în cer așa și pe pământ. Înțelegem că intenția lui Dumnezeu Tatăl este să facem din această lume o asemănare sau o prefigurare a raiului. Acesta nu înseamnă că trebuie să instaurăm raiul pe pământ ci mai mult că lumea noastră trebuie să tânjească după rai, că trebuie să facem o societate care se să asemene cu cea a raiului. Dumnezeu Tatăl este cel care dorește ca noi prin lumea noastră să aspirăm spre rai și prin urmare să nu ne lăsăm să fim doar persoane ale acestei lumi trecătoare. Fiindcă aspirăm spre rai ajungem să perfecționăm lumea

³⁷ David Nash, *Blasphemy in the Christian world: a history* (Oxford, 2010).

³⁸ Tema progresului este una dilematică în zilele noastre fiindcă se consideră că a progresa și a evolua este un lucru care nu poate să fie definit decât în sensul evoluționismului lui Darwin. Știm că prin evoluționism Darwin a ajuns să îl elimine din ecuație pe Dumnezeu. Evoluția este cel care îl face pe om să aibă tot ce își dorește și prin urmare în cele din urmă el nu mai are nevoie de Dumnezeu. Iată cum un lucru care este lăsat de Dumnezeu (progresul, evoluția) a ajuns să fie folosit împotriva lui Dumnezeu. Dumnezeu a creat o lume perfectibilă pentru a îi găsi și omului un loc în ea. În loc să îi fie recunoscător lui Dumnezeu pentru lumea care i-a oferit-o omul a ajuns să îl elimine pe Dumnezeu din ecuația lumii. Ce poate să fie mai trist decât acest lucru? Omul este cel care este chemat să ducă lumea înainte așa cum informaticianul Steve Jobs a preluat calculatorul lui Pascal (Pascal a fost primul din lume care a inventat un calculator) și a ajuns să îl transforme în computerul cu monitor pe care îl avem în zilele noastre și pe care îl folosim.

noastră și la fel de bine să o facem mai frumoasă. Iată prin urmare că Dumnezeu nu este pentru ca noi să transofmrăm această lume într-un loc al barbariei și al vulgarității. Este trist că în ce 2000 de ani de la Iisus în mai toate epocile s-au găsit unii care să susțină barbaria și vulgaritatea. Așa se face că creștinismul ortodox simplu nu este chemat în această lume să se lupte numai cu vulgaritatea ci la fel de bine și cu barbaria multora din semenii noștri. Este o luptă nu tocmai ușoară dar în cele din urmă creștinul ortodox va ajunge să o câștige fiindcă el este cel care a ales partea binelui. Vulgaritatea și barbaria sunt fără doar și poate manifestări mai mult sau mai puțin puternice ale răului. Este un rău care este inspirat de duhurile rele pe care noi putem să le biruim prin post și rugăciune. Nu trebuie să fim indiferenți cu ceea ce are loc în lumea noastră ci să fim conștienți că fiecare prin propria noastră personalitate putem să ne aducem aportul pentru a face o lume mai frumoasă și mai bună. Numai atunci în cele din urmă conștiința omului va fi împăcată și mulțumită de sine.³⁹

Realitatea este că întotdeauna acolo unde există o cultură puternică va exista și o subcultură. Pentru mai mulți subcultura este o metodă de rezistență în fața culturii. La fel de bine trebuie să știm că subcultura în zilele noastre este o stare de rebeliune. Este vorba de rebeliune față de înalta societate care își duce viața după niște reguli stricte. Se consideră de cei vulgari și incuți că ei trebuie să reziste în fața asaltului de cultură și civilizație care le vine din înalta societate. Așa se face că în acest sens vulgaritatea este o stare de rebeliune. În acest sens ceea ce s-a putut remarca este că sunt mai mulți care simt un fel de rebeliune față de societatea din jur. Una dintre formele manifestării rebeliunii a fost din cele mai vechi vremuri vulgaritatea și înjurătura. Prin rebeliune omul se simte cât se poate de liber să își exprime adevăratele sentimente față de ceea ce are loc în jurul lui. Așa se face că de multe ori vulgarul ajunge să înjure societatea din jur și la fel de bine să o calomnieze. Că vulgaritatea și subcultura sunt forme de rebeliune nu poate să fie nici o îndoială. Sunt mulți care sunt împotriva culturii și a civilizației și ajung să trăiască într-un fel de viață de ghetto. Pentru ei stilul de viață mafiot și al gangsterilor este unul optim și poate cel mai bun dintre toate. Iată de ce este bine să știm că trebuie să ne opunem rebeliunii pe care o aduce subcultura. Acesta fiindcă acest gen de rebeliune este unul care propune înlocuirea culturii adevărate cu una falsă sau mai bine zis cu un surogat al culturii. Subcultura din cele mai vechi vremuri a fost o expresie a vulgarității. Acesta fiindcă ea nu este una care funcționează după normele firești și normale ci mai mult după cum îi vine omului. Ei bine dacă cultura și civilizația necesită efort și sacrificiu în subcultură nici nu se pune problema de efort și sacrificiu. Acesta fiindcă subcultura este un fel de mers cu valul lumii din jur. Lumea este schimbătoare și prin urmare la fel de bine este și subcultura. Nu trebuie să avem nici o îndoială că subcultura și vulgaritatea sunt un fel de rebeliune față de societatea civilizată. Sunt din ce în ce mai mulți care nu vor să intre în rândul lumii civilizate și fac orice să își croiască un drum independent. Dacă lumea civilizată pune preț pe tablouri de artă, subcultura pune preț pe picturile vulgare grafitti. Dacă lumea civilizată pune preț pe poezii lirice, subcultura pune preț pe cântece hip hop cu tentă sexuală (vulgară). Dacă lumea civilizată pune preț pe un limbaj civilizat și înălțător, subcultura este cea care face uz de un limbaj obscen și pornografic. Dacă lumea civilizată pune preț pe conduita morală, subcultura ajunge să creadă că infracțiunea este cu adevărat ceva frumos.⁴⁰

Este prin urmare adevărat că adepții subculturii sunt un fel de rebeli fără de cauză. Ei se află de fapt într-o stare de război cu normele societății obișnuite. Acesta fiindcă în timp ce societatea susține că educația este un lucru bun, subcultura elimină nevoia de educație. Dacă societatea spune că corectitudinea este un lucru bun, subcultura spune că poți să fi și un sabotor în cele din urmă dacă acest lucru este ceea ce simți cu adevărat. Dacă societatea spune că cititul este un lucru bun ei bine în subcultură nu mai este nevoie de citit care oricum nu face decât să dea dureri de cap. Dacă societatea spune că munca cinstită este un lucru bun, ei bine subcultura consideră că furtul și delapidarea de fonduri pot să fie la fel de bine un fel de sursă de venit. Subcultura este la fel de bine un fel de cultură pirat care ajunge să suprima nevoia omului de civilizație și cultură. Pentru subcultură omul trebuie învățat că rebeliunea față de tot și de toate este cu adevărat un mod de viață cât se poate de legitim.

³⁹ Jess Shatkis, *Born to be wild: why teens take risk and how we can keep them safe* (TarcherPerigee, 2017).

⁴⁰ Lupta dintre subcultură și cultură este veche și ceea ce este cel mai trist este că se găsesc din ce în ce mai mulți adepți ai subculturii. Subcultura este cultura păturii needucate care ajunge să își promoveze modul de viață. Pentru acest lucru am spus că subcultura este din cele mai vechi vremuri vulgară. Este vulgară fiindcă ea nu are niște criterii bine stabilite de mai înainte după care se ghidează. Subcultura ajunge să proslăvească viața de mafiot și de gangster ca fiind bunuri demn de urmat. Este clar în acest sens că nu putem să vorbim de subcultură ca de un lucru demn de urmat. Acesta fiindcă subcultura este una care în timp de îndobitocște. Ajungem să fim îndobitociți de subcultură fiindcă ea nu face nici un efort de a se autodepăși. Cultura și civilizația autentică sunt cele care permanent vin cu lucruri noi pe care omul trebuie să le facă pentru a se culturaliza și a se civiliza. Toate acestea nu sunt în nici un fel necesare în subcultură. Iată de ce prin subcultură societatea noastră se vulgarizează și devine una rebelă.

Iată de ce prin subkultură ajungem să ne vulgarizăm, să ne micșorăm orizonturile și să trăim într-o stare de rebeliune continuă. Ceea ce este cel mai trist este că în mas media zilelor noastre de multe ori sunt mulți care promovează modul de viață al subculturii. Așa se face că pentru mulți este "cool" să asculte muzică în care sunt laudați mari mafioți, în care se înjură și în care se vorbește pornografic. Acesta fiindcă starea de rebeliune față de toți și de toate cel mai bine este exprimată prin cântece și videoclipuri TV. Pentru oamenii educați este adevărat că subcultura este o amenințare. Este o amenințare care ne face să fim cât se poate de atenți cu care este evoluția ei. Trebuie să fim atenți cu subcultura fiindcă ea ajunge să lovească în valorile sănătoase ale societății.⁴¹

Adevărul este că sunt mulți în zilele noastre care nu sunt conștienți de ceea ce vor cu adevărat și ei sunt persoane care merg cum merge valul. Așa se face că sunt mulți care ajung să se alăture unui curent al subculturii fără să fie conștienți de ceea ce este subcultura. Ei îi pot vedea pe adepții conștienți ai subculturii că sunt cât se poate de marcați de rebeliune față de societate și din lipsă de ocupație în cele din urmă ei vor sfârși ca unii care vor face tot ceea ce pot să ajute subcultura. Cu alte cuvinte acești oameni nu cred prea mult în subkultură dar simt nevoia să aparțină unui anumit grup social și în cele din urmă se vor integra în subkultură. Așa se face că începe și procesul de vulgarizare al acestor oameni. Acesta fiindcă acești oameni sunt cei care funcționează după principiul spiritului de turmă. Ei nu își prea ridică mari semne de întrebare încontro merg cei din jur și pur și simplu vor ajunge să meagă și ei cu cei din jur în direcția în care au apucat să meargă și aceștia. Iată de ce sunt mulți care dacă sunt interogați mai bine vor spune că au devenit persoane vulgare și adepții subculturii fiindcă i-au văzut pe cei din jur să fac acesta. Realitatea este că aceste persoane nu au o coloană vertebrală și sunt bătuti de vântul subculturii și al vulgarității când într-o parte când în alta. Cei care sunt creștini ortodocși își vor da seama că subcultura este un lucru care în nici un fel nu trebuie să fier ascultată ci mai mult trebuie să fie combătută. Acesta fiindcă ea nu face decât să ducă lumea și societatea înapoi. Iată prin urmare de ce trebuie să ne opunem vulgarității și subculturii care ajung să contamineze lumea noastră cu prezența lor. Dacă vom ajunge să combatem subcultura cu siguranță că vom ajunge să combatem și vulgaritatea. Acesta fiindcă vulgaritatea ajunge să fie o expresie a subculturi din timpurile noastre. Trebuie să știm că lupta de multe ori nu este ușoară. Nu este ușoară fiindcă subcultura este una care ajunge să înglobeze în ea vagabonzi, delicvenți, recidiviști, rebeli și violenți. Pentru a își apăra drepturile de multe ori aceștia recurg la cele mai violente reacții. Omul vulgar este adevărat că de multe ori este violent. El simte nevoia să își arate starea de rebeliune față de societate cu pumnul și palma. Iată de ce de multe ori este greu să facem față vulgarității și subculturi. Totuși, nu trebuie să avem nici o îndoială, subcultura și vulgaritatea sunt semne ale oamenilor slabi. Pot să fie ele manifestări ale rebeliunii față de societate dar alternativa pe care o oferă ele nu va fi niciodată acceptată de oamenii serioși și de oamenii cu principii.⁴²

Adevărul este că de multe ori subcultura începe pe băncile școlii. Acesta fiindcă sunt mulți elevi care nu vor să învețe și trebuie să își găsească o modalitate de a rezista în timoul anilor de studii. Așa se face că uneori profesorii și învățătorii care sunt meninți să aprindă lumina cunoștinței sunt priviți ca un fel de inchizitori. Când avem de a face cu un inchizitor trebuie să ne folosim de toate mijloacele pentru a ajunge să îi supraviețuim. Este evident că sunt mulți elevi și studenți care în loc să învețe mai multe de la profesoriilor nu fac decât să se înrăutățească mai mult. În timp ce ei trebuie să învețe alții se distrează prin baruri și cluburi. Pentru mai mulți elevi și studenți acest lucru este cât se poate de puternic. Ei sunt cei care trec prin școală fără să se prindă nimic de ei. De fapt care ne vom uita în cântecele din zilele noastre vom vedea că mai multe fac aluzie la profesorii din școală ca la adevărați inchizitori. Iată una dintre metodele prin care se naște vulgaritate ași subcultura în societatea noastră. Ea este o metodă de rezistență împotriva școlii. Sunt mulți elevi și studenți care imediat ce au ieșit de la cursuri ajung să se reculeagă în ritmurile hip hop sau rock în texte vulgare și reprobabile. Cu acesta se consideră că viața este mai ușor de suportat în școală. Sunt elevi și studenți care nu fac nici un minim de efort pentru a se integra în școală și în loc ca școala să îi educe nu face decât să îi îndemne la rebeliune. Acesta fiindcă

⁴¹ Dumitru Popescu, *Hristos, Biserică, Societate* (București, 1998).

⁴² Sunt mulți care se întreabă: care este poziția Bisericii Creștin Ortodoxe față de subkultură? Adevărul este că niciodată Biserica nu a fost pentru subkultură. Acesta fiindcă Biserica este conștientă de starea de rebeliune a subculturii față de societate. Acest lucru nu înseamnă că în societatea noastră Biserica funcționează ca un fel de casă de cultură. Nu. Biserica este cea care împărtășește celor din jur ceea ce am putea spune cultura creștină. Ce este cultura creștină? Cultura creștină este cea care oferă creștinului poezie creștină, arhitectură bisericească, muzică bisericească și iconografie creștin ortodoxă, toate acestea sunt atât expresia creștinismului cât la fel de bine și a culturii. Este evident că Biserica nu a fost niciodată împotriva culturii dar ceea ce este mai trist este că de multe ori unii au simțit nevoia să idolatrizeze cultura. Este evident că acest lucru nu este bun și trebuie să fie evitat. Cultura creștină este una care nu face decât să ne aducă mai aproape de Hristos. Iată de ce este bine să fim cât se poate de încrezători în ea.

ei simt că drepturile și libertatea lor au fost încălcate. Este trist dar trebuie să o spunem: vulgaritatea la fel de bine începe pe băncile școlii. Dacă un profesor este mai exigent se vor găsi mai mulți elevi și studenți care în afara programului școlar vor ajunge să îi înjure și să își vulgarizeze profesorii. Mai apoi acest lucru va deveni un fel de mod de a fi al elevului și studentului care ajuns adult va găsi o plăcere mare în a nu se supune regulilor și condițiilor pe care le impune lumea din jur. Totul a început pentru ei în timpul școlii și nu face decât să se perpetueze de-a lungul vieții. Este trist dar adevărul este că de multe ori vulgaritatea începe în școlile noastre și ajunge să fie un mod de a fi a viitorilor adulți. Iată cum în școală mai mulți devin adepți vulgarității fiindcă pentru ei este o formă de rezistență în fața educației pe care trebuie să și-o împraprieze. Ce să mai spunem dacă acolo în școlile noastre mai sunt și țigani? Deși nu susținem nici un fel de principău rasist este adevărat că țigani din zilele noastre au o predispoziție mai mare în spre vulgaritate și subkultură.⁴³

Dacă vom sta și ne vom uita mai bine vom vedea că subcultura este mult mai mare decât am fi tentați să credem în primă instanță. Am ajuns să avem pagini de internet în care este promovată subcultura, în care versurile unor cântece pornografice sunt făcute publice pentru ca mai multă lume să ajungă să se cunoască și să familiarizeze cu ele. În zilele noastre subcultura este un adevărat fenomen. La fel de bine de mai multe ori sunt introduse în subkultură și elemente de ocultism. Fie vă vorbim de horoscop, de tarot sau de ghicirea în palmă este sunt cu toate realități ale lumii de azi a subculturii. Nu trebuie să avem nici un fel de îndoială în acest sens că subcultura este un fenomen care se propune ca o alternativă a cuulturii adevărate. Că mai nou luptele au devenit o parte din viața noastră de zi cu zi nu este o noutate. Boxul și wrestling-un sunt două lucruri care sunt extrem de răspândite. De ce sunt aceste "sporturi" nocive și nefaste? Este adevărat că ele sunt nocive și nefaste fiindcă promovează în societatea noastră nevoia de agresiune și de violență. În Europa este adevărat că wrestlingul nu este atât de răspândit dar în America wrestlingul este una adevărat fenomen național. Că wrestlingul este o subkultură nu poate să fie în nici un fel negat. Acesta fiindcă el ne face să fim cât se poate de orientați în spre violență și în spre vulgaritate. Este adevărat că în wrestling de multe ori vorbele vulgare sunt cenzurate dar ceea ce trebuie să știm este că în cele din urmă wrestlingul este un fel de vulgarizare a omului modern și mai ales a omului american care se simte că trebuie să își rezolve problemele prin violență și prin agresivitate. Iată cum prin subkultură violența și agresivitatea au ajuns la un adevărat cult. Trebuie să știm că acest cult al agresivității și al violenței va fi cât se poate de real pe care îl vedem în manifestările adulților modele pe care și ei trebuie să le urmeze. Iată cum violența iasă prin intermediul subculturii din chochilia și ajunge să corupă pe cât mai mulți. Este bine să știm acest fapt și la fel de bine să ne dăm seama de care sunt implicațiile lui. După cum am spus internetul ne demonstrează că subcultura este mult mai mare decât credeam. Așa se face că comportamentul mafiot și de ganster a ajuns să fie o modă pentru mai mulți dintre noi. Se fac filme cu gansteri și mafioți, se fac piese de teatru, se fac cărți cu benzi desenate și se scriu romane în care viața de mafiot și de ganster ajunge să fie lăudată și preamărită. Că rezultate nu vor pregeta să apară nu este nici o îndoială în acest sens.⁴⁴

La fel de bine ceea ce este adevărat este că de multe ori subcultura este un fenomen cât se poate de schimbător. Acesta fiindcă în subkultură nu există un fel de reguli care sunt acceptate de toată lumea. De exemplu în vremurile noastre a existat un timp în care toată lumea a purtat părul punk. A fi punk acum 30 sau 35 de ani a fost cu adevărat o modă a tinerilor. Când marile consorturi au ajuns să dorească să studieze ce se ascunde în spatele modei punk moda punk era deja moartă și s-a născut alta. Sunt multe trusturi media care la drept vorbind sunt impresionate de modul puternic în care se manifestă unele curente ale subculturii. După cum știm în anii '80 și '90 moda punk era cât se poate de răspândită. Tinerii își făceau creste în păr asemenea cocoșilor și unii chiar se machiau ca femeile. Iată prin urmare că acest mod de viață este unul schimbător. Deși unii cred că subcultura are moduri de exprimare cât se poate de solide adevărul este că ele sunt trecătoare și uneroi sunt mai trecătoare decât ne-am aștepta. Acesta fiindcă trebuie să știm că în nici un fel subcultura nu este un lucru serios. Poate lucrul cel mai de căpetenie pe care ar trebuie să îl aibă subcultura este seriozitatea. Ei bine

⁴³ Angus Fraser, *Țigani. Originile, migrația și prezența lor în Europa* (București, 2017).

⁴⁴ O altă metodă prin care apare subcultura este prin imitație. Adevărul este că sunt mulți artiști de geniu care ajung să creeze opere geniale. Fiindcă nu ajung să realizeze și ei asemenea opere de cel mai multe ori artiștii mai mici imită aceste opere geniale dar raportate de scara micului artist care nu a fost capabil să realizeze aceste opere. Așa se face că din invidie și ură ajunge să se nască cultura. De multe ori vulgaritatea este o metodă de răzbunare față de cineva care este cu adevărat excepțional și genial. Sunt mai mulți care fiindcă nu pot să țină pasul cu societatea din jur ajung să fie cât se poate de răzbunători. Din cele mai vechi vremuri răzbunarea s-a manifestat prin vulgaritate și înjurătură. Acesta fiindcă dacă nu poți să fi la fel de excepțional ca cineva reamrabil a doua alternativă pe care o ai este să îl înjuri și să îi adesezi cuvinte vulgare. Iată cum de multe ori invidia este cea care îi duce pe unii la vulgaritate și îi face să simtă că vulgaritatea este o modalitate de a îl submina pe adversar.

subcultura nu îl are. În România anilor 2000 au fost la modă manelele. Câțiva ani manelele au făcut senzație și au fost ascultate de multă lume. Mai apoi ele au căzut în desuetudine. Ceea ce puțini au știu că manelele au fost de fapt un fel de folclor tucesc adaptat la muzica românească. Iată cum subcultura de multe ori vine cu tot felul de elemente care pentru neștiutori ajung să facă senzație. Totuși pentru cei care sunt mai analitici și mai meticuloși ei vor ajunge să își dea seama că de multe ori subcultura ajunge să facă senzație bazată pe ignoranța celor din jur. Iată că la fel de bine sunt și unii mai tineri care ajuns să fie foarte impresionați de modul în care manifestă și de atitudinea vulgarilor. Aceștia par oameni care știu ce vor și care sunt extrem de hotărâți. Când vor crește mai mari tinerii își vor da seama că hotărârea și determinarea vulgarilor este un lucru numai aparent. Ceea ce este mai trist este că mai mulți au ajuns să fie contaminați deja de vulgaritate și trebuie să facă un exercițiu dur pentru a ajunge să se devulgarizeze.⁴⁵

Se spune că într- mănăstire un egumen era mai temperamental și de multe de multe ori avea obiceiul să strige pe un anumit călugăr pentru a o anumită treabă. Într-o zi întâmplarea s-a repetat din nou.

- Părinte Zaharia! Părinte Zaharia! Unde ești? A început egumenul să strige.

Părintele Zaharia a auzit strigătele egumenului și și-a dat seama că egumenul este din nou mânios. S-a dus la bucutărie și a făcut un ceai după care a venit la egumen.

- Ce ți-a trebuit atât să vii? A întrebat mânios egumenul.

- Vai părinte egumen, am avut o treabă de rezolvat.

- Și cu ceaiul pe care îl ai acolo ce este?

- Este pentru sfinția ta părinte egumen.

- Ți-am cerut eu ceai?

- Nu părinte egumen.

- Păi și atunci de ce îmi aduci ceai?

- Fiindcă atunci când ai strigat am auzit că sunteți răgușit.

- Răgușit?

- Da.

- Hmm...nu m-am gândit la asta.

- Știți că ceaiul ajută când ești răgușit.

- Auzi cred că știu ce lecție vrei să mă înveți tu.

- Nu aș îndrăznii să vă învăț nici o lecție părinte egumen.

- Ba da. Tu vrei să îmi spui că nu este frumos să zbier prin mănăstire când sunt mânios.

- Mânia este un păcat părinte egumen.

- Da așa este. Să știi că de aici înainte nu am să mai zbier prin mănăstire când sunt nervos.

Întâmplarea spune că mișcat de gestul părintelui Zaharia egumenul s-a dezvățat să mai urle când era nervos.⁴⁶

Întâmplarea de mai este este una care ne spune că atunci când avem de a face cu un vulgar sau cu un inculturat nu putem să le spunem direct care este meteahna lor ci trebuie să recurgem la tact. Trebuie să avem tact cu vulgarii fiindcă aceștia sunt oamenii fără tact care după cum am spus merg pe instinct. Cu alte cuvinte ceea ce le spune instinctul este ceea ce în cele din urmă vor ajunge să pună în practică. Iată de ce este bine să fim atenți cu vulgarii și să ne dăm seama că ei ca unii care fac parte din subcultură sunt oameni inferiori.⁴⁷

Că subcultura este una care schimbă ierarhia de valori în societatea noastră nu este în nici un fel nici o îndoială. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care nu vor să aibă nici un fel de îndoială. Dacă societatea obișnuită ajunge să susțină că idioțenia este un lucru rău și care trebuie să fie evitat ei bine de multe ori subcultura este cea care susține că idioțenia este un lucru cât se poate de frumos și de la modă. În subcultură idoții sunt priviți de multe ori ca adevărate genii fiindcă ei în cele din urmă se visează genii. Așa se face că

⁴⁵ Laurențiu Dumitru, *Tinerii pe calea întrebărilor* (Galați, 2004).

⁴⁶ Vasilios Bacoianis, *Nu te mai suport (arta împăcării cu sine și cu ceilalți)* (Editura Tabor: București, 2011), p. 118.

⁴⁷ Deși sunt o subcultură, vulgarii nu se consideră pe sine inferiori ci mai multe persoane de mare vază și cu multă greutate. Ei sunt cei care consideră că prin vulgaritatea lor spun lucrurilor pe nume și nu oricine are această putere. Este evident că *prostul dacă nu-i judul nu-i prost destul*. Prin această afirmație nu voim să îi jignim pe vulgari ci mai mult să îi facem conștienți de defectele lor. Pentru a face un vulgar conștient de defectul lui adevărul este că trebuie să îl facem conștient că el face parte dintr-un subgrup. Este vorba de subcultură. Subcultura este fără doar și poate un subgrup pe care trebuie să îl tratăm ca atare. Trebuie să avem tact cu vulgarii ca să ajungem să îi facem conștienți de greșelile lor și de faptul că ei se află pe o cale greșită. Cu tact și cu răbdare de cele mai multe ori vulgarii au ajuns să se schimbe și să își dea seama că sunt pe o cale greșită. Prin urmare cu un vulgar trebuie să știm că nu este bine să *tăiem în carne vie*. Este nevoie de multă răbdare pentru a îl face conștient că ceea ce face nu este bine.

subcultura de multe ori a ajuns să se manifeste prin idioțenie. Este la modă de exemplu pentru unele formații de rap și hip hop să porți hainele pe dos sau invers. Acesta fiindcă cu siguranță că dacă porți hainele invers cu toții vor ajunge să te remarce. Cei din subkultură sunt cei care adevărul este că suferă fiindcă nu sunt remarcați și nu sunt considerați adevărate vedete. Așa se face că dacă ei vor ajunge să pătrundă mai bine în subkultură vor ajunge să fie considerați adevărate vedete. Orice vulgar conideră că atunci când vorbește pornografic face un lucru ieșit din comun pe care cei din jur ar putea să îl aprecieze. Așa se face că din ce în ce mai multe vedete de cinema care nu au nici un fel de talent actoresc au ajuns să înjure și să vorbească pronografic pentru ca cei din jur să îi poată aprecia nonșalanța și curajul. Iată cum vulgaritatea din nou ajunge să se intersecteze cu subcultura din nevoie de a ieși din anonim.⁴⁸

Adevărul este că există și persoane care au ajuns să fie trase în subkultură fără voia lor. Fie că aceste persoane au ajuns să ne nască în periferie sau că aceste persoane au ajuns datorită familie să fie corupte de subkultură sunt mai mulți care asemenea fiului risipitor ajung să își vină în sine și să își dea seama de rolul nefast al subculturii. Aceste persoane în cele din urmă își vor da seama că subcultura este un lucru care privește vulgaritatea ca fiind o normalitate în timp ce morala creștin ortodoxă condamnă sub toate aspectele vulgaritatea. Așa se face că în cele din urmă motivați mai mult de criterii religioase aceste persoane vor ajunge să se despartă de subkultură și vor ajunge să fie oameni civilizați. Este posibil ca de mai multe ori să ajungem să fim seduși de subkultură. În România secolului al XXI-lea încă sunt mulți care nu s-au trezit și au ajuns să considere că manelele nu sunt o muzică a subculturii ci mai mult o formă de manifestare a iubirii de frumos. Manelele sunt fără doar și poate o manifestare a subculturi fiindcă ele sunt un fel de amestec dintre folclorul românesc și cel turcesc. Este adevărat că de multe ori amestecurile pot să fie reușite dar nu este și cazul manelelor care sunt mai mult o muzică țigănească. Că manelele sunt vulgare nu este nici o îndoială. În clipurile video pe care le fac maneliști de multe ori apar femei sumar îmbrăcate și care dansează lasciv. Avem și aici exemplul unei vulgarități care se manifestă în muzică. Manele sunt numai un exemplu de vulgaritate la care societatea românească este martoră de mai multe vreme. Trebuie prin urmare să știm că subcultura din cele mai vechi vremuri a ajuns să facă o modă din vulgaritate fiindcă subcultura este adevărat că nu are prea multe valori cu care să ies pe piață. Dacă este firesc și normal ca lucrurile serioase să iese pe piață ei bine acest lucru nu mai este valabil în subkultură. Subcultura ajunge să facă din nonvalori lucruri care să fie promovate. În subkultură de mai multe ori homosexualii sunt adevărate vedete. Sunt vedete fiindcă ei nu merg după cursul firesc al lumii ci au propriul lor drum. Cei din subkultură sunt persoane care se laudă că societatea trebuie să ofere egalitate de șanse și prin urmare și homosexualii trebuie să fie acceptați fiindcă și lor trebuie să li se ofere șanse. Mai noi s-au făcut mai multe filme și documentare TV care susțin homosexualii sunt și ei persoane care trebuie să fie acceptate și considerate ca membrii marcanți ai comunităților noastre.⁴⁹

Iată prin urmare că în lumea noastră există o subkultură a homosexualilor care sunt cât se poate de activi mai ales în mediul artistic. Acesta fiindcă ei sunt conștienți că sunt persoane anormale dar voiesc să fie acceptate de societate. Fiindcă nu sunt acceptate de cele mai multe ori de societate homosexualii ajung să intre în subkultură. Pentru ei subcultura este un fel de liant sau mai bine spus de mângâiere. Acesta fiindcă ajung să fie cât se poate de marcați de faptul că în subkultură sunt acceptați și nu numai acceptați ci la fel de bine considerați ca persoane de excepție. Că homosexualitatea care este promovată de subkultură este un fel de promovare a vulgarității în societatea și lumea noastră nu este nici o îndoială. Realitatea este că din rebeliune și din răutate cei mai mulți homosexuali cu caută terapie și ajutor de specialitate ci mai mult doresc să se impună în societate ca modele demne de urmat și ca persoane care sunt la fel de normale ca restul. Iată de ce este bine să știm că subcultura este un lucru ce ajunge să promoveze imoralitatea în lumea noastră. Fiindcă este într-o stare de contradicție cu societatea civilizată subcultura nu consideră homosexualitatea ca un păcat ci mai mult ca o manifestare firească a

⁴⁸ Dan Petrescu, *Tentațiile anonimatului: și alte eseuri* (Editura Cartea Românească, 1990).

⁴⁹ Iată cum în subkultură homosexualitatea este un lucru binevenit și cât se poate de firesc. Dacă societatea modernă care este puternic impregnată de idei creștine nu dorește să recunoască drepturile homosexualilor ei bine în cele din urmă subcultura o face. Pentru subkultură de cele mai multe ori homosexualii sunt cei care își găsesc mediul lor propice în care să ne manifeste și în care să se simtă în largul lor. Sunt din ce în ce mai mulți advocați ai homosexualității în zilele noastre și mai ales în marile metropole ale lumii. Ei ne spun că trebuie să îi acceptăm pe homosexuali și în nici un fel să nu îi considerăm ca fiind anomalii ale societății noastre. Homosexualitate este maximul de vulgarizare a persoanei umane fie că este vorba de un homosexual masculin sau de unul feminin. Iată cum un păcat greu ca al homosexualității în subkultură au ajuns să fie considerat un lucru demn de admirat și care trebuie să fie privit ca o normalitate. Că mai mulți homosexuali au ajuns să pătrundă în muzica noastră nu este o noutate. Nume ca Boy George, formația Village People (Alexander Ridley, Randy Jones, Felipe Rose), Michael Stripe (de la formația REM), Neil Tenant (la la formația Pet Shop Boys) și enumerarea ar putea continua.

omului și a tot ceea ce ține de el. Trebuie să ne ferim de homosexualitate fiindcă ea în nici un fel nu poate să ne facă să fim oameni integrii. Iată de ce în zilele noastre trebuie să ducem o adevărată luptă cu homosexualitatea din subcultură. Homosexualitatea este în cele din urmă o vulgarizare a naturii umane și un fel de cădere a ei din urman în subuman. Pentru acest motiv trebuie să știm că homosexualitatea și vulgaritatea sunt lucruri foarte legate una de alta și care au multe lucruri în comun. Ceea ce este cel mai trist este că în zilele noastre din ce în ce mai mulți sunt cei care consideră că nu trebuie să condamnăm homosexualitatea ci mai mult că trebuie să o acceptăm și să o integrăm în viața noastră. Acesta este la un anumit nivel culmea vulgarității. Ce poate fi mai vulgar decât a considera homosexualitatea un lucru obișnuit și firesc?⁵⁰

CAPITOLUL 3

VULGARITATEA: O DEGRADARE ȘI PERVERTIRE A UMANULUI

Prin urmare am ajuns în cele din urmă la un alt aspect al vulgarității din lumea noastră. Este unul la care mai puțină lume a stat se gândească. Este faptul că vulgaritatea este o degradare și pervertire a umanului. Umanul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Totuși deși umanul a fost creat după chipul lui Dumnezeu adevăratul este că de mai multe ori acest chip poate ajunge să se degradeze și să se pervertească. Vulgarizarea omului este la un anumit nivel un fel de degradare. Este o degradare fiindcă în nici un fel vulgaritatea este un lucru care merge după voia lui Dumnezeu. În nici o poruncă din Biblie Dumnezeu Tatăl nu ne-a spus să fim vulgari și obsceni. Iată de ce trebuie să ne luăm măsuri de împotrivire împotriva vulgarității. Prin urmare omul este o ființă care este chemată să convertească natura umană și prin acest lucru să o ferească de tot ceea ce este rău. Că vulgaritatea este o degradare a naturii umane nu poate să fie în nici un fel un lucru pe care să îl punem la îndoială. Iată de ce este bine să știm că degradarea umană este un fapt care de mai mulți nu este conștientizat. Suntem din ce în ce mai puțini conștienți de faptul că ne degradăm pe noi ca oameni prin vulgaritate și la fel de bine ajungem să degradăm mediul înconjurător prin poluare. Este evident că aici nu vom vorbi prea multe despre ceea ce este degradarea umană prin poluare ci mai mult despre degradarea umană prin vulgaritate. Menirea noastră ca ființe umane este să păstrăm natura umană cât mai curată și cât mai morală. Realitatea este că prin vulgaritate natura umană ajunge să se degradeze și să își piardă din aureola de curăție și moralitate. Dacă este să fim întrebați dacă vulgaritatea este o faptă imorală răspunsul este că vulgaritatea repetată este o imoralitate. Este o imoralitate fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care ajung să se obișnuiască cu ea și să considere că cel mai bine este să fie vulgari și obsceni. Pentru mulți nu este deloc o dovadă de rușine a înjura în public ci din contră o dovadă de virtute și de mare curaj. Iată prin urmare că ceea ce este un lucru de rușine a ajuns în zilele noastre să fie considerat un fapt de mare valoare. Este clar că aceasta nu poate să ne lase indiferenți. Nu putem să ne gândim la prosperitatea umană și la avansarea umană dacă nu vom ajunge să păstrăm natura umană pură și nepărată de mizeria vulgarității. Acesta este spiritul în care trebuie să ne educăm copiii.⁵¹

Că vulgaritatea este o degradare a umanului nu poate în nici un fel să fie un lucru pe care să îl negăm. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care consideră că progresul tehnic și științific al omului nu are nimic de a face cu vulgaritatea lui. Este în acest sens în zilele noastre un lucru cât se poate de firesc și de obișnuit să auzim că se înjură și se vorbește pornografic în marile laboratoare unde își duc viața mai mulți savanți de ai noștri. Este etic și firesc pentru un mare savant să înjure și să vorbească pornografic? Adevărul este că nu. Savanții sunt cei care trebuie să folosească un limbaj decent și cât se poate de firesc în conversațiile lor cu cei din jur. Faptul că nu fac acest lucru evident că aruncă o urmă de umbră referitoare la personalitatea lor. Lumea nu se așteaptă de la savanți să ne ofere numai invenții uimitoare ci la fel de bine să ne ofere și un model de conduită morală. Pentru lumea de azi marele savant nu trebuie să fie un om moral. Poate să fie chiar un homosexual dacă el așa simte.

⁵⁰ Virgiliu Gheorghe, *Fața nevăzută a homosexualității* (București, 2014).

⁵¹ Copii din zilele noastre sunt extrem de receptivi la modul în care vorbim și ne comportăm și pentru acest lucru este adevărat că dacă ei cresc și trăiesc într-un mediu vulgar vor ajunge să fie vulgari de la o vârstă fragedă. Trebuie să îi ferim pe copii noștri de vulgaritate fiindcă în cele din urmă acesta este o dovadă a iubirii pe care o avem pentru ei. Nu ne arătăm iubirea față de copii dacă îi lăsăm ca de la o vârstă fragedă să vorbească porcoci ci mai mult prin a îi corecta. Trebuie să îi corectăm pe copii noștri fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de drepti față de ei. Iată de ce trebuie să fim atenți cu copii noștri la ce limbaj ajung să folosească. Personal am ajuns să văd copii care de la vârsta de 4 sau 5 ani înjurau pornografic și erau cât se poate de familiari cu toată gama de acte pornografice. Acesta fiindcă evident părinții acelui copil au considerat că așa este cel mai bine să își crească copilul. Nu ne arătăm iubirea față de copii lăsându-i să înjure pornografic ci mai mult prin a îi corecta.

Tot ceea ce trebuie să facă el este să fie de succes în laborator. Realitatea este că de la un savant lumea vrea mai mult. Lumea vrea să învețe de la el nu numai știință ci la fel de bine și conduită morală. Iată de ce savantul trebuie să fie un om moral care să știe ceea ce este o conduită morală și la fel de bine cum se manifestă ea. Simon Veil spunea la un moment dat că: “este cu adevărat dureros să transpunem în alții degradarea care există în noi.” Adevărul este că sunt din ce în ce mai mulți care sunt cât se poate de rușinați de degradarea și vulgaritatea care există în ei și prin urmare vor să își facă căderea mai puțin rușinoasă și ajung să îi îndemne și pe aceștia să cadă dimpreună cu ei. De fapt să nu uităm că acest fapt funcționează și în cazul teroriștilor din zilele noastre. Fiindcă ei sunt conștienți că ei sunt persoane eșuate de multe ori ajung să se detoneze în public luând cu ei mai multe vieți. Dacă un terorist ar voi să se sinucidă este evident că el ar putea să o facă singur, dar nu o face și preferă să mai ia câteva zeci sau poate câteva sute de vieți cu el.⁵²

Prin urmare ce putem să facem să ajungem să combatem degradarea naturii umane pe care atât de mulți dintre noi ajungem să o simțim? Pentru a ajunge să combatem degradarea trebuie să ne ajunge să ne dăm seama de care sunt adevărate valori de valorile false. Sunt mai multe valori false în zilele noastre care sunt cât se poate de mult promovate de mai mulți și care tind să ne facă să fim cât se poate de confuși. Este un fapt care în nici un fel nu poate să ne lase indiferenți. Că trăim într-o lume a crizei de valori în nici un fel nu poate să fie trecut cu vederea. Trebuie să fim persoane care să știm că în funcții cheie ale vieții noastre publice nu putem să lăsm pe oricine. Sunt din ce în ce mai mulți care susțin că în funcții cheie din viața noastră publică pot să stea și oameni care înjură și vorbesc pornografic fiindcă în cele din urmă nu contează vorbele lor ci mai mult modul în care ajung să aibă rezultate. Cu alte cuvinte *scopul scuză mijloacele*. Ceea ce a putut să fie observat este că de cele mai multe ori sunt puține cazurile de persoane care ajung să ocupe funcții mari în sfera publică și în același timp să fie și vulgari. Acesta fiindcă în mare după cum am arătat în rândurile de mai sus vulgaritatea este una care determină lipsa de caracter. Iată de ce cei care sunt vulgari nu se simt bine într-un mediu în care nu se vorbește vulgar. Acesta fiindcă în cele din urmă ei știu că nu aparțin acestui mediu. Că trebuie să facem o diferență dintre vulgari și non-vulgari este un lucru din ce în ce mai trecut cu vederea în zilele noastre. Tot ceea ce contează este să avem salarii mari și nu contează dacă șefii noștri vorbesc pornografic sau nu, important este să ne mărească salariile. Acest gen de judecată a apărut pe fondul că rezultate contează mai mult decât metodele prin care au fost obținute. Iată cum am ajuns să ne realtivizăm și să nu mai ținem cont de morală creștin ortodoxă. Dacă de exemplu am ajuns să stăm la ocazie pentru a ajunge la destinație și am intrat în mașină cu un vulgar care mai tot drumul înjură și drăcuiește, evident că nu îi vom face nici o observație ci vom ajunge să tăcem pentru a îl lăsa să fie în elementul lui. Dacă i-am face observație poate că el ne va da afară din mașină.⁵³

La fel de bine una dintre metodele prin care degradarea ajunge să se manifeste în zilele noastre este lipsa păcii. Sunt din ce în ce mai multe state care au trăit în pace și dintr-odată unul s-a răvrătit împotriva altuia și în cele din urmă a ajuns să declare război. Că războiul este o degradare umană nu poate să fie vorba. Oamenii sunt chemați ca pe cale pașnică să ajungă să își rezolve diferențele dar de mai multe ori nu o fac și prin urmare este clar că acest lucru nu este sub nici o formă acceptabil. Degradarea umană are mai multe forme și una dintre ele este războiul. Au fost mai multe mentalități ale lumii care au susținut războiul total împotriva tuturor. Una dintre cauzele pentru care natura umană a ajuns să se degradeze în zilele noastre este fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt interesați de spiritualitate. Lumea spiritului este un lucru care în nici un fel nu este de interes pentru oamnei de azi și mai ales pentru omul secolului al XXI-lea. Acesta fiindcă se consideră că tot ceea ce are nevoie omul este să evolueze în sens științific și tehnologic. Pentru a avansa științific și tehnologic nu ai nevoie de nici un fel de spiritualitate. Să fie lucrurile chiar așa? Vom vedea că omul nu are nevoie numai de avansare științifică și tehnologică ci la fel de bine și de avansare spirituală. Acesta fiindcă omul este o ființă care este înzestrată cu suflet. Sufletul omului ajunge să trăiască și să fie viu prin spiritualitate. Iată cum faptul că omului contemporan îi lipsește spiritualitatea în cele din urmă se ajunge la un fel de vulgarizare a omului. Lipsa de spiritualitate din viața cuiva este mai mult o lipsă de energie vitală pentru suflet. Prin urmare când nu are

⁵² Bruno S. Frey, *Dealing with terrorism: stick or carrot?* (Massachusetts, 2004).

⁵³ Că mai mulți dintre noi ajungem să facem compromisuri cu vulgaritatea din jurul nostru în nici un fel nu este un lucru bun. Acesta fiindcă cu cât suntem mai permisibili cu atât mai mult vom devenii mai permisibili. Trebuie să știm că compromisul nu este în cele din urmă o soluție. Dacă suntem prieteni cu cineva și acea persoană este o persoană vulgară este o greșală din partea noastră dacă nu îi facem nici un fel de observație. Acesta fiindcă trebuie să facem acea persoană conștientă că există o diferență dintre caracter între tine și ea: în timp ce tu nu ești vulgar, acea persoană este vulgară. Trebuie să știm aceasta și să îi punem în vedere prietenului nostru vulgar că cel mai bine ar fi să își schimbe deprinderea fiindcă dacă nu prietenia dintre noi nu va mai putea continua. Prin urmare nu trebuie să facem compromisului cu vulgaritatea în orice situație și oricum.

spiritualitate sufletul este lipsit de ceea ce este cel mai esențial pentru el: energia duhovnicească. Așa se face că sufletul se vulgarizează. Cum are loc propriu zis vulgarizaera sufletului? Are loc nu numai prin cuvinte și vorbe pornografice ci la fel de bine printr-o indiferență față de Dumnezeu, de sfinți, de Biserică și de nevoia de mântuire. Sufletul vulgarizat este un suflet împătimit care nu crede în viața de apoi și nici nu vrea să fie cine a fost Iisus sau ce a propovăduit Iisus. Iată de ce este bine să știm că vulgarizaerea este un lucru care nu cuprinde numai limbajul omului ci la fel de bine și sufletul omului. Sufletul vulgaizat nu mai este un suflet sănătos ci este un suflet degradat, este un suflet care ajunge să se hrănească din pornografie și din erotism.⁵⁴

Iată prin urmare că sunt mai multe persoane care sunt cât se poate de vulgare fără să știe că vulgaritatea este într-un anume sens o cădere din umanitate sau mai bine spus o degradare a umanității. Fiindcă suntem oamenii cu toții avem datoria de a păstra o umanitate cât mai frumoasă și mai înaltă. Ei bine prin obscenitate acest lucru nu mai are loc și ne face să fim cât se poate de pătrunși de răutate. Că vulgaritatea este la un anumit nivel o manifestare a răutății nu poate să fie nici un fel de îndoială sunt mai multe forme prin care se manifestă vulgaritatea în zilele noastre. Una dintre ele este răutatea în limbaj care este vulgaritatea. Cineva spunea la un moment dat că deși el este o persoană vulgară în nici un fel nu este vulgară la locul de muncă, la birou. Fiindcă spunea el că vulgaritatea nu este un lucru care trebuie să fie manifestată într-un loc în care trebuie să fim profesioniști și trebuie să avem o atitudine profesionistă. Acea persoană era de părere că numai acasă în familie poți să fi vulgari fiindcă spunea el că vulgaritatea este un lucru care ține de familie. Iată că avem și aici un alt exemplu de degradare umană. Știm că familia este celula de bază a societății. Prin urmare este eronat să credem că în familie pentru a fi noi înșine și pentru a nu avea nici un fel de inhibiții putem să fim cât se poate de vulgari. Acest gen de gândire este fără doar și poate un lucru eronat. Trebuie să fim conștienți că vulgaritatea este nu poate să fie un lucru intim. Sunt mai mulți care atunci când întrețin relații sexuale își adresează cuvinte vulgare fiindcă așa simt ei că este cel mai bine. Este o mare anomalie și este o dovadă de pornografia a ajuns să ne influențeze profund. Trăim într-o epocă în care există un cult al eroticului la fel cum în antichitate mai mulți zei erau cinstiți prin diferite orgii. Fără să ne dăm seama toate aceste lucruri sunt cele care duc la o degradare a condiției umane. Când auzim pe cineva că înjură zi de zi nu putem să ne gândim decât la două lucruri: 1. ori acea persoană se află sub posesia unui duh rău care o face să înjure la orice moment; 2. ori acea persoană este una care este poate un exponent a ceea ce înțelegem prin degradarea umană. Degradarea umană se manifestă prin multe lucruri: război, crimă, genocid, furt sau hoție. La fel de bine degradarea umană se manifestă și prin vulgaritate. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai conștienți că omul este chipul și asemnarea lui Dumnezeu și el se așteaptă să trăiască într-un anumit mod care să fie pe placul lui Dumnezeu. Dacă vulgaritatea nu este pe placul lui Dumnezeu atunci pe placul cui este? Cu siguranță este pe pacul celui rău, a diavolului.⁵⁵

Demnitatea umană este cea care ne spune că trebuie să ținem la lucrurile care ne fac cu adevărat umani. Nu ne face umani vulgaritatea ci ne face umani virtutea creștin ortodoxă. Iată de ce de la Iisus încoace totul s-a schimbat pentru om. Trebuie să fim cât se poate de siguri de modul în care vom ajunge să ne manifestăm natura noastră umană. Adevărul este că fiindcă suntem egoiști suntem din ce în ce mai puțin preocupați de natura noastră umană. Acesta fiindcă tot ceea ce ne pasă este adevărul eu. Realitatea este că în toate limbile pământului există înjurături și sunt din toate națiile pământului cei care le folosesc. Înjurătura a devenit un mod de a fi, o obișnuință a omului indiferent de meridianul pe care trăiește. Trebuie să știm că toate aceste înjurături pe care le rostește omul în mai multe limbi sunt cele care aduc cu sine căderea din demnitatea omului de templu al Duhului Sfânt al lui Dumnezeu și căderea la un nivel subuman. Că omul poate să devină subuman nu este nici o îndoială. Omul devine subman fiindcă în loc să fie conștient de demnitatea lui de ființă creată de Dumnezeu ajunge să se dea pe sine după inspirații și gânduri drăcești și demonice. Așa se face că și limbajul omului are de suferit. Limbajul poate să fie o expresie a decăderii naturii umane din demnitatea pe care a așezat-o Dumnezeu. Iată cum la scară globală vulgaritatea este un fel de degradare a umanului. Sunt din ce în ce mai puțini cei care privesc lucrurile așa dar adevărul este că nu putem să prezentăm realitatea altfel decât este ea.

⁵⁴ Virgiliu Ghoerghe, *Pornografia: maladia secolului XXI* (Editura Prodromos, 2011).

⁵⁵ Prin urmare pentru a nu ajunge să degradăm natura umană trebuie să fim conștienți că natura umană este un lucru care are cu sine și o anumită demnitate. Este demnitatea despre care vorbea Sfântul apostol Pavel când spunea că noi suntem temple ale Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Sunt din ce în ce mai puțini cei care se gândesc la demnitatea omului și tot ceea ce iau ei în vedere este faptul că omul este liber să fie cum vrea în această viață. Deși omul este liberă să fie cum vrea în această viață ceea ce trebuie să știm că a fi cu vrei nu înseamnă că ești și cum trebuie. Cu alte cuvinte cum trebuie să fim noi în mod natural? În mod natural trebuie să fim așa cum ne vrea Dumnezeu. Este clar că Dumnezeu nu ne vrea vulgari dar noi fiindcă avem libertate ajungem să ne facem vulgari. Vom vedea că vulgaritatea a ajuns la grade înfricoșătoare de manifestare și evident că trebuie să luăm o atitudine în acest sens.

Este trist că sunt foarte puțini cei care sunt conștienți că prin faptele și prin acordul nostru trebuie să ne aducem contribuția la demnitatea și menținerea în demnitate a umanului. Acesta fiindcă umanul are o anumită demnitate. Sfântul prege David spunea că Dumnezeu l-a creat pe om cu puțin mai mic față de îngeri. Ca ființe umane ne înrudim cu îngerii lui Dumnezeu și nu cu stadiul subuman la care ne aduce vulgaritatea. După cum am spus vulgaritatea este un lucru care nu este după poruncile lui Dumnezeu. Ava Isaia din Filocalie spunea că: “nu se poate ca Dumnezeu să nu asculte rugăciunile omului, dacă omul ține poruncile Domnului.” Iată prin urmare că Dumnezeu ne ascultă dar mai înainte de a face acest lucru El ne cere ca și noi să îi respectăm poruncile. Una dintre porucile lui Dumnezeu este să nu fim vulgari și să folosim un limbaj decent. Trebuie să ținem cont de această pruncă fiindcă ea poate la fel de bine să ne ajute în procesul mântuirii. Este greu să ne imaginăm că raiul este un loc în care oamenii înjură și vorbesc pornografic.⁵⁶

Se spune că la o școală o profesoară se uita cu copii într-un tablou de familie. Privind tabloul un elev a observat:

- Acel copil nu are părul ca restul membrilor familiei.
- Așa este ai observat bine, a răspuns profesoara.
- Nu cred că acel copil face parte din familie, a continuat elevul.
- De ce?
- Dacă nu are părul ca restul familiei este un copil adoptat.
- Se mai întâmplă ca unii copii să nu aibă părut ca restul familiei.
- Cum așa? A întrebat elevul mirat.
- Noi nu putem să controlăm genele umane.
- Așa este a intervenit o elevă în discuție.
- Bineînțeles că așa este, a răspuns profesoara.
- Eu sunt o fată adoptată de la orfelinat și știu cum este să fi adoptat.
- Cum este să fie adoptat de cineva? a întrebat primul elev.
- Este foarte simplu.
- Te ascult.
- A fi adoptat de o mamă nu înseamnă că crești nu în bruta ei ci în inima ei.
- Nu te înțeleg.
- Nu mă înțelegi fiindcă nu ai fost atent la ce am spus.
- Fă-mă și pe mine să înțeleg.
- Copilul care este adoptat nu crește ca restul în burta mamei din care se naște ci mai mult prin iubirea pe care o are față de mama adoptivă ajunge să crească în inima ei sau mai bine spus în iubirea ei.
- Aaa...acum înțeleg ce vrei să spui.
- Bă bucur că ai priceput.

Întâmplarea de mai sus se potrivește cu cei care sunt vulgari. Fiindcă ei au ajuns să fie contaminați de vulgaritate de multe ori se simt fără de nici o problemă. Totuși la un moment dat ei pot auzii mesajul Bisericii care condamnă vulgaritatea și prin urmare vor simți nevoia să se schimbe. Ei vor ajunge să adopte un comportament nou și cât se poate de moral. Este la fel cum a spus copila din întâmplarea de mai sus: adoptarea unui limbaj creștin de multe ori este asemenea adopției unui copil. El crește mai mult în inima și în sufletul celui care a ajuns să renunțe la vulgaritate.⁵⁷

Ceea ce s-a putut vedea este că mai multe persoane demonizate se maniofestau vulgar. Nu numai că rosteau cuvinte vulgare dar la fel de bine minau anumite poziții sexuale. Pentru cine nu crede în Dumnezeu acest lucru poate să pară lipsit de importanță. Pentru noi însă care credem în Dumnezeu manifestările vulgare și pronografice ale mai mult posedați ne spun că demonii se bucură când cineva este vulgar și când înjură de Dumnezeu și de toți sfinții. Avem toate motivele să credem că atunci când cineva se apucă să înjure din senin

⁵⁶ Antonie Plămădeală, *Cine sunt eu? Ce spun eu despre mine. Convorbiri cu părintele Teofil Părăian* (Sibiu, 2014 reeditare).

⁵⁷ Adevărul este că am întâlnit și intelectuali care de multe ori în anumite momente au ajuns să fie vulgari. Aceștia am putut constata că erau persoane care de fapt erau falși intelectuali fiindcă adevărații intelectuali nu sunt vulgari. De ce unii intelecturi ajuns să înjure și să vorbească vulgar? Ajung să facă acest lucru fiindcă în viața lor ei sunt atenți numai la viața intelectualului și a ceea ce ține de ea fără să o mai dubleze și de spiritualitate. Acolo unde există spiritualitate nu mai este loc pentru vulgaritate. Acesta fiindcă după cum am spus spiritualitate nu este deloc compatibilă cu vulgaritatea. Nu trebuie să facem o obsesie din vulgaritate atunci când suntem cotaținați de ea ci mai mult trebuie să facem un exercițiu de despățimire. Dacă cumtem vulgari este cât se poate de bine să se spovedim acest păcat. Dacă îl spovedim de mai multe ori în cele din urmă vom anjunge să ne debarasăm de el. Acesta fiindcă ortodoxia crede că harul (ajutorul) lui Dumnezeu lucră prin spovedanie.

fără de nici un motiv și fără de nici o explicație este cel mai probabil sub influența unui demon. Că demonii nu vorbesc creștinește este un lucru pe care l-au experimentat mai mulți creștini. Se cunoaște o întâmplare din Grecia modernă că un tânăr avea camera plină cu poze cu femei dezbrăcate. Criticat de mai multe ori de mama lui pentru acest lucru tânărul nu a voit să dea jos de pe pereți imaginile erotice și pornografice. Totuși fiindcă mama lui a insistat în cele din urmă între pozele cu femei dezbrăcate a pus și o icoană cu Iisus. La câteva zile după acesta tânărului i s-a petrecut un lucru neașteptat. I s-a arătat un demon cu coarne și cu copite care a început să îl mustre că a pus icoana cu Iisus pe perete și i-a cerut să o dea jos. Tânărul s-a spăimântat și a început să se roage. Pe cum se ruga a putut vedea că demonul a fost alungat de puterea rugăciunii. Se spune că din acea zi tânărul și-a dat jos pozele cu femei dezbrăcate și a lăsat pe perete numai icoane. Iată prin urmare că demonii sunt cei care de multe ori ajung să îi inspire pe oameni la vulgaritate.⁵⁸

Că vulgaritatea și obscenitatea variază de la om la om și de la regiune geografică la regiune geografică nu este în nici un fel un lucru nou. Sunt mulți care se folosesc de imagini pornografice pentru a îi critica pe unii lideri politici din comunitățile lor. Este adevărat că unii lideri politici merită să fie criticați dar trebuie să fim atenți să nu cădem în extrema cealaltă să ajungem să folosim un limbaj cât se poate de murdat la adresa lor. Aceasta fiindcă folosind un astfel de limbaj demonstrăm că nu suntem mai buni decât ei. Critica pe care trebuie să o facem cuiva întotdeauna trebuie să fie pertinentă și să nu fie pornografică. Acesta fiindcă prin a fi pornografici cu cineva în nici un fel nu ajungem să îndreptăm acea persoană. Se consideră mulți că în lumea politicii mai ales trebuie să fim cât se poate de nemiloși cu cei care ne înșală așteptările. Așa se face că în cele din urmă cei mai mulți ajung să critice în mod pornografic greșelile liderilor lor. Nu acesta este calea pe care trebuie să o urmăm. Trebuie să avem capacitatea de a gândi lucrurile la rece și să nu ne lăsăm duși de primul impuls. Trebuie să lăsăm justiția să își facă datoria în ceea ce îi privesc pe politicienii corupți. Iată prin urmare că în paginile de mai sus am demonstrat o altă metodă prin care vulgarizarea ajunge să degradeze umanul. Suntem într-o criză a umanului în zilele noastre. În timp ce unii ajung să deifice umanul, alții ajung să îl demonizeze. Nu este bine nici să deificăm umanul dar nici să îl demonizăm ci cel mai bine este să ținem calea de mijloc. Acesta fiindcă umanul nu trebuie să fie un fapt care trebuie să fie expus extremelor. Pentru mulți umanul este o noțiune de extremă: ori este război ori este pace și nu există nici o stare de mijloc, nici o posibilitate pentru armistițiu. Iată de ce este bine să ne păstrăm optimismul în ceea ce privește umanul. Acesta fiindcă umanul a dat lumii și multe lucruri bune. Aceste lucruri sunt cele care ne fac să credem că deși umanul trece în zilele noastre prin criza degradării, el în cele din urmă se poate ridica asemenea păsării Phoenix din propria cenușă. Mai mult decât orice trebuie să credem în uman și să nu îl considerăm ca fiind lipsit de nici o speranță.⁵⁹

Cineva spunea la un moment dat că ajungem să fim cât se poate de conștienți că lumea din jurul nostru sau noi chiar suntem vulgari și obsceni fiindcă în sufletul nostru există noțiunea de noblețe. Adevărul este că omul în sine este o ființă nobilă. Omul este o ființă nobilă fiindcă le este capabil, să ajungă la o comuniune cu Dumnezeu. Iată prin urmare care este sensul și care este expresia finală a comuniunii cu Dumnezeu. Este această comuniune care nu numai că ne înobilează dar la fel de bine ajunge să ne și transfigureze. Iată de ce este bine să știm că a înnobila natura umană este un lucru cât se poate de bun și cât se poate de firesc. Trebuie să credem în idea de a fi nobili cu cei din jur fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să primim noblețe. Iată prin urmare că noblețea nu numai că este incompatibilă cu vulgaritatea dar ea este la fel de bine una care poate să ne ferească de degradarea umană la care cu toții asistăm în zilele noastre. Trebuie să fim convinși că noblețea este o șansă pentru umanitate pe care se cuvine să o folosim și pe care la fel de bine nu trebuie să o menținem numai în stadiu de teorie ci trebuie să o facem să fie cât mai cunoscută. Iată că noblețea nu ne costă mult fiindcă cu toții știm la un anumit nivel ce înseamnă să fi nobil și la fel de bine ea ne ajută să vedem diferit natural noastră umană. După cum am spus natura noastră umană este într-un proces de degradare. Este o degradare care vine din lipsa de morală și spiritualitate și accentul cât se poate de mult pe aspectul material al existenței. Trebuie să

⁵⁸ Eftimie Atonitul, *Asceți în lume 2* (București, 2004).

⁵⁹ Că vulgaritatea este o criză a umanului din zilele noastre este un lucru pe care toți părinții duhovnicești ne-o spus. Este firesc și obișnuit pentru timpul nostru să fi vulgar și pornografic fiindcă numai în acest fel îi poți face conștienți pe cei din jur de adevărata ta personalitate, de adevărul tău eu. O astfel de judecată este cât se poate de eronată și în nici un fel nu trebuie să o luăm în considerare. Trebuie să fim mult mai atenți cu natura noastră în general și în acest mod vom ajunge să ne dăm seama că natura umană se află în criză mai ales fiindcă nu prea își ridică prea mult problema morală. Este la modă mai ales din anii '70 ai secolului XX ca marii actori să își demonstreze arta lor printre expresii vulgare și pornografice. Acesta fiindcă în cele din urmă interesul marilor actori ai lumii noastre este extrem de scăzut cu privire la moralitate. Realitatea este că sunt puțini mari actori care sunt capabili să facă judecăți referitoare la starea de degradare morală a umanității deși ei sunt cunoscuți de multe ori în zeci de țări.

Știm să păstrăm un echilibru dintre material și spiritual fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să slavăm umanitatea noastră. Nu trebuie să fim obsedați de propria umanitate dar trebuie să ne punem întrebarea ce putem noi să facem pentru umanitate? Cum putem să ducem umanitatea cu un pas mai sus? Acesta este ceea ce orice om de bine gădnește și simte. Iată prin urmare că în vulgar încă mai există lumina nobleței. Biserica și creștinsimul ortodox nu poate decât să mărească această lumină și să o facă să fie una dominantă în voața lui. În cele din urmă vulgarul va ajunge să își dea seama că este pe o care greșită și se va schimba. Vulgarul se poate pocăi fiindcă în el încă mai există bine și se poate tranfigura în Hristos. Trebuie să știm că în nici un fel viața cu Hristos nu este compatibilă cu vulgaritatea. Acesta fiindcă aceste două lucruri sunt cât se poate de opuse unul altuia. Am văzut că de multe ori vulgaritatea este inspirată în oameni de demoni. Oamenii trebuie să își vină în fire și să ajungă prin rugăciune să îi înfrângă pe demoni.⁶⁰

Ceea ce am dorii să atragem atenția în aceste rânduri este că în sine vulgaritatea este o pervestire a umanului. Acesta fiindcă omul a fost creat ca o ființă care să fie în comuniune cu Dumnezeu. Această comuniune cu Dumnezeu este cel mai bine realizată prin rugăciune. Fiindcă omul ajunge să se vulgarizeze prin gesturi și prin limbaj în cele din urmă el se îndepărtează și de Dumnezeu. Prin urmare la un anumit nivel vulgaritatea este un fel de stopare a comuniunii cu Dumnezeu. Omul are nevoie de comuniunea cu Dumnezeu fiindcă ea este cea care îl întărește în ființa lui să poată să meargă mai departe și să treacă peste problemele acestei vieți. Ori ceea ce au putut remarca părinții duhovnicești este că există o discrepanță majoră dintre comuniunea cu Dumnezeu și vulgaritate. Omul vulgar nu mai este centrat pe Dumnezeu ci mai mult pe lucrurile și obiectele acestei lumii. Vulgarul devine într-un anume fel orb la nevoia de comuniune cu Dumnezeu. Că vulgaritatea nu este un lucru care ne duce la Dumnezeu ne-o spun toate cărțile de rugăciune din cultul ortodox. În toate aceste cărți nu există nici o expresie vulgară fiindcă viața cu Dumnezeu este una care se manifestă prin curăția limbajului. Adevărul este că modul în care vorbim este la un anumit nivel cine suntem. Dacă suntem vulgari înseamnă că suntem persoane retrograde. Vulgaritatea este întotdeauna un fel de perversiune a limbajului. Limbajul omului este chemat să fie unul curat și frumos. Ori prin vulgaritate limbajul ajunge de se pervertește. Iată de ce trebuie să avem de grijă de limbajul nostru și să fim siguri că nu ne-am contaminat cu vulgaritatea. După cum am spus în rândurile de mai sus de multe ori vulgaritatea ajunge să se manifeste în noi fără să ne dăm seama. Acesta fiindcă ajungem să trăim într-un mediu contaminat de vulgaritate și în cele din urmă și noi devenim vulgari. Iată de ce este bine să ținem în minte că vulgaritatea este un păcat care ne duce o o anumită separație de Dumnezeu. Orice om sănătos nu vrea să fie separat de Dumnezeu ci vrea să fie în comuniune cu El. Ori este evident că pe cum devenim mai vulgari nici interesul nostru față de Dumnezeu și de existența Lui nu crește ci din contră se împuținează.⁶¹

Iată prin urmare că perversiunea se poate manifesta și prin limbaj. Acesta fiindcă limbajul este cel care ne face să fim cât se poate de naturali și să ne manifestăm adevăratele noastre tendințe morale. Ceea ce trebuie să fim conștienți este că perversiunea nu este o eliberare a sufletului ci mai mult o închidere a sufletului, o înălțuire a lui într-un limbaj care sufocă sufletul. Tedința omului este să își simtă sufletul liber și eliberat de orice fel de închisoare. Ori ceea ce nu sunt conștienți cei mai mulți dintre vulgari este că vulgaritatea este cea care ajunge să țină încleștat sufletul în anumite clișee și în anumite moduri de a gândii. Modul de a gândii al vulgarului este unul limitat chiar dacă se întâmplă să fie și vulgari deștepți. De ce este modul de gândire al vulgarului unul limitat? El este unul limitat fiindcă ajunge să prindă sufletul într-un fel de clișee sexuale și ale perversiunii. Perversiunea sexuală este un lucru care este destul de des prezent în limbajul vulgarului fiindcă după cum am spus în interiorul vulgarului el este la un anumit nivel obsedat sexual. Iată de ce vulgarul trebuie să fie sigur că el nu este o persoană liberă ci este sclavă demonului vulgarității după cum am demonstrat în rândurile de mai sus vulgaritatea poate să fie stănită în om de demonii. Demonii pot să pătrundă prin gânduri într-o persoană și să facă ca acea persoană să se exprime numai prin vulgaritate și expresii vulgare. Cu alte cuvinte persoane nu își

⁶⁰ Mănăstirea Paraclitu (autor comun) *Demonii și lucrările lor* (Editura Cartea Ortodoxă, 2007).

⁶¹ Vulgaritatea nu este în nici un fel compatibilă cu starea de nepătimire (apatia) a spiritualității creștin ortodoxe. Acesta fiindcă nu putem să ne imaginăm un om eliberat de patimi care injură și vorbește vulgar. Psihologia vulgarității este tot una cu psihologia păcatului. Iată de ce este bine să ne ferim de vulgaritate fiindcă ea este activă în sufletul nostru prin tot felul de imagini și aluzii sexuale. De fapt la un anumit nivel sufletului vulgarului este corupt. El nu mai vrea să fie de ceea ce înseamnă curăție și puritate fiindcă adânc în interiorul sufletului său știe că nu mai este nimic curat și pur în el. Iată de ce este bine să știm că atunci când începem să vorbim vulgar înseamnă că sufletul nostru începe să se îmbolnăvească. Sufletul nu mai simte nevoia să folosească un limbaj curat și purificat ci ajunge să se exprime prin tot felul de expresii belicoase. Unii ar putea spune că atragem în mod exagerat atenția asupra vulgarității, dar ceea ce trebuie să știm este că vulgaritatea poate să degenereze până la hulă și blasfemie. Iată de ce este bine să fim conștienți de implicațiile vulgarității.

mai aparține la un anumit nivel și iată de ce este bine să facem efortul să ne eliberăm de vulgaritate fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim liberi. Prin urmare trebuie să știm că libertatea se manifestă și în limbajul pe care îl folosim. Este adevărat că avem libertatea să folosim orice limbaj vrem dar acest lucru nu înseamnă că limbajul vulgar este o expresie a libertății. El nu este o expresie a libertății ci mai mult a opacității și al robiei lingvistice de care poate să dea dovadă cineva. În acest sens nu trebuie să confundăm curăția de limbaj cu puritanismul ci mai mult cu spiritualitatea. Un om care are o spiritualitate sănătoasă tinde să fie din ce în ce mai departe de vulgaritate. Scriitoarea Anais Nin spunea și ea în acest sens: “cea mai importantă sarcină a literaturii este să elibereze omul, nu să îl cenzureze și de aceea puritanismul este cea mai distructivă și mai rea forță care a opresat oamenii și literatura lor; puritanismul crează ipocrizie, perversiune, temeri, sterilitate.”⁶²

Iată prin urmare că perversiunea este prezentă în viața noastră prin limbaj. Acesta fiindcă am ajuns la o asemenea măsură încât nu ne mai putem controla pe noi înșine. Oamenii care nu se pot controla pe ei ajung în cele din urmă să folosească limbajul vulgar fiindcă acest limbaj este pentru ei o expresie a originalității. Sunt din ce în ce mai mulți care consideră că a fi original înseamnă în cele din urmă să ai puterea să fii cât de vulgar vrei. Să fie vulgaritatea un exercițiu de originalitate cum cred unii? Puțin probabil. Acesta fiindcă nu poate să fie original ceea ce este pervers. Trebuie să fim conștienți de limitarea perversiunii și de modul în care acționează ea în lumea noastră. Pentru mulți a fi original înseamnă să dai frâu liber gurii și să spui tot ce îți trece prin minte. Așa se face că vulgaritatea este originală. Adevărul este că nu tot ceea ce ne trece prin minte este original. Trebuie să avem tăria de caracter să ne facem o selecție cu gândurile care ne trec prin minte. Sfinții părinți au fost cei care au spus foarte bine că omul este asaltat de gândurile rele care vin de la diavoli și de gândurile bune care vin de la îngeri. Iată prin urmare că în cele din urmă vulgaritatea este în sens inițial un lucru care pleacă din gândire sau mai bine spus din gândurile omului. Iată de ce gândurile noastre trebuie să fie controlate și la fel de bine triate. Numai în acest fel în cele din urmă ne vom da seama că vulgaritățile sunt un fel de gânduri rele pe care le primim și care le exprimăm prin cuvinte. În cele din urmă dacă omul este capabil să fie stăpânul propriei gândiri în își va putea da seama că vulgaritatea este un lucru care îi afectează gândirea și îl face să fie interesat numai de lucrurile reprobabile ale vieții și ale existenței. Pentru acest lucru creștinul ortodox este chemat să facă un efort și să iese de sub incidența gândurilor rele. Sunt mulți care disociază gândurile rele de vulgaritate. Spunem vulgarități de orice numai când avem gânduri rele. Acesta fiindcă gândurile rele ajung să se exteriorize prin vulgaritate. Iată de ce este bine să ne eliberăm de gândurile rele cât mai des. În acest fel în cele din urmă și limbajul nostru se va epura. Realitatea este că sunt din ce în ce mai puțini cei care ajung să își controleze gândurile. Acesta fiindcă ei spun imediat ce gândesc fără să fie conștienți că de multe ori gândirea lor este plină de vulgarități. Faptul că gândirea este plină de vulgarități în cele din urmă demonstrează că sufletul este plin de vulgarități.⁶³

Faptul că perversiunea este un fel de deturnare a unor realități din jurul nostru nu este nici o îndoială. De cele mai multe ori perversiunea pleacă de la anumite lucruri concrete pe care ajunge să le răstălmăcească și la care le conferă un alt sens. Iată de ce este bine să știm că perversiunea este întotdeauna o răstălmăcire a realității și la fel de bine o manipulare a ei. În acest sens Walter M. Miller spunea: “a minimaliza suferința și a maximaliza securitatea au fost scopurile firești ale societății și ale Cezarului. Dar mai apoi ele au devenit cumva singurele scopuri; și singura bază a legii - o perversiune. Inevitabil căutând numai aceste lucruri am ajuns la opusul lor: suferință maximă și securitate minimă.” Citatul de mai sus este unul care ne spune că întotdeauna perversiunea este cea care pleacă de la anumite lucruri bune și aparent concrete: cum ar fi nevoia de plăcere, nevoia de a fi iubit, nevoia de a simți afecțiune etc. Totuși perversiunea fiindcă ajunge să facă din aceste lucruri singura preocupare a omului în cele din urmă ajunge să îlș pervestească pe om. Îl pervestește fiindcă ea ajunge să devină un fel de lucru esențial în viața lui dincolo de care nu mai există nimic. Iată prin urmare care este dinamica

⁶² Anais Nin, *Henry și June. Din jurnalul dragostei. Necenzurat* (București, 2014).

⁶³ Iată prin urmare că un suflet poate să fie pervers. El își manifestă perversiunea în primul rând prin limbaj. Pentru acest lucru se cuvine să ne eliberăm de perversiune și să fim cât se poate de nepăsători în ceea ce o privește. Dacă vom sta mai mult și vom analiza, vom putea vedea că pentru cei vulgari gândurile sunt primul imbold pentru perversiunea de limbaj. Iată de ce vulgarul trebuie să își facă un inventar al gândurilor. Numai în acest fel în cele din urmă va ajunge să fie cât se poate de liber. Orice om dorește să fie liber dar realitatea este că pentru vulgar în nici un fel nu mai există libertate fiindcă perversiunea de limbaj îl ține închisat în niște criterii de viață cât se poate de limitate. Cu alte cuvinte vulgaritatea este cea care îl limitează pe om la perversiunea limbajului. De cele mai multe ori acesta este numai începutul. Nu este oare demn de a fi ridicat ca întrebare faptul că gangsterii și mafioții sunt întotdeauna vulgari? Mai toți gangsterii și mafioții înjură fiindcă spun ei că așa este firesc să fie. Acesta fiindcă ei în nici un fel nu mai sunt stăpâni pe gândurile lor ci au ajuns la un stadiu în care perversiunea îi stăpânește definitiv și total.

perversiunii **și** cum ea îl face pe om să uite de ceea ce este firesc **și** natural. Sunt mai mulți homosexuali de exemplu care au fost la început persoane normal heterosexuale dar care au ajuns să fie obsedați de idea de plăcere. Au ajuns atât de obsedați că la un anumit moment nu mai țin cont dacă partenerii lor de sex au fost femei sau bărbați. Iată prin urmare care este dinamica perversiunii. Că perversiunea fie ea **și** sub formă de limbaj vine de la diavoli nu poate să fie nici o îndoială. Diavolii de fapt speră ca prin faptul că ajung să îi inspire pe oameni la tot felul de perversiuni sexuale în cele din urmă să îi încredințeze de libertatea lor. Ceea ce urmăresc diavolii prin faptul că îi inspiră pe oameni la perversiune este ca în cele din urmă să îi câștige pe oameni la iad fiindcă perversiunea este un lucru care îi separă de Dumnezeu. Omul care trăiește cu Dumnezeu **și** are frică de Dumnezeu știe că perversiunea este un lucru rău care trebuie să fie evitat. Iată prin urmare care este sensul final al perversiunii: ea îl desparte de pe om de Dumnezeu sau mai bine spus a introduce ura între om **și** Dumnezeu.⁶⁴

Realitatea este că perversiunea este o noțiune mult mai largă în societatea noastră **și** ea ajunge să se manifeste prin mai multe forme. Sunt în acest sens mai mulți șefi de stat care au ajuns să conducă o țară. La început ei nu își arată adevărata față dar mai apoi ei își vor arăta cine sunt cu adevărat: ei vor crește impozitele, vor limita libertatea de exprimare a populației, vor ajunge să introducă în popor cultul personalității sau vor ajunge să fie extrem de inaccesibili celor care au nevoie de ajutorul lor. Iată care sunt câteva dintre formele prin care perversiunea ajunge să se manifeste la nivel macro în lumea noastră. Realitatea este că trebuie să ne ferim de perversiune **și** să fim conștienți că unul dintre primele lucruri prin care se manifestă perversiunea în lumea noastră este prin limbaj. Limbajul este cel care ajunge să ne facă să fim perverși. Este adevărat că nu toți oamenii răi au mania a de a înjura **și** a vorbi vulgar dar realitatea este că toți perverșii ajung să fie vulgari. Dacă nu prin limbaj atunci prin comportament. Comportamentul homosexual este fără doar **și** poate un comportament vulgar. Este vulgar fiindcă este o perversiune care dorește să fie acceptată de cei din jur ca fiind o normalitate. Sunt din ce în ce mai mulți avocați ai homosexualității care vor să ne învețe că homosexualitatea este un lucru normal **și** firesc. Este trist dar în zilele noastre faptul în sine a devenit o realitate. Sunt din ce în ce mai mulți care susțin că a fi uman în seamnă la un anumit nivel a experimenta tot ceea ce ține de uman. Prin urmare tot ceea ce ține de uman este bine **și** un lucru binevenit. Așa se ajunge în cele din urmă să se considere faptul că fiindcă este umană la fel de bine **și** perversiunea trebuie să fie acceptată. Trebuie să fie acceptată fiindcă în cele din urmă ea este o experiență umană. Este bine să știm că nu tot ceea ce intră sub incidența experienței umane este **și** un lucru bun. Acesta fiindcă umanul trebuie să își păstreze anumite limite. Realitatea este că pentru unii umanul nu are limite **și** el trebuie să fie eliberat de sub orice constrângere. Pentru mulți faptul de a nu fi vulgar în limbaj **și** în comportament este o constrângere. În cele din urmă este spre binele omului dacă el va ajunge să se elibereze de această constrângere.⁶⁵

Sunt din ce în ce mai mulți care devin conștienți că în nici un fel vulgaritatea este o posibilitate de demonstrația cui va ci mai mult vulgaritatea este un lucru care demonstrează mai mult slăbiciunea cui va. Omul vulgar este un om slab fiindcă el nu poate să își controleze nici gândurile **și** nici vorbele. După cum știm vorbele pot răni. Sunt vorba care sunt mai ucigătoare decât armele. Acesta fiindcă în timp ce armele afectează trupul omului vorbeșe afectează sufletul omului care este mult mai greu de vindecat. Prin urmare trebuie să fim mult mai atenți cu vorbele pe care le spunem. Este cu adevărat că sunt mai mulți care nu devin vulgari cu prietenii lor imediat după ce i-au cunoscut fiindcă se consideră că acest lucru nu este potrivit. Acești oameni însă imediat ce devin familiari unii cu alții ajung să fie vulgari **și** să își adreseze cuvinte vulgare unul altuia. De fapt aceste cuvinte fac parte din gradul de familiaritate **și** intimitate la care au ajuns. Să fie acest lucru normal? Adevărul este că nu este în nici un fel normal. Nu este normal ca doi prietenii să se folosească de expresii vulgare pentru a se adresa unul altuia. Acesta fiindcă în vulgaritatea între prieteni nu mai există o prietenie reală ci mai mult o perversiune. Că prietenia poate deveni perversiune în nici un fel nu poate să fie negat. Acesta fiindcă perversiunea este cea care ajunge să considere că a adresa cuvinte vulgare prietenului tău în nici un fel nu este un lucru greșit

⁶⁴ Robert J. Stoller, *Perversiunea: forma erotică a urii* (Editura Trei, 2014).

⁶⁵ Pentru multă lume creștinismul ortodox nu este un lucru firesc ci este mai mult o constrângere a umanului la ceea ce este nefiresc. Este firesc să înjuri **și** să fi vulgar numai că creștinismul susține tocmai opusul. Iată de ce în cele din urmă creștinismul ortodox **și** morala sa trebuie abandonate **și** uitate. Acesta fiindcă numai prin eliberarea de creștinism în cele din urmă omul se va elibera de orice prejudecată morală. Iată prin urmare că pe unii în loc ca să îi elibereze de robia păcatului creștinismul din contră îi ține în robia moralității. Adevărul este că moralitatea nu este în nici un fel o robie ci este mai mult o libertate a omului. Omul este cu adevărat liber numai în moralitate **și** când face ceea ce este moral. Trebuie să fugim de vulgaritate fiindcă după cum am spus ea este un fel de început a eliberării omului de ceea ce este moral **și** de ceea ce este virtuos. Fiindcă moralitatea **și** a fi virtuos sunt de multe ori lucruri mai greu de realizat se consideră că omul de azi trebuie să renunțe la ele **și** să nu mai poarte povara lor.

Și eronat. Iată de ce din ce în ce mai multe prietenii în zilele noastre în loc să fie lucruri naturale și firești sunt mai mult un fel de perversiune care se manifestă printr-un limbaj pornografic. Cum poți să spui că îți iubești un prieten foarte mult când atunci când te întâlnești cu el nu faci decât să îi adresezi cuvinte vulgare și expresii pornografice. După cum am spus pentru unii acesta este un grad al înimității la care au ajuns cu prietenii lor. Ceea ce pare o prietenie este mai mult o dovadă de perversiune. Acesta fiindcă lucrurile trebuie să fie păstrate așa cum sunt ele și nu trebuie mistificate și greșit interpretate. Iată de ce este bine să știm că o prietenie care se bazează pe vulgaritate este mai mult o falsă prietenie. Este o falsă prietenie fiindcă în nici un fel prietenii nu trebuie să se înjure unii pe alții. Ceea ce este și mai trist este că de multe ori înjurăturile sunt prezente și între soți și soție și sunt considerate în unele familii ca fiind un lucru normal. Este normal numai din punctul de vedere al vulgarilor fiindcă după morala creștină aceste lucruri nu sunt firești.⁶⁶

Se spune că la un pustnic i s-a arătat diavolul odată care a început plin de mânie:

- Nu are nici rost să te mai nevoiești.
- De ce?
- Fiindcă ai făcut atât de multe păcate că nu mai ai șanse să scape de focul iadului.
- Ce păcate am făcut?
- Multe: nu ai vorbit frumos, te-ai lenevit seara la priveghere, ai avut gânduri rele și multe altele.
- Alte păcate am mai făcut?
- Cum să nu...și încă multe.
- De ce nu le scrii pe o hârtie să le țin mai bine minte.
- Bine dacă tu vrei.

Diavolul s-a pus pe scris și a scris toate păcatele pustnicului.

- Sigur le-ai scris pe toate? a întrebat pustnicul.

-Da, le-am scris pe toate.

Pustnicul a luat hârtia, a făcut pe ea semnul crucii și a scris pe hârtie:

- Achitate prin scump sângele Domnului. Mai apoi a întins hârtia diavolului spunându-i:

-Mi-ai dat nota, poftim aici chitanța.⁶⁷

Diavolul atunci a crepat de mânie și de necaz și s-a făcut nevăzut și de atunci nu l-a mai tulburat de călugăr.

Morala povestirii de mai sus este că de multe ori ajunge să facem păcate mai ales prin înjurături dar trebuie să ne pocăim și să fim siguri că în cele din urmă Iisus ne va primii.

Iată prin urmare că perversiunea de limbaj odată ce a fost despistată într-o persoană poate ajunge să se schimbe și la fel de bine să fie cât se poate de depășită. Prin urmare putem să trecem peste vulgaritate dacă realmente voim acest lucru fiindcă vulgaritatea în nici un fel nu este un lucru care ne este propriu. Dacă vulgaritateră ar fi un lucru propriu atunci cu siguranță că ar fi mult mai mulți care ar vorbi vulgar. Fiindcă sunt totuși mai puțini cei care vorbesc vulgar putem să ne dăm seama că vulgaritatea nu este un lucru normal și firesc pentru noi. Trebuie să fim persoane integre care să ne dăm seama că vulgaritatea nu trebuie să fie un lucru care să caracterizeze societatea noastră. Dacă suntem cu adevărat oameni care suntem interesați de societatea noastră este adevărat că în cele din urmă vom lua atitudine împotriva vulgarității și vom ajunge să o combatem prin tot ceea ce ne este omenește posibil. Iată de ce trebuie să fugim de vulgaritate și la fel de bine să îi facem conștienți și pe cei din jurul nostru că vulgaritatea în nici un fel nu este un lucru bun. Nu este un lucru bun fiindcă ea duce la o perversiune a realității din societatea noastră. Societatea este chemată să aspire în sus în spre viața duhovnicească și este adevărat că în nici un fel vulgaritatea nu ne ajută. Nu ne ajută fiindcă noi trebuie să ținem cont de ceea ce este cu adevărat folositor pentru ea. Limbajul vulgar nu este o dovadă de familiaritate ci mai mult de sălbăticie. Că ne sălbăticim din ce în ce mai mult în societatea de azi nu este în nici un fel un lucru nou. Am ajuns să vorbim vulgari unii cu alții fiindcă nu ne mai respectăm ca persoane. Dacă am avea mai mult respect unii față de alții ne-am da seama că în nici un fel vulgaritatea nu este o dovadă de respect. Sunt unele școli în care stacheta atât a căzut de jos că nu se mai consideră că există vreo diferență dacă profesorul sau elevii vorbesc vulgar. Înjură profesorul pe elevi dar și elevii pe profesor. Iată cum încep încet, respectul este scos din societatea noastră și considerat un lucru desuet. Este desuet să avem respect unii față de alții fiindcă în nici un fel acest lucru nu poate să ne ajute cred unii. La ce să ne folosească să vorbim manierat și plin de politețe unii cu alții cât la fel de bine ne putem înjura și adresa expresii belicoase. Mai ales în școli sunt mai mulți elevi care încep să înjure pentru a își manifesta nemulțumirea față de unii profesori. Este bine să știm că

⁶⁶ Andrei Andreuț, *Morala împărăției întemeiată pe Sfânta Scriptură și pe sfinții părinți* (Cluj Napoca, 2011).

⁶⁷ Grigore Ghe. Comșa *O mie de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1929).

nu avem nimic bun de câștigat de pe urma vulgarității decât numai o stare de perversitate a sufletului. Pentru mulți a fi pervers este o stare de fapt și un lucru normal și firesc. Realitatea este că trebuie să fugim de perversiune fiindcă ea în nici un fel nu poate să ne fie de folos. Nu ne este de folos fiindcă ne dezumanizează și face să transformăm relațiile dintre semenii noștri asemenea cu cele dintr-o cocină de porci. Vulgaritatea este în zilele noastre o maximă lisă de respect care ne îndreaptă în spre un mod de viață înjositor. Oamenii sînt de cele mai multe ori repulsi și nemulțumire atunci când sunt înjosiți. Cum se face că sunt din ce în ce mai puțini care simt repulsi și nemulțumire atunci când sunt vulgari? Cum se face că o anormalitate de limbaj a ajuns să fie considerat un lucru firesc și obișnuit? Cum se face că o perversiune a sufletului a ajuns să fie considerată de unii o adevărată virtute și o mare calitate? Sunt întrebări la care societatea noastră cu greu poate să ofere un răspuns plauzibil.⁶⁸

Ceea ce s-a ajuns în zilele noastre este faptul că perversiunea nu este considerată de cei mai mulți un păcat ci mai mult o un fel de anormalitate biologică. Cu alte cuvinte deși în sens biologic perversiunea nu este un lucru normal ea totuși poate să fie acceptată de societate. Acesta fiindcă în cele din urmă societatea nu este interesată de păcat ci mai mult de ceea ce ne face umani. Ceea ce trebuie să știm este că homosexualitatea nu este o anormalitate biologică ci o manifestare ultimă a perversiunii vulgarității. Poate cel mai mare cumul sau mai bine spus culmea perversiunii vulgarității este homosexualitatea. Homosexualitatea ne spun unii că nu este în nici un fel un lucru care este manifestată vulgar fiindcă sunt și homosexuali care sunt oameni ce nu folosesc un limbaj vulgar. Ceea ce uită aceste persoane este că vulgaritatea la fel de bine se poate manifesta și prin comportament. Iată prin urmare că homosexualii sunt culmea perversiunii vulgarității. Trebuie să nu avem nici o îndoială despre acest lucru. Acesta fiindcă ei asemenea vulgarității de limbaj ajung să inverseze normele și gradele de existență ale naturii umane. Iată de ce este bine să știm că una dintre cele mai mari plăgi ale vulgarității este homosexualitatea. Ea este perversiunea perversiunilor pentru care nu avem cuvinte. Așa se face că în zilele noastre am ajuns să ne înjosim standardele că am ajuns să considerăm că și homosexualii au drepturi fiindcă ni se spune că și ei sunt oameni. Dacă ar fi ființe umne cu conștiință homosexualii s-ar pocăii de păcatul lor dar realitatea este că sunt puțini cei care o fac. Cineva spunea la un moment dat că perversiunea este actul cel mai evident al urii. Este o ură față de viață și de existență în genere. Este o urcă care a ajuns să se cuibărească în sufletul omului fiindcă el nu a mai stat să se gândească la faptul că este bine să se despătimească ci a ajuns să considere ca patima este o adevărată virtute. Există o strânsă legătură dintre perversiune și ură fiindcă perversiunea nu este în nici un fel o manifestare a urii ci mai mult o camuflare a ei. Iată de ce este bine să fugim de perversiune și să ne dăm seama de care sunt implicațiile ei moarele. Ea în nici un fel nu poate să ne ajute și nici să ne motiveze să ducem o viață mai bună și mai morală. "You have heard that evil is a perversion of the good. The greatest goods can be perverted into the greatest evils. The poor man has not the opportunities for covetousness and self-indulgence which the rich man enjoys. The unlettered man has not the opportunities for intellectual pride and arrogance which the scholar may succumb to. An irreligious man may prostitute the flesh; but it takes a 'religious' man to prostitute the things of the Spirit and the Church of God. Every gift, every insight, every vision, every talent brings its demand for self-forgetfulness in sanctified service: each brings its opportunities for richer worship or for more damnable self-love. The slum labourer may pervert beer and steak to the sole end of abusing an indulged body. It takes a bishop to pervert episcopacy to the service of self-indulgence; it takes a monk to pervert the religious life to the service of pride."⁶⁹

Iată prin urmare că sunt mai multe forme ale perversiunii în lumea noastră însă toate de duc în spre una și aceeași realitate. Este vorba de faptul că atunci când nu ne facem datoria nu facem decât să aducem și mai multă perversiune în lumea noastră. Sunt în acest sens și mulți preoți numai cu numele care nu sunt deloc interesați de ceea ce este preoția și de modul în care trebuie ea să fie pusă în practică. Acesta fiindcă preoția este un lucru care poate ajunge să fie discreditat. Nu trebuie să discredităm preoția și acest apel este unul care sună totuși celor care doresc să devină preoți dar sunt incababili să treacă peste propriile păcate. Sunt și unii preoți care atunci când sunnt mânioși înjură. Smiteala este mult mai mare când vine de la un preot decât atunci când ar veni de la un laic. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu vulgaritatea din jurul nostru. Acesta fiindcă vulgaritatea din jurul nostru este primul semn al perversiunii. De la vulgaritate la perversiune este o distanță mică ce de multe ori este trecut de mulți foarte ușor. Evident că sunt și mulți care susțin că este o mare diferență dintre vulgaritate și perversiune. Acesta fiindcă un om poate să fie vulgar fără să fie un om pervers. Realitatea este departe de a fi așa. De cele mai multe ori omul vulgar este un om care este pe marginea perversiunii fiindcă

⁶⁸ Nicolae Mărgineanu, *Psihologia persoanei* (Editura Științifică, 1999).

⁶⁹ Harry Blamires, *The devil hunting grounds* (T. Nelson, 1984).

înseși actul vulgarității poate să fie considerat o perversiunii. Sunt mulți care ajung să devină vulgari atunci când sunt sub mare presiune. Acesta fiindcă simt că prin vulgaritate simt că de descarcă. Realitatea este că în nici un fel vulgaritatea nu este o descărcare psihologică. Omul care se simte de multe ori sub mare presiune este de fapt sub presiunea puterilor întinericului care într-o circumstanță sau alta ajunge să îl împingă pe om spre vulgaritate pentru ca mai apoi să poată să îl posedă deplin. Iată de ce spiritualitatea creștin ortodoxă este un care ne spune că trebuie să ne opunem și să ne luptăm cu vulgaritatea. Acesta fiindcă în nici un fel vulgaritatea nu poate să ne ajute ci din contră ea nu face decât să ne stopeze evoluția duhovnicească.⁷⁰

CAPITOLUL 4

VULGARITATEA CA EXPRESIE A MÂNIEI ȘI URII

Ceea ce au putut constata părinții duhovnicești ai creștinismului ortodox este că de multe ori omul ajunge să fie vulgar când are ură. Fie că este vorba de ură pe o anumită situație din viața vulgarului, fie că este ură față de o anumită persoană, fie că este ură față de un anumit obiect, fie că este ură față de un anumit sistem social sau cultură, ura este un lucru care ajunge să se manifeste prin vulgaritate. Devenim vulgari când urâm pe cineva și considerăm că dacă îi adresăm expresii pornografice nu facem decât să îi oferim acelei persoane ce merită. Ca să fim sinceri acesta este o asociație cât se poate de ciudată. Ce legătură să existe între ură și vulgaritate? Cu te ajută dacă când urăști pe cineva îi adresezi cuvinte pornografice? În cele din urmă se ridică în mod legitim întrebarea: există vreo legătură dintre pornografie și vulgaritate sau expresii vulgare? Răspunsul este că da, există o anumită legătură dintre comportamentul pornografic și limbajul vulgar. Această legătură se manifestă prin faptul că omul pornografic urăște virtutea. El este un om care este dominat de principiul plăcerii. Este vorba de plăcerea și gratificarea sexuală cu orice preț. Ori morala creștină interzice acest lucru sau mai bine spus îl consideră un lucru care trebuie să fie evitat. Fiindcă omul cu comportament pornografic ajunge să încalce morala creștină este cât se poate de adevărat că el simte în sufletul lui ură față de cei care îi refuză “fructul oprit.” Iată cum în sufletul celui cu comportament pornografic se naște un fel de ură împotriva reprezentanților moralei creștine și a ai Bisericii. Că sunt din ce în ce mai mulți care simt ură față de moralitatea propovăduită de Biserică nu este nici o îndoială. Nu este nici o îndoială fiindcă de multe ori ura ajunge să fie una mocnită. Este mocnită fiindcă de cel mai multe ori din rușine cel cu comportament pornografic nu arată pe față ceea ce simte.⁷¹

Iată prin urmare că există o legătură cât se poate de strânsă dintre vulgaritate și ură. Când urâm pe cineva ajungem să vorbim vulgar și să ne manifestăm ura prin înjurături. Lucrurile au mers atât de departe că chiar în unele discursuri publice sunt înjurați oponenții și adversarii. Mai mulți dintre liderii naști erau extrem de vulgari când vedea vorba de evrei. Așa se face că vulgaritatea este la fel de bine o expresie a urii. De ce se întâmplă că atunci când omul urăște pe cineva devine vulgar referitor la acea persoană? Omul devine vulgar fiindcă în sine el este frustrat de propria sexualitate și consideră că acum este un moment prielnic pentru a ajunge să își depășească propriile insuficiențe. Această teorie este una care nu are nimic de a face cu introspecțiile lui Freud ci mai mult cu faptul că sunt mulți care sunt frustrați de propria sexualitate. La fel de bine sunt mulți care sunt nemulțumiți de propria sexualitate. Așa se face că prin ură se ajunge să se refuleze insuficiența propriei sexualități. De mai multe ori am trecut pe stradă și am putut vedea că unii vagabonzi când a trecut o femeie cu haine mulate pe corp și cu o fustă scurtă au început să fluiera după ea sau la fel de bine i-au adresat mai multe avansuri sexuale. Ei bine sunt și persoane care atunci când trec pe stradă pe lângă femei sau bărbați îmbrăcați în haine provocatoare nu spun nimic dar în interiorul lor există dorința de a îi adresa câteva aluzii la acea persoană. Acesta fiindcă persoanei îmbrăcate provocator i-a ieșit numărul, cu alte cuvinte a reușit să te seducă și să te facă să o dorești. Fiindcă pe stradă evident că un act sexual al fi rușinos adevărul este că persoana în cauză ajunge să își suprimă dorința pătimasă. La fel de bine ceea ce am enunțat mai sus poate să se întâmple și cu persoane

⁷⁰ Cristea Florentine (trad), *1000 de întrebări și răspunsuri despre viața duhovnicească* (Galați, 2005).

⁷¹ Ura față de moralitatea creștină nu este în nici un fel un lucru nou. Încă din secolul al IV-lea ea i-a cuprins pe unii. Să ne aducem aminte de cazul infamului împărat Iulian Apostatul care după ce creștinismul a fost declarată religie de stat în Imperiul Bizantin a voit să reintroducă cultul zeilor. Răpus pe câmpul de luptă Iulian a recunoscut: “m-ai învins Galileene.” Iată prin urmare că încă din secolul al IV-lea unii au simțit ură față de moralitatea creștin ortodoxă. La fel de bine și în zilele noastre sunt mai mulți care au o ură mocnită față de Biserică și de creștinismul ortodox. Acesta fiindcă se consideră că trebuie să nu mai trăim sub interdicții ci să dăm frâu liber la orice pronire sexuală pe care o avem. Trăim într-o lume în care se consideră că sexualitatea nu mai trebuie să fie suprimată de Biserică ci omul de azi trebuie să trăiască într-o stare de eliberare totală de preceptele morale creștine.

(femei sau bărbați) pe care le vedem la televizor sau în ziare. Prin urmare de multe ori dorința sexuală a unora care sunt mai slabi ajunge să fie aprinsă pe stradă, la televizor sau când citim un ziar de scandal în care apar mai multe femei și bărbați în haine provocatoare. Toate aceste dorințe suprimate nu fac decât să creeze în om un fel de ură generică față de cei care au aprins în ei asemenea dorințe. Fiindcă de cele mai multe ori episoadele sunt rapide și iuți, amintirea unei persoane anume se uită însă rămâne ura în sufletul celui care a fost rănit de sexualitatea altuia. Când omul ajunge să urască pe cineva el imediat în sufletul lui ajunge să îi aducă aminte de persoana pe care adorat-o dar nu a putut să o aibă. Așa că acum se ajunge la momentul descărcării. Sunt din ce în ce mai multe persoane care sunt inundate de propria sexualitate și de propriile fantezii sexuale. Prin ură față de cineva se consideră că se ajunge la un fel de eliberare.⁷²

Iată prin urmare că ura este un sentiment care ajunge să manifeste prin refularea anumite dorințe sexuale care nu au ajuns să fie exprimate. Prin urmare este bine să ne eliberăm de ceea ce am putea spune că fiind aversiunea față de propria energie negativă care ajunge să fie refulată și care prin ură se manifestă în exterior. Sufletul și viața lui este un ansamblu complex care se manifestă de multe ori și prin energiile pe care ajungem să le depozităm în el. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu ceea ce are loc în sufletul nostru. Marchizul francez D'Argenson spune la un moment dat un mare adevăr: "ura și dorința de răzbunare nu pot decât să ne chinuiască." Ura și sora ei mai mică răzbunarea ne chinuiesc fiindcă ne fac să ne gândim obsesiv la obiectul urii noastre și să ne manifestăm de multe ori cât se poate de vulgar. Că ura și vulgaritatea sunt lucruri care se leagă una de alta nu poate să existe nici o îndoială. Ura este un lucru tipic demonilor care urăsc tot ceea ce există (cu excepția propriei persoane poate). De această ură demonică poate să fie contaminat și omul. Așa se face că omul când urăște pe cineva devine agresiv verbal referitor la acea persoană. Pentru el nu mai contează că prin această ură în cele din urmă omul ajunge de se vulgarizează. Tot ceea ce contează pentru el în momentul urii este să obțină satisfacție. Adevărul este că ura poate să meargă mai departe de a fi un simplu sentiment și se poate exterioriza prin crimă și război. Totuși, una dintre primele manifestări ale urii este înjurătura. Acesta fiindcă înjurătura este poate cel mai firesc lucru pe care poți să îl exprimi față de cineva care îl dește și urăști. Realitatea este că ura este un lucru care poate ajunge o patimă în om. Sunt oameni care în mai toate momentele au pe cineva pe care îl urăsc. Acesta fiindcă ei simt un fel de nemulțumire față de existență și de lume în general. Acest sentiment este unul de origine demonică ce sunt ființe care nu pot să mai simtă iubirea sub nici o formă ci tot ceea ce simt este ură și ciudă față de tot și de toate. Fiindcă sunt ființe care pot activa în lumea noastră de multe ori demonii ajung să ne influențeze. Așa se face că putem vedea pe unii că în anumite împrejurări ale vieții manifestă o ură demonică. Acest gen de ură a dat naștere în filosofie care este o ideologie care susține că nimicul este țina ultimă a omului: nihilismul. Prin nimic și prin neant omul nu va mai putea să aibă nimic de a face cu Dumnezeu.⁷³

La fel de bine ura este cea care aduce un fel de fixație împotriva celor care sunt obiectul urii. Ura poate să atingă cote alarmante și uneori chiar și moartă o persoană nu mai poate să fie iertată. Iată de ce este bine să știm care sunt toate implicațiile psihologice ale urii. Acesta fiindcă ura este un sentiment care poate să devore sufletul și îl poate îmbolnăvi. Trebuie să ne eliberăm de ură și dacă nu putem să iubim pe persoana urâtă cum a spus Iisus cel puțin să fim indiferenți față de ea. Că ura poate să devină o patimă a sufletului nu este nici o îndoială. Gânditorul român Nicolae Iorga spunea că de multe ori "după răzbunare, ura trece la celălalt." Sunt mulți care doresc să se răzbune pe cineva pe care urăsc. Ei consideră că în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fie satisfăcuți. Ceea ce se poate constata este că de multe ori răzbunarea aduce numai o satisfacție de scurtă durată celui care urăște. Fiindcă imediat se va ivi din nou un prilej de ură și va veni din nou nevoia de răzbunare. Iată că în cele din urmă demonii ajung să îl influențeze pe om. Dacă omul care urăște nu se roagă la Dumnezeu să fie eliberat de povara urii ura și nevoia de răzbunare ajunge ura să fie o realitate care se actualizează din nou și din nou în mintea și sufletul celui care urăște. În acest fel ura devine o patimă. Sunt unii în care patima urii a mers

⁷² Humberto Nagera, *Basic psychoanalytic concepts on libido theory*, (Karnak books, 1969).

⁷³ Ne fapt ce este ura decât o încercare de a neantiza ființa? Este voba de ființa celui urât. Iată cum ura este un sentiment care ajunge să îl împingă pe om să se îndrepte în spre neantizare. În loc ca omul să se prindă mai mult în ființă el consideră că este mai bine să îi ducă pe alții în spre neființă, ceea ce dincolo de Dumnezeu este un lucru imposibil. Așa se face că ura este o manifestare a dorinței de neant în lumea și în viața noastră. Pentru acest lucru ura este un lucru care nu poate să rămână fără de consecințe în sufletul celui care urăște. Nu rămâne fără de consecințe fiindcă ea ne face să fim cei care suntem gata să oferim neantul pentru ceilalți dar nu și pentru noi. Trebuie să fim persoane care să înțelegem că ura este cea care aduce o energie negativă în noi care ne face să fim cât se poate de înverșunați și uneori chiar demonici. Sunt unii care de exemplu simt o plăcere de-a dreptul demonică de a își vedea semenii suferinzi. În timp ce un om normal ajunge să simtă compasiune față de cel care suferă, cel care urăște simte un dispreț și un sentiment de superioritate.

atât de departe că singurul lor motiv pentru care trăiesc este numai dorința de a se răbuna. Că acest gen de ură este o vulgarizare a ființei umane nu este nici o îndoială. Prin ură ființa umană nu se vulgarizează numai prin înjurături ci la fel de bine și prin modul ei de a fi. Acesta fiindcă ura este cea care îl scoate pe om de sub influența comuniunii cu Dumnezeu. Dumnezeu este iubire pură și prin urmare nu poate să existe ură în Dumnezeu. Cei care urăsc sunt de multe ori persoane care nu vor să mai aibă de a face cu Dumnezeu fiindcă Dumnezeu rămâne tăcut față de nevoia lor de a se răzbuna. Iată că sunt mai mulți care îi reproșează lui Dumnezeu că nu îi răzbună. Un proveris arab spunea în acest sens că: “să nu reproșezi, fiindcă reproșul duce la acuzare, acuzarea e soră cu cearta, cearta e soră cu dușmănia și dușmănia e soră cu înstrăinarea.” Așa se face că prin urmă nu ne înstăinăm numai de propriul sine ci și de semenii și de Dumnezeu. Cel care este răzbunător găsește singura plăcere a vieții numai în a se răzbuna.⁷⁴

Este adevărat că în viața noastră nu ne confruntăm numai cu persoane pe care le iubim și de multe ori avem de a face cu persoane pe care chiar nu le placem. Pentru unii aceste momente sunt cele care ajung să îi definească. Ei devin atât de învârtoșați că singurul motiv pentru care ajung să trăiască este pentru a se răzbuna. Este evident că pentru teroriști, pentru războinici, pentru cei certați cu legea, pentru cei fără de judecată nevoia de ură și de răzbunare ajunge să fie sigurul motiv pentru care ajung să trăiască. Karatistul chinez care s-a antrenat cu maestrul său prin cine știe de templu (dojo) șaulin de cele mai multe ori ajunge să fie obsedat de nevoia de a se lupta, de nevoia de a își manifesta ura. Este evident că el crede că este vorba de o ură dreaptă: este ura față de cei răi. Ceea ce trebuie să știm este că pe termen lung în nici un fel ura nu este un lucru care trebuie să ne definească. Acesta fiindcă ura pe mai mulți ani este ca un foc sufletesc care ne arde. Trebuie să fim mai mult indiferenți față de dușmanii noștri fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de eliberați de povara urii. Că ura poate să devină o povară nu este nici o îndoială. Iată ce spunea în acest sens Ursula Yvonne Yander: “este normal ca uneori să cazi, să pierzi sau să greșești. Așa este viața uneori. Este normal ca din când în când să fii trist sau supărat, să te doară sau să suferi. Viața este presărată cu tot felul de evenimente și vei trece prin tot felul de stări emoționale. Însă, dacă ai căzut, ridică-te. Dacă ai pierdut, învață să fii mai bun data viitoare. Dacă ai greșit, devino mai înțelept. Nu este normal să lași momentele neplăcute să te definească. Nu este normal să hrănești disperarea, drama, furia, ura, dorința de răzbunare și să le permiți să îți controleze viața. Percepe tot ceea ce ți se întâmplă ca pe un prilej să te șlefuești și să devii mai bun - ca om și în tot ceea ce faci. Perfecțiunea nu există, însă asta nu trebuie să ne împiedice să tindem către ea.” Iată prin urmare că viața june să ne scoată în față momente în care putem să ajungem să urâm pe unii oameni însă ceea ce este cel mai important este că nu lăsăm acele momente să ne fie unele care să ne definească. Trebuie să avem tăria să ne dăm seama că iubirea este mai puternică decât ura, că binele va ieși învingător asupra răului. Iată de ce trebuie să credem în puterea iubirii.⁷⁵

Că ura este un lucru care ne face că nu mai vedem lucrurile firește și normal nu este nici o mirare. Acesta fiindcă după cum am spus ura este un sentiment care ne îndurește cu demonii care urăsc cu disperare tot ceea ce există. Ura este cea care face ca scara valorilor să fie răsturnată și să nu mai existe o înțelegere sănătoasă a vieții. În antichitate gânditorul roman Cicero spunea: “ar trebui ca noi să ne adunăm și să bocim pe acela ce se naște, pentru nenorocirile care-l așteaptă; iar pe cel care a murit și care a încetat de a mai suferi, să-l însoțim cu bucurie și cu vorbe de bun augur.” Vorbele de mai sus se potrivesc la fel de bine la cei războinici și răabunători care nu trăiesc pentru a iubi ci pentru a urî. Că ura este un mod viață insuficient nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă omul care trăiește numai pentru a urî este o ființă interioară care nu poate să își depășească propriile defecte. Mai mult cel care trăiește din ură este o persoană care în nici un fel nu mai judecă bine lucrurile și realitate din jur. Toate acestea nu sunt decât o vulgarizare a persoanei și un fel de reducere a ei la limita subzistenței. Omul are nevoie de iubire, de compasiune, de înțelgere, de cordialitate și cele asemenea pentru a duce o viață frumoasă. Ei bine cel care este stăpânit de ură nu mai consideră că aceste sentimente sunt folositoare. După cum am spus

⁷⁴ Kenneth Klaus, *Două milioane de kilometri în căutarea adevărului* (Editura Agnos, 2009).

⁷⁵ Așa se face că în sufletul celui care este dominat de ură se dă un adevărat război între vulgaritate și nevulgaritate. Acesta fiindcă primul impuls pe care îl simte cineva când urăște pe altcineva este să înjure pe acea persoană. Pentru acest lucru este bine să știm că ura este fără doar și poate un fel de început al vulgarizării persoanei. Totuși sunt și cazuri de persoane care nu stau la taclale cu vulgaritatea ci se duc și acționează direct. La asasinarea președintelui american John Kennedy din 1963 nu s-a auzit nici un fel de înjurătură ci numai focuri de armă. Iată că unii trec direct la fapte și nu mai stau să înjure pe cei pe care îi urăsc. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu ura fiindcă ea este un sentiment impregiabil. Ea ne face de multe ori să ne ieșim din minți. Sunt din ce în ce mai mulți care nu mai stau să judece sau să gândească ci ajung să simtă că urând își pierd mințile. Se ridică în acest sens în mod legitim întrebarea: ce este mai prețioasă sănătatea noastră mentală sau ura față de cineva care ne consumă și ne devoră?

la ură nevoia de a înjura nu este sub nici o formă descărcare ci mai mult o încărcare inconștientă cu ură pentru viitoare uri și răzbunări. Trebuie să facem exercițiul de a ne controla ura fiindcă dacă nu evident că ura ne va controla pe noi. Că ura este un sentiment vulgar nu poate să fie nici o îndoială. Acesta fiindcă atunci când este plin de ură omul simte nevoia de a înjura și de a asocia pe cei pe care îi urăște cu expresii pornografice. Aceasta este după cum am spus preponderența omului în spre vulgarizare în ură. Ura este un sentiment care ajunge să ne desfigureze personalitatea și să ne facă să vedem totul în negru. Cel care este plin de ură și de sete de răzbunare îi vede pe cei din jur ca potențiali dușmani și nu ca potențiali prieteni.⁷⁶

Se spune că era un bărbat care era permanent mâncat de gânduri de ură. Această ură el o ținea mocnită și îi făcea mari probleme soției. Într-o zi bărbatul se uita pe geam când a putut să o audă pe femeia lui că îi strigă:

- Vino să mănânc!
- Ce să mănânc?
- Ciorbă!
- Femeie tu nu vezi că sunt ocupat? Că mă uit pe fereastră.
- Eu îți las ciorba pe masă!

Cu ce era de fapt ocupat bărbatul? El îl spiona pe vecinul lui care avea o grădină mare și frumoasă. Bărbatul îl tot privea pe geam că poate că într-o zi va da o secetă să îi usuce toate legumele și fructele. Poate va venii o ploaie mai mare care îi va inunda grădina. Vei ce bucuria ar fi simțit atunci bărbatul care era plin de ură în sufletul lui. În cele din urmă s-a dus să mănânce ciorba.

- Femeie ce este asta?
- Ce să fie?
- Tu nu vezi că ciorba este rece?
- Eu caldă ți-am pus-o pe masă.
- Și acum de ce este rece?
- Fiindcă nu ai venit să o mănânci la timp și te-ai uitat pe fereastră.
- Femeie tu nu ești bună de nimic. Nu știu ce să mă mai fac cu tine că toate le faci pe dos.

Astfel de "incidente" aveau loc aproape zilnic în casa bărbatului. Bărbatul ura aproape orice și nu avea iubire pentru nimic. Totuși, femeia nu l-a părăsit ci se ruga pentru el și considera că asta este crucea pe care trebuie să și-o poarte. Așa au trecut 20 de ani. În al XX-lea an soția a murit. Bărbatul a fost cuprins și de mai multă ură. Cum să i se întâmple una ca asta tocmai lui? În cele din urmă s-a căsătorit cu o femeie mult mai tânără ca el și care era frumoasă. Acesta s-a căsătorit cu el pentru banii și averea lui. Noua soție nu era ca fosta soție. Era rea de gură și îl pune la tot felul de munci: să gătească în bucătărie, se spele, să măture, să facă cumpăturile etc. Într-o astfel de situație bărbatul a ajuns să îi simtă lipsa fostei soții. Într-o zi i-a spus acest lucru și noii soții. Acesta i-a spus:

- Să știi că pe mine nu mă interesează ce spui.
- De ce?
- Fiindcă dacă nu ascuți de ceea ce îți spun eu mă voi recăsătorii.
- Te vei recăsătorii? Cu cine?
- Cu vecinul tău care are acea grădină frumoasă.
- Nu se poate.
- Ba se poate.

Cuvintele i-au venit bărbatului ca un pumnal în inimă. Vecinul lui era dușmanul lui de moarte. Așa se face că bărbatul se lăsa umilit de noua soție pentru ca nu cumva ea să meargă să se căsătorească cu dușmanul lui. Într-o zi în pat bărbatul stătea și se gândea la fosta lui soție cum a putut să îl rabde 20 de ani. A dormit și a avut un vis în care se făcea că mergea pe o cale îngustă când a ajuns la o mare prăpastie. Nu știa ce să facă când dintr-o dată i s-a arătat fosta soție. Ea a scos o batistă pe care a așternut-o jos care s-a transformat într-un pod bărbatul a putut să treacă mai departe. Atunci s-a trezit și a găsit pe masă un bilet de la noua soție pe care scria: "te-am părăsit. Am găsit adevărata iubire."

- Vai ce bine. Cred că ar fi bine să mă duc la biserică să mă rog. Nu am mai fost acolo de ani de zile.

Avem aici o poveste care ne spune că ura nu este calea pe care trebuie să o urmăm în viața noastră.⁷⁷ Este evident că trebuie să ne dăm seama de consecințele nefaste ale urii care pot să fie resimțite în viața noastră. Fiindcă ura este un lucru care recuge de cele mai multe ori la vulgaritate este cât se poate de adevărat că ea este

⁷⁶ Babara Perry, *In the name of hate: understanding hate crimes* (New York, 2001).

⁷⁷ Joseph H. Berke, *Why I hate you and you hate me: the interplay of envy, greed, jealousy and narcissism in everyday life* (Londra, 2012).

un fel de manifestare a vulgarității omului în general ura. Ura este rea fiindcă ea aduce în om un fel de predispoziție generală în spre vulgaritate. Este vulgaritatea care nu ne face în nici un fel mai buni decât dușmanii noștri. Iată prin urmare că este bine să știm care sunt consecințele pe termenul lung ale urii și de ce trebuie să evităm ura cu orice preț. Pentru cei care nu cred în Dumnezeu este adevărat că a afirma că ura este un sentiment care ne aseamănă cu diavolii este o afirmație fără de sens. Ura este prezentă cel mai mult în diavoli care vor să ne facă și pe noi să fim persoane ale urii. Adevărul este că sunt și unii care ajung să pășească pe această cale chiar dacă ei la început au fost oameni de bine și cum se cade. Că ura este un sentiment care ne vulgarizează nu poate să fie nici o îndoială. Acesta fiindcă ura ne face să fim cât se poate de iertători cu greșelile noastre dar necruțători cu greșelilor celor din jurul nostru. Iată de ce trebuie să știm că ura este în cele din urmă un sentiment perfid care întotdeauna ne dă dreptate nouă și îi face vinovați pe cei din jur.⁷⁸

Realitatea este că atunci când urâm pe cineva suntem tentați să credem că prin ură vom ajunge să facem rău persoanei pe care o detestăm. Adevărul este că în cele din urmă noi suntem cei care ne facem singur rău. Acesta fiindcă prin ură în primul rând de deschidem vulgarității. Cred că ajungem să ne întărim mai mult dacă rostim înjurături vulgare asupra persoanei pe care o urâm. Acesta fiindcă în cele din urmă noi ne vedem pe noi fără de greșală. Așa se face că de fapt când urâm în loc să devenim mai puternici nu facem decât să devenim mai slabi în sens duhovnicesc și sufletesc. Sufletul care urăște slăbește și este cât se poate de supus unei stări normale. Acesta fiindcă ura ajunge să declanșeze în noi sentimente anormale. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu ura din sufletele noastre. De ce ura ne face să devenim vulgari? Ne face să devenim vulgari fiindcă ura ne aseamănă demonilor care sunt ființe ale vulgarității absolute. Prin urmare trebuie să ne opunem urii și să luptăm cu ea și în nici un fel să nu o lăsăm să se stabilească în noi. Sunt mulți care consideră că dacă ar fi oameni care nu ar avea ură în cele din urmă aceasta ar putea să fie privită ca un act de lașitate. Este un act de lașitate să nu răspunzi nimic vagabondului care te înjură pe stradă. Ce este mai bine să facem atunci când un vagabond ne înjură pe stradă? Să îl înjurăm și noi sau să ne facem că nu am auzit? Adevărul că a doua alternativă este cea mai bună. Este bine ca atunci când cineva începe să ne insulte și să ne înjure din senin să nu dăm importanță. Acesta fiindcă acele persoane evident că ne vor răul și vor să reacționăm și noi la fel cu acțiunează ele. Dacă răspundem unui vagabond vulgar cu vulgaritate cu ce suntem mai superiori ca el? El este un om care nu se poate controla? Suntem noi atât de incapabili că nici să ne autocontrolăm nu mai putem? Iată prin urmare că este bine să evităm contactul cu cei care știm că sunt predispuși la ură și la vulgaritate fiindcă în acest fel în cele din urmă nu facem decât să tragem un semnal de alarmă în cel care este vulgar și violent. El își va da seama că lumea îl evită și în cele din urmă va realiza că comportamentul lui lasă de dorit. În acest sens gânditorul Mitch Albom spunea și el: “credem că ura este o armă care atacă persoana care ne-a făcut rău. Dar ura este o armă cu două tășuri. Și răul pe care îl facem, ni-l facem nouă.”⁷⁹

Iată prin urmare că ura este asemenea unui bumerang care se întoarce împotriva noastră. În asens duhovnicesc ura este un lucru care ne umple de un fel de “energie demonică.” Acest gen de energie este una care nu ne mai lasă capacitatea de a gândii obiectiv lucrurile ci mai mult de a acționa cât se poate de momentan și în funcție de circumstanțe. Acest gen de ură este cel pe care l-a simțit Hamlet când i s-a spus la un moment dat că în timp ce discuta discuția era ascultată de un om de sub o draperie. Fără să mai stea pe gânduri Hamlet a luat un pumnal și a ucis persoana de după draperie. Ce nu știa el era că acea persoană era chiar tatăl Ofeliei iubita lui pe nume Polonius. Așa se face că într-un acces de ură Hamlet a ajuns să ucidă chiar pe tatăl celei pe care o iubea. Hamlet este poate numai o infimă piesă de teatru care a ajuns să ne facă să vedem care sunt consecințele pe termen scurt ale urii. De cele mai multe ori ele sunt nefaste și nu au nici un fel de logică. Trebuie să fugim de ură și să ne dăm seama că ea este un lucru care poate să ne contamineze și să ne vulgarizeze. Pentru suflet ura este asemenea unui carii în dinți care distuge tot dintele sau asemenea ruginei de pe un fier. Trebuie să știm că ura este cea care ne orbește și ne face să scoatem din gură cuvinte vulgare care mai apoi când ne vom revenii în sine o să ne pară rău că le-am spus. Trebuie să facem toate eforturile posibile pentru a ne controla ura și pentru a devenii persoane cât se poate de raționale. Aceasta fiindcă ura nu este sub nici o formă un lucru rațional ci din contră este o manifestare a iraționalului. Ura este irațională și la fel de bine vulgaritatea este irațională. De ce este vulgaritatea irațională? Este irațională fiindcă dacă este să gândim lucrurile la rece nu există nici un fel de legătură între cuvintele noastre pronografice și ura pe care o simțim față de o anumită persoană. Este ca și cum ai spune că fiindcă afară este soare oamenii stau și se uită la televizor. Este o afirmație nu numai fără logică dar și banală.

⁷⁸ Samuel Cameron, *Economics of hate* (Celtenham, 2009).

⁷⁹ Mitch Albom, *cinci oameni pe care îi întâlnești în viață* (București, 2006).

Iată de ce trebuie să **ș**tim că trebuie să fim conștienți că în cele din urmă ura este un sentiment nociv. Ura este nocivă fiindcă ne face să fim cât se poate de haotici în sentimentele noastre. Ura este un lucru care ajunge să creeze o mare dezordine în viața noastră sentimentală. Acesta fiindcă chiar dacă un om ajunge să urască o singură persoană în cele din urmă dacă el o face mai mult timp va ajunge să aibă un fel de preponderență spre ură și spre ostilitate. Iată cum ura îl vulgarizează pe om și îl face să găsească comparațiile cele mai groșt despre persoana care o urăște. Ura ne vulgarizează fiindcă ne reduce ca persoane și ne face să fim închiși la minte și la sentimente. Dumnezeu a creat omul ca fiind o ființă complexă cu multe sentimente și cu multe conotații sufletești. Orin prin urmă omul nu face decât să închidă această complexitate a lui Dumnezeu și să îl reducă pe om la o simtă brută. Omul este mai mult decât o simplă brută și trebuie să nu ajungă ca prin ura vulgară să se înjosească pe sine.⁸⁰

O altă formă în care se manifestă vulgaritatea este la mânia. Când omul este mânios el este predispus la cuvinte vulgare. De ce? Vom vedea în rândurile de mai sus. Există în acest sens mai multe înjurături care sunt legate de excrementele omului fiindcă ele sunt într-un anume fel un lucru de rușine. Iată de ce trebuie să fim conștienți că mânia aduce în sufletul omului nu numai o stare de ură ci la fel de bine și o stare de degradare care se manifestă prin cuvinte vulgare. De ce se mânie omul? Este o întrebare care are o mie de răspunsuri fiindcă ea ține foarte mult de o anumită situație sau de un anumit context. Faptul că omul în mare nu își poate stăpâni mânia nu este o noutate. Când omul este mânios el scoate pe gură cuvinte de care mai apoi îi este rușine. Așa se face că la orice act de mânia vulgară explodează și vorbesc urât și indecent. De fapt ei nu fac decât să exteriorizeze în acele momente ceea ce au în sufletul lor. Sufletul nostru este un lucru care poate să fie plin de harul lui Dumnezeu sau la fel de bine el poate să fie plin de răutate. În funcție de ceea ce are omul în sufletul lui la mânia omul se exteriorizează. Este adevărat că de cele mai multe ori mânia este un lucru care dispare la fel cum a apărut. Mânia este un sentiment de ură și de ranchiună de scurtă durată față de cineva sau ceva. În acest sens mânia diferă de ură fiindcă ea este una care se epuizează repede. Că Sfântul Vasile cel Mare spunea că “mânia este o nebunie de scurtă durată” nu există nici o îndoială că așa și este. Omul mânios nu se mai comportă ca un om normal și are ieșiri care sunt de cele mai multe ori reprobabile. Iată de ce sfinții părinți ne spun că trebuie să facem exercițiul de a ne stăpâni mânia fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să ne stăpânim și vulgaritatea. Că mânia declanșează în om o stare de vulgaritate nu poate să fie negat în nici un fel. Când este mânios omul are o predispoziție spre organele genitate, spre actul sexual și spre excremente. Iată prin urmare că mânia face ca lucrurile mai rușinoase ale omului să fie exprimate și chiar dorite. Trebuie să știm că mânia este un fel de nebunie fiindcă ea îl face pe om să vadă negru în fața ochilor și să înjure fără de nici o opreliște. După cum am spus, imediat ce omul își revine la normal din mânia el este din nou același persoană care am cunoscut-o mai înainte și de cele mai multe ori limbajul vugar dispare din vocabularul său.⁸¹

După cum am precizat există o deosebire fundamentală dintre ură și mânia. Deși mânia este o stare de ură, ea este o stare de ură mai mică sau mai scurtă ca durată. Un mânios poate să fie plin de ură câteva minute sau câteva ore, în timp ce o persoană care urăște este la fel de bine una care poate să urască ani de zile și uneori tot timpul vieții. Iată de ce este bine să știm că deși ura și mânia se aseamănă el nu sunt identice. Nu sunt identice fiindcă mânia este un lucru care se termină mult mai repede decât ura. La fel de bine mânia nu se înrudește cu alte păcate cum ar fi invidia sau gelozia. Totuși ceea ce au în comun mânia și ura este faptul că ele sunt sentimente care ambele aduc în sufletul omului nevoia de vulgaritate. Este nevoia de vulgaritate fiindcă mânia este una care ajunge să slăbească puterile sufletești ale omului care se manifestă prin moralitate. Moralitatea este un fapt care se leagă foarte strâns de puterile sufletești. Acesta fiindcă un om moral este un om care are toate funcțiile sufletului curate și la locul lor. Ei bine când omul ajunge să se umple de mânia sufletul lui nu mai este sănătos și nu mai are nici un fel de legătură cu realitatea. Mânia este un lucru care este la un anumit nivel un fel de distorsionare a realității. Mâniosul nu mai ajunge să vadă lucrurile în ansamblu ci este cât se poate de legat de

⁸⁰ Aron T. Beck, *Prisoners of hate: the cognitive basis of anger, hostility and violence* (Harper Perennial, 2000).

⁸¹ Că mulți oameni regretă cele spuse la mânia nu este o noutate. Acesta fiindcă mânia este o stare care nu îl mai face pe om să judece normal. Dacă omul nu își poate stăpâni mânia se poate ajunge la crimă. Sunt mai multe crime pasionale care au avut loc în lumea noastră ce au avut loc din cauza mâniei. Iată de ce este bine să știm că mânia în nici un fel nu este un lucru folositor și la fel de bine poate să fie periculoasă. Ceea ce ne interesează pe noi este să explicăm de ce mânia declanșază în om nevoia de a fi vulgar? Ce are vulgaritatea cu mânia? În mintea mâniosului vulgaritatea este o formă de expresie care accentuează lucrurile cele mai de rușine din corpul omului: organele genitale și excrementele. Prin urmare mâniosul când face recurs la aceste lucruri consideră că îl face de rușine pe cel în cauză. Dacă este să ne gândim la referatul biblic care spune că tot ceea ce a făcut Dumnezeu este bine, este adevărat că nu sunt prea multe motive pentru ca mâniosul să facă referințe la organele genitale ca la un lucru de rușine. După cum am spus în rândurile de mai sus, mânia este și ea una care demonstrează că vulgaritatea este mai mult o obsesie sexuală.

o anumită împrejurare a vieții lui care îl soate din minți. Că mânia poate să ducă la nebunie nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă omul mânios poate să cedeze psihic din cauza intensității cu care se manifestă mânia. Iată prin urmare că mânia nu stălbete numai forțele morale ale sufletului ci la fel de bine și psihicul omului. Această slăbire se manifestă printr-o preponderență spre vulgaritate care se manifestă printr-o fixație sau mai bine spus obsesie cu sexualitatea. Mâniosul spune că atunci când înjură se descarcă. Acesta fiindcă sufletul lui este încărcat de mânie. Să fie cu adevărat o descărcare a sufletului mânia? Cu siguranță nu. Mânia nu este o descărcare a sufletului ci mai mult un fel de umplere a lui de vulgaritate. Vulgaritatea în nici un fel nu descarcă sufletul ci mai mult ajunge să îl înrăiască. Un suflet vulgarizat este fără doar și poate un suflet slăbit. Iată de ce este bine să știm că trebuie să ne controlăm mânia și să ne dăm seama că ea ne face să nu mai judecăm normal și firesc.⁸²

Iată prin urmare cum mânia crează falsa iluzie că vulgaritatea este o descărcare și la fel de bine o stare care ne face să fim cât se poate de liberi. După cum am spus acesta este numai o iluzie. Este iluzia faptului de a crede că vulgaritatea este o stare de eliberare sau mai bine spus de deplin control. Cel mânios simte că lucrurile îi scapă de sub control și prin urmare se mânie. Mânia poate să fie la fel de bine și o nevoie de a aduce înapoi lucrurile sub control. Pentru a face acest lucru este evident că mâniosul se va folosi și de înjurături și de expresii vulgare. Ele se consideră că în cele din urmă vor ajunge să confere controlul și echilibrul mult dorit. Realitatea este că acest lucru este numai o iluzie a omului fiindcă în cele din urmă a avea control asupra unei stări sau asupra unei persoane în nici un fel nu se manifestă prin vulgaritate. Putem să fim noi cât de vulgari dorim dar dacă nu avem control asupra noastră și a eului nostru tot nu realizăm nimic. Iată ce este la un anumit nivel mânia este un fapt care se leagă de autocunoaștere. Cu cât ne cunoaștem mai bine cu atât mai mult ajungem să ne controlăm mânia. Trebuie să ne controlăm mânia fiindcă ea în nici un fel nu trebuie să ne stăpânească. Iată ce spunea în acest sens Sfântul Ioan Gurădeaur: "Împărat adevărat, acela-i împărat care este stăpân pe mânie, pe invidie, pe plăcere."⁸³ Devine evident că trebuie să știm să ne autocontrolăm și la fel de bine să ne facem mai atenți cu mișcărilor propriului suflet. Cei mai mulți dintre cei mânioși nu se pot controla sau mai bine spus nu își pot controla mânia. Nu pot să facă acest lucru în primul rând fiindcă în ei sufletul lor este vulgarizat sau mai bine spus sufletul lor este înrăit. Una dintre formele prin care se manifestă răutatea pe care o are în suflet cineva este vulgaritatea. Este adevărat că la unii vulgaritatea este un lucru care se manifestă numai la mânie. Însă în marea majoritate a cazurilor vulgaritatea ajunge să se manifeste în mod cronic în viața de zi cu zi a omului. Trebuie să știm că devenim perosane care să controlăm mânia fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să controlăm și vulgaritatea. Sfinții părinți sunt de părere că există un diavol al mâniei care are menirea de a îl face pe om să se mânie ușor și din orice motiv. Unii susțin că numele acestui demon este însuși satan dar este posibil să fie o denumire eronată fiindcă numele de satan este asimilat cu mândria. Iată prin urmare că în stadiile patologice se poate constata că mânia este un sentiment care este indus în om de diavol. La fel de bine este posibil ca tot diavolul să ajungă să sădească în sufletul celui mânios și nevoia de a înjura. Iată că în cele din urmă lucrurile se leagă. Vulgaritatea din nou își dovedește originea ei diavolească. Că diavoli sunt autori ai vulgarității nu este nici o îndoială însă creștinul ortodox este obligat să lupte cu aceste forțe infernale și să nu se lasă condus și biruit de el. Cel mai bine creștinul ortodox luptă împotriva diavolului mâniei prin rugăciune și prin post.

Prin urmare vulgaritatea este un lucru care ajunge să apară în sufletul omului ca un sentiment inspirat de diavol. Iată de ce trebuie să știm că cel mai bine vom ajunge să scăpăm de mânie dacă vom începe să ducem o viață duhovnicească. Viața duhovnicească este una care ne plasează sub incidența Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Că sunt din ce în ce mai puțini care recurg la ajutorul lui Dumnezeu atunci când se confruntă cu mânia vulgarizată nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă sunt mulți care ajung să se complacă în stare de mânia vulgarizată. Mai mult, pentru unii este o plăcere să simtă că sunt vulgari la mânie. Acesta fiindcă fără să aibă o bună înțelegere a vieții duhovnicești ei simt un fel de putere în ei când sunt vulgari la mânie. Este puterea care după ei are curajul de a spune lucrurilor pe nume. După cum am spus această putere este numai o iluzie fiindcă în nici un fel mânia nu poate să îl ajute pe om. Din contră, mânia nu face decât să sleiască puterile sufletești. Trebuie să avem de grijă de sufletul nostru și cel mai bine facem acest lucru prin faptul că îl facem conștient de forțe negative a vulgarității. Cei mai mulți mânioși cred că vulgaritatea este un fel de putere sau mai bine spus un fel de tărie a sufletului. Acesta fiindcă în momentele de mânie ei simt un fel de forță în ei. Este o forță iluzorie care este inspirată în om de diavoli. Diavoli sunt ființe mânioase și cea mai mare mânia a lor este Dumnezeu. Diavoli la fel de bine sunt ființe vulgare fiindcă nu fac decât să spună blasfemii la adresa lui Dumnezeu. De fapt trebuie să

⁸² Gabriel Bunge, *Mânia și terapia ei după Ava Evagrie Ponticul* (Sibiu, 1998).

⁸³ Sfântul Ioan Gura de Aur, *Despre mărginita putere a diavolului. Despre căință. Despre necazuri și biruirea tristeții*, Editura Institutul Biblic (IBMBOR), București, 2005, p. 245.

fim cât se poate de conștient că de cele mai multe ori blasfemia este un lucru care este inspirată de diavoli. Sunt mulți care au început cu mânia și au ajuns la blasfemie. În mânie cel în cauză ajunge să simtă o ură furibundă împotriva lui Dumnezeu. Este ura pe care diavolii ajung să o stranspună în sufletul celui mânios. Iată prin urmare că mânia este o energie diavolească ce ajunge să vulgarizeze sufletul și de multe ori să îl împingă spre blasfemie. Prin urmare trebuie să fim conștienți de toate implicațiile mâniei și de ceea ce înseamnă ea pentru sufletul uman. Cei mai mulți dintre noi nu prea stăm să medităm referitor la mânie. De ce ne mâniem? De ce suntem predispuși în mânie să fim vulgari? De ajunge că mânia de multe ori să se oprescă la fel de repede cum s-a aprins? Toate aceste fapte sunt cele care i-au preocupat pe sfinții părinți. Sfinții părinți au fost cei care pentru prima dată au devenit conștienți că de multe ori mânia nu este un sentiment care este propriu omului ci este inspirată și susținută în om de diavoli.⁸⁴

Prin urmare este posibil să fim mânioși fără să fim vulgari? Este posibil dacă omul ajunge la conștiința că este vulgar de fiecare dată când ajunge la mânie. Iată de ce este bine să fim mult mai conștienți cu mânia și cu ceea ce înseamnă ea. Mânia este un lucru care evident că nu trebuie să se manifeste prin vulgaritate dar realitatea este că de cele mai multe ori o face. Pentru acest lucru trebuie să știm că ne controlăm vulgaritatea și să fim deplin conștienți că nu ajungem la nici un rezultat atunci când suntem mânioși. Trebuie să fim cât se poate de realiști. Nu vom ajunge să schimbăm mai nimic dacă la mânie suntem vulgari. Din contră este posibil să lăsăm multe răni nevindecabile în sufletele celor pe care îi înjurăm. Înjurătura este în acest sens expresia lipsei de bun simț. Sunt mulți care cred că atunci când înjură nu fac decât să își vină în fire. Este numai o iluzie. Ei cred că au fost luați de situație și nu mai știu exact ce trebuie să facă. Așa că zic câteva înjurături și în cele din urmă ajung să își vină în fire. Este numai o iluzie fiindcă în cele din urmă nu vor ajunge să rezolve nici prin înjurătură. Sfântul Serafim de Sarov spunea în acest sens: "Dacă nu ne este cu putință să rămânem netulburați, trebuie cel puțin să ne înfrânăm limba, după cum spune Psalmistul: 'tulburatu-m-am și n-am grăit' (Psalm 76, 4)."⁸⁵ Iată prin urmare că trebuie să fim conștienți că putem să ne mâniem fără să fim vulgari. Acesta fiindcă mânia prin viața duhovnicească poate ajunge să fie controlată și ținută în frâu. Este adevărat că de multe ori nu este posibil să nu ne mâniem. Acesta fiindcă mânia este cea care ne cuprinde dacă suntem nedreptăți sau dacă cineva ajunge să ne șicaneze. Prin urmare este bine să știm că de multe ori mânia nu are o cauză demonică de manifestare ci este un lucru natural care pleacă din anumite circumstanțe cât se poate de nepotrivite. Nu trebuie să facem confuzie în acest sens cu mânia care vine din anumite situații cu mânia care ajunge să fie inspirată de diavoli. Acesta fiindcă mânia fără doar și poate este un lucru ce poate să fie stârnit în noi de persoanele din jur. Sunt unii care găsesc mare plăcere în a stârni și a instiga sentimente de mânie în sufletul celor care sunt mai slabi și care nu rezită la mânie. Ei bine acest gen de mânie este cât se poate de evident că nu are nici o origine diavolească. Prin urmare ceea ce trebuie să știm este că este greu să facem o distincție între mânia naturală și mânia demonică.

Ceea ce este evident este că în nici un fel mânia nu este un sentiment sănătos. Ea este un sentiment care ne face să fim cât se poate de lipsiți de capacitatea de evalua la rece ceea ce are loc în jurul nostru. Este bine în acest să fim atenți cu mânia și să ne dăm seama de ceea ce face ea în sufletul omului. "Blândețea sufletului, după omul cel launtric, este înfrânarea mâniei, îmblânzirea iușimii și a nu căuta răzbunare când îl supără cineva, chiar dacă are putință, și să primească batjocurile fără a batjocori la rândul său. Blândețea înseamnă, a nu vătăma pe cineva nici cu cuvântul, nici cu fapta, nici cu porunca, ci a câștiga inima fiecăruia prin puterea ta."⁸⁶ Devine evident că omul cu adevărat tare nu este omul care ajunge să fie stăpânit de mânie ci omul care ajunge să fie cât se poate de unit cu Dumnezeu și care știe că mânia este un păcat și un lucru ce nu este pe placul lui Dumnezeu. Sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt conștienți că mânia este un păcat. Mânia este un păcat fiindcă ea este un fel de încărcare a sufletului cu ură. Ceea ce ne spune Biblia și sfinții părinți este că Dumnezeu este numai iubire și prin urmare ura nu există în Dumnezeu. Iată de ce în cele din urmă mânia este un sentiment care ne face să păcătuim împotriva lui Dumnezeu. Acesta fiindcă ea nu este după firea lui Dumnezeu sau mai bine ea nu merge după iubirea lui Dumnezeu. Trebuie să avem în vedere că la un anumit nivel tot ceea ce nu este conform existenței lui Dumnezeu în cele din urmă este un păcat. Este păcat că nu suntem conform voii lui Dumnezeu. Dumnezeu este o ființă în care nu există nici un fel de păcat și prin urmare El este Cel care în cele din urmă prin comuniunea cu El ne duce la viața fără de păcat. Nu putem să ajungem la nepătimire, adică să fim ființe fără de păcat dacă nu suntem în comuniune cu Dumnezeu. Acesta fiindcă omul este o ființă slabă și care nu are tăria să lupte cu păcatul pe cont propriu. Iată de ce avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. Avem nevoie de ajutorul lui

⁸⁴ Seneca, *Despre mânie* (Editura Seneca, 2014).

⁸⁵ Sfântul Serafim de Sarov, *Un serafim printre oameni*, (Editura Egumenița, Galați, 2005), p. 327.

⁸⁶ Serafim Alexiev, *Viața duhovnicească a creștinului ortodox* ediția 1 (Editura Sofia: București, 2003), p. 67.

Dumnezeu nu numai ca să scăpăm de mânie ci la fel de bine și de păcatul vulgarității. Vulgaritatea este un păcat fiindcă ea este la un anumit nivel un fel de pocire a limbajului. Omul este cunoscut și din limbajul lui și prin urmare prin limbaj el se exprimă și în raport cu Dumnezeu. Este cumva neconform ca cineva să zică la toată lumea că Îl iubește pe Dumnezeu dar în același timp la mânie să înjure în cel mai pronografic mod posibil. Lucrurile nu se leagă. După cum am văzut mai sus Sfântul Serafim de Sarov era de părere că cineva poate să se mânie fără să fie vulgar. Dacă omul la mânie ajunge să fie vulgar păcatul lui este dublu. Nu numai că este vorba de păcatul mâniei ci la fel de bine și de păcatul vulgarității. Sunt din ce în ce mai mulți care susțin că în cele din urmă vulgaritatea nu poate să fie considerat un păcat. De ce să fie un păcat faptul că ai dat celui rău (diavolului) pe dușamni tăi? Este un păcat să drăcuiești fiindcă numele diavolului nu trebuie invocat sub nici o formă. Acesta fiindcă el este o ființă distructivă și când se arată el face numai pagubă.⁸⁷

Se spune că într-un anumit sat era un om simplu pe nume Vasile. Acest Vasile în fiecare duminică și sărbătoare se ducea la biserică și se ruga. Pe mai mulți dintre oamenii neserioși ai satului acest lucru îi amuza.

- Măi Vasile mare burtă trebuie să ai tu, îi spuneau sătenii zefemeitori.
- De ce să am burtă mare?
- Păi fiindcă îți intră în ea atâtea slujbe.
- Eu am nevoie de aceste slujbe.
- De ce să ai nevoie măi Vasile de slujbe?
- Ca să mă ajute să mă impact cu Judecătorul.
- Despre ce Judecător tot vorbești tu măi Vasile?
- Cum voi nu știți?
- Ce să știm măi Vasile?
- Că Biserica este casa Judecătorului.
- Cum să fie Biserica casa judecătorului măi Vasile?
- Biserica este casa Judecătorului ceresc.
- Ce judecător măi Vasile? Despre ce judecător tot vorbești tu acolo?
- Dumnezeu este Judecătorul nostru al tuturor care va ajunge să ne judece pe toți.
- Păi și cum zici tu că biserica este casa Judecătorului.
- Este casa Judecătorului și de aceea ei merg acolo să mă rog să mă ierte atunci când după moarte mă va judeca de faptele mele.
- Măi Vasile tu vorbești serios?
- Cum să nu fiu serios? Voi nu știți că biserica este casa Judecătorului?
- Nu de unde să știm.
- Ei bine iată că știți acum.

Se spune că din acea zi oamenii din sat nu au mai râs de Vasile că era atât de bisericos.

Avem aici o întâmplare care ne spune că trebuie să fim cât se poate de atenți cu faptele pe care le facem fiindcă în cele din urmă vom ajunge să dăm seama pentru ele în fața lui Dumnezeu. În acest sens este cât se poate de adevărat că orice vulgaritate pe care o spunem este un lucru care în cele din urmă va ajunge să ne învinovățească la dreapta judecată a lui Dumnezeu. Trebuie să fim conștienți de importanța de a nu fi vulgari și de a face numai fapte care să nu aibă nimic de a face cu vulgaritatea. Nu trebuie să fim obsedați cu vulgaritatea ci mai mult trebuie să fim persoane care să evităm să fim vulgari.⁸⁸

La fel de bine una alt lucru prin care se manifestă vulgaritatea la mânie este drăcuirea. Sunt din ce în ce mai mulți care dau d...lui pe toți cei din jur imediat ce ajung să se mânie. Trebuie să știm că drăcuirea este un lucru grav și care are consecințe cât se poate de triste și de grave. Acesta fiindcă dintr-o anumită circumstanță care de cele mai multe ori este una minoră cel care drăcuiește ajunge să îl trimită în infern pe cel pe care se mânie. Să fie chiar atât de gravă această greșală a semenului nostru că ajungem să îl trimitem în infern? Dacă vom sta și vom judeca mai mult vom vedea că nu. Dacă de exemplu ziarul nu vine dimineața repede, mâniașul îl trimite în infern

⁸⁷ Jonathon Green, *Vulgar tongue: Green's history of slang* (Oxford, 2015).

⁸⁸ Sunt mai mulți bărbați care consideră că bărbăția lor nu poate să fie afișată decât prin mânie și vulgaritate. Așa se face că ei au ajuns să fie cât se poate de vulgari cu soțiile și familiile lor. În timp ce ei sunt vulgari este adevărat că ei nu permit restului familiei să fie vulgari. Acesta fiindcă numai bărbații sunt mânioși și vulgari. Trebuie să fim conștienți că acesta este o mare greșală. În nici un fel bărbăția cuiva nu se manifestă prin capacitatea de a fi vulgar. Acesta fiindcă bărbăția și vulgaritatea nu au nimic în comun. Trebuie să ne ferim de vulgaritate și să nu ajungem să credem că bărbăția este un act de vulgaritate. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de serioși cu vulgaritatea. Cu cât devenim mai serioși vom putea să ne dăm seama că vulgaritatea este o mare iluzie căreia îi cad pradă mai mulți oameni fără să își dea seama.

pe cel care nu i-a adus ziarul. Dacă vremea este ploioasă mâniașul ajunge să o trimită în infern. Dacă autobuzul nu a venit la timp mâniașul ajunge să trimită în infern **Șoferul și autobuzul**. Dacă în autobuz toate locurile sunt ocupate **și** mâniașul nu are nici un loc pe care să **șadă**, el ajunge să îi trimită în infern pe toți cei din autobuz. Dacă cineva intră cu mașina înaintea mașinei noastre pe drum, mâniașul îl trimite pe cel în cauză în infern. Este evident că mâniașul care drăcuiește este extrem de rapid în a îi trimite în infern pe cei din jurul lui care nu acționează cum vrea el. Cee ce este **și** mai trist este că mâniașul ajunge de multe ori să se trimită **și** pe sine în infern. De multe ori la mâniaș cei care înjură ajungă să se dea pe fie infernului. Expresia *să mă ia d...ul* este una care de mai multe ori apare în vocabularul mâniașului. Este evident că el nu este conștient de ceea ce face **și** de ceea ce spune. Acesta fiindcă în cele din urmă mâniașul nu **știe** ce înseamnă să drăcuiești. A drăcui pe cineva înseamnă să îl arunci pe cel pe care îl detești în chinurile veșnice ale iadului. Să fie el are chiar așă de rău că merită chinurile iadului? Cel mai probabil nu.⁸⁹

Iată prin urmare că am ajuns într-un punct nevralgic al cărții noastre. Este vorba despre faptul că drăcuirea de cele mai multe ori apare când omul este mâniaș. Să fie acest lucru o simplă coincidență? Dacă vom sta **și** vom analiza mai mult vom vedea că nu este o simplă coincidență. Când omul drăcuiește simte că se eliberează, că face un lucru care ajunge să îl liniștească. Cum poți să fi liniștit dacă ai ajuns să încredințezi pe cineva la mâniaș diavolului? Un astfel de lucru în nici un fel nu poate să aducă liniște. Acesta fiindcă un om bun **și** un bun creștin în nici un fel nu se bucură când cineva a ajuns în posesia diavolului. Pentru acesta este bine să fim cât se poate de atenți cu păcatul drăcuirii care este unul dintre cele mai grave. Este grav fiindcă ajungem să invocăm o putere malefică ce în cele din urmă poate să fie fatală. Cel mai mulți dintre mâniași sunt inconștienți de ce putere malefică invocă ei fiindcă adevărul este că nu o văd cu ochi liberi dar dacă ar putea să o vadă cu ochii liberi cu siguranță că nu ar mai face ceea ce fac. Drăcuirea este la un anumit nivel limita ultimă a vulgarității. Acesta fiindcă în acest sens când drăcuiește o persoană ajunge să intre sub incidența demonologiei. Demonologia este cea care ne spune că sunt mai multe forțe demonice la lucru în lumea noastră. Ori prin mâniaș noi nu facem decât să invocăm aceste forțe demonice în lumea noastră. Dacă forțele demonice vor ajunge să acționeze acolo unde le-am spus noi să acționeze sau în alte locuri la un anumit nivel devine mai puțin important. Ceea este important să **știm** este că demonicul nu rămâne imun la invocațiile noastre. Acesat fiindcă demonicul este un lucru care nu **își** găsește odihna **și** nici liniștea până nu ajunge să comită răul **și** distugerea. Este în acest sens posibil ca chiar cel care a drăcuit să ajunge să fie posedat de puterile demonice fiindcă ele nu țin cont de cel care le invocă **și** de cel asupra căruia sunt invocate. Cel care drăcuiește fiindcă este nedreptățit consideră că nu va fi atacat în nici un fel de forțele demonice. Acesta este o mare înșelăciune. Demonii nu țin cont de nedreptatea noastră ci tot ceea ce țin ei cont este să facă cât mai mult rău. Iată de ce păcatul drăcuirii este unul de scurtă durată dar cu consecințe cât se poate de nefaste.⁹⁰

Nu am greșii dacă am afirma că drăcuirea este limita ultimă a vulgarității. Acesta fiindcă ea ajunge să îl facă pe cel care drăcuiește să trăiască cu iluzia că el are putere peste diavol. Să fie atât de puternic cel care drăcuiește că diavolul ajunge să asculte de el? Puțin probabil. Iată de ce cel care drăcuiește ajunge să se pună pe sine în slujba puterilor infernului. Când drăcuiește la fel de bine omul fără să vrea îi spune lui Dumnezeu că nu mai vrea să aibă nimic de a face cu El. Acesta fiindcă după cum ne spune Biblia **și** sfinții părinți nu există nici un fel de legătură dintre Dumnezeu **și** diavol. Cel care drăcuiește este în acest sens ignorant în ceea ce privește pe cele duhovnicești. El este în conștient că diavolul este cea mai vulgară persoană fiindcă în el nu mai există nici un fel de bunătate **și** nici un fel de bine. Iată prin urmare că cel care drăcuiește de cele mai multe ori ajunge să invoce o putere pe care nu numai că nu o înțelege dar la fel de bine nici nu o poate stăpâni. Trebuie să fim extrem de naivi dacă am crede că putem să îl stăpânim pe diavol. Acesta fiindcă el este o existență care nu poate să fie sub controlul unui om vulgar **și** care îl invocă atunci când simte că este nedreptățit. Chiar dacă diavolul ajunge să

⁸⁹ Siluan Atonitul, *Între iadul deznașdării și iadul smereniei* (Alba Iulia, 1993).

⁹⁰ Faptul că de multe ori cel care drăcuiește simte o senzație de liniște după ce a trimis pe cineva în infern ne spune că drăcuirea este inspirată **și** ea la rândul ei de demoni care se bucură că am ajuns să le invocăm prezența. Demonii doresc să vină în lumea noastră pentru a face cât mai mult rău. Ori prin faptul că drăcuim în cele din urmă noi le oferim cale liberă. Este adevărat că demonii vin în lumea noastră **și** fără voia noastră, dar atunci când drăcuim nu facem decât să le punem **și** un covor roșu atunci când intră în lumea noastră. Este adevărat prin urmare că marea majoritate a celor care drăcuiesc sunt inconștienți de ceea ce fac **și** prin aceste rânduri am dorii să îi facem conștienți de ceea ce are loc în timpul drăcuirii. După cum am spus demonii nu țin cont prea mult de împrejurările în care am ajuns să drăcuim ci mai mult de lucrarea malefică pe care o pot face asupra celor în cauză: aici înțelegem că nici cel care drăcuiește nu este scutit. Iată prin urmare că de la un simplu sentiment de mâniaș se ajunge la problema demonizării **și** a iadului. Nu este aceasta mult prea mult? Cu siguranță că este.

asculte de cineva o face doar pentru puțin timp și pentru a se încredința că acea persoană va ajunge în chinurile iadului. Iată prin urmare că drăcuirea nu numai că este vulgară dar la fel de bine este și periculoasă. Este periculoasă fiindcă ajunge să invoce puterile iadului care nu sunt deloc indiferente în ceea ce privește omul. De la Adam și Eva încoace diavolii de fiecare dată când au avut ocazia au făcut rău omului. Iată de ce este bine să știe cel care drăcuiește că invocă o putere care îi va fi fatală mai devreme sau mai târziu. De ce să oferim această șansă se gratificare a diavolului prin tot felul de invocații și chemări? Când drăcuim prin urmare îi spunem diavolului că este binevenit în lumea noastră. Adevărul este că nici un om sănătos nu ar voi să îl vadă pe diavol în lumea noastră. Este bine să nu ne facem iluzii. Drăcuirea este un păcat grav care ajunge să dizloce mai multe energii demonice în jurul nostru. Cu siguranță că acest lucru nu este dorit de nici un om de bine.⁹¹

CAPITOLUL 5

ÎNJURĂTURA ȘI HULA CU CONOTAȚII RELIGIOASE, EXPRESIE A VULGARITĂȚII

Înjurătura este prezentă în lumea noastră de multă vreme. Bazele ei psihologice încă sunt dezbătute de psihologi și psihiatrii. Dacă vom sta și vom gândii mai mult vom vedea că în cele din urmă injurătura este un mare mister. Este un mister fiindcă trăind într-o lume frumoasă unii ajung să nu mai vadă frumusețea ei și să fie întunecați de povara injurărilor. Enigma injurăturii este cea care ne-a și determinat să scriem aceste rânduri. Prin urmare este evident că injurătura ne face să fim oameni ce nu mai ne bucurăm de viață ci permanent suntem lezați de cei din jurul nostru. Sunt unii care imediat ce au fost lezați imediat aruncă o rafală de injurături asupra celor care le-a dat prilejul la leziune. Este adevărat că sunt și persoane care sunt mult mai rezervate în ceea ce privește injurătura. Acesta fiindcă în cele din urmă unii ajung să injure numai în situații extreme. Cine a fost omul care a injurat primul în istorie nu se știe și probabil că este cel mai bine așă. Acesta fiindcă poate unii ar face din el un adevărat erou. Că injurătura este privită de unii ca un act eroic în nici un fel nu poate să fie negat. Este eroic ca într-o societate creștin ortodoxă sau cel puțin creștină tu să spui injurături și să îți dai drumul la gură fără de nici o opreliște. Ceea ce mai mulți psihologi au remarcat este că injurătura este mult mai prezentă la orașe și mai ales în marile metropole. Acesta fiindcă populația de la sat este mult mai atrasă de spiritualitate și de valorile duhovnicești. La oraș și în marile metropole omul de azi susține că este emancipat și prin urmare poate să spună cât de multe injurături dorește. Este evident că nu este în scopul acestei cărți să facă o însiruire a injurărilor care sunt rostite în zilele noastre dar trebuie să spunem că gama lor este amplă și variată. Se injură de mamă, de organele genitale, de actul sexual, frate, de soră sau de fecale. Sunt unii care atât au devenit de experți în injurături ca rămânem cumva mirați de ingeniozitatea (negativă) a injurărilor lor.⁹²

Ceea ce este mîia tristă este că sunt mai multe injurături cu conotații religioase. Sunt injurături despre Hristos, despre Sfânta Maria sau ceea ce este cel mai blasfemiator despre (presupuse) organe genitale ale lui Dumnezeu. Că lumea ajunge nu numai să injure numai despre lucrurile acestei lumi ci injurătura pătrunde chiar și în sfera sfințeniei și a lui Dumnezeu este un lucru îngrijorător și care nu poate să le lase indiferenți. De ce să mergem atât de departe cu injurătura și să ajungem să Îl pridem și pe Dumnezeu și sfinții Lui în injurărilor noastre? Care este cauza ultimă a acestor injurături blasfemiatoare? Ele pleacă fără doar și poate din răutatea omului. Că omul poate fi rău nu este nici o îndoială. Ne-o spune sadismul, ne-o spune masochismul, ne-o spune molestarea, ne-o spune războiul de curierie. Iată prin urmare că omul este o ființă care poate ajunge să se înrăiască și poate să cadă atât de mult că se demonizează. O manifestare a acestei răutăți esențiale a omului este injurătura despre Dumnezeu. Prin această injurătură omul devine de fapt dușmanul lui Dumnezeu. Pot să fie și dușmani ai lui Dumnezeu? Mulți dintre noi am fi tentați să credem că nu pot să existe oameni care să dorească să fie dușmanii lui Dumnezeu dar adevărul este că sunt și unii care doresc să fie dușmani ai lui Dumnezeu. Astfel cum s-ar explica ateismul și nihilismul din lumea noastră? Nu sunt ateii și nihilisții dușmanii lui Dumnezeu? Cu siguranță

⁹¹ John Ramirez, *Unmasking the devil* Shippensburg, 2015).

⁹² Moda zilelor noastre este cea de hipser. Un hipser este un orașean care este bine versat în viața metropolei. De cele mai multe ori hipsterul este o persoană care injură fiindcă așa este "cool." Pentru cei mai mulți din orașenii de azi injurătura este o normalitate. Este normal ca în cartierele noastre să avem biserici și pe lângă ele când unii își blochează altora drumul să ne injure. De fapt dacă vom sta și vom analiza vom vedea că de multe ori lumea creștin ortodoxă nu este prea diferită de cea hindusă și budistă când vine vorba de injurături. Acesta fiindcă se injură în mediu hindus și budist și la fel de bine se injură și în mediul creștin ortodox. Realitatea este că noi ca creștini ortodocși avem datoria să fim mult mai atenți cu păcatul injurărilor fiindcă Iisus nu a injurat. Iisus a fost cât se poate de curat în limbaj și noi dacă suntem creștini ortodocși adevărați trebuie să facem ceea ce a făcut Iisus. Iată de ce este bine să fugim și să evităm cât mai mult să injurăm.

că sunt fiindcă ei nu vor să mai aibă nimic de a face cu Dumnezeu și sunt persoane care neagă existența lui Dumnezeu în ciuda la toate aparențele. Iată de ce este bine să fim cât se poate de conștienți de capacitatea omului de a se înrăi. Am fi naivi să credem că omul de azi este asemenea unui niel nevinocat. Omul de azi este o persoană care de multe ori se lasă dus de răutate și mai mult decât atât chiar devine creativ în ceea ce privește răutatea. Fie că vorbim de instrumente de tortură sau de lagăre de concentrare fără doar și poate că omul de azi și de ieri a fost destul de creativ în ceea ce privește răutatea. La fel de bine omul de azi este de multe ori creativ și în ceea ce privește înjurătura. Sunt noi și noi de înjurături care apar de la an la an. Este adevărat că de multe ori înjurăturile sunt uitate pentru ca să fie născute altele noi. Iată că dinamica înjurăturii este destul de complexă în zilele noastre și ar putea devenii un subiect de studiu destul de amplu pentru moraliști și psihologi.⁹³

După cum am spus sunt și unii care consideră că nu este bine să înjuri în general ci mai mult că trebuie să gădești momentul. Așa se face că unii sunt mai rezervați în ceea ce privește înjurătura. Această rezervă a lor este una care susține că un om serios poate să înjure în anumite situații și în anumite condiții. Iată ce spunea în acest sens englezul James Rozoff: "vulgaritatea este asemenea unui vin vechi; poate să fie desfăcut numai cu o ocazie specială și mai apoi împărțită numai cu un grup potrivit de oameni." Ceea ce dorește să spună afirmație de mai sus este că în anumite momente ale vieții este bine să fim vulgari. După unii putem să înjurăm un politician corupt, un hoț care ne-a furat, o soție (soț) care ne-a înșelat, un șef care ne-a conediat etc. Iată că sunt mulți care sunt avocații înjurăturii. Ei nu sunt cei care susțin că putem înjura în orice moment și cu orice ocazie ci mai mult că trebuie să negăsim momentul. Cu alte cuvinte toate la timpul lor. Dacă ar fi fost așa este adevărat că în timp ce martirii creștini mureau în arena Coloseumului de la Roma și ei ar fi trebuit să înjure. Nu știm de nici un martir creștin care când a fost martirizat să ajungă să înjure. Iată de câtă stăpânire de sine au dat dovadă primii martiri creștini. La această afirmație se poate obiecta că noi nu suntem martiri creștini și nici nu avem tăria lor. Totuși, este adevărat că trebuie să fim cât se poate de realiști: creștinul ortodox cu puțin efort poate să controleze ce scoate pe gură. Acesta fiindcă în cele din urmă noi suntem stăpânii propriei noastre persoane și putem să decidem ceea ce este bine să facem și ceea ce este rău să facem. Iată de ce înjurătura cu puțină perseverență poate să fie scoasă din limbajul de zi cu zi al omului. Adevărul este că în timp ce unii perseverează în virtute alții perseverează în înjurături. Este un peccat să înjuri odată, dar păcatul se dublează dacă ajungi să înjuri și a doua oară. Este în acest sens cât se poate de adevărat că un creștin ortodox autentic nu poate să scoată din gură înjurături referitoare la sfinți și la Dumnezeu. Acesta fiindcă nu permite statutul de creștin ortodox. Nici un creștin ortodox nu poate să ajungă să înjure pe Dumnezeu în care crede. Iată prin urmare că este bine să știm care sunt consecințele înjurăturii. Ea este o decădere din har sau mai bine spus o lipsă de har. Înjură omul care nu vrea să aibă de a face cu Dumnezeu. Acesta fiindcă credința în Dumnezeu și înjurătura sunt incompatibile.⁹⁴

Este adevărat că de exemplu când ne confruntăm cu situații gele în sufletul nostru se cumulează un fel de stres. Trăim într-o soceitate a stresului. Ne stresează serviciul ne stresează familia, ne stresează orașul în care trăim. Cu alte cuvinte cu toții la un anumit nivel avem nevoie să ne eliberăm de stres și să ajungem să fim cât se poate de liberi de poverile sufletești care ne apasă. Chiar și unii psihologi recunosc că stresul este un lucru care necesită un fel de eliberare. Mulți găsesc această eliberare prin înjurături și uneori chiar înjurături despre Dumnezeu și sfinți. Dacă psihologii ne spun că stresul pe care îl cumulăm zilnic ajunge să ne domine și să ne împovăreze este clar că înjurătura este un lucru firesc care este justificat medical. Realitatea este că nu numai când este stresat omul are nevoie de eliberare ci la fel de bine și când este trist. Când omul simte nevoie să plângă de multe ori îi vine să urle și chiar ajunge să urle. De ce nu putem numai să urlăm când suntem mânioși și ne vine să ne înjurăm? Nu este oare urlatul o posibilitate de eliberare de stres? Adevărul este că cu adevărat urlatul poate să fie o eliberare de stres și de o povară care ne apasă. Totuși, sunt mulți care sunt de părere că urlatul nu este suficient ci el trebuie să fie însoțit și de înjurături. Dacă atunci când suntem stresați și împovărați sufletește am face o plimbare singuri și am urla cu siguranță că ne-am elibera și ne-am simții mult mai bine.

⁹³ Henry Kellerman, *Psychoanalysis of evil: perspectives on destructive behaviour* (New York, 2014).

⁹⁴ Ceea ce ne spun sfinții părinți este că dacă dorim să ne lăsăm de înjurături de fiecare dată când ne vine să înjurăm să spunem o rugăciune scurtă cum ar fi Doamne miluiește sau Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu. Acesat fiindcă invocând numele lui Dumnezeu și al Sfintei Maria mama lui Iisus în cele din urmă vom ajunge să ne eliberăm de povara înjurăturilor. Înjurătura este povară morală pe care putem să o dăm uitării pe care putem să o abandonăm cu puțină perseverență. La fel de bine este clar că rugăciunea ne ajută în acest proces. Totul ține în cele din urmă de voința noastră. A te lăsa de înjurat este și un lucru care ține de voință. Trebuie să avem o voință care să fie activă și nu uan pasivă. Iată de ce în cele din urmă putem să uităm de înjurături și să ne dăm seama că viața poate continua și fără de înjurături. Au fost mai mulți care au fost stăpâniți de patimia înjurăturilor și prin puțin efort au ajuns să se desprindă de ea.

Avocații înjurăturii din zilele noastre nu vor în nici un fel să ia această posibilitate în considerare fiindcă consideră ei că înjurătura dacă tot există poate să fie un lucru util. Înjurătura este cea care ne face să ne eliberăm și să ne simțim cât se poate de liberi față de greutățile cu care ne confruntăm. Este natural ca un om să ține sau să urle în anumite momente. Ce poate și mai dureros când atunci când bătând un cui ți-ai dat cu ciocanul peste degete? Toată lumea va înțelege dacă vei urla de durere însă nu toate lumea va înțelege dacă te vei apuca să și injuri. Acesta fiindcă înjurătura nu este un lucru normal și firesc. Iată prin urmare că urlatul poate să înlocuiască înjurătura. Chiar dacă este o manifestare mai sălbatică a omului adevărul este că viața ne pune în față și momente în care să urăm (atenți nu să injurăm). Este evident că trebuie să fugim de înjurătură fiindcă ea poate să fie periculoasă. Este periculoasă înjurătura despre Dumnezeu fiindcă ne ne face să ne asemănăm demonilor care nu fac decât să Îl blasfemieze pe Dumnezeu în orice moment.⁹⁵

Studiile psihologice sunt cele care ne spun că omul de cele mai multe ori ajunge să asocieze înjurătura cu eșecul. Când omul ajunge să aibă un eșec este cât se poate de firesc ca el să injure. Acesta fiindcă înjurătura este cea care face eșecul mai ușor de suportat. Cu cât omul mare mai multe eșecuri cu atât mai mult el va ajunge să injure mai mult. Dacă eșecurile nu vin în viața de zi cu zi în cele din urmă este adevărat că omul nu va simți nevoia să injure. Este totuși ciudat și pentru psihologi că eșecul ajunge să fie marcat de înjurătură și ceea ce este cel mai grav de o înjurătură de Dumnezeu. Când omul are un eșec de cele mai multe ori el simte mânie față de Dumnezeu și vrea să Îl facă pe Dumnezeu să se simtă rău sau la fel de bine să devină conștient că El este cauza eșecului lui. Să fie lucrurile chiar așa? Să fie Dumnezeu cauza eșecurilor noastre? Răspunsul este nu. Dumnezeu nu este cauza eșecurilor noastre. Aceasta fiindcă Dumnezeu ne vrea numai binele. Adevărul este că Dumnezeu ne-a înzestrat cu liber arbitru sau mai bine spus cu libertate. Avem libertate să facem ce voim cu viața noastră dar la fel de bine trebuie să ne și asumăm consecințele care reiesc în urma alegerilor libere pe care le facem. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu libertatea pe care o avem. Dacă Dumnezeu nu ne-ar creat fără libertate ar fi fost un fel de computere roboți care nu facem nimic decât să executăm comenzi. Avem libertatea și prin urmare trebuie să ne bucurăm de ea. La fel de bine libertatea poate să ne ducă și la eșec. Este adevărat că de multe ori chiar Dumnezeu este cauza eșecului nostru. Acesta fiindcă se poate ca Dumnezei să aibă un anumit plan cu noi sau cu o anumită împrejurare a vieții noastre și noi să avem alte planuri. Planurile noastre sunt în acest sens superficiale comparativ cu cele ale lui Dumnezeu. Iată prin urmare că eșecul apare în viața noastră fiindcă nu știm să ne punem voința noastră în acord cu voința lui Dumnezeu. Trebuie să fim cât se poate de conștinței că este mai bine să se facă voia lui Dumnezeu cu viața noastră decât să se facă voia noastră. Iată de ce este bine să fim în acord cu voia lui Dumnezeu. Când suntem în acord cu voia lui Dumnezeu nu mai poate să fie nici un fel de șec în viața noastră. Englezul Craig D. Lounsbrough spunea că: “eșecul este binecuvântare îmbrăcată în haine înjurăturii.” Acesta fiindcă de cele mai multe ori eșecul este cel care ne face conștinței de voia lui Dumnezeu și de nevoia de a ne întoarce la el. Realitatea este că sunt mulți care în loc să se întoarcă spre Dumnezeu când au un eșec sau la fel de să se lase în voia lui Dumnezeu ajung să devină dușmani ai lui Dumnezeu. Acesta fiindcă Dumnezeu nu a lăsat ca lucrurile din viața lor să fie cum au vrut ei.⁹⁶

Este prin urmare adevărat că de cele mai multe ori înjurăturile sunt cele care se rezumă numai la sentimente. Omul care injură de Dumnezeu și sfinți nu prea stă mult să gândească ci el pur și simplu spune ceea ce simte. Cu alte cuvinte cel care injură este o persoană care mai mult este dominată de sentimente decât de rațiune. Acesta poate să fie o problemă fiindcă în cele din urmă rațiunea este cea care trebuie să domine în viața unui om fiindcă ea este chemată să fie cea care ajunge să ne definească și la fel de bine să ne îndrume. Prin urmare omul care injură este mai mult emoțional și emoțiile sunt cele care îl domină. La fel de bine trebuie să fim conștinței că emoțiile sunt de mai multe ori unele care ajung să ne înțele. Putem de exemplu să simțim simpatie față de o persoană pe care o vedem pentru prima dată și mai apoi să aflăm din cine știe ce sursă că acea persoană este un traficant de droguri. Iată de ce emoțiile noastre trebuie să fie dublate de rațiune. Prin urmare nu este bine să dăm

⁹⁵ Sabino Chiala, *Isaac Sirianul: asceză singuratică și milă fără sfârșit* (Sibiu, 2012).

⁹⁶ Adevărul este că numai copii răsfățați sunt cei care ajung să își urască părinții când nu le cumpără cine știe ce jucărie mai scumpă. Să fie oare la fel și cu Dumnezeu Tatăl? Să ajungem să fim dușmanii lui Dumnezeu Tatăl fiindcă de multe ori El nu ne duce la îndeplinire toate mofturile și toate capriciile? Adevărul este că injură de Dumnezeu de obicei numai cei care sunt capricioși și care nu văd nici un fel de problemă în a ajuns să Îl tragă la răspundere pe Dumnezeu pentru acțiunile Lui. Să fie noi atât de sfinți că putem să Îl tragem la răspundere pe Dumnezeu pentru faptele și acțiunile Lui? Acest gen de comportament este unul care provine fără doar și poate din puține credință a celor care trec prin eșecuri. Dacă am fi mai tari în credință am ști că Dumnezeu ne vrea numai binele și să ne iubește cu o iubire infinită. Iată cum eșecul ajunge ca în loc să ne maturizeze să ne separe de Dumnezeu. Cea mai bună dovadă de acestei separații este înjurătura de Dumnezeu.

curs emoțiilor pe care le simțim când ne vine să înjurăm de Dumnezeu. Acesta fiindcă în nici un fel acest fapt nu poate fi sigur că este ceea ce ne definește. Ajungem să îl judecăm pe Dumnezeu care este Absolutul în funcție de anumite împrejurări ale vieții. Aceste împrejurări pot să fie simple contexte care nu au nimic de a face cu realitatea existenței lui Dumnezeu. Iată prin urmare că este bine să ne dăm seama că înjurătura este o soluție slabă la naumite problematice pe care le avem și pe care trebuie să le rezolvăm prin alte metode. Trebuie să fim atenți cu înjurăturile de Dumnezeu fiindcă ele sunt păcate grave și trebuie multă pocăință pentru ca în cele din urmă să ajungă să ne fie iertate. Un scriitor modern spunea la un momet dacă că înjurătura este dovada unei persoane fără de imaginație sau mai bine spus fără de inițiativă. Dacă am sta mai bine și ne-am gândii am ajunge la soluții mult mai bune și mai eficiente la problemele cu care ne confruntăm. Fiindcă nu ne folisim de imaginație sau mai bine spus fiindcă cei care înjură de Dumnezeu nu prea au imaginație în cele din urmă fac păcatul pe care îl fac.⁹⁷

Se spune că la un pustnic i s-a arătat odată diavolul. După ce diavolul a încercat să îl ispitească pe pustnic și nu a reușit pustnicul l-a întrebat:

- Dacă te voi întreba ceva îmi vei răspunde sincer?
- Eu sincer? Spune ce vrei să întreb?
- Întrebarea mea este simplă și scurtă.
- Te ascult.
- În iad sunt creștini?
- Creștini în iad?
- Exact.
- Nici vorbă.
- Vrei să spui că nu sunt creștini în iad?
- Îți dau cuvântul meu că nu am nici un creștin în iad. Nu îmi plac creștinii. Ei se închină lui Hristos și nu mie.

- Bine dar sunt și creștini nevrednici.
- Nu înțelegi că eu nu țin nici un creștin în iad.
- Trebuie să fie și creștini nevrednici în iad.
- Uite cum este, dacă te referi la acei oameni care merg din când în când la biserică de ochii lumii, pe la 9-10 dimineața dar sunt plictisiți, stau cu ochii pe ceas, cu o față obosită de la televizor sau internet, cu gândurile la treburile lor, care îl slăvesc pe Dumnezeu numai cu gura nu din inimă fără de faptele credinței...ei bine dacă te referi la ei să știi că din aceștia avem mulți în iad.

Din întâmplarea de mai sus putem să deducem că în nici un fel creștinii autentici nu ajung în iad. Sunt și mulți creștini care nu sunt autentici și care sunt doar formal creștini. Ei consideră că a fi creștini înseamnă numai a ține paștile și crăciunul, ei bine este evident că aceștia nu sunt creștini autentici. La fel de bine un creștin autentic știe că nu este bine să înjuri și fuge de înjurătură.⁹⁸

Adevărul este că înjurătura este un lucru care în plan duhovnicesc este un fapt care ne face să fim cât se poate de lași. Suntem lași fiindcă nu mai vrem să luptăm cu propria noastră persoană, cu păcatul din noi și cu o patimă care se cheamă vulgaritatea. Iată că suntem lași dacă ne lăsăm biruiți de înjurătură și nu ajungem să ne debararăm de acest limbaj slab. Dacă am sta și ne-am gândii mai bine am ajunge la concluzia că viața noastră este mult prea scurtă pentru a ajunge să ne-o folosim în stări conflictuale în care să înjurăm. Acesta fiindcă în nici un fel înjurătura nu ne face cinste și la fel de bine nu ne ajută cu nimic. Sunt mulți care în loc să se ridice cu tărie în fața înjurăturii din societatea noastră nu fac decât să dea bir cu fugiții. Sunt din ce în ce mai mulți care sunt conștienți că înjurăturile sunt fapte de rușine dar nu sunt gata să le înfrunte în public. Prin urmare este bine să știm că trebuie să avem o atitudine activă în ceea ce privește înjurătura. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu cei din jurul nostru care înjură fără de nimeni un fel de rușine și să îi facem conștienți că ei fac un păcat în fața lui

⁹⁷ Sorin Cerin, *Păcatul: aforisme* (USA, 2011).

⁹⁸ Înjurătura la fel ca și minciuna este un păcat care se face verbal. Ajungem să înjurăm prin limnăjul nostru fiindcă adevărul este că nu prea ținem la limbaj. Filologii sunt unii care sunt cât se poate de conștienți de consecințele înjurăturii care este o anomalie a limbii. Ceea ce este mai trist este că mai nou înjurătura a ajuns să pătrundă și în literatură. Sunt din ce în ce mai multe creații literare care se folosesc de injurături. Când sunt întrebați scriitorii de ce folosesc injurături în creațiile lor literare ne spun că pentru a conferi mai multă autenticitate injurăturii în cele din urmă ei vor ajunge să fie considerați realiști și persoane care spun lucrurilor pe nume. Este puțin probabil că dacă un roman este scris cu patos și cu mult talent dar presărat cu injurături în cele din urmă el nu va convinge pe cititorul naiv și slab că nu este nici o problemă să injure în viața de zi cu zi. Iată cum literatura poate să ajungă un fel de promovare a injurăturii în societatea noastră.

Dumnezeu. În cele din urmă este atitudinea cea care contează și cea care ne face să fim creștini autentici. Prin urmare datoria noastră de creștini ortodocși este să îi facem și pe cei din jurul nostru că nu este bine să înjuri și că trebuie să se elibereze de această povară. A înjura este o povară fiindcă ne face să păcătui. Tot ceea ce este păcat în cele din urmă este un lucru cât se poate de reprobabil și de rușinos. Iată că în societatea noastră sunt din ce în ce mai puțini cei care iau atitudine împotriva înjurăturilor. Trebuie să ne ținem tari cu înjurătura fiindcă ea este în primul rând o problemă de limbaj care poate să fie corectată. Este adevărat că sunt și unii care nu vor să fie corecți și continuă să înjure și la fel de bine să promoveze înjurătura. Nu trebuie în nici un fel să ajungem să stricăm limbajul nostru ce este un lucru care ne reprezintă.⁹⁹

Este prin urmare adevărat că înjurăturile sunt de cele mai multe ori provocate de alții și nici în caz de propria persoană. Cu alte cuvinte este din ce în ce mai greu să recunoști că tu poți să fi la fel de vinovat pentru o anumită situație dar este mult mai ușor să ajungi să Îl învinovățești pe Dumnezeu și chiar să ajungi să Îl înjuri pe Dumnezeu. Iată prin urmare că înjurătura este un fel de test al propriei dreptăți și în nici un fel a celor din jur. Tu singur nu ești vinocat de faptul că înjuri ci restul din jurul tău: au fost vinovați părinții tăi că nu au avut prea multă grijă de tine și în cele din urmă ai început să înjuri, au fost vinovați profesorii din școală fiindcă nu au fost prea duri cu tine și așa se face că tu ai ajuns să înjuri, sunt vinovați colegii de la muncă fiindcă înjură și în cele din urmă a trebuit să te conformezi și tu cu ei și să înjuri și tu, sunt vinovați vecinii tăi fiindcă ei înjură și în cele din urmă te-ai contaminat și tu de la ei și ai ajuns să înjuri. Este evident că enumerarea ar putea continua. Înjurătura este un lucru care niciodată nu vine de la sine ca fiind provocată de propria persoană sau de propria personalitate ci ea este un lucru care este provocat de cei din jur. Iată că întotdeauna *altul* este responsabil de înjurătură și niciodată propria ta persoană. Dacă voim să ne vindecăm de aptima înjurăturilor este bine să fim conștienți că noi suntem primii care suntem vinovați de această patimă. Dacă vom recunoaștem propria vinovăție este cât se poate adevărat că suntem pe drumul cel bun și în cele din urmă ne vom tămădui. Nu trebuie să credem că în nici un fel înjurătura nu se poate tămădui. Ea se poate tămădui fiindcă nu este dincolo de puterile lui Dumnezeu. Iată ce când avem de a face cu o persoană care înjură nu trebuie să ne pierdem speranța. Acesta fiindcă în cele din urmă speranța moare ultima. Există și o altă alternativă în ceea ce privește înjurătura. Sunt mai mulți care recunosc că înjurătura este un defect propriu care se leagă de faptul că nu sunt capabili să fie mai sociabili sau mai bine spus mai solidari cu cei din jur. Așa se face că pentru mulți faptul de a înjura se leagă de imposibilitatea de a fi social. Omul care nu este social (sciopatul) este un om care înjură. Dacă el ar fi mult mai îndemânatic cu cei din jur și ar ști să fie mai capabil să îi poată manevra poate să nu ar mai fi nevoie de înjurătură. Înjurătura apare atunci când cei din jur își fac probleme și tu nu ști cum să o scoți la capăt. A recunoaște că ești un sociopat și că nu te poți adapta la cerințele sociale nu este o scuza suficientă pentru a te face să înjuri în continuare. Trebuie să exersezi și să ajungi să îți depășești propria personalitate. Pentru acest lucru este nevoie de multă muncă.¹⁰⁰

La fel de bine în zilele noastre înjurătura a ajuns să fie și o formă de sarcasm. De exemplu dacă un coleg conștiincios ia cuvântul al serviciu vor fi mai mulți care vor începe să îl înjure fiindcă știu că el este conștiincios în timp ce ei nu sunt. Iată aici o dovadă de sarcasm. Că înjurătura cu conotații religioase este o dovadă de sarcasm la adresa lui Dumnezeu nu poate în nici un fel să fie un lucru negat. Acesta fiindcă înjurătura este ceea ce ne face să fim cât se poate de usturători cu cei din jur. Sunt mai multe parlamente din lume în care înjurătura a ajuns să fie o formă de sarcasm la adresa oponentului. Dacă nu poți să îți demonstrezi supremația față de cineva prin fapte ei bine în cele din urmă poți să ți-o demonstrezi prin sarcasm. A îl ironiza pe interlocutorul tău este fără doar și poate cel mai ușor lucru de făcut și este adevărat că sunt mulți care își manifestă sarcasmul în raport cu cei din jur prin înjurături. Acesta fiindcă înjurătura este cea care ne face să fim cât se poate de egali cu interlocutorul nostru pe care eventual cei din jur îl consideră ca fiind cineva foarte bine versat în moralitate. A improșa pe cineva prin înjurături este lucrul cel mai ușor și sunt mulți care îl fac. Sarcasmul este cu adevărat un defect mai ales dacă el ajunge să se exteriorizeze prin înjurături. Acesta fiindcă cu adevărat un om poate să fie

⁹⁹ Howard Kushner, *The cursin brain: the histories of tourette syndrome* (Harvard, 2000).

¹⁰⁰ Este adevărat în acest sens că munca cu propria persoană poate să fie foarte grea și pentru unii este cea mai grea. Este grea fiindcă trebuie să te purifici de tot ceea ce este negativ și de tot ceea ce te poate corupe. Înjurătura este un lucru care fără doar și poate de corupe. Ne corupe în primul rând sufletul. Sufletul nostru poate să fie corupt și acest fapt cel mai bine se realizează prin păcat. Păcatul înjurăturilor poate să devină unul grav când se ajunge la înjurătura despre Dumnezeu și sfinți. El nu numai că este o manifestare a indiferenței față de Dumnezeu dar și a ostilității față de El. Iată de ce am spus că păcatul înjurăturilor este un lucru pe care trebuie să îl evităm și să fim convinși că el nu ne face bine. De 2000 de ani Biserica Creștin Ortodoxă se confruntă cu înjurăturile și în fiecare generație se nasc noi și noi oameni care înjură și sunt certați cu Dumnezeu. După 2000 de ani de creștinism este adevărat că problema înjurăturilor a devenit oarecum ilară.

nevinovat și de bună credință dar dacă devenim sarcastici la adresa lui în cele din urmă vom ajunge să îl intimidăm și să îl facem să își iese din pepeni. Atunci de fapt sarcasmul și-a atins ținta. Iată prin urmare de ce trebuie să ne ferim să ne manifestăm sarcasul prin înjurături. Este adevărat că în mediul muncitoresc din societatea noastră este la modă să înjuri fiindcă în acest sens ești cât se poate de sarcastic. Sunt mai mulți muncitori care sunt nemulțumiți de condițiile lor de muncă și de salariile pe care le au și în acest sens devin sarcastici prin înjurături. Iată prin urmare că este bine să fim extrem de atenți cu sarcasmul fiindcă sunt mulți care în sens inițial nu au fost persoane care înjurau dar la început au ajuns să fie sarcastici și mai apoi au devenit din ce în ce mai sarcastici până au ajuns să introducă în limbajul lor și înjurătura. Adevărul este că înjurtătura nu este o dovadă de sarcasm ci mai mult de prostie și de lipsă de bun simț. Nu ne demonstrăm supremația față de cineva prin sarcasm și prin înjurături ci mai mult prin propriul exemplu și prin propriile fapte.¹⁰¹

Una dintre formele cele mai cunoscute de respingere a lui Dumnezeu este hula. Ce este prin urmare hula? Hula înseamnă a ocări și a blasfemia numele lui Dumnezeu. Pentru că este un lucru care se leagă de viața religioasă am ales să vorbim mai mult despre hulă și care sunt consecințele ei în plan spiritual. Omul care hulește pe Dumnezeu este evident un om care este certat cu Dumnezeu. Sunt din ce în ce mai mulți care ajung să hulească numele lui Dumnezeu în lumea noastră fiindcă consideră ei că au toate motivele. De cele mai multe ori omul ajunge să hulească numele lui Dumnezeu atunci când Dumnezeu nu răspunde imediat la rugăciunile cuiva. Atunci în sufletul hulitorului se naște un sentiment de nemulțumire cu Dumnezeu care ajunge să se exprime prin hulă. Aceste cuvinte ale omului de multe ori sunt grave și pot să fie iertate foarte greu. Sunt unii care ajung să hulească numele lui Dumnezeu numai în momentele grele ale vieții. Acesta fiindcă ei consideră că Dumnezeu este direct responsabil de greutățile cu care se confruntă el. Ceea ce trebuie să știm este că hulitorul nu se consideră pe sine vinovat niciodată de faptele pe care le face chiar dacă el este un om care înjură și este vulgar. Aceasta fiindcă în orice caz numai Dumnezeu are vina pentru tot ceea ce se întâmplă rău în viața noastră. Este foarte ușor să dai vina pe Dumnezeu pentru răutățile din lumea noastră, dar dacă vom sta mai bine și vom analiza vom vedea că la fel de bine și noi suntem vinovat de ceea ce are loc în lumea noastră. Prin urmare hula în cele din urmă este un păcat care se manifestă prin vulgarizarea omului în raport cu Dumnezeu. Relația omului cu Dumnezeu este una cât se poate de vulgară când omul hulește. El spune cuvinte și expresii insultătoare la adresa lui Dumnezeu și consideră că are tot dreptul să facă acest lucru. Ceea ce uită hulitorul este că Dumnezeu este dincolo de problemele omenești și că Dumnezeu nu trebuie să fie acuzat de problemele strict omenești. Este marea confuzie pe care o fac hulitorii care duc după cum am spus la vulgarizarea relației omului cu Dumnezeu. Sunt unii care sunt cât se poate de înverșunați în raportul lor cu Dumnezeu și pentru acesta vor să facă tot ce le stă în putere pentru a discredita numele lui Dumnezeu.¹⁰²

Că de cele mai multe ori hula este un sentiment de rebeliune la adresa lui Dumnezeu nu există nici o îndoială. Hula se manifestă prin cuvinte obscene la adresa lui Dumnezeu. La fel de bine ea poate să devină o obișnuință. Ceea ce este mai trist este că au fost mai mulți autori atei care au făcut o adevărată modă din a scrie cărți și pamflete de hulă la adresa lui Dumnezeu. Nu au mers lucrurile prea departe? Adevărul este că lucrurile au mers prea departe însă pentru hulitori nu se pune probleme așa. Ei sunt cei care au fost dezamăgiți de Dumnezeu. Sunt din ce în ce mai multe cărți care exploatează sentimentul de dezamăgire cu Dumnezeu. Acesta fiindcă Dumnezeu nu corespunde cu așteptările mulora dintre semenii noștri. Acesta este o problemă cât se poate de veche. Să ne amintim din Noul Testament că nici Iisus nu a corespuns cu așteptările evreilor. Evreii voiau nu un mesia care să îi elibereze din chinurile iadului (șeolului) ci mai mult un mesia care să îi elibereze din robia romană de care erau asupriți de mai multă vreme. Este clar că Iisus a însemnat un eșec pentru evrei. Acesta este și motivul pentru care nici în zilele noastre evreii nu Îl recunosc pe Iisus ca mântuitor și ca unul care are puterea să ne elibereze de puterea iadului. Ce poate să fie mai frumos decât să știi că prin credința în Iisus ai puterea să te eliberezi de iad și să ajungi să trăiești veșnic în bucuria raiului? Ei bine iată ce nu au înțeles evreii și așa se face că până în zilele noastre pentru ei numele lui Iisus este un nume de ocară, un nume de hulă. Sunt mai multe prescripții cât se poate de radicale în Talmudul evreiesc care spune că atunci când întâlnești un creștin pe

¹⁰¹ John Haiman, *Talk is cheap: sarcasm, alienation and the evolution of language* (Oxford, 1998).

¹⁰² După cum am spus hulitorul este o persoană care niciodată nu se vede pe sine vinovată de problemele lumii din jur. Acesta fiindcă el este fără pată în timp ce Dumnezeu este reponsabil și vinovat pentru tot și pentru toate. Trebuie să fim conștienți că Dumnezeu ne vrea oameni rugători și la fel de bine răbdători. Trebuie să avem răbdare și să ne dăm seama că Dumnezeu este de partea noastră însă diavolul este cel care face ca totul să ne meargă pe dos. Iată de ce hula este un lucru care nu are justificare pe termen lung. Nu avem motive serioase pentru a Îl hulii pe Dumnezeu și a Îl face responsabil de toate necazurile și problemele noastre. Dacă vom sta mai mult și vom analiza vom vedea că nu Dumnezeu este Cel care ne dorește răul ci diavolul.

stradă să îl scuipi. Iată prin urmare că sunt **Și** azi unii care chiar la nivel de popor au ajuns să hulească numele lui Iisus Hristos. Că hula este o dovadă de vulgarizare a omului nu poate în nici un fel să fie negat. Hula este o dovadă de vulgarizare fiindcă ea nu ne lasă să vedem lucrurile obiectiv. Pentru Dumnezeu viața noastră este numai începutul unui proces care este de o durată mai lungă. Prin urmare viața noastră pe pământ este numai începutul existenței. Viața se constinuuă **Și** dincolo de mormânt **Și** iată de ce Dumnezeu care **Știe** cum este viața de apoi are o înțelegere mult mai profundă asupra existenței noastre. Noi suntem cei care fiindcă suntem oameni **Și** ființe limitate anjunge să vedem viața numai ca una care se rezumă al ceea ce este pe pământ. Am uitat că primii oameni Adam **Și** Eva au văzut raiul **Și** chiar au locuit în el. Iată de ce hulitorul este unul care este imparțial în ceea ce îl privește pe Dumnezeu fiindcă el judecă totul cu mintea lui limitată **Și** nu crede că greșește în nici un fel.¹⁰³

Că hula culminează în blasfemie nu este în nici un fel o problemă. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care nu mai vor să trăiască cu Dumnezeu **Și** nu mai vor să aibă nimic de face cu el. Adevărul este că sunt atei pasivi **Și** atei activi. Ateii pasivi sunt cei care sunt necredincioși **Și** neagă existența lui Dumnezeu dar în acest fapt numai pentru ei. Ateii activi sunt mult mai periculoși fiindcă ei sunt cei care ajung să promoveze ateismul **Și** pentru alții **Și** la fel de bine sunt cei care la un anumit nivel ne prezintă avantajele ateismului. Pentru ei este un lucru avantajos să fi ateu fiindcă acest fapt este unul care spun ei că duce la adevărata feircire. Ateu activ este unul care scrie cărți, publică articole, ține conferințe **Și** de multe ori îl găsim **Și** în universități în care el promovează un mod de viață este de Dumnezeu. Este un mod de viață irațional în cele din urmă fiindcă orice om sănătos la minte este un om care are nevoie de Dumnezeu **Și** dorește să trăiască cu Dumnezeu. Iată de ce ateismul este nu numai o mare anomalie ci mai mult o mare vulgaritate. Acesta fiindcă expresiile pe care le folosesc atei pentru a nega existența lui Dumnezeu sunt un fel de vulgaritate pe care ei o adresează la adresa lui Dumnezeu. Iisus ne spunea **Și** El că hula sau mai bine ateismul nu se iată: “orice păcat **Și** orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului Sfânt nu se va ierta.” (Matei, 12, 31). Iată prin urmare că hula este un păcat grav. Acesta mai ales când este adresată împotriva Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. De ce să nu fie iertată hula împotriva Duhului Sfânt **Și** alte hule mai mici să fie iertate? Adevărul este că hula este un lucru care ajunge nu numai să îl vulgarizeze pe om ci la fel de bine să îl **Și** desacralizeze sau mai bine spus să îl facă să nu mai aibă nimic de a face cu Dumnezeu. Iată de ce este bine să **Știm** că hula este una care ne desacralizează. Pentru un ateu dacă el nu mai crede în Dumnezeu nu mai există sfințenie nu mai există nici un fel de noțiune de sacru. Poate să trăiască omul o viață în care **Știe** că nimic nu mai este sfânt pentru el? Cu siguranță că o astfel de viață nu mai este o viață în adevăratul sens al cuvântului. Trebuie să trăim o viață în care noțiunea de sfințenie este un a existență. Iată de ce trebuie să fugim de hulă.¹⁰⁴

Că există un demon al hulei care îi face pe oameni să se întoarcă împotriva lui Dumnezeu este cât se poate de adevărat. Sunt mai mulți care fără să **Știe** sunt perturbați de acest demon al hulei care îi face să întrevadă o lume fără de Dumnezeu sau mai bine spus o lume în care să nu existe nici un fel de noțiune de Dumnezeu. Iată ce spunea în acest sens Bruno Bauer: “în conferințe aici, la Universitate, în fața unui mare auditoriu. Nu mă recunosc atunci când proferez blasfemii de la amvon. Acestea sunt atât de mari, încât acestor copii nevinovați li se face părul măciucă. În timp ce hulesc, îmi amintesc cum lucram acasă cu evlavie la o apologie a Sfintei Scripturi **Și** a Apocalipsei. În orice caz, un demon cumplit pune stăpânire pe mine ori de câte ori mă urc la pupitru **Și** sunt atât de slab încât sunt nevoit să mă predau lui... Spiritul meu de hulă va fi satisfăcut numai dacă mi se va permite să predau ateismul în mod oficial ca profesor.”¹⁰⁵ Iată prin urmare că este adevărat că hula poate să fie un lucru care ajunge să fie inspirată de diavol. Ea este la un anumit nivel maximul de vulgaritate fiindcă este un care ne face să găsim tot felul de expresii **Și** clișee verbale în care Dumnezeu nu îi mai are locul. Este ca **Și** cum am spune că o filarmonică poate la fel de bine să funcționeze **Și** fără un dirijor dacă vrea cu adevărat. Trebuie să fim mult mai atenți cu hula fiindcă după cum ne-a spus Iisus ea nu este un păcat mic. Sunt mulți care găsesc cât se poate de normal **Și** de firesc în a spune glume pe seama lui Dumnezeu. Sunt foarte multe

¹⁰³ Harold S. Kushner, *The book of Job. When bad things happen to a good person* (Toronto, 2012).

¹⁰⁴ Este evident prin urmare că hula ajunge să ne desacralizeze sau mai bine spus să ne facă să ne vulgarizăm religio. Acesta se manifestă cel mai bine prin glumele pe teme religioase. Sunt glume pe temă religioasă care promovează un fel de vulgarizare a sfințeniei. Pentru orice om normal **Și** pentru orice creștin ortodox este adevărat că Dumnezeu înseamnă sfințenie. Acesta fiindcă nu poate să existe ceva mai sfânt pe lume decât credința în existența lui Dumnezeu. Ei bine tocmai acest lucru care este atât de sfânt pentru creștinii ortodocși este negat de hulitor **Și** de blasfemiator. Hulitorii **Și** blasfemiatorii sunt cu adevărat persoane vulgare fiindcă ei ne propun o lume fără de sfințenie **Și** o lume care nu mai are nici un lucru sacru în ea. Iată care sunt consecințele pe termen lung ale hulei.

¹⁰⁵ Bruno Bauer în scrisoare către Marx.

glume cu Dumnezeu și Sfântul Petru care au un conținut pronografic. Gluma cu tentă religioasă sau teologică este fără doar și poate o dovadă a hulei. Acesta fiindcă sunt lucruri despre care merită să glumim și sunt lucruri despre care evident nu trebuie să glumim. De ce mai multe glume care se referă la Dumnezeu sunt pornografice? Sunt pornografice fiindcă este sunt o expresie a hulei și a unei stări de nemulțumire cu Dumnezeu. Cei care inventează glume pornografice despre Dumnezeu sunt persoane care nu vor să aibă nimic de a face cu Dumnezeu și vor să fie eliberați de orice legătură cu Dumnezeu. Iată de ce gluma pornografică la adresa lui Dumnezeu este o dovadă de supremă vulgaritate și este cu adevărat o hulă. Ea se naște din pricina faptului că cel care o inventează nu mai are nimic sfânt în el. Sunt mulți oameni care nu au nimic sfânt în ei și viața lor se rezumă numai la materie și la realitatea empirică. Pentru acest lucru este bine să fim conștient că nu trebuie să ascultăm glume pornografice despre Dumnezeu fiindcă dacă o facem în seamnă că și noi suntem părtași hulei.¹⁰⁶

Iată prin urmare că hula este un lucru care duce la vulgarizarea relației omului cu Dumnezeu. Așa se face că nici un hulitor nu recunoaște în momente de hulă că păcătuiește ci consideră că aceasta este cel mai bine de făcut. Sunt din ce în ce mai mulți avocați ai hulei și ai blasfemei care susțin că fiindcă omul este liber este cât se poate de adevărat că el poate să blasfemieze și la fel de bine să hulească numele lui Dumnezeu. După cum am spus de cele mai multe ori aceste persoane nu sunt conștiente de faptul că există o lume spirituală formată din îngeri și diavoli care ne face să fim cât se poate de atenți cu gândurile și intențiile care ne vin. Sunt în acest fel gânduri de hulă care ne sunt inspirate de diavoli. Evident că cei care nu cred în Dumnezeu nu vor recunoaște nici existența diavolului. Iată de ce este bine să știm că hulitorul este o persoană care de multe ori ajunge să se pună pe sine în slujba demonilor de multe ori conștient. Hula și blasfemia poate să fie un fel de pactizare cu demonii care ne fac să fim în asentimentul lor. Totuși, nu trebuie să îi învinovățim numai pe demoni de faptul că unii ajung să hulească și să blasfemieze. Este în acest adevărat că unii ajung să pactizeze cu diavolul și nu mai țin cont de nici o normă morală și de nici un fel de principiu etic. Nu este moral să aungi să blasfemiezi dar prin înjurături de cele mai multe oamenii ajung să o facă. Iată prin urmare că este bine să îi conștientizăm pe cei care simt impusuri spre hulă și blasfemie că acest sentiment este în cele din urmă unul care este indus în ei de demoni. Trebuie să fugim de demoni fiindcă ei ajung să creeze un fel de sentiment de înălțare în cei care hulesc și blasfemiează. De multe ori ei se simt un fel de deschizători de drumuri și un fel de eroi ai umanității. Ei sunt cei care ajung să străvadă un drum pe care puțini din umanitate au ajuns să îl străvadă: este un drum fără de Dumnezeu. Ei bine da, cei care sunt inspirați de demoni ajung să susțină că este posibil ca omul să trăiască fără de Dumnezeu și să nu mai aibă nici un fel de legătură cu El. Acest mod este un fapt care a primit mai multe denumiri. Nihilismul sunt cei care au anunțat moartea lui Dumnezeu și nașterea supraomului. Cu alte cuvinte omul fără de Dumnezeu devine cu alte cuvinte el un Dumnezeu. Trebuie să fugim de o astfel de gândire care este profund demonică. Fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care au darul de a discerne între duhuri sunt încrezători într-o lume fără de Dumnezeu.¹⁰⁷

Iată prin urmare că omul poate ajunge să pactizeze cu diavolul și în acest sens să pășească pe calea hulei și a blasfemei. Hula și blasfemia este o dovadă supremă de vulgaritate. Acesta fiindcă în ea sunt aduse cele mai rușinoase expresii pentru a vorbi despre Dumnezeu. Iată cum unii dintre semenii noștri în loc să fie persoană care să îl slujească pe Dumnezeu se întorc împotriva Lui și fac tot ceea pot pentru a discredita numele Lui. Sunt în acest sens mai mulți tineri care ajung să citească cărțile și articolele celor care hulesc numele lui Dumnezeu și să fie impresionați de ele. Acesta fiindcă cei care sunt tineri sunt mult mai ușor influențați și ajung mult mai ușor să uie de Dumnezeu. Realitatea este că cei mai mulți ajung să hulească și să blasfemieze pe Dumnezeu fără să fie conștienți că sunt sub controlul puterilor demonice fiindcă aceste puteri îi fac să nu mai știe în ce direcție să apune. Așa se face că demonii sunt cei care prezintă hula și blasfemia ca fiind un lucru bun. Este adevărat că pentru aceste persoane mai există o șansă de reabilitate dacă ele se întorc la biserică și se pocăiesc. Pocăința poate să fie activă și în cei care hulesc care se pot lăsa de hulele lor și în cele din urmă să se întoarcă la

¹⁰⁶ Constantin Necula, *Îndumnezeirea maidanului* (Editura Agnos, 2007).

¹⁰⁷ Este evident că o lume fără de Dumnezeu este o lume fără de sens și fără de rost. Acesta fiindcă Dumnezeu este autorul acestei lumii și El este Cel care o susține. Cu alte cuvinte lumea nu poate exista fără de Dumnezeu fiindcă Dumnezeu este Cel care o susține și o menține în existență. Iată de ce trebuie să fim siguri că viața cu Dumnezeu este una care ajunge să ne facă conștienți că demonii fac orice pentru ca noi să ajungem să hulim și să blasfemiem fiindcă în acest sens în cele din urmă nu mai avem de face nimic cu Dumnezeu. Trebuie să fim atenți în acest sens cu hula și cu ceea ce înseamnă ea fiindcă sunt puțini cei care sunt conștienți că ea provine de la diavol. Hula poate să provină din voința liberă a omului dar sunt unii care sunt inspirati de diavol pentru a ajunge să promoveze hula în lumea noastră. Un exemplu de hulă este în acest sens mitologul american Joseph Campbell care susținea că Dumnezeu poartă măști și că El este în cele din urmă ostil lumii pe care tot El a creat-o.

Dumnezeu. Se cunosc mai multe cazuri de atei care în anumite momente de conștiință și-au venit în sine și s-au întors la Dumnezeu. Trebuie să ne întoarcem la Dumnezeu fiindcă dacă nu ajungem să intrăm în stăpânirea demonilor. Trebuie să fim cât se poate de siguri că nu există nici un fel de cale de mijloc dintre demoni și Dumnezeu. Acesta fiindcă demonii sunt cei care pot să ne facă să considerăm că noi suntem cei care suntem deplini în control asupra propriei personalități. Că demonii pot să ne inspire la rău și la hulă este un lucru care a fost experimentat de mai mulți sfinți părinți ai ortodoxiei. Iată de ce este bine să fugim de hulă fiindcă de cele mai multe ori în spatele ei se ascund demonii care vor să se separe de Dumnezeu pentru totdeauna. Așa se face că de multe ori unii sunt cât se poate de inconștienți că ajung să hulească și să blasfemieze fiindcă sunt inspirați de demoni. Nu trebuie să avem nici o îndoială că demonii vor să ne separe pentru totdeauna de Dumnezeu. Acesta fiindcă în acest fel în cele din urmă ei ne vor câștiga la iad.¹⁰⁸

Se spune că un om se plimba pe malul mării unde a putut să găsească un sac cu niște pietricele mici.

- Ce sunt aceste pietricele? Se întreba omul.

- Le-a fi aruncat cineva, se gândea el

Fiindcă nu era pe acolo nimeni omul a luat pietricelele și a început să le arunce în mare. Le arunca cât mai departe ca să își testeze talentul de aruncător. Când mai avea câteva pietricele în cele din urmă s-a întâlnit cu un prieten. În pungă mai avea vreo 3 sau 4 pietricele.

- Bună ziua, a spus omul nostru.

- Bună ziua, i-a răspuns prietenul.

- Mă bucur să te văd.

- Și eu pe tine. Ce mai faci?

- Sunt bine. Uite mă plimb pe malul mării.

- Da? Este frumos afară.

- Da? Uite am găsit aceste pietricele pe malul într-o pungă.

- Ce pietricele?

- Uite mai am câteva.

Prietenul s-a uitat la pietricele după care a spus mirat:

- Tu știi ce sunt aceste pietricele?

- Ce să fie? Sunt pietricele.

- Nu nici vorbă, nu sunt pietricele.

- Atunci ce sunt?

- Sunt niște nestemate foarte prețioase.

- Tu vorbești serios?

- Normal. De ce să te mint. Eu am mai văzut așa pietricele și știu ce vorbesc.

- Nu se poate.

- Tu le-ai aruncat aproape pe toate în mare?

- Da. O să mă duc înapoi și o să sar în mare să le găsesc.

- Poate o să le găsești dacă nu le-au dus valurile în larg.

Se spune că omul s-a întors înapoi dar nu a mai găsit pietricele prețioase fiindcă ele au fost duse de valuri în larg.¹⁰⁹

Asemenea acestui om neînțelept este și hulitorul. El este o persoană care este inconștientă că atunci când hulește numele lui Dumnezeu face un lucru rău și este asemenea ca omul care arunca cu pietricele în mare fără să știe că ele sunt de mare preț. A fi cu Dumnezeu, a ne ruga lui Dumnezeu și în cele din urmă a Îl iubi pe Dumnezeu este în cele din urmă un lucru cât se poate de frumos și de înălțător. Ei bine hulitorul are o scară de valori întoarsă cu susul în jos și este unul care susține că dacă hulește face un lucru bun. Trebuie să fugim de hulă fiindcă ea este una care poate să ne scoată din minți. De ce ne poate scoate hula din minți? Adevărul este că se poate vorbi de normalitate în lumea noastră numai dacă ne raportăm la Dumnezeu și la fel de bine dacă ținem cont de Dumnezeu. La un anumit moment nivel în această lume nu omul este măsura normalității ci Dumnezeu. Normalitatea este un lucru care vine de la Dumnezeu. Ei bine hulitorul este Cel care neagă acest lucru și susține că normalitatea este un lucru care la fel de bine ține numai de om. Așa se face că omul din zilele noastre ajunge să pășească pe căi stărine de normalitate. Omul fără de Dumnezeu nu numai că este un om ciudat ci la fel de bine poate să devină dacă persistă în hula lui un om anormal, un nebun. Sfântul David ne

¹⁰⁸ Părintele Rodion, *Oameni și demoni* (Galați, Editura Egumenița).

¹⁰⁹ Iustin Pârnu, *Daruri duhovnicești* (Editura Conta, 2007), pp. 162-163.

spunea foarte bine în Vechiul Testament în psalmii lui că numai nebunul neagă existența lui Dumnezeu. Adevărul este că de cele mai multe ori hulitorul nu neagă existența lui Dumnezeu ci este unul care este revoltat la adresa lui Dumnezeu. Să nu uităm că **și** diavolul (cel rău) a fost unul care s-a revoltat împotriva lui Dumnezeu **și** a existenței Lui **și** a voit să îi ia locul. În acest sens hulitorul se aseamănă cu diavolul fiindcă nu mai vrea să țină cont de existența lui Dumnezeu. Că hula este un exemplu de vulgaritate nu poate să fie nici o îndoială. Este un exemplu de vulgaritate supremă fiindcă ajunge să conceapă tot felul de expresii **și** de truisme lexicale care să exprime ura **și** rebeliunea față de Dumnezeu. Iată prin urmare că sunt mai mulți în lumea noastră care sunt seduși de calea răului **și** la fel de bine ajung să pășească pe ea. Trebuie să fugim de această cale a răului care este hula **și** blasfemia. Pentru mai mulți este cât se poate de îndoielnic dacă blasfemia este un exemplu de vulgaritate fiindcă de mai multe ori cei care blasfemiază nu fac nici un fel de referințe pornografice la adresa lui Dumnezeu. Trebuie să știm că blasfemia este un exemplu de vulgaritate fiindcă ea concepe un limbaj **și** un mod de exprimare fără de Dumnezeu **și** fără de existența Lui. Acesta este cu adevărat o formă de vulgaritate religioasă. A batjocorii numele lui Dumnezeu este fără doar **și** poate un lucru care este o dovadă de vulgaritate.¹¹⁰

Iată prin urmare că am ajuns la ceea ce am putea denumi ca fiind esența vulgarității în cele din urmă. Vulgaritatea este un lucru care conduce la ateism fiindcă în cele din urmă ea este una care promovează un fel de depărtare de Dumnezeu sau mai bine spus un fel de viață fără de Dumnezeu. Ateul ca vulgarul la un anumit nivel se aseamănă. Ei vor o viață care să nu mai fie constrânsă de obligațiile moarele spunem că este vorba de o viață care este contrânsă de obligațiile morale fiindcă pentru vulgar **și** pentru ateu la fel de bine morală este mai mult un fel de vulgaritate. Trebuie să fim cât se poate de atenți în acest sens cu scopul ultim al vulgarității. Dacă în cazul vulgarului este adevărat că există o separație mai mică față de Dumnezeu ei bine în cazul ateului separația este deifinitivă **și** de multe ori irevocabilă. Trebuie să știm că trebuie să ne ferim de vulgaritate fiindcă de multe ori ea este începutul ateismului. O afirmație este cât se poate de grea pentru mai mulți. Ceea ce nu sunt conștienți mai mulți semeni de ai noștri este că este foarte ușor să ajungi la ateism prin vulgaritate. Acesta fiindcă vulgaritatea de limbaj **și** înjurăturile sunt cele care adus în sufletul omului un fel de gol religios. Este la fel de bine același gol pe care îl simt **și** ateii. Ateii când ajung să nu mai recunoască existența lui Dumnezeu în cele din urmă ajung la un fel de gol al vieții lor în care nimic nu îi mai poate mulțumii **și** nici nu îi mai poate să îi satisfacă. Trebuie să știm de acest fapt **și** să ne ferim de el. Prin urmare este bine să știm că înjurătura de Dumnezeu este un lucru grav **și** ea este la fel de bine un fapt care se aseamănă cu ateismul. Ateul ca **și** cel care înjură de Dumnezeu **și** de sfinți este o persoană disfuncțională care numai judecă bine lucrurile **și** nici nu mai stă să se gândească bine la ele. Că înjurătura de Dumnezeu este gravă nu poate să fie nici o îndoială. Cei care ajung să înjure de Dumnezeu consideră că sunt persoane care fac ceea ce trebuie dar evident că în nici un fel nu se poate considera că trebuie acceptat comportamentul lor. Cursul lumii spun ei că este unul care ne permite să înjurăm de Dumnezeu care este responsabil pentru toate relele din lume. Adevărul este că multe din rele din lumea noastră nu îl ca autor pe Dumnezeu ci mai mult pe omul care dorește să ajungă să trăiască într-o societate postcreștină. În zilele noastre sunt din ce în ce mai mulți care vorbesc despre o societate postcreștină. Este o societate în care nu mai vem nevoie de Hristos, de Sfânta Maria, de sfinți **și** nici de cuce. Toate aceste lucruri nu mai au actualitate fiindcă omul poate să trăiască **și** fără de ele.¹¹¹

Înjurătura de Dumnezeu este fără doar **și** poate o expresie a vulgarității care poate să se manifeste **și** în sens religios. Este adevărat în acest sens că vulgaritatea are **și** conotații religioase. Acesta fiindcă ea este una care poate să fie raportată la Dumnezeu. Pentru mulți a înjura la nervi de Dumnezeu este o normalitate. Este parte din viață. Cum să îți exprimi nemulțumirea față de Dumnezeu dacă nu înjuri de Dumnezeu? Se poate să nu fi mulțumit de Dumnezeu **și** în același timp să nu înjuri vulgar despre El? Pentru mai mulți dintre semni noștri acest fapt este o imposibilitate. Realitatea este că trebuie să fugim de hula împotriva lui Dumnezeu fiindcă ea este una care ne desfigurează viața sufletească. Trebuie să știm că în nici un fel hula nu ne face cinste. Hulesc cei care

¹¹⁰ J. Angelo Corlett, *The errors of atheism* (New York, 2010).

¹¹¹ Că lumea de azi de multe ori a ajuns să trăiască într-o societate post creștină în nici un fel nu poate să fie negat. Suntem din ce în ce mai mulți care nu ne mai regăsim în tradițiile creștin ortodoxe care ne plictisesc **și** ne fac să ne simțim aiurea. Iată că starea de înjurătura la adresa lui Dumnezeu este din ce în ce mai resimțită în zilele noastre. Este resimțită fiindcă nu se mai dorește să ducem o viață cu Hristos. Dacă ne vom uita mai bine la modul în care se comportă unii în zilele noastre vom vedea că el nu diferă foarte mult de cel al evreilor de acum 2000 de ani care au cerut ca Hristos să fie răstignit. Acesta fiindcă în zilele noastre se consideră trebuie să ne eliberăm de mitul care a fost Iisus. Iisus pentru unii nu este nimic mai mult decât o legendă fictivă a trecutului care este un fel de manifestare nevoi de bunătate a omului. Iisus nu mai are să ne comunice mai nimic în zilele noastre. Este cazul să inaugurăm pentru unii societatea postcreștină.

au credință puțină și nici nu vor să se călească în răbdare. De multe ori trebuie să avem răbdare și să avem tăria de a aștepta ca lucrurile să se rezolve de la sine. Sfinții părinți ai ortodoxiei ne spun că Dumnezeu lucrează totul în folosul nostru. Acesta fiindcă El nu vrea suferința omului. De ce să ne creeze Dumnezeu și în același timp să ne facă să suferim? Suferința este de multe ori provocată de modul în care noi ajungem să ne ducem viața. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu hula fiindcă după cum am spus ea nu este benefică pentru sufletele noastre. Ea este una care introduce un fel de energie neagativă în sufletele noastre și ne face să fim cât se poate de reticenți la viața duhovnicească. Nu putem să spunem că suntem persoane care avem o viață duhovnicească dacă în același timp noi înjurăm și blestemăm pe Dumnezeu. Acesta fiindcă cele două sunt incompatibile. Trebuie să nu avem nici un fel de îndoială că înjurătura de Dumnezeu nu este un lucru bun și trebuie să fie evitat din răspuțeri. Acesta fiindcă în cele din urmă vom da răspuns de tot ceea ce rostim cu gura noastră. Trebuie să fugim de înjurătura de Dumnezeu ca de foc acesta dacă voim să câștigăm raiul. Raiul în nici un fel nu se câștigă prin înjurătura de Dumnezeu.¹¹²

CAPITOLUL 6

VULGARITATEA ÎN ARTA MODERNĂ: KITCH-UL

Arta este un lucru care a fost lăsat în lumea noastră să fie un fel de studiu și punere în practică a frumosului. Prin urmare a fi un artist în cele din urmă înseamnă fi o persoană care iubești frumosul și la fel de bine ajungi să îl promovezi și celorlați din jur. Artistul este în acest sens o persoană a frumosului care în mod esențial dorește să slujească tot ceea ce este frumos și tot ceea ce este estetic. Prin urmare este clar că arta vinde la Dumnezeu. Acesta fiindcă Dumnezeu este frumusețea supremă dincolo de care nu se mai poate concepe nici o altă frumusețe. Iată prin urmare că trebuie să fim cât se poate de atenți cu arta din zilele noastre care a ajuns să nu mai își urmărească cursul ei firesc: acela de a sluji frumosul. Trebuie să slujim frumosul fiindcă frumosul este un lucru care vine de la Dumnezeu. În acest sens lucrurile sunt extrem de simple: frumosul vine de la Dumnezeu, în timp ce urâtul vine de la diavol. Este adevărat că de multe ori și omul este autor al urâtului. La fel de bine este adevărat că ceea ce pare urât pentru cineva este frumos pentru altcineva. Totuși există în artă mai multe dovezi că frumosul și urâtul sunt lucruri care pot să fie generalizate sau mai bine spus pot să se găsească mai mulți denominatori comuni care ajung să definească ceea ce este frumos și ceea ce este urât pentru cât mai multă lume. Că frumosul poate să fie o noțiune înșelătoare nu este un lucru nou. Frumusețea poate să fie contrafăcută și la fel de bine falsificată. Cel mai bine acest lucru se realizează în zilele noastre kitchul. Prin urmare ce este kitchul? Este un obiect decorativ de prost gust. La fel de bine kitchiul mai poate să fie un fel de reproducere a unor obiecte de artă celebre care ajunge să se facă la scară comercială.¹¹³

Că mai multe picturi celebre din artă sunt expresii ale erotismului și a pornografiei nu este nici o îndoială. În artă există moda de a picta nuduri. Nudul se consideră de marii artiști că este o frumusețe fiindcă trupul omului este în cele din urmă unul frumos. Așa s-a ajuns în artă să existe o modă a nudurilor. Nudul este din ce în ce mai prezent în artă. Sunt în acest sens în marile galerii de artă ale lumii nuduri cu diferite femei frumoase sau bărbați care sunt expuse pentru ca mai multă lume să le vadă. În sens creștin ortodox trebuie să știm că nudul este un kitch. Este un kitch fiindcă este unul care recurge la vulgaritate. Sunt nuduri mai ales cu femei în care aceste astau în poziții lascive care invistă la contactul sexual. Să fie aceste lucruri adevărata artă? Este o realitate că mai toți marii pictori ai lumii au fost unii care au pictat nuduri. Nudul este în sens creștin ortodox nu o operă de artă ci mai mult un fel de kitch religios. Acesta fiindcă pudoarea ne spune că nu trebuie să pictăm obiectele genitale ca fiindcă reprezentări ale frumosului. Este adevărat că Dumnezeu a pus o oarecare frumusețe în trupul uman însă acest fapt nu înseamnă că trebuie să ea trebuie să fie expusă în muzee și în galerii de artă. În cele din urmă artiștii care picrează nuduri au o predispoziție în spre sexualitatea umană care evident că nu este sănătoasă. Dacă

¹¹² Ruth Wanjryb, *Expletive deleted: a good look at bad language* (New York, 2005).

¹¹³ Este evident că kitchul este un lucru care negat de avocații lui că este un obiect de prost gust. Acesta fiindcă sunt unii care la drept vorbind nu sunt de acord cu trebuie să fie educați în ceea ce privește frumosul ci frumosul este un lucru care pur și simplu îl simți în mod firesc și natural nu există nimic nenatural în frumos fiindcă frumosul este un lucru pe care fiecare dintre noi ne naștem cu el. Este adevărat că orice om are un fel de simț al frumosului prin naștere. Totuși frumosul este o noțiune dinamică și prin urmare este posibil ca în frumos să se facă unele progrese și unele evoluții. Iată de ce este bine să știm că frumosul este o realitate pe care trebuie să o avem în vedere în zilele noastre când sunt din ce în ce mai mulți care tind să se individualizeze și să nu mai țină cont de normele elementare de bun simț în ceea ce privește frumosul.

le spunem că a picta nuduri este fără doar și poate vulgaritate ei vor venii cu tot felul de argumente care susțin că nu trebuie să ne rușinăm de organele genitate pe care chiar Dumnezeu ni le-a lăsat. Iată de ce este bine să știm că pictura de nuduri are foarte mulți avocați. Sunt unele nuduri care ajung să coste sute de mii sau chiar milioane de euro. Fiindcă ele au surprins cine știe ce poziție care este extrem de interesantă pentru privitor. În cele din urmă ceea ce face nudul mai ales în cei tineri este să stârnească în ei patima desfrânării. Iată prin urmare că nudul care este în cele din urmă un lucru vulgar a ajuns să fie considerat un obiect de artă. Este cu adevărat o mare distorsionare a realității și a adevărului. Nudul este puțin probabil că este un obiect de artă autentic fiindcă el este mai mult un kitch. Marii pictori probabil că nu vor accepta acest lucru fiindcă ei sunt cât se poate de încrezători în “frumusețea naturală” a trupului uman. Este clar că în sens creștin nudurile sunt o expresie a vulgarității. Lucruri pe care bunul simț ne spune că trebuie să le acoperim ajung să fie dezvelite și făcute un fel de loc de pelerinaj.¹¹⁴

La fel de bine o altă manifestare a artei este dansul. Începând de la jocul popular la dansurile de societate este cât se poate de adevărat că dansul este un lucru care ajuns să domine lumea de azi. Se dansează la sate, se dansează la orașe, se dansează în cluburile de noapte și se dansează la carnavalul de la Rio. Iată prin urmare că dansul este un lucru care este larg întâlnit în zilele noastre. Dansul este în acest sens o expresie a bucuriei. Acesta fiindcă nu îți vine să dansezi când ești cuprins de tristețe. Că dansul nu este în nici un fel un lucru care este încurajat de Biserica Creștin Ortodoxă nu este un lucru nou. Acesta fiindcă locurile unde oamenii merg să danseze din antichitate până în zilele noastre au ajuns nu să fie locuri de dans ci mai mult un fel de preludiv sexual. Nu este o noutate că mai multe dintre dansurile din zilele noastre au tentă sexuală. În loc ca omul să își exprime bucuria prin dans el ajunge să își manifeste apetitul sexual. La fel de bine ortodoxia nu acceptă dansul fiindcă el poate să fie o modalitate de seducție. Sunt bărbați și femei care ajung să fie seduse de modul în care dansează cineva. Mai noi sunt din ce în ce mai multe femei care ajung să judece bărbăția unui bărbat în funcție de modul în care dansează. Iată prin urmare că dansul este un lucru care de mult nu mai este o expresie a bucuriei și a poftelor de viață. Acesta fiindcă dansul este un lucru pervertit. Totuși sunt mulți care cred în dans. Ei cred în dansul de societate și la fel de bine balent. Aceste două dansuri ne spun avocații dansului că nu au nimic sexual în ele. Ceea ce este mai trist este că în zilele noastre dansul s-a vulgarizat și poate cea mai bună expresie a vulgarizării dansului este streepteasul. Cu toții știm ce este streeptisul. Streeptisul este un dans în care în proces o femei și un băbat se dezbracă. Se face acest lucru pentru a seduce și pentru a crea mai multe impulsuri sexuale în cel care privește. Iată cum dansul a ajuns să fie o expresie a vulgarității. Sunt unii care evident ajung să fie atât de impresionați de femeia care face streepteas că aruncă bani pe scenă pentru a îi transmite dansatoarei că are succes. De cele mai multe streepteasul este un dans care este făcut de femei care sunt capabile să stârnească interes sexual în privitori. Iată prin urmare că avem de a face aici cu un fel de vulgarizare a dansului. Dansul nu mai este o manifestare spontană a bucuriei ci mai mult un jos sexual pentru privitori. Când a apărut streepteasul este un lucru care nu se știe când a apărut. Că în mai multe mari metropole streeptisul este privit ca un lucru normal și obișnuit nu este nici o noutate. Trebuie să ai peste 18 ani pentru a intra într-un club de streeptease și a ajunge să vezi cum vulgaritatea ajunge să se manifeste în toată amploarea ei. Cei mai mulți dintre oamenii de azi nu consideră că streepteasul este vulgar. Nu este vulgar fiindcă este mai mult o expunere a frumuseții naturale pe care a lăsat-o Dumnezeu în anumite persoane.¹¹⁵

Că dansul poate să devină și un lucru ocult care se înrudește cu demonii nu este nici o îndoială. Sunt mai multe incidente în trecutul ortodoxiei în care mai multe persoane i-au putut vedea pe demoni că dansau nebunește. Este dincolo scopul acestei cărți de a face referințe la aceste cazuri. Totuși, dansul poate să devină și un parte a ritualurilor oculte cum sunt cele ale șamanilor din Siberia. Pentru a intra în comuniune cu spirile din lumea de dincolo șamanii ajung să danseze nebunește până uneori ajung să cadă copleșiți de durere la pământ. Iată cum dansul nu numai că este pronografic dar poate să fie și un instrument ocult de a ajunge să comunice cu diavoli. Acesta ne spune că diavoli sunt persoane care dansează sau mai bine spus apreciază dansul. Să nu fie în

¹¹⁴ Abraham Moles, *Psihologia kitchului* (Editura Meridiane, București, 1980).

¹¹⁵ Că dansul a ajuns să fie un lucru vulgar nu este o noutate. Așa se face că sunt mulți care nu înșeales atitudinea Bisericii față de dans. De ce să fie un dansul un fapt care nu este pe placul Bisericii? Ce este mai frumos decât să dansezi pe o muzică ritmată și să simți că trăiești? Pentru mai mulți dansul este un simț că trăiești și că ești în viață. Adevărul este că în nici un fel nu trebuie să considerăm dansul ca un lucru artistic. În mai toate cluburile de noapte se dansează. Dacă cineva dansează seducător și își seduce partenera este evident că trebuie să te ocupi cu o bătaie de cel care își seduce alease inimii. Să nu mai punem în discuție că creștinește nu trebuie să fi în clubul de dans. Iată prin urmare că streeptisul a ajuns să fie o culme a dansului pentru mai mulți. De ce simt nevoia unii să se dezbrace în timpul dansului este un lucru care rămâne fără doar și poate o mare necunoscută. Ce are de a face simpla mișcare a corpului cu nevoia de a te dezbrăca?

tre dansul Șamanilor și dansul steperilor nici un fel de legătură? În timp ce Șamanii dansează pentru a intra în comuniune cu lumea spiritelor streepearii dansează pentru a strânii puternice reacții sexuale în cei care îi privesc. Avem de face în ambele cazuri cu un fel de manifestării a vulgarității. De fapt mai toți cei care dețin cluburi de streeptease știu că ceea ce fac ei este un lucru vulgar dar fiindcă dansatoarele le aduc venituri considerabile nu se încumetă să închidă aceste localuri. Lumea de azi este plină de cluburi în care se face streeptease. Este o modă socială care a devenit din ce în ce mai acceptată. Acesta fiindcă este normal și firesc să mergi la un club de streeptease și să vezi acolo toată golăciunea umană. Iată de ce trebuie să știm că dansul a ajuns în zilele noastre o manifestare din plin a vulgarității. Sreaptisul este probabil una dintre cele mai vulgare manifestări în societatea noastră care se adresează mai ales celor fără de educație și fără de conduită creștin ortodoxă.¹¹⁶

Una alt mod prin care se manifestă kitchiul în artă este prin pictura erotică. Dacă am vorbit de nuduri nu este la fel de bine adevărat că vorbim și de pictura erotică? Adevărul este că nudul este obscen dar nu este erotic în toate cazurile. Pictura erotică este un alt fel de pictură care este mult mai amplă decât pictura de a picta nuduri. Acesta fiindcă dacă nudul poate să fie numai feminin sau numai masculin ei bine bine pictura erotică este cât se poate de clară axată pe actul sexual. În pictura erotică partenerii sunt de cele mai multe ori pictați în cadul actului sexual care poate să fie expus în mai multe poziții. Sunt multe picturi erotice care sunt inspirate din Karmasutra indiană. Acesta fiindcă pentru uni erotismul este o adevărată virtute. Este cu adevărat considerată o femeie frumoasă una care știe să se comporte erotic. După cum ne spune și termenul de erotic din greaca veche, iubirea erotică este expresia unie iubiri degenerare în care contează numai carnalitatea omului. Că eroticul este carnal și nu are nici o altă implicație sau nici o deschidere spre spiritual nu este nici o îndoială. Că picturile erotice pe care le găsim uneori în galeriile de artă ale lumii sunt un kitch nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă erotismul este un lucru care ne face să de animalizăm. În erotism de multe ori nu se mani merge nici măcar pe instinct ci se ajunge la un stadiu în care orice provoacă plăcere este acceptat și chiar încurajat. Iată cum se face că erotismul ajunge să promoveze în viața noastră de zi cu zi că iubirea este un act superfluu și care nu depășește granițele eroticului. Fiindcă meroticul seduce este adevărat că sunt din ce în ce mai mulți artiști care au devenit susținători ai picturii erotice. Pictura erotică de multe ori o găsim pe internet, pe unele panouri publicitare, în galeriile de artă și în unele muzee poate să fie văzută la categoria de artă modernă. Este clar că pictura erotică nu numai că este un kitch ci la fel de bine este și o expresie a vulgarității. Eroticul este vulgar și este trist că sunt din ce în ce mai mulți slujitori ai lui care prin pictură și fotografie ajung să incite mințile celor care privesc creațiile erotice. În sens adevărat acum câteva sute de ani când lumea mai avea pudoare pictura erotică era considerată o rușine. Nu prea se vedeau prea multe picturi erotice în evul mediu. În zilele noastre s-a ajuns ca și Răpirea din Serai să aibă o reprezentare erotică. Iată de ce trebuie să știm că în medidul public erotismul este întotdeauna vulgar.¹¹⁷

Că eroticul este vulgar nu este în nici un fel o realitate de care trebuie să ne îndoim. Pentru pictorul de picturi erotice adevărul este că creierul lui nu mai este în cap ci în organele sexuale pe care ajunge să se idolatrizeze. Din ce în ce mai mulți pictori ajuns să expună în galeriilor picturi erotice care să incite lumea spre desfrâu. Iată de ce am ales să denumim pictura erotică ca fiind un kitch. Erotismul este o pictură de prost gust pe care o puteam vedea pe pereții la mai mulți oameni care cred cu tărie că eroritmsul este un lucru frumos și care trebuie să fie dorit de cât mai mulți. Iată cum sexualitatea umană a ajuns să se denatureze și să nu mai fie centată pe nașterea de copii ci mai mult pe plăcerea carnală. Trebuie să știm că o femei în nici un fel nu își manifestă maternitatea prin erotism. Sunt femei care cu adevărat sunt frumoase dar ele în loc să aleagă un mod de viață plăcut lui Dumnezeu își folosesc furmusețea lor pentru scopuri rușinoase: de a seduce pe cât mai mulți și a îi face conștienți că deși ea este frumoasă tot ceea ce pot obține de la ea este o pictură erotică. Erotismul este un lucru care iasă de multe ori din imaginația pictorilor care sunt extrem de talentați în a expune golătatea umană în cele mai rușinoase poziții. Iată o realitate de care trebuie să ținem cont mai ales în zilele noastre când sunt din ce în ce mai mulți care nu mai stau să discearnă dacă erotismul este un lucru bun sau nu. Este evident că în sens creștin ortodox erotismul este o plagă a zilelor noastre. Anual se fac și sau poate zeci de mii de picturi erotice în

¹¹⁶ Sylvia Rodriguez, *The matachines dance: ritual symbolism and interetnic relations in upper Rio Grande Valley* (University of New Mxico Press, 1996).

¹¹⁷ Există o putere a eroticului care ajunge să seducă pe foarte mulți pictori din zilele noastre care în loc să se inspire în temele lor din natură sau din viața de zi cu zi a oamenilor fac o obsesie din viața erotică a omului pe care o expun în toate amănuntele ei în picturile lor. Aceste persoane evident că sunt imorale fiindcă trebuie să știm că erotismul nu este un lucru care trebuie să fie propagat în societate fiindcă el are numai o influență negativă. Erotismul este cel care pătrunde în zilele noastre destul de devreme în mințile și în sufletele tinerilor care devin obsedați de imaginile erotice pe care le pot vedea la tot pasul. Pictorii de erotism adevărul este că fac bani frumoși din picturile lor în zilele noastre în care trăim într-o societate sufocată de erotism. Acesta este și mediul generic în care divorțurile au ajuns la cote alarmante. Acesta fiindcă seduca erotică este atât de mare că o căsnicie nu mai rezistă mult în zilele noastre.

care fantezia bolnavă a pictorilor ajunge să fie cultivată până la paroxism. Am ajuns să trăim într-o societate care nu mai este în nici un fel definită de iubirea de virtuți ci de pictura erotică pe care aproape toți între noi voim să o vedem și să o apreciem. A lua atitudine împotriva erotismului ieftin și vulgar din zilele noastre este un lucru care ne face fără doar și poate să fim nepopulari. Acesta fiindcă erotismul este un lucru cât se poate de popular în zilele noastre și nu mai are nici un fel de reținere în a se manifesta. Iată de ce este bine să știm că vulgaritatea este una care se manifestă din plin prin pictură. Trebuie să știm să ne luăm măsuri împotriva invaziei de picturi erotice din zilele noastre în care actul sexual a devenit o adevărată obsesie. Copii noștri de mici ajung să aibă o serioasă educație erotică fiindcă în lumea din jur ei pot să găsească tot ceea ce este posibil care să îi îndemne la erotism și la un comportament vulgar. Când un critic de artă ajunge să își manifeste nemulțumirea față de picturile erotice care umplu societatea din zilele noastre el este imediat redus la tăcere și se consideră că el este un inadaplat. Lumea de azi este o lume a pasiunii erotice sub toate formele și pictorii de tablouri erotice sunt noii iconari ai societății de azi. Iată prin urmare cât au degenerat lucrurile în zilele noastre.¹¹⁸

Se spune că trei tineri evlaoși au decis să slujească lui Hristos.

- Eu Îl voi slujii pe Hristos prin a aduce pacea între dușmani, a spus primul.

- De ce? Au întrebat restul.

- Fiindcă Iisus i-a fericit pe făcătorii de pace.

- Eu voi slujii pe Hristos prin a avea grijă de cei care sunt nefericiți și amărâți.

- De ce?

- Fiindcă Iisus a spus să ne iubim semenii.

- Eu voi merge în pustie și mă voi călugări.

- De ce?

- Fiindcă Iisus i-a spus tânărului bogat să meargă să își vândă toate averile și să meargă să îi urmeze Lui.

Timpul a trecut și după câțiva ani cei trei tineri au decis că ar fi bine să se întâlnească să vadă care sunt rezultatele lor.

- Eu m-am săturat de intrigile oamenilor și simt că am ajuns la capătul puterilor, a răspuns primul.

- Eu am ajuns la concluzia că nu pot să mă gândesc pe mulți fiindcă nefericirea lor este mult prea mare.

Al treia tânăr cel călugărit tăcea.

- Bine dar tu ce ai realizat? Au întrebat cei doi.

Călugărul a luat un vas în care a turnat apă în care pus un pumn de nisip.

- Ce vedeți acum? A întrebat călugărul

- Vedem că apa este tulbure.

Călugărul a mai stat un pic și a întrebat din nou:

- Dar acum ce vedeți?

Între timp nisipul s-a tras pe fundul vasului.

- Ne vedem chipurile.

- Ei iată ce am doândit în liniștea pustiului: în fiecare zi mă cunosc pe mine, lipsurile și neputințele mele. Mă lupt să mă îndrept și niciodată nu am simțit trudă sau nemulțumire. Acesta fiindcă nu las ca nisipul patimilor să îmi tulbure apa curată a vieții.¹¹⁹

Tinerii au ajuns la concluzia că cel mai reușit dintre ei este călugărul care a ajuns la Hristos cu adevărat.

Prin urmare din întâmplarea de mai sus înțelegem că nu trebuie să mergem să ne călugărim cu toții dacă ar fi să urmărim lui Hristos ci mai mult că trebuie să ajungem la un fel de curățire a patimilor noastre fiindcă numai în acest fel ajungem să ne păstrăm viața noastră cât se poate de curată și cât se poate de frumoasă. Iată prin urmare că în timp ce unii sunt creștini autentici și doresc să se despătimească alții din lumea artei caută metode să se împătimească. Sunt mai mulți mari artiști care merg și stau cu prostituatele și dansatoarele din cluburile de noapte pentru a le cunoaște mai bine mentalitatea pentru ca în cele din urmă să ajungă să le "imortalizeze" în picturile lor. Este clar că avem aici de face cu două căi cât se poate de opuse și care nu au mare lucru în comun. Prin urmare trebuie să fim convinși că pictura erotică nu este cu adevărat artă în adevăratul sens al cuvântului ci mai mult un kitch care nu face decât să ne tembelizeze. Acesta fiindcă sexul ajunge să fie o obsesie. Orice obsesie nu face decât să îl tembelizeze pe om și să îl reducă la nimic. Prin urmare artiștii din zilele noastre și mai ales pictorii trebuie să știe că pictura nu este făcută numai pentru a se reduce la sex și la erotism. Marile lucrări de artă nu au nimic erotic în ele ci mai mult sunt unele care ajung să inspire pe privitori prin frumusețea lor și

¹¹⁸ Tourage, *Rumi and the hermeneutism of eroticism* (Brill, 2007).

¹¹⁹ Preot Andrei Târlescu, *Noul Everghetinos* (Editura Cartea Ortodoxă, 2014).

prin estetica de care dau dovadă. Este evident că aceste kitchuri erotice le putem vedea mai pe toate obiectele din lumea noastră. De la brelocuri de chei până la cutii de chibrite de multe ori pictura erotică ne invadează și ceea ce este cel mai trist este că atunci când face acest lucru nu face decât să ne vulgarizeze. Trebuie să știm să ne păzim mintea și imaginația de toate aceste lucruri care nu fac decât să ne conturbe și să ne arunce în mâna demonului desfărului (Asmodeu). Iată prin urmare că este bine să fim persoane care să știm să ne eliberăm de kitchurile pe care unii le promovează ca adevărată artă. Acesta fiindcă trebuie să ținem la integritatea noastră sufletească și la fel de bine la eul nostru. Kitchiul este mai mult o fixație care nu poate să își depășească propria limitare. Este bine să evităm în acest sens kitchul erotic care deși pare atractiv la prima vedere ajunge să ne întunece imaginația și să ne tâmpească. Prin urmare trebuie să știm că pictorul care a ajuns să fie prins în valul erotismului nu este un pictor în adevăratul sens al cuvântului ci mai mult o caricatură a pictorului. Kitchul nu este artă și ceea ce trebuie să facă pictorul este artă. Este evident că pictorii de erotism sunt cei care câștigă mulți bani și în cele din urmă pe ei nu îi interesează dacă ceea ce fac este artă cu adevărat. Iată de ce prin urmare este bine să știm că pictorii de principiu nu se vor corupe cu pictura erotică. Acesta fiindcă arta în cele din urmă pentru ei este mai presus de bani.¹²⁰

Cinematograful este a Șaptea artă. La fel de bine raportat la restul artelor adevărul este că cinemaul este cea mai nouă artă. Nu poate să fie în nici un fel caracterul de modernitate a cinematografului. Acesta fiindcă cinematografia este un lucru care este destul de recent ca expresie în lumea noastră. Totuși, cinematograful nu face excepție ca modalitate de manifestare de la scopul generic al artei: acela de a slujii frumosul. Cinematograful trebuie să fie un lucru care să slujească frumosul. Deși acesta este ideea cinemaoului adevărul este că sunt din ce în ce mai mulți cineastri care dezertează de la scopul nobil al cinemaului. Acesta fiindcă cinemaul este un lucru care ne face să fim cât se poate de atenți cu ultimele manifestări din cadrul lui. Cea mai reprobabilă manifestare a cinematografului este că în sândul ei în secolul al XX-lea a apărut filmul pornografic. Poate cea mai mare circulație pe care o are pornografia la ora actuală este prin cinematograful. Anul apar la nivel mondial câteva sute sau poate mii de producții pornografice. Aceste producții pornografice nu numai că au milioane de privitori dar la fel de bine ele promovează imoralitatea în societatea noastră. Acesta fiindcă în filmul pornografic nu mai există nici un fel de limită morală. Este evident că pornografia nu poate să fie un lucr moral dar ceea ce este și mai trist este că în zilele noastre ea a devenit o modalitate de a promova homosexualitatea și lesbianismul. Iată cum are cinemaului a ajuns să fie cât se poate de pervertită și perversă. Care sunt motivele pentru care regizorii de filme pornografice au ajuns să facă ceea ce face este de cele mai multe ori un mister. De ce sunt atât de înverșunați marii promotori ai cinematografului pornografic să exploateze sexualitatea umană în cel mai degradat mod cu putință este o realitate ce nu poate să fie ghicită ușor. Filmul pornografic ne spun marii producători că se vinde bine și prin urmare el trebuie să fie făcut. Așa se face că avem în zilele noastre o adevărată însutire a filmelor pornografice. La fel de bine sunt mai multe informații care ne spun că se câștigă bine din pornografie. Marile vedete pornografice ne spun că fac ceea ce fac pentru bani. Să fie atât de grea viața că nu se pot face bani și din alte servicii care nu implică munci imorale? Marile vedete pornografice ne spun că fac acesta fiindcă în pornografie sunt foarte mulți bani. Dacă banii sunt atât de importanți oare am uitat că Iuda L-a vândut pe Domnul Iisus pe numai 30 de arginți?¹²¹

Noile performanțe din lumea pornografiei sunt unele care ne înrijorează. În Statele Unite pornografia a ajuns o industrie de sute de milioane de dolari. Ceea ce este și mai trist este că se găsesc mai mulți care să susțină că pornografia este o artă fiindcă ea face parte din a Șaptea artă a cinematografului. Să fie cu adevărat pornografia o artă? Puțin probabil. Fiindcă este imorală adevărul este că pornografia nu mai poate să fie numită nici o artă. Din contră ea este o contraartă sau mai bine spus o antiartă. Acesta fiindcă ea promovează imoralitatea. Nu pot să fie artă ceea ce promovează imoralitatea. La fel de bine pornografia nu se bazează pe rațiune ci pe un element irațional care ajunge să atragă prin seducție. Tânărul este sedus de filmul pornografic care îi se pare că este un fel de "fructul oprit. Cu adevărat sunt adevărate cuvintele teologului român Virgiliu Gheoghe care a denumit

¹²⁰ Marguarite A Tassi, *Scandal of images: iconoclasm, eroticism and painting in early english drama* (Universitatea Susquehanna, 2005).

¹²¹ Că pornografia este un lucru care este guvernată de bani nu este nici o îndoială. De multe ori raportat la cât investește într-un film pornografic un regizor sau un producător poate să scoată de 10 ori mai mult decât a investit. Adevărul este că filmele pornografice sunt o maladie a lumii noastre de azi. Este o maladie fiindcă ele ajung să introducă în mințile celor tineri toate perversiunile sexuale și tot ceea ce poate să fie mai rău. În acest sens adevărul este că pornografia este una care se bazează pe imaginație. Este imaginația care este vizată cel mai mult în filmul pornografic fiindcă prin imaginație în cele din urmă se ajunge la actul propriu zis. Tânărul este cât se poate de intrigat de ce vede în filmul pornografic și consideră că dacă actorii pot să facă perversiuni sexuale în cele din urmă și el va putea să facă acesta. Iată prin urmare cum pornografia ajunge să contamineze mintea și imaginația omului.

pornografia ca fiind maladia secolului XXI. Poate în nici o epocă pornografia nu na avut o înrâurire mai mare ca în zilele noastre. Iată de ce nu putem să stăm cu mâinile în sân și trebuie să luăm atitudine împotriva pornografiei. Trebuie să luăm atitudine și să ne dăm seama că regizorii și producătorii de pornografie sunt la un anumit nivel infractori care nu au nici o lege. Ei prin munca lor ajung să contamineze societatea noastră și la fel de bine să o descreștineze. Nu trebuie să avem nici o îndoială că pornografia este o antiartă. Ea este cea care promovează relațiile homosexuale, sexul cu mai mulți parteneri, orgiile și destabilizarea. Cei mai vulnerabili în fața pornografiei am spus că sunt tinerii care sunt dornici să încerce noi și noi senzații. Au fost mai mulți tineri care au mărturisit că au încercat să aibă relații cu persoane de același sex numai fiindcă au văzut aceasta în filmele pornografice. Trebuie ca și creștini ortodocși să ne trezim și să ne dăm seama că pornografia și filmul pornografic este o terfelire a tot ceea ce este moral și bun în lumea noastră. Sunt mulți care săracii fiindcă sunt slabi ajung să devină dependenți de pornografie. Așa se face că veniturile regizorilor și producătorii de filme pornografice ajung să dețină averi fabuloase fiindcă lumea ajunge să cumpere din dependență ceea ce fac ei.¹²²

Este prin urmare o realitate că arta din zilele noastre suferă un proces de desraclizare. Acesta fiindcă ea nu mai este orientată în spre sacru, în spre Dumnezeu. Așa se face că desacralizarea artei este la fel de bine o profanizare a ei. Sunt nemăsurate cazuri de creații artistice din zilele noastre care nu au nimic sacru în ele ci sunt un fel de obiecte profane. Că arta trebuie să se mențină pe o anumită linie în așa fel ca să nu se profanizeze nu este nici o îndoială. Artă nu trebuie să exprime numai frumosul lumii din jur ci la fel de bine și frumosul lui Dumnezeu. De mai multe vreme arta a renunțat să mai exprime sacralul și este evident că a intrat într-o criză. Cubismul, suprarealismul, abstracționismul sau impresionismul sunt cu toate dovezi ale unei arte care în loc să meargă după sacru și să fie însetată de sacru este una care merge exclusiv după normele și categoriile care țin strict de lumea aceasta. Sunt din ce în ce mai puțini artiști care tind să meargă după sacru. Acesta fiindcă ei consideră că pot să trăiască și fără de sacru în creațiile lor. O artă care nu este sub nici o formă o expresie a sacralului este o artă vulgarizată. Este o artă care nu mai poate să transmită nici o emoție sfântă. Că arta se vulgarizează prin profan nu este sub nici un fel o realitate ce poate să fie negată. Fără de sacru în ea arta este o profanitate ce nu pot să fie decât o expresie vulgară a lumii din jur. Din ce în ce mai mulți artiști ne spun că ei nu pot să reprezinte pe Dumnezeu, supremul sacru fiindcă Dumnezeu este inaccesibil. Adevărul este că Dumnezeu este inaccesibil pentru cei care nu duc o viață creștinească. Că arta trebuie să fie și o expresie a sacralului în nici un fel nu poate fi negat. Acesta fiindcă sacralul este frumos întotdeauna. Nu poate să nu vadă artistul frumusețe în sacru. Deși de multe ori această frumusețe este camuflată în cele din urmă ea există și prin viața spirituală acest frumos camuflat al sacralului ajunge să fie descifrat. Este evident că profanizarea artei duce la kitch. Kitchul este și o expresie a profanului din artă fiindcă el nu are în nici un fel originalitate ci este mai mult o realitate vulgară.¹²³

Fiindcă se depărtează de sacru, de Dumnezeu, arta modernă și arta din zilele noastre este din ce în ce mai aproape de kitch. Acesta fiindcă kitchul este un fel de expresie a profanului artei. În kitchul artistic fără doar și poate că artistul consideră că el își face meseria. Nu poate să fie o artă a sacralului dacă artistul nu este și un creștin practicant. Pentru a ajunge să creeze o artă sănătoasă artistul trebuie să fie unul care să fie angajat în viața religioasă a creștinismului ortodox. Prin urmare nu este destul numai ca artistul să citească cărți despre arta creștin ortodox ci la fel de bine se cere ca el să ajungă să ducă o viață creștin ortodoxă. Dacă face acest lucru artistul ajunge să se umple de duhul ortodoxiei și la fel de bine este mult mai aproape de ceea ce este original și de ceea ce este autentic. Orice artist dorește să fie autentic și original însă pentru a ajunge la originalitate și la autentic trebuie să fie respectate anumite reguli. Aceste reguli se leagă foarte mult de modul în care își duce viața artistul. Din ce în ce mai puțini artiști sunt interesați să ducă o viață creștin ortodox fiindcă ei simt că nu există nici un fel de creativitate în această viață. Așa se face că artiștii din zilele noastre sunt cei care susțin că viața duhovnicească nu poate să ajunge procesului creației artistice. Acest fapt este fals. Artă poate să fie expresia unui anumit duh sau a unei anumite stări de spirit. Iată că nu trebuie să renunțăm la a duce o viață creștin ortodoxă dacă dorim cu adevărat să evităm profanul din artă. După cum am spus profanizarea artei duce la

¹²² (Autor colectiv), *Technical, business and legal dimensions of protecting the children from pornography on the internet* (Washington, 2002).

¹²³ Trebuie evidențiat în acest sens că profanul din artă în zilele noastre tinde să ajungă la cote alarmante. Sunt în acest sens artiști care au ajuns ca prin creațiile lor artistice să celebreze războiul, violența, sexualitatea, revolta sau bătaia. Acesta sunt numai câteva dintre tematicile pe care artiștii profani au ajuns să le exprime în arta lor. Este trist dar nu putem să nu remarcăm o predispoziție a artistului modern spre vulgaritate și spre profan. Cu cât arta merge în spre profan cu atât mai mult ea se profanizează fiindcă nu mai este o expresie vie și liberă a sacralului. Sacralul poate să fie reprezentat în artă dar aceasta numai în anumite condiții. Iată cum omul de azi a renunțat să mai dorească să aibă o artă sacră sau o artă care să îl inspire în spre spiritual.

vulgarizarea ei. Așa se face că lucruri de rușine cum sunt nudurile sau picturile erotice ajung să fie considerate expresii ale frumosului. Ori în nuduri și în picturile erotice cel mai bine se manifestă profanul. Ele sunt profane fiindcă mintea și sufletul artistului au fost corupte și nu s-au mai ținut de ceea ce era cu adevărat frumos: sacrul. Realitatea este că atât sacrul cât și profanul pot să fie reprezentate în artă însă ele nu au o valoare egală. Profanul este vulgarizarea artei și la fel de bine un fel de decădere a artei. Pentru a ajunge să se mențină pe linia de plutire, arta are nevoie de sacru fiindcă sacrul este cel care o impulsionează să se autodepășească. Profanul este la un anumit nivel o auto-suficiență. Că de exemplu statuile zeilor din antichitate au fost fără doar și poate o expresie a profanului nu poate să fie nici o îndoială. Acesta fiindcă zeii au fost demoni și oricine ajunge să sculpteze statui ale demonilor nu face decât să intre în domeniul profanului. De ce trebuie să fugă arta de profan și de profanitate? Fiindcă profanul și profanitatea nu fac decât să corupă arta. Iată de ce artistul din zilele noastre trebuie să fie conștient de distincția sacru-profan.¹²⁴

Sculptura știm că este și ea una dintre cele șapte arte. La fel de bine sculptura este un fapt care trebuie să fie o expresie a frumosului. Realitatea este că sculptura a ajuns în antichitate a să se profanizeze. Acesta fiindcă în lumea antică era la modă să sculptezi statui ale zeilor. Aceste statui erau considerate idoli și lumea se închina la ele ca la un dumnezeu fiindcă se considera că odată ce a fost sculptată o statuie a unui anumit zeu ea era luată ca fiind o parte din trupul zeului. Că unele statui ale zeilor îi reprezentau pe aceștia în nud nu este în nici un fel o îndoială. De exemplu în Grecia încă se mai păstrează o statuie a zeului Poseidon (zeul mării) în nud. Cum să ajungi să reprezentați un zeu (dumnezeu) în nud sau mai bine spus dezbrăcat? Este acest lucru demn de un zeu? Fără doar și poate că nu. Așa se face că sculptura în antichitate a fost și ea coruptă. A fost coruptă fiindcă a ajuns să considere că a reprezenta golătețea umană în nici un fel nu pot să fie o greșeală. Că sculptura din antichitate a fost o expresie a vulgarului nu poate să fie în nici un fel negat. Ceea ce este mai trist este că și în zilele noastre sunt mai mulți sculptori care consideră că nu este nici o problemă dacă ajung să reprezinte trupul uman dezbrăcat. Acesta fiindcă a sculpta pe cineva dezbrăcat nu este în nici un fel un lucru vulgar. Vom ilustra acest fapt cu câteva exemple care se leagă de câteva dintre cele mai celebre sculpturi vulgare din lumea noastră. De exemplu în Oslo, Norvegia în parcul Vingeland sunt expuse mai multe sculpturi nud în care la un moment apare și o sculptură cu aluzie homosexuală. Statuile au fost sculptate de Gustav Vingeland. Că sculpturile au o tentă homosexuală nu este nici o îndoială dar cei din Oslo nu s-au simțit ofenși să ajungă să le pună într-un parc în care toată lumea să le vadă. La fel de bine în Bruxelles există la fel de bine o altă sculptură cu caracter vulgar. Este vorba de o sculptură în care este reprezentat un băiețel care urinează. Că a reprezenta pe cineva care urinează este vulgar nu poate să fie nici o îndoială. Iată un alt exemplu de vulgaritate care este expus chiar în orașul Bruxelles pe care toată lumea în poate vedea. Pe insula Jeju din Coreea de Sud există mai multe statui erotice care înfățișează femei în timpul orgasmului sau alte diferite poziții sexuale. Toate acestea sunt expuse în aer liber pentru a fi “admirate” de trecători. Avem și în acest caz de a face nu numai cu un kitch ci la fel de bine cu vulgarizarea sculpturii.¹²⁵

Că mai multe zeități au ajuns să fie reprezentate în zilele noastre în nici un fel nu poate să fie negat. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care sunt persoane care nu consideră că în cele din urmă contează moralitatea artistului ci contează numai rezultatul a ceea ce ajunge el să sculpteze. Se știe de exemplu că în timp ce Moise se afla pe Muntele Sinai primând tablele legii de la Dumnezeu, evreii au început să facă un idol din aur care era reprezentarea unui animal (vițel) la care au început să se închine. Avem și aici de a face cu o sculptură kitch. Că idolii din antichitate au fost kitchiuri nu este nici o îndoială. Mai mulți zei erau reprezentați în sculpturi goi și dezbrăcați. Acesta fiindcă se coconsidera că nu trebuie să existe nici un fel de inhibiție sexuală între om și zeu. De mai multe ori zeii antici nu erau mulțumiți de soțiile sau soții lor zei din Olimp și ajungeau să întrețină relații sexuale cu muritorii. Aceste momente au fost surprinse în mai multe statui. Că statuia a jucat un rol esențial antichitate în ceea ce a privit reprezentarea zeilor nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă statuile erau forme proeminente care puteau să suprindă foarte bine personalitatea zeului. Se cunosc în antichitate mai multe zeități care erau reprezentate sub formă de animale: zeul Apis din Egipt, zeul fertilității era reprezentat sub forma unui

¹²⁴ Mircea Eliade, *Sacral și profanul* (București, 1995).

¹²⁵ Că sculptura poate să fie profanizată nu este nici o îndoială. Din cele mai vechi timpuri oamenii au susținut nevoia să sculpteze zeii în care au crezut. Tot din Grecia antică se păstrează o sculptură profund erotică ce îl reprezintă pe zeul Pan având relații sexuale cu o capră. Iată prin urmare că sculptura a ajuns să fie un lucru care în loc să fie o expresie a sacralului și a frumosului a ajuns să fie o expresie a vulgarului și a profanului. Sculptura se poate profaniza și acest lucru începe în primul rând în inima și în sufletul sculptorului. Iată de ce Biserica Creștină Ortodoxă cere ca sculptorii să fie oameni morali. Acesta fiindcă dacă ei nu sunt oameni morali este evident că nici sculpturile lor nu vor fi imorale. Moralitatea este un fapt care a ajuns să nu mai conteze în sculptura modernă fiindcă se consideră că în cele din urmă tot ceea ce este popular merită să fie sculptat și redat prin piatră.

taur. Zeul Apophis din Egipt era reprezentat sub forma unui Șarpe. El era zeul răului Și al distrugerii. Zeul Ra, zeul soarelui la egipteni era reprezentat cu capul de Șoim Și cu trup de om. Zeul Seth din Egipt era zeul deȘertului care era reprezentat cu un cap de câine Și un trup de om. Iată prin urmare că modul de a sculpta pe zei era unul cât se poate de profan. Acesta fiindcă zeii ajungeau să fie considerați un fel de amestec între uman Și animale. La fel de bine în zilele noastre sunt mai multe sculpturi profane care îi reprezintă mai ales de Buddha. Buddha are mai multe statui care sunt cât se poate de cunoscute. Că a reprezenta dumnezei străini decât Iisus Și Sfânta Treime este considerat în creȘtinismul ortodox un act de profanitate nu este în nici un fel o noutate. Orientul extrem este plin de reprezentări ale lui Buddha care sunt fără doar Și poate un fel de kitch religios cu caracter artistic. Prin urmare este adevărat că kitchiul religios este prezent Și în zilele noastre. Acesta fiindcă se consideră că sculptorul trebuie să fie liber de orice fel de constrângere în actul artistic. Astfel că Și în zilele noastre vom găsi mai mulți zei hiduși care sunt reprezentați nud sau în forme de animal. În acest se cunoaȘte cazul zeiței Nirrti din India care este considerată zeițe sărăciei Și a depravării Și care de mai multe ori este reprezentată nud. Zeul GaneȘa din India este reprezentat cu cap de elefant Și trup de bărbat. Este zeul înțelepciunii Și al inteligenței. Iată prin urmare că kitchiul religios este prezent Și în zilele noastre în unele părți ale lumii.¹²⁶

La fel de bine adevărul este că Și poezia din zilele noastre a ajuns să fie una vulgarizată. Sunt din ce în ce mai multe poeme cu tentă erotică Și care nu fac decât să susțină că poetul poate să fie unul care să exprime erotismul numai trebuie să fie inspirat. Sunt din ce în ce mai mulți poeți care ajung să creeze tot felul de creații poetice care au motiv de inspirație erotismul. Fără doar Și poate că erotismul în poezie este mai mult o vulgarizare a poeziei. Poezia trebuie să aibă întotdeauna un mesaj pozitiv Și moral. Adevărul este că sunt din ce în ce mai mulți poeți care au abandonat nevoia de a fi morali Și au ajuns să fie cât se poate de influențați de stările erotice pe care ajung să le expună în poemele lor. Că poemul erotic este o vulgaritate nu poate să fie în nici un fel negat. Poemul în cele din urmă trebuie să fie un lucru care să ne îndrepte în spre o stare de meditație sau mai bine spus trebuie să ne atingă inimile. Sunt așa numiți poeți care nu fac decât să proslăvească sexualitatea în poeziile lor. Că poeții de azi au ajuns să se ocupe de erotism Și de pornografie nu poate în nici un fel să fie negat. Acesta fiindcă ei sunt oameni care au ajuns să fie cufundați în profanitate. Adevărul este că în timp ce unii poeți crează poezii religioase Și își pun tot talentul în slujba lui Dumnezeu, ei bine alți poeți ajung să sondeze în erotism Și pornografie. Sunt din ce în ce mai multe poezii în zilele noastre care sunt inspirate din viața erotică a omului. Aceste poeme nu numai că sunt vulgare dar la fel de bine sunt un fel kitch. Că o poezie poate să fie un kitch nu poate să fie în nici un fel negat. Acesta fiindcă poezia trebuie să aibă întotdeauna un mesaj înălțător Și moralizator. La fel de bine poezia poate să mai fie un elogiu pentru o anumită persoană Și pentru un anumit eveniment. Iată cum mai mulți poeți au ajuns să dezerteze de la sensul inițial al poeziei Și au ajuns să o facă o modalitate a a slujii patimii desfrâului.¹²⁷

La fel de bine o altă ramură a artei care a ajuns să fie afectată de erotism este literatura. Romanul erotic este unul care de multe ori ajunge să fie un bestseller. Acesta fiindcă sunt autori care își pun toate puterile pentru a explora cât se poate de amplu de profund în a expune cu lux de amănunte aventuri sexuale Și erotice. Trebuie să ne ferim de aceste romane erotice care sunt dăunătoare fiindcă incită imaginația la păcat. De multe ori în romanele noastre se expune cu lux de amănunte anumite aventuri erotice care au avut loc sau nu în realitate. Așa se face că sunt edituri care au ajuns să se specializeze în romane erotice. Fără doar Și poate că aceste romane sunt o expresie a vulgarului pe care cel mai bine este să le evităm Și să nu le citim. Sunt mulți care încep să citească romane erotice din curiozitate Și mai apoi ajung să fie cât se poate de influențați de el Și să creadă tot ceea ce spun ele. Că romanul erotic este fără doar Și poate o expresie a profanizării omului nu este nici o îndoială. Omul este chemat să se umple de sacru, de sfințenie, ori prin romanul erotic el nu face decât să se umple de păcat care este maximul de profanizare. Trebuie să Știm că romanul erotic în nici un fel nu poate să fie acceptat

¹²⁶ Wendy Goniger, *Erotic spirituality and kamasutra* (Chicago, 2003).

¹²⁷ Că sunt mai multe poezii în zilele noastre care ajung să proslăvească adulterul Și libertinajul sexual nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă poezia Și-a pierdut din sesul Și din originalitatea ei. Adevărul este că există un public care savurează poezia erotică Și o consideră un lucru cât se poate de firesc Și de natural care expune o pornire a instinctului uman. Este cu adevărat o profanitate faptul că poezia a ajuns să fie un fel de expresie a vulgarității sexualității umane. Acesta fiindcă poeții erotici sunt cei care sunt fără doar Și poate persoane care trăiesc pseudo-stări de inspirație. Aceste stări în nici un fel nu sunt adevărata inspirație poetică. Adevărata inspirație poetică vine de la Dumnezeu Și îngerii Lui care doresc să îl folosească pe poet pentru un lucru nobil. Erotismul nu este în nici un fel un lucru nobil. Iată de ce trebuie să Știm că stările de inspirație erotică ale poezilor sunt mai mult stări de inspirație care vinde la demonul desfrâului.

de morala creștin ortodoxă fiindcă el ajunge să elogieze păcatul desfrâului. Așa se face că de multe ori romanele erotice sunt cele care nu fac decât să elogieze aventura erotică. Pentru romanul erotic aventura erotică este un lucru care trebuie să fie încercat de orice om căsătorit fiindcă ea nu face decât să “îi deschidă orizonturile” celui în cauză. Este prin urmare adevărat că romanul erotic este un fapt noral și firesc pentru zilele noastre. Dintre cei mai cunoscuți autori de romane erotice amintim pe: Sandra Brown, E. L. James, Sylvia Day, Meredith Wilde, Samantha Young, Sylvain Reynard sau Christina Luren. Încet dar sigur, romanul erotic a devenit unul firesc și normal în societatea noastră. Cititorii ajung să se “delecteze” cu detalii picante din aceste romane care ajung în cele din urmă să fie sursă de inspirație pentru viața erotică de mai departe. Este clar că romanul erotic nu este numai vulgar dar la fel de bine este și nociv. Este nociv fiindcă în nici un fel nu îl ajută pe om să crească spiritual sau în relația lui cu Hristos.¹²⁸

Se spune că un pilot englez în timpul celui de al doilea război era staționat în India. A decolat cu un avion mic pentru o misiune. În timp ce zbura a putut auzii un fel de zgomot în carcasa avionului.

- Ce zgomot poate să fie acesta?

Pilotul a ascultat din nou.

- Motorul pare să fie la locul lui.

Totuși zgomotul nu înceta.

- Pare că este un ronțait.

Pilotul s-a întins și a putut vedea că în spatele scaunului său era un șoarece.

- Cum o fi ajuns acest șoarece aici?

Ceea ce era mai trist era că avionul avea un înveliș de pânză care dacă era ros putea duce la prăbușire.

- Acest șoarece poate să mă facă să mă prăbușesc.

Șoarecele a început să roadă de cu zor învelișul de pânză a avionului spre disperarea pilotului.

- Știu ce voi face, și-a spus pilotul. Șoarecii nu rezistă la altitudine înaltă.

Pilotul a înălțat avionul cât de sus a putut.

- Ia să vedem dacă acum șoarecele mai trăiește.

S-a întors spre șoarece și a putut vedea că murise din pricina altitudinii mari.

- Sunt salvat, și-a spus pilotul bucuros.

Deși a tras o spaină pe cinste în cele din urmă pilotul a ajuns să se salveze.

Morala întâmplării de mai sus este că de multe ori atracțiile vulgare ale acestei lumii ne amenință să ne prăbușească. Ce este de făcut în aceste situații? Nu avem nimic altceva de făcut decât să ne înălțăm spre Dumnezeu și să îi cerem ajutorul. Cu cât ne rugăm mai mult lui Dumnezeu cu atât mai mult ajungem să fim salvați. Acesta fiindcă ajutorul lui Dumnezeu este unul care ne face să scăpăm de cursele vulgarității din lumea noastră.

Este prin urmare adevărat că în lumea noastră dacă nu ajungem să ne fixăm niște standarde în cele din urmă ajungem să fim biruiți de păcate și patime. Fiindcă arta din zilele noastre este una care nu prea este conștientă de standardele sale ea a ajuns să se vulgarizeze și să își piardă din frumusețe. Picturile gen Picaso au ajuns să fie considerate adevărate frumuseți ale artei moderne. Acesta fiindcă după cum am spus de mai multă vreme arta a renunțat să se mai intereseze de ceea ce este cu adevărat frumos ci a ajuns să devină un kitch, un fel de schematizare a realității.¹²⁹

Ceea ce este mai trist este că mai multe vedete de muzică ușoară nu numai că folosesc expresii vulgare în muzica lor dar de fel de bine sunt vulgari și în viața de zi cu zi. Am ajuns la un așa stadiu de decădere că a folosii expresii vulgare pe scenă este un fapt cât se poate de obișnuit. Mai mult cântăreții de azi sunt cei care ne spun că trebuie să fim obișnuiți cu astfel de expresii fiindcă ele sunt parte din viața de zi cu zi. În cele din urmă se ridică întrebarea: cântăreții de azi nu vor decât să expună pe scenă viața de zi cu sau ei vor ca ceea ce are loc pe scenă

¹²⁸ Christina Richards, Meg John Marker, *The palgrave handbook of psychology of sexuality and gender* (New York, 2015).

¹²⁹ Prin cinematograf și prin muzică mai ales arta a ajuns să fie o categorie care ne influențează viața de zi cu zi. Acesta fiindcă ea este o tângire a omului după fumos. Conștient sau nu orice om tânsește după furmos și dorește să aibă frumosul în viața lui. Artă din zilele noastre a uitat că frumosul vine de la Dumnezeu și la fel de bine că nu poate să existe frumos dincolo de Dumnezeu. Fiindcă pentru mai mulți artiști Dumnezeu este total inaccesibil ei au renunțat să mai caute frumosul ca un lucru ce vine de la Dumnezeu. Așa se face că arta s-a profanizat și a ajuns să fie un fel de expresie vulgară a profanului. Am dat în rândurile de mai sus numai câteva exemple care ne spun că artiștii din zilele noastre pentru a ajunge să facă o artă adevărată trebuie să fie oameni interesați de spiritualitate și oameni care să trăiască spiritualitatea. Iată cum în acest mod în cele din urmă arta ajunge să își atingă obiectivul pentru care a fost lăsată pe pământ.

să fie cu adevărat un lucru special? Că arta trebuie să fie specială ține mai mult de profesionalismul celui care o practică. Pentru un artist a fi vulgar în public este o dovadă de lipsă de profesionalism. Acesta fiindcă în nici un fel nu putem spune că vulgaritatea este propriei artei. Sunt mai mulți artiști care spun că deși ei ca persoane sunt vulgari, ei bine creațiile lor artistice nu sunt vulgare ci din contră sunt înălțătoare și unele care aduc inspirație în inimile și sufletele publicului. Este trist când ajungem să cunoaștem un mare artist care a ajuns să publice chiar și cărți de artă că îl vedem că este vulgar și pornografic. Acesta înseamnă că el este duplicitar. Este una să fie un om de artă autentic care să fi pătruns de actul artistic și alta să fi un vulgar care din când în când mai creezi cine știe ce operă de artă. Iată de ce trebuie să știm că artistului nu îi stă în nici un caz bine cu vulgaritatea. Acesta fiindcă arta și vulgaritatea nu sunt în nici un fel compatibile. Nu trebuie să avem nici un fel de îndoială în acest sens fiindcă arta este un lucru care ajunge să ne reprezinte. Cum poate să ne reprezinte o artă impregnată de sacru dacă după o expoziție de artă noi ajungem să înjurăm de mama focului? Este evident că în acest punct lucrurile nu se leagă.¹³⁰

Ceea ce mai puțină lume știe este că în artă a ajuns să apară un curent artistic care se numește decadentism. Decadentismul este un curent artistic care a început la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Care a fost motivul pentru care a apărut decadentismul? Decadentismul a apărut pe fondul nemulțumirii unor anumiți artiști de lumea modernă și la fel de bine de dinamica lumii moderne. În acest sens în decadentism omul modern este considerat un lucru de rușine. Așa se face că decadentismul a ajuns să se exprime cel mai bine prin pictură. Pentru decadentiști lumea modernă este reprezentată de agitație, descurajare și tristețe. Pentru decadentiști a picta natura din jur este o banalitate și la fel de bine persoana nu este alta în modernitate care este închisă în propria conștiință. Pentru decadentiști lumea modernă este o lume artificială și care nu are nici un fel de sens. Cu alte cuvinte modernitatea a ajuns să fie o exprimare a lipsei de sens în viața de zi cu zi. Decadentismul prin urmare a fost puternic influențat de ideile pesimiste ale lui Arthur Schopenhauer. Sunt mai multe picturi decadente în care cu adevărat s-a ajuns la kitch. O astfel de pictură decadentă este cea a unui crucifix în care în loc să fie reprezentat Iisus este reprezentat un nud pus în cuiele crucii. Iată prin urmare cât de decadente sunt picturile decadentismului. Punctul de legătură dintre Iisus și nudul pus în locul Lui pe cruce este faptul că Iisus este dezbrăcat pe cruce. În mentalitatea decadentă există legături care sunt cât se poate de reprobabile. O altă pictură celebră decadentă este cea care ne-o reprezintă pe o femeie dezbrăcată care ține cu o funie legat un porc și deasupra sunt reprezentați câțiva îngeri sub formă de copii cu aripi. Iată un alt exemplu de pictură care face parte din decadentism. Este prin urmare cât se poate de evident că în decadentism totul este decadent și nu mai există nici un fel de motiv să mai ajungi să te strădui să ajungi să pictezi ceea ce este frumos și ceea ce este autentic și original. Așa se face că decadentismul este la un anumit nivel un fel de manifestare a kitchului în artă. Pornit din revolta față de modernitate decadentismul a ajuns la kitch și mai mult a ajuns să considere că kitchul este un lucru frumos și bun.¹³¹

O altă pictură celebră a decadentismului este una care ne prezintă o femeie nud moartă și care are sufletul despins din trup care se îndreaptă spre o grădină frumoasă (cel mai probabil raiul). Lângă această femeie moartă în nud este o află femeie nud care are aripi de înger și care are o aripă deschisă peste femeia moartă. Iată cum în decadentism îngerul a ajuns să fie reprezentat ca un nud cu aripi. Este evident că și aici avem de a face cu kitchul care nu numai este că este vulgar dar la fel de bine este și profan. O altă imagine celebră decadentă ne prezintă pe o femeie nud care călărește un cal care are o comă imensă. Este adevărat că nudul la fel de bine revine de mai multe ori în decadentism și este asociat cu cele mai stranii și mai ciudate lucruri din jur. Decadentismul este prin urmare o dovadă de kitchul care a ajuns să fie considerat la începutul secolului al XX-lea un fel de artă de anvergură. Cu alte cuvinte decadentismul a ajuns să fie o formă de expresie a tot ceea ce este decadent în lumea noastră. Am văzut că nudurile sunt moarte în decadentism și la fel de bine că scheletele și craniile de mai multe ori revin în decadentism. Este clar că decadentismul este unul care dorește să facă din vulgaritate un fel de artă. Că vulgaritatea și arta adevărată nu sunt compatibile nu poate să fie nici o îndoială. Nu acest lucru îl consideră și pictorii decadentiști care vor să sublinieze că decadentismul este o realitate a lumii noastre. Este adevărat

¹³⁰ Helen McDonald, *Erotic ambiguities: the fema nude in art* (Londra, 2001).

¹³¹ Mai multe picturi decadente ajung să fie cu adevărat o anti-artă care este obsedată de cadavre și de crani. O pictură decadentă ne reprezintă un craniu care are are un corp în mai multe culori. Ceea ce dorește să exprime pictura este că deși culorile în cele din urmă sunt o formă de exprimare a frumosului în cele din urmă frumosul în această lume este doar o iluzie fiindcă noi vom muri și tot ceea ce va rămâne după noi nu este nimic mai mult decât un craniu. Că un craniu de o a devenit subiectul unei picturi decadente nu este în nici o formă un fapt care ar trebui să ne mire. Aceasta fiindcă craniul este un simbol al morții și moartea este o realitate pe care decadentismul ajunge să o celebreze. La fel de bine un alt desen decadent ne prezintă un schelet cu o fustă care privește mirat spre privitor. Iată cum scheletul care nu este tocmai unui care poate să fie considerat frumos a ajuns să fie o parte a artei decadentismului.

că există decadență în lumea noastră dar acest lucru nu înseamnă că ea trebuie să devină o artă. Decadentismul a apărut în primă instanță în Italia din care s-a răspândit mai apoi în toată Europa. Trebuie să știm că deși există decadență în lumea noastră care de multe ori ajunge să se manifeste și în religie și credință aceasta nu înseamnă că ea trebuie să fie exploatată și considerată o artă. Ideile lui Schopenhauer sunt cele care sunt puternic crezute în decadentism fiindcă se consideră că cu adevărat Schopenhauer a fost adevărat și a spus adevărul. Ceea ce uită decadențiștii este că Schopenhauer a fost nu numai pesimist ci la fel de bine și ateu. Iată de ce nu putem să ne bazăm pe ideile lui care nu au nimic de a face cu sacralul și cu frumosul. Decadentismul este probabil ultima mare manifestare a ceea ce este kitchiul religios. Acesta fiindcă decadenștismul nu și-a propus să rezolve problema decadenței umane ci mai mult să o immortalizeze prin diferite picturi. Pentru o mentalitate sănătoasă în nici un fel produsele decadenștismului nu pot să fie considerate un artă în adevăratul sens al cuvântului.¹³²

CONCLUZII

Omul este o ființă complexă care are mai multe porniri care pot ajunge să îl stăpânească. Așa se face că omul trebuie să fie cât se poate de atent la pornirile lui. Este adevărat că o astfel de pornire este cea sexuală. Sexualitatea este un lucru care după cum am spus în rândurile de mai sus a fost lăsată de Dumnezeu. A fost lăsată cu scopul de a înmulți și perpetua neamul omenesc. Fiindcă sexualitatea este una care aduce o oarecare plăcere omului este adevărat că sunt din ce în ce mai mulți care au ajuns să nu mai considere care este funcția originală a sexualității și în acest sens au ajuns să să pervertească sensul original al sexualității și a ceea ce este ea. Așa se face prin urmare că sexualitatea a ajuns să devină un tabu sau mai bine spus o obsesie a timpurilor noastre. Cel mai bine se vede acest lucru prin preocuparea excesivă față de sexualitate pe care o au anumiți semeni de ai noștri. Nu putem să vorbim de sexualitate ca fiind un lucru care ajunge să definească toată ființa omului. După cum am spus există un demon al sexualității care poate ajunge să îl stăpânească pe om. Așa se face că prin acest demon omul ajunge să se împătumească și să nu mai trăiască decât pentru a face sex. Ce este de făcut într-o asemenea situație? Sfinții părinți sunt cât se poate de expliciti în acest sens: omul care este stăpânit de sexualitate, trebuie să recurgă la asceză. Prin acesta înțelegem că el trebuie să postească și să se roage lui Dumnezeu pentru a fi eliberat de demonul sexualității. Acest demon al sexualității poate să prindă forma înjurăturilor care odată ce sunt folosite ajung să fie o a doua natură a omului. Prin urmare patima vulgarității este una reală care ajunge să îi stăpânească pe unii. Omul trebuie să lupte cu patima vulgarității și să își dea seama că ea nu este pe placul lui Dumnezeu. Că vulgaritatea nu este pe placul lui Dumnezeu ne-o spun mai mulți sfinți părinți. Acesta fiindcă ea este o pervertire a limbajului și a tot ceea ce ține de vorbire. Vorbirea omului trebuie să fie una curată și să nu includă în sine nici un fel de profanitate. Cu alte cuvinte înțelegem că prin înjurături și prin vulgaritate în cele din urmă omul ajunge să profanizeze limbajul. Limbajul la fel de bine poate să fie și el o expresie a sfințeniei și a sacralului. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu limbajul pe care îl folosim. Acesta fiindcă limbajul ajunge să exprime ceea ce gândim și ceea ce este în sufletul nostru.¹³³

Acesta este unul dintre motivele pentru care trebuie să fim cât se poate de conștienți că pentru a ajunge să combatem vulgaritatea și înjurăturile trebuie să învățăm ceea ce este asceza creștin ortodoxă. Făcând acest lucru în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de versați în viața duhovnicească. Cu cât omul se umple de duh cu atât mai mult acest demon al perversității și al vulgarității ajunge să se depărteze de noi. Asceza creștin ortodoxă este una care ne învață că trebuie să ne controlăm și la fel de bine că nu trebuie să ne ducem după val sau mai bine spus că trebuie să ne ia valul înjurăturilor. Înjurătura este un lucru care reprezintă o lispă de înțelegere ascetică a vieții omului. Acesta fiindcă omul care nu știe ce înseamnă asceza, calrea renunțării la păcat în cele din urmă se va lăsa cuprins de patima înjurăturilor. Că patima înjurăturilor este un lucru este o dovadă a răutății sufletului nu poate să fie nici o îndoială. Poate să fie o femeie sau bărbat cu trupul frumos și prezentabil

¹³² David Weir, *Decedence and the making of modernism* (Massachusetts, 1995).

¹³³ Că vulgaritatea și înjurătura este un lucru care ajunge să profanizeze ființa umană și sufletul uman nu este nici o îndoială. Acesta fiindcă în fiecare dintre noi se dă o luptă dintre sacru și profan, dintre bine și rău, dintre lumină și întuneric. Că sufletul se profanizează prin înjurături și prin vulgaritate nu poate să fie în nici un fel negat. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim atenți cu mișcările sufletului nostru. Când ajungem să înjurăm înseamnă că sufletul nostru înclină spre răutate acesta fiindcă înjurătura este o expresie a răutății. Oricât de mult ar încerca cei vulgari să ne facă să credem că înjurătura este un lucru normal și firesc ea nu este în nici un fel o realitate care ajunge să definească existența umană. Sufletul uman trebuie să fie educat și învățat să folosească un limbaj curat. Acesta fiindcă sufletul are multe probleme cu care se confruntă și prin urmare trebuie să judece la rece lucrurile. Înjurătura este o dovadă de iraționalitate a sufletului care nu mai vede lucrurile firești și curate cum sunt ele ci este contaminat de răutate.

dar dacă înjură înseamnă că sufletul lor a ajuns să fie cuprins de răutate. Răutatea este adevărat că are mai multe nivele sau grade. În nici un fel nu trebuie să uităm că înjurătura este o dovadă de răutate mai mică dar în cele din urmă tot de răutate este. Acesta nu înseamnă că trebuie să facem o confuzie între un criminal și un om vulgar. Omul vulgar se poate corecta în timp ce criminalul a pășit pe o care în care nu mai există întoarcere. Acesta fiindcă odată ce ai luat viața cuiva ea nu mai poate să fie adusă înapoi. Prin urmare care sunt metodele prin care omul poate să ajungă să se dezvețe să mai injure? Este vorba de rugăciune, de post, de spovedanie și de împărtășanie. Dacă cel vulgar face acest lucru are mari șanse ca în cele din urmă să se elibereze de vulgaritate. Pentru a se elibera de vulgaritate însă vulgarul trebuie să își dea seama că ceea ce face nu este un lucru bun și trebuie să își asume condiția proprie. Sunt unii care sunt vulgari cronici. Nu există zi din viața lor în care să nu rostească câteva cuvinte vulgare și înjurături. Este ca și cum viața lor ar fi goală dacă nu injură și nu spun cuvinte vulgare.¹³⁴

Ceea ce mai mulți psihologi și moralșiști creștin ortodocși au observat este că am ajuns să trăim într-o societate care tinde în spre o normalizare a înjurăturilor și a vulgarității. Acesta fiindcă adepții vulgarității și ai înjurăturilor ne spun că la fel cum organele genitate și excrementele sunt un lucru firesc la naturii umane pe care ajungem să le folosim în viața de zi cu zi la fel de bine și vulgaritatea și înjurătura trebuie să fie considerate ca fiind firești și normale. Așa se face că sunt din ce în ce mai mulți psihologi care fiindcă nu sunt ancorați în moralitatea creștin ortodoxă le spun pacienților lor că este cât se poate de normal și de firesc să injuri și să fi vulgar fiindcă acesta este o modalitate de descărcare a psihicului uman. Psihicul uman trebuie să se descarce de tensiunea și de stresul zilnic și cel mai bine face acest lucru prin vulgaritate și prin înjurături. La fel cum trupul se descarcă de fecale prin organele sexuale la fel de bine și psihicul omului se descarcă prin vulgaritate și prin înjurături. Sunt din ce în ce mai mulți psihologi seculari care recomandă înjurătura ca metodă terapeutică în angoasele și problemele psihologice cu care se confruntă omul modern. Să fie lucrurile chiar așa? Realitatea este că nu sunt chiar așa. Una este viața biologică a omului care are nevoie de organele sexuale pentru a elimina fecalele și alte este viața sufletească a omului care trebuie să fie una morală. Este cu adevărat un lucru care este dincolo de moralitate că în orice moment și cu orice ocazia ajungem să injurăm și să ne exprimăm vulgar. Nu trebuie să avem nici o îndoială despre acest lucru. Iisus a fost cât se poate de explicit în acest sens. Când Iisus a spus în Noul Testament că “nu ce intră în gura omului îl spurcă și ceea ce iese din gura omului îl spurcă” El avea în vedere tocmai înjurăturile și vulgaritatea. Prin urmare Iisus ne-a spus că nu este creștinește să injurăm și să fim vulgari. Iată cum părerea creștinismului ortodox este în contrast cu opiniile psihologilor și a terapeuților seculari care sunt de părere că omul trebuie să injure și să vorbească vulgar pentru a se elibera de tensiune și stres. În rândurile de mai sus ale acestei cărți am vorbit mai pe larg de acest aspect. După morală creștină în nici un fel nu trebuie să ajungem să considerăm înjurătura și vulgaritatea ca fiind lucruri normale și firești fiindcă cu adevărat ele nu sunt. Este adevărat că în momente de mânie omul ajunge să fie mai vulgar și mai mânios dar nu trebuie în nici un fel să ajungem să considerăm acesta ca fiind o parte firească a vieții de zi cu zi.¹³⁵

În Vechiul Testament Sfântul prooroc Isaia îi avertiza pe cei care distorsionează lucrurile. El spunea că vai celor care zic binelui rău și răului bine. Prin acest avertisment este bine să înțelegem că nu trebuie să distorsionăm valori morale pe care Însuși Dumnezeu le-a lăsat. Totuși sunt unii în zilele noastre care caută tot felul de justificări pentru a ne face să credem că înjurătura și vulgaritatea sunt lucruri firești și normale. Așa se face că până și copii noștri nu se mai miră și nu sunt surprinși când aud pe un adult că injură. Acesta fiindcă ei au fost învățați să trăiască într-un climat în care înjurătura și vulgaritatea sunt lucruri firești și normale. Ceea ce este și mai trist este că sunt copii care de la o vârstă destul de fragedă și sunt stăpânii unui arsenal de înjurături extrem de amplu. Acesta fiindcă ei au avut de la cine să învețe: de la adulții care nu au nici un fel de prejudecată că înjurătura este un lucru rău. Nu trebuie să lăsăm ca înjurătura și vulgaritatea să fie un lucru firesc și normal în societatea noastră fiindcă adevărul este că ele nu sunt. După cum am spus în rândurile de mai sus înjurăturile și vulgaritatea sunt un fel de anomalie a limbajului sau mai bine spus periferia limbajului care nu face decât să îl

¹³⁴ Ken Harrington, Jeanne Harrington, *From curses to blessings: removing generational curses* (Destiny Image, 2011).

¹³⁵ Sunt mulți care în viața de zi cu zi ajung de se plictisesc și ei consideră că prin vulgaritate și înjurătură ajung să aducă mai multă acțiune vieților lor. Engelzii au în acest sens o zicală când ești plictisit: spice up your life, adică adu mai multă aromă, mai multe condimente vieții tale. Fiindcă viața de zi cu zi este plictisitoare pentru mai multă lume în cele din urmă ajungem de se consideră că înjurătura și vulgaritatea fac viața mult mai activă și mult mai dinamică. Adevărul este că acesta este numai o iluzie. Că viața de zi cu zi poate să fie plictisitoare nu este un lucru ce poate să fie negat. Dar ceea ce trebuie să știm este că în nici un fel nu vom ieși din plictisul vieții de zi cu zi, din rutina vieții de zi cu zi dacă vom ajunge să injurăm și să fim vulgari. Mai mult, prin înjurătură nu facem decât să ne înrăim sufletele care simt oricum o cădere din har prin înjurătură și vulgaritate.

înjosească sau mai bine spus să îl discrediteze pe om. La mai multe mitinguri de protest înjurăturile și vulgaritățile sunt cât se poate de firești și obișnuite. Acesta fiindcă oamenii merg acolo să își exprime nemulțumirea și evident că nemulțumirea cel mai bine ți-o exprimi înjurând. Iată cum cei care protestează ajung să nu fie mai buni decât cei care sunt vizați de proteste. Este trist dar de la an la an sunt din ce în ce mai mulți care militează în spre normalizarea înjurăturilor și a vulgarității. Ele sunt parte din viața de zi cu zi și nu trebuie să ne mai sinchisim să facem nevoință și asceză pentru a ajunge să le eradicăm din comportamentul nostru. Așa se face că sunt unii care s-au născut cu vulgaritatea în gură și tot cu ea au și murit. Că s-a ajuns la o astfel de stare că se consideră că vulgaritatea și înjurătura este un lucru normal și firesc, ține foarte mult de faptul că omul de azi nu mai are frică de Dumnezeu. Frica de Dumnezeu este un sentiment pe care toți sfinții l-au avut. Acesta fiindcă ei au știu că dacă fac rele în mod deadins în cele din urmă vor ajunge să sufere dreapta pedeapsă a lui Dumnezeu. Dacă ar fi mai multă frică de Dumnezeu în societatea noastră probabil că și înjurăturile și vulgaritățile s-ar diminua. Că societatea în care trăim nu ține cont de frica de Dumnezeu ne-o spus faptul că sunt mulți cei care găsesc înjurătura și vulgaritatea un lucru firesc și normal.¹³⁶

Un alt aspect pe care mai multă lume îl ignoră în zilele noastre este că omul tinde să fie o ființă care iubește simplitatea. Ce este simplitatea? Este o viață a esențialului, a ceea ce este cu adevărat important. Prin urmare orice om sănătos iubește simplitatea mai mult decât lucrurile complicate care îți dau dureri de cap. Că omul este chemat la o viață de simplitate și de ceea ce este esențial ne-o spun toți mari filosofi ai lumii. Nimic nu îl face mai fericit pe om decât să ajungă la ceea ce este esențial sau mai bine spus la esența vieții. Pentru acest lucru pentru omul simplității tot ceea ce există în această lume are o explicație rațională care este acceptată în cele din urmă și transmisă și celorlalți. Dacă vom sta mai mult și ne vom gândii ceea ce vom putea vedea este că această mentalitate a esențialului în nici un fel nu este prezentă în cazul vulgarității și a înjurăturilor. Acesta din mai multe motive. Vulgaritatea și înjurătura în primul rând nu exprimă un adevăr sau mai multe adevăruri. Ele sunt un fel de suprapunere de sensuri a unor funcții biologice care au fost lăsate de Dumnezeu omului și prin care acesta poate să existe. Așa se face că din anumite funcții biologice ale trupului uman vulgarul ajunge să facă un fel de răstălmăcire a lor sau mai bine spus să le dea alte sensuri. Este cât se poate de fals și neadevărat să ajungem să interpretăm anumite organe cum ar fi cele genitate în spre alte acțiuni decât au fost ele lăsate de Dumnezeu. Iată cum vulgaritatea și înjurătura sunt minciuni. Sunt minciuni fiindcă ele ajung să răstălmăcească sensul pe care Dumnezeu le-a conferit unor organe ale trupului uman. Unii ne spun că nimic nu este mai simplu să înjuri. Este adevărat că este destul de simplu să înjuri și sunt unii care sunt extrem de eficienți în acest sens. Totuși nu trebuie să uităm că vulgaritatea și înjurătura sunt o răstălmăcire a sensului pe care Dumnezeu l-a lăsat vieții biologice sau vieții în general. Așa se face că înjurătura și vulgaritatea nu este în nici un fel o cale în spre esențial și simplitate ci mai mult o care spre minciună și spre pervertire. Iată de ce omul care este simplu și care dorește să ducă o viață a esențialului va ajunge să își dea seama de pericolul înjurăturilor. Acesta fiindcă înjurăturile nu sunt în nici un fel un lucru esențial în viața omului. Că uni ajung să le facă un lucru esențial este cu totul altceva și este probabil cea mai mare răstălmăcire a vieții biologice a omului.¹³⁷

Iată prin urmare să setea omului este să meargă spre ceea ce este esențial în viața lui și spre ceea ce are sens. Vulgaritatea și înjurăturile sunt fără de sens. Ele sunt un fel de accident în viața cuiva de care trebuie să se debaraseze. Faptul că este greu pentru unii să se debaraseze de ele ne spune că ele pot să devină patimi. Sunt unii care nu se mai pot controla pe sine și la orice moment și în orice situație ajung să înjure și să vorbească vulgar. Cu adevărat acea persoană are o problemă și primul pas în vindecarea ei este să fie conștient că are o problemă. Cei mai mulți dintre cei vulgari nu recunosc că au o problemă și în acest sens caută copiania unor persoane vulgare ca ei. Dacă vom merge printr-o închisoare de drept vom vedea că înjurătura și vulgaritatea este la ea acasă. Acesta fiindcă pentru un deținut sau un recidivist înjurătura este un mod de viață. Deținuții și recidiviștii sunt persoane care de ce să nu spunem au eșuat să privească sensul adevărat al existenței și al vieții. Viața nu a fost făcută pentru a fura, a jefui, a sabota și a omorî pentru bani și bunuri. Deținutul este o persoană

¹³⁶ Grigorie Sandu, *Mântuitoarea frică de Dumnezeu* (Editura Christiana: București, 2008).

¹³⁷ Că înjurăturile sunt anormale nu este nici o îndoială. Este de mai multe ori fac aluzii la perversiuni sexuale, la organele genitate ale părinților (de cele mai multe ori ale mamei), la lucruri care nu sunt firești și nici normale. Cum pot atunci ele să fie o care în spre esențial a omului? După cum am spus orice om dorește să ducă o viață a esențialului și a ceea ce este cu adevărat important. Acesta fiindcă oricum viața omului este scurtă dacă stăm să ne gândim mai bine. Iată de ce în cele din urmă trebuie să fim convinși că nu avem nici un fel de câștin de pe urma vulgarității și ma înjurăturilor. Ele ne fac să uităm de lucrurile cu adevărat importante din viața noastră. Trebuie să ne orientăm cât mai mult spre ceea ce este important în viața noastră și vom vedea că dacă vom face acest lucru în nici un caz nu vom ajunge la concluzia că înjurăturile și vulgaritățile sunt fapte importante pentru viața noastră.

care consideră că în nici un fel viața nu merită trăită astfel. Așa se face că pentru el vulgaritatea și înjurătura sunt manifestări firești și normale. Cum se face că mai toți deținuții și recividiștii sunt persoane vulgare? Să fie o simplă coincidență? Adevărul este că nu este o coincidență. Deținuții și delicvenții sunt persoane care au ajuns în postura de a rata sensul vieții și au ajuns să pășească pe o cale anormală și cât se poate de nefirească. Așa se face că pentru ei înjurătura care este un lucru nefiresc a ajuns să fie normal și obișnuit. Să fie societatea noastră una care să aibă ce învăța de la deținuți și delicvenți? Adevărul este că nu avem ce prea învăța de la deținuți și delicvenți ci mai mult de a evita să ajungem ca ei. Iată de ce este bine să știm că pentru deținut și delicvenți scara morală a vieții nu mai este una normală și firească și ei ajung să fie persoane care să se depărteze foarte mult de ceea ce este esențial și important în viață. Ce este esențial și important în viață? Este esențial și important în viață să fie omeni ai binelui, oameni ai virtuții, oameni de caracter cu alte cuvinte. Avem nevoie de aceste lucruri în zilele noastre când tindem să fim din ce în ce mai permisivi cu limbajul vulgar și cu înjurăturile.¹³⁸

Se spune că un bărbat căsătorit avea obiceiul ca mai tot timpul să critice mâncarea pe care i-o făcea soția lui. După ce o critica își făcea rugăciunile și se apuca de mâncat. Într-o zi soția lui a găsit piure de cartori fi friptură de porc.

- Iar ai făcut friptură? A început soțul.
- Dar ție îți place friptura, a răspuns soția.
- Da îmi place friptura dar nu acesta.
- De ce?
- Fiindcă este mult prea prăjită.
- Ba nu este prăjită prea mult.
- Dacă eu îți spun că este prăjită prea mult.
- Atunci nu o mai mânca.
- Și piureul acesta nu vezi ce moale este.
- Cum să fie moale?
- Ai pus prea mult lapte în el.
- Nu. Este lapte cât trebuie.
- Hai lasă. Treacă de la mine.

Bărbatul și-a făcut rugăciunile și a început să mânânce cumva dezgustat. Fetița lui de numai 8 anișori a văzut ce s-a întâmplat și a început să îi spună tatălui:

- Tati pot să te întreb ceva?
- Spune. Te ascult.
- Dumnezeu ne ascultă când ne rugăm?
- Cum să nu. Evident că ne ascultă.
- Dar Dumnezeu ne ascultă și în restul timpului?
- Da ne ascultă...a spus bărbatul mirat de întrebările fiicei.
- Atunci tati când te crede Dumnezeu? Când ești nemulțumit de mâncare sau când ești mulțumit?

Bărbatul a fost rușinat de vorbele fetei și și-a dat seama că greșește. Nu putea să își critice soția și în același timp să se roage la Dumnezeu pentru mâncarea primită. Se spune că din acea zi nu a mai criticat-o pe soția lui pentru mâncare.

Întâmplarea de mai sus se potrivește la mai mulți creștini ortodocși care deși cred în Dumnezeu totuși continuă să înjure și să vorbească vulgar. Aceasta fiindcă ei nu au conștiința ce ceea ce fac este un păcat. Nu este un păcat fiindcă în cele din urmă înjurătura este pentru ei o manifestare firească a ceea ce simt. Fiindcă au trăit într-un mediu în care se înjura mai mulți creștini nu mai consideră că este un păcat să înjuri este un lucru firesc. Adevărul este că nu este firesc. Nu putem să spunem că Îl iubim pe Dumnezeu și în același timp să fim vulgari și să scoatem pe gură cele mai grosolane înjurături.¹³⁹

Iată prin urmare că în această viață trebuie să știm ceea ce este important și ceea ce este cu adevărat de folos pentru noi. Nu trebuie să ne lăsăm influențați de cei din jur chiar dacă uneori se poate întâmpla să avem

¹³⁸ Gwed Adshead, Cris Brown, *A matter of security: the application of attachment theory and forensic psychiatry and psychotherapy* (Londra, 2004).

¹³⁹ Că iubirea de Dumnezeu nu este compatibilă cu înjurătura nu este nici o îndoială. Iubirea de Dumnezeu este un lucru gingaș și prin urmare nu suferă nici un fel de pervertire. Adevărul este că numai Dumnezeu iubește perfect fiindcă noi suntem ființe imperfecte și prin urmare nu putem să ajungem la măsura iubirii lui Dumnezeu. Trebuie să fim însă atenți să nu stricăm iubirea noastră de Dumnezeu prin înjurăturile pe care le rostim. Acesta fiindcă înjurătura este o dovadă de perversiune în timp ce iubirea lui Dumnezeu nu suferă nici un fel de perversiune. Trebuie să știm să ne păstrăm curați fiindcă numai în acest fel vom ajunge să răspundem cu brio iubirii de Dumnezeu.

mai mult contacte cu medii contaminate în care este cât se poate de firesc să înjuri. Trebuie să **Ș**tim că înjurătura nu poate aduce nici un beneficiu pentru noi fiindcă ea nu este o prioritate în viața noastră. Prioritățile adevărate din viața noastră sunt de cu totul altă natură. Este o prioritate pentru viața noastră să avem grijă de familia noastră, să ne creștem copii, să avem un serviciu unde să ne străduim să dăm tot ceea ce este mai bun din noi, să reușim să fim buni creștin ortodocși și oameni cât se poate de morali. Iată că dacă punem în balanță ceea ce este important în viața noastră cu ceea ce nu este important, vom ajunge să ne dăm seama că vulgaritatea și înjurăturile nu sunt în nici un fel priorități pentru noi. Atunci de ce să le folosim? La această întrebare mai mulți dintre noi suntem ca soțul din întâmplarea de mai sus care avea obiceiul să își critice soția pentru mâncarea ce o făcea pentru ca mai apoi să își spună rugăciunile mai înainte de masă. Trebuie să nu fim duplicitari ci mai mult să căutăm să fim cât se poate de dreți în cuvintele și faptele noastre. Iată de ce dacă vom sta și vom analiza mai bine vom vedea că în nici un fel înjurăturile și vulgaritatea nu sunt priorități în viața noastră dar noi cei mai mulți ajungem să le folosim în mod frecvent.¹⁴⁰

Am vorbit în aceste rânduri despre faptul că omul este o ființă care în mod firesc sau mai bine zis în mod natural simte nevoie de sacru și de sfințenie. Este adevărat că sunt mai multe tradiții religioase care ajuns să perceapă și să exprime sfințenia ca fiind diferită, dar ceea ce ne învață sfinții părinți ai ortodoxiei este că sfințenia deplină sau totală o găsim în Sfânta Treime care S-a făcut revelată în persoana Domnului Iisus Hristos. Prin urmare nevoia de sfințenie și de sacru este una firească și normală în lumea noastră. La fel de bine sfințenia ajunge să se manifeste și prin limbajul pe care îl folosim. Acesta fiindcă limbajul este unul prin care ne vorbește Dumnezeu Tatăl și noi îi vorbim în răspuns lui Dumnezeu Tatăl. Cel mai bine facem aceasta prin rugăciune. Trebuie să fim cât se poate de atenți prin urmare cu limbajul. Dacă vom citi Biblia în cele mai bine de 1400 de pagini ale ei vom vedea că nu există nici un fel de referință la vulgaritate și nici nu vom întâlni nici o înjurătură. Este adevărat că de mai multe ori Biblia a ajuns să ne povestească și de unele evenimente mai dramatice: vinderea lui Iosif de frații lui în sclavie, răstignirea lui Iisus, martiriul Sfântului arhidiacon Ștefan sau căderea în robia a evreilor sub romani. Totuși, deși unele din povestirile Bibliei sunt mai dramatice adevărul este că nu vom găsi în Biblie nici o expresie vulgară și nici o înjurătură. Dacă este să ne gândim după logica lumii de azi dreptul Iov atunci când a fost ispitit de diavol avea toate motivele din lume să devină vulgar și să înjure. Dăși umilit și lovit din toate părțile Iov își menține puritatea limbajului și nu numai că nu înjură dar la fel de bine nici nu hulește pe Dumnezeu. Iată prin urmare că în urma la aceste lucruri putem să afirmăm că limbajul Bibliei este unul sfânt. Este adevărat că noi ca și creștini ortodocși avem datoria să citim Biblia și la fel de bine să imităm limbajul de acolo. Mai mulți sfinți au mers atât de departe că au ajuns să memorizeze și să știe pe dianafară cărți întregi din Biblie. Faptul că nu există nici un fel de înjurătură și nici un fel de vulgaritate în Biblie ar trebuie să le dea mai mult de gândit celor care înjură și celor care sunt vulgari. Acesta fiindcă dacă ei ar fi creștini ortodocși autentici ar imita ceea ce spune Biblia și limbajul pe care îl folosește.¹⁴¹

Pentru lingviști de mai multe ori este adevărat că înjurăturile și vulgaritatea este o problemă. Acesta fiindcă ele nu pot să fie în concordanță cu o operă literată de calibrul. Este adevărat prin urmare că trebuie să fim mult mai atenți cu limbajul nostru pe care să îl folosim în viața de zi cu zi. Acesta fiindcă sunt foarte mulți care se prezintă ca mari patrioți. Aceste persoane sunt cele care ne spun că trebuie să ne iubim patria și la fel de bine trebuie să ne iubim și limba. Pe globul pământesc mai toate țările sunt cele care suțin că populația trebuie să își iubească limba maternă. Este adevărat că trebuie să ne iubim limba maternă. Dar oare cum ne arătăm iubirea față de limba maternă: prin studierea operelor geniale ale limbii materne sau prin limbajul vulgar pe care îl are orice limbă? Este evident că dacă suntem patrioți adevărați ne vom da seama că nu se merită să ne pocim limba. După cum am arătat în rândurile de mai sus ale acestei cărți vulgaritatea și înjurătura sunt o pocire a limbii materne. Este puțin probabil că cei care înjură și sunt vulgari își iubesc cu adevărat limba maternă. Acesta fiindcă nu poți să spui că îți iubești limba maternă fără să cunoști operele esențiale care definesc limba ta maternă și în același

¹⁴⁰ Daniel Goleman, *Vital lies, simple truths: the psychology of self deception* (Londra, 1985).

¹⁴¹ Că Biblia folosește un limbaj sfânt nu poate să fie nici o îndoielă. Acesta fiindcă ea este una care ne face să înțelgem că nu avem timp în această viață scurtă pentru vulgaritate și înjurături. Este trist că unii ajung să se corupți și să considere că este destul de mult timp pentru ei în această viață pentru a își permite luxul de a înjura. Trebuie să știm că dacă înjurătura și vulgaritatea ar fi fost un lucru normal și firesc cu siguranță le-am fi găsit și în Biblie. Nu există nici un fel de expresie vulgară în Biblie fiindcă totul este curat și pur. Iată de ce trebuie să știm că trebuie să ținem mai mult la modul în care se exprimă Biblia decât la modul în care ne exprimăm noi. Limbajul nostru de cele mai multe ori lasă de dorit fiindcă nu ne mai interesează de mult să reducem limbajul nostru la limba Bibliei. Prin urmare dacă nici o expresie vulgară și nici o înjurătură nu există în Biblie la fel de bine nici noi nu trebuie să ajungem să înjurăm și să fim vulgari.

timp să fi la curent cu toate înjurăturile din limba ta maternă. La un anumit nivel înjurăturile sunt un fel de stare de nemulțumire cu limba maternă. Dacă popoarele **Și**-ar iubi cu adevărat limba lor maternă probabil că ele ar fi mult mai atente cu limbajul vulgar care ajunge să se creeze în sânul lor. Iată de ce iubirea de limba maternă nu poate în nici un fel să fie compatibilă cu vulgaritatea **Și** folosirea înjurăturilor. Acesta fiindcă este pur **Și** simplu o contradicție în termeni. Că limbile noastre materne se depreciază prin înjurături **Și** prin vulgaritate nu poate să fie nici un fel de îndoială. Sunt unii care nu cunosc operele fundamentale ale literaturii proprii lor limbi materne dar **Ști**u mai bine de câteva sute de înjurături. Iată o realitate la care trebuie să stăm **Și** să medităm mai mult. Trebuie să păstrăm limba noastră maternă **Și** să ne dăm seama că cei care crează de la an la an **Și** de la decadă la decadă noi înjurături **Și** vulgarități nu sunt oameni de bine ci sunt persoane duplicitare. În acest volum am dorit să aducem în fața cititorului o problemă mai spinoasă: vulgaritatea. Adevărul este că suntem din ce în ce mai dezinteresați referitor la vulgaritate fiindcă nu mai voim să ne interesăm de propria limbă. Pentru cei mai mulți dintre noi propria limbă se reduce la anii de **Școală**. Odată ce am trecut de anii de **Școală** limba maternă nu este un lucru care mai intră în interesul nostru. Realitatea este că prin vulgaritate **Și** înjurături limbile noastre materne se depreciază **Și** noi suntem chemați să luăm atitudine împotriva acestui lucru.¹⁴²

¹⁴² (Autor Colectiv), *Language. Social psychological perspectives* (Bristol, 1979).

